

Sven Winnell 090315+090319+6 juni 2010:
Globaliseringsrådets skatteutredningar och
andra utredningar om levnadskostnader,
skatter, bidrag och välfärdsfördelning.

<http://winnell.com/omr36-39z.pdf>

Sven Winnell 090315+090319:
Globaliseringsrådets skatteutredningar och
andra utredningar om levnadskostnader,
skatter, bidrag och välfärdsfördelning.
<http://winnell.com/omr36-39z.pdf>

Innehåll:

- 5 Globaliseringsrådet.
- 6 Länkar - Globalisering.
- 7 Underlagsrapporter.
- 17 Den senaste underlagsrapporten.
- 18 Arbetspapper.
- 18 Mot en ny skattereform- globaliseringen och den svenska välfärden. Kjell-Olof Feldt.
- 19 1. Rapportens utgångspunkter.
- 22 2. Finanspolitikens handlingsutrymme.

- 25 Några korta kommentarer till Kjell-Olof Feldts rapport.
- 26 Förmögenhets- och fastighetsskatterna.
- 29 Regeringen och oppositionen.
- 30 Jobbskatteavdraget.
- 32 De korta kommentarerna till Kjell-Olof Feldts rapport avslutas här. Skatter och skattelättnader bör bedömas med hänsyn till levnadskostnader.

- 33 Delar av Kjell-Olof Feldts kapitel 3-7:
 - 33 3.3 Förmögenhetsskatten
 - 35 3.4 Fastighetsskatten
 - 37 4. Skatten på arbete
 - 48 5. Skatten på konsumtion
 - 51 6. Sammanfattande slutsatser

- 57 Något om skatte- och bidragshistoria.
- 60 Strukturomvandlingar, arbetslöshet och ny politik.
- 61 De borgerliga gynnar i valet 2006 mest de höga inkomsterna.
- 66 Kort om skatter, bostadsbidrag och marginaeffekter för barnfamiljer, pensionärer och barnlösa icke-pensionärer.
- 69 Varannan svensk okunnig om jobbskatteavdraget.
- 72 Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt.
- 72 Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt bör ej återinföras.

- 74 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
2006 och 2008. Skatter och överskott i hushållsbudgetarna.
- 75 Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna. Kommentarer till tabellen för 2006.
- 76 Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.
2006 och 2009. Skatter och överskott i hushållsbudgetarna.
- 77 Inkomstskatterna för förvärvsarbetande icke-pensionär med jobbskatteavdrag inkomståret 2009.

- 77 **Jobbskatteavdragen.**
- 80 **Principförslag för inkomståret 2010.**
 - Jobbavdraget ökas för låga inkomster och minskas för höga.
 - TV-avgiften avskaffas för privathushåll.
 - Nytt bostadsbidrag för barnlösa icke-pensionärer.
 - Sjuk- och arbetslöshetsförsäkringar återställs till 80%.
 - Förbättringar för pensionärer med låga inkomster mm.
- 82 Bostadsbidrag till icke-pensionärer utan barn.

- 84 Konsumentverkets hushållsbudgetar: för 2009 +bostadskostnader mm.
- 88 Årskostnader år 2009, förvärvsarbetande icke-pensionärer.
- 88 Pensionärsers kostnader 2009.

- 89 Pensionstagare med ålderspension. December 2007.
Antal pensionstagare fördelade efter årsbeloppsintervall , kön och ålder.
- 90 Sammanräknad förvärvsinkomst 2007
Sammanräknad förvärvsinkomst efter deciler.
- 91 Från www.skatteverket.se 090302:
91 Genomsnittliga skatte- och avgiftssatser.
91 Nyheter till 2009 års deklaration.
- 92 Viktigare lagar & förordningar. Inför årsskiftet 2008/2009
Producerad av Regeringskansliet.
- 96 Från www.forsakringskassan.se 090302:
96 Bostadsbidrag till barnfamiljer.
97 Bostadsbidrag - till unga utan barn.
98 Bostadstillägg till pensionärer.
- 105 Ålderspension - för dig som är född 1937 eller tidigare.
- 110 Sveriges ålderspensionssystem - för födda 1938 eller senare.
- 113 Från www.lagrummet.se 090302:
113 Inkomstskattelag (1999:1229)
113 63 kap. Grundavdrag
115 65 kap. Skatteberäkningen
- 119 Marginalskatt inkomståret 2009 vid kommunal skattesats 33%.
- 119 Marginaleffekt av jobbavdraget/ skattereduktionen.
- 121 Preliminärskatt för inkomståret 2009. (tabeller på sid 139)
- 124 I det följande några sidor om levnadskostnader och skatter, bidrag
jobbavdrag mm isynnerhet vid låga inkomster.
- 125 Pensionärer med låga inkomster.
- 126 TV-avgiften.
- 126 Bostadsbidrag för barnlösa hushåll med låga inkomster. Förslag
- 127 Icke-pensionärer med höga inkomster och ensampensionärer
med låga pensioner.
- 128 2008. Ensam pensionär född 1937 eller tidigare.
- 129 I samband med småhus finns två sätt att bo.
- 130 Bostadstillägg 2008 för ensam pensionär 65 år och äldre.
- 131 Begränsningsregel för låginkomstpensionärers fastighetsskatt.
- 131 TV-avgiften.
- 131 TV-avgift och jobbavdrag.
- 132 Överspelade utredningar om jobbskatteavdrag för 2008.
- 134 En jämförelse grundavdrag - jobbavdrag.
- 135 Exempel på andra jobbavdrag.
- 137 Jobbavdragen är dåliga i fördelningspolitik.
- 137 Förvärvsarbetandes extrakostnader p g a arbetet.
- 138 Förslag om ändring av jobbavdrag och TV-avgift.
Förslag om bostadsbidrag för barnlösa.
- 139 Skattetabell 33 Skatteavdrag för månadslön 2009.
- 146 Sifo: Om partiernas stöd hos väljarna i mars 2009.
- 147 DN:s nye ledarchef skriver om Uppdrag handling.
- 149 Om Sven Wimmells hemsida <http://wimnell.com>:
Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen ?
- 151 Sven Wimmell: Beskrivningar om svensk politik 050605-081108:
<http://wimnell.com/omr36-39h.pdf> till omr36-39x.pdf
- 152 Innehåll i: Sven Wimmell 090131:
Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen?
Världen och Sverige i början på 2009.
<http://wimnell.com/omr36-39y.pdf>
- 159 Tillägg 090319 + sid 171 tillägg 6 juni 2010

Något om skatte- och bidragshistoria.

Jag har noga följt riksdagens fördelningspolitik sedan 1964 och nästan varje år lämnat kommentarer och förslag.

Fram till den 20 april 1989 skrev jag 4920 sidor om skatte- och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började jag en ny serie som då började med sidan 1. Mina utredningar har vanligen gått till statsråd, i första hand statsministrar, finans- och skatte-, social-, och bostadsministrar, till ledarna för alla eller de största partierna inom eller utom regeringen, samt ibland till riksdagsutskott. Sedan jag börjat lägga in skatteutredningarna på min hemsida, <http://wimnell.com>, har den gamla sidnumreringen upphört. Sista sidnumret var 3557 den 8 april 2004.

Gunnar Sträng utfomade på egen hand, med sina närmaste medhjälpare, 1970 års skattereform. I reformen avskaffades, huvudsakligen, sambeskattningen, men Sträng lyckades inte göra en reform som tillgodosåg kravet på skatt efter förmåga vilket hade varit möjligt. Ett led i reformen var en hemmameskatte-reduktion, som till en del fyllde några krav om skatt efter förmåga. Denna skattereduktion smälte sedan bort med inflationen och togs så småningom bort helt. När den togs bort hade hushållsstrukturen förändrats så att det inte fanns många hemmafruar kvar.

I 1970 års skatterform fanns kvar den kapitalinkomstbeskattning som gjorde att det gick att tjäna stora pengar på ränteavdrag, eftersom skattelättnad av ränteavdrag följde förvärvsinkomstens marginalskatt. I 1982 års skatterform ändrades dessa avdragseffekter något. I 1990 års skattereform skildes kapitalinkomstskatten från skatt på andra inkomster, varigenom effekterna av ränteavdragen fick en bättre form.

I skattesystemet fanns mellan 1970 och 1990 mycket höga marginalskatter vid höga inkomster. Bostadsbidrag kunde utgå vid mycket höga inkomster i fall med många barn, och vid höga inkomster kunde summan av avtrappning och marginalskatt ligga nära 100 %. Hans Gustafsson var den bäste bostadsministern och på mitt förslag överförde han en del av bostadsbidragen till ej avtrappade flerbarnstillägg,

vilket i några fall minskade de annars otrevliga höga summamarginal-effekterna.

Hans Gustafsson införde också, efter påpekanden från mig, bostadsbidrag för barnlösa med låga inkomster, dels ett s k ungdomsbostadsbidrag, dels ett bidrag för äldre icke-pensionärer med låga inkomster. Det senare bidraget har i ovist nit tagits bort i samband med nedragningarna under 90-talet, men bör återinföras enligt mina förslag.

I de sista skälvande minuterna innan 1990 års skattereformproposition lades fast krävde LO och fick en förändring av grundavdraget på så sätt, att grundavdraget vid en viss låg inkomst ökades på med 25% (2004 20%) av ökande inkomst och sedan vid en viss inkomst litet över 100 000 sedan minskas med 10% av ökande inkomst. Detta gör, att en skatt längst ned på 32% minskades till 24% (2004 25,6%) i ett intervall och därefter ökas till 35,2% för att vid vissa höga inkomster gå ned till 32%, och över den s k brytpunkten öka till 52% och längst upp till 57%. (2009 bör man räkna med 33% kommunalskatt)

Skatteskalen före 1970 och i 1970 års skattereform bestod av många skikt med allt högre skattesatser. Det stora antalet skattesatser gjorde skattesystemet onödigt otrevligt och komplicerat. Många år föreslog jag förenklingar av skalan till tre skikt. Mina förslag har burit frukt. I 1990 års skattereform var det i princip två skikt (bortsett från det buckliga grundavdraget), I slutet på 90-talet har det blivit ett skikt till allra överst där den statliga skatten ökar till 25%. Den gamla skalan med många skikt är nu bortglömd.

Ett stort fel med det nuvarande skattesystemet är att det inte fördelar efter bärkraft. Enligt min mening har man ingen kraft att betala skatt förrän man har inkomster över det som behövs för att leva med en rimlig lägsta levnadsstandard.

Jag har mycket ägnat mig åt dem med låga inkomster, pensionärer och icke-pensionärer, eftersom politikerna intresserar sig så litet för dem. När det gäller icke-pensionärerna är barnlösa, isynnerhet ensamma, med låga inkomster missgynnade, för dem bör införas bostadsbidrag enligt mina förslag, som jag lämnat under många år. Jobbskatteavdraget är ett misstag som man måste göra något åt.

Globaliseringsrådet

“Regeringens Globaliseringsråd har till uppgift att fördjupa kunskaperna, ta fram ekonomisk-politiska strategier och bredda det offentliga samtalet om vad som krävs för att Sverige ska hävda sig väl i en värld präglad av fortsatt snabb globalisering.

Globaliseringsrådets ledamöter.

I rådet ingår företrädare för regeringen, arbetsmarknadens parter, företagsamheten, statsförvaltningen, medierna och forskarsamhället. Rådet bör präglas av ett engagemang för Sverige som ligger bortom partipolitikens och partsintressenas ibland konfliktorienterade och kort-siktiga hållning.

Rådets ordförande är utbildningsminister Lars Leijonborg.

- Kristina Alsér VD Mercatus Engineering AB
- Hans Bergström, kolumnist, docent statsvetenskap
- Carl Bildt, utrikesminister
- Urban Bäckström, VD Svenskt Näringsliv
- Lars Calmfors, professor internationell ekonomi
- Per Carstedt, projektledare Bio Fuel Region
- Dilsa Demirbag-Sten, journalist, författare
- Anna Ekström, ordförande SACO
- Lars Leijonborg, utbildningsminister
- Sven Otto Littorin, arbetsmarknadsminister
- Wanja Lundby-Wedin, ordförande LO
- Karin Markides, rektor Chalmers tekniska högskola

- Elisabeth Nilsson, VD Jernkontoret
- Aina Nilsson Ström, designchef AB Volvo
- Sture Nordh, ordförande TCO
- Mats Odell, kommun- och finansmarknadsminister
- Maud Olofsson, näringsminister, vice statsminister
- Carl-Henric Svanberg, VD Ericsson
- Lena Treschow Torell, VD IVA
- Harriet Wallberg-Henriksson, rektor Karolinska Institutet
- Marcus Wallenberg, ordf. Internationella Handelskammaren (ICC)
- Olle Wästberg, GD Svenska Institutet”

Vad är globalisering?

Läs Globaliseringsrådets definition av begreppet.

“Globalisering syftar i vid mening på handel, gränsöverskridande investeringar och kapitalflöden samt utbyte av information och teknologi mellan länder. Även mjukare begrepp såsom kultur, miljö, attityder och livsåskådning kan omfattas av begreppet globalisering. Globaliseringen har framför allt möjliggjorts av minskade kommunikations- och transaktionskostnader till följd av teknologiska framsteg och politiska beslut. Det är ingen ny företeelse men den kraftiga minskningen av dessa kostnader de senaste decennierna har lett till en dramatisk ökning av globala transaktioner samt att allt fler länder deltar i den globala ekonomin. Globaliseringen har således intensifierats och vanligtvis är det denna intensifieringsfas som avses med begreppet.”

Länkar - Globalisering

Andra Globaliseringsråd

[Danmark](#)

[Finland](#)

[Norge](#)

Ekonomi

[Internationella valutafonden, IMF](#)

[World Economic Outlook Reports](#)

[OECD](#)

[World Economic Forum](#)

[Världsbanken](#)

Organisationer

[Globalportalen](#)

[Nordiska rådet](#)

[FN](#)

[Forum Syd](#)

[Global utmaning](#)

[World Social Forum](#)

Tankesmedjor

[European Centre for International Political Economy, Ecipe](#)

[Centre for Economic Policy Research, CEPR](#)

[Centre for Research on Globalization](#)

[CESifo-group](#)

[Global Envision](#)

[Global Policy Forum](#)

[The Globalist Research Center](#)

[The National Academies](#)

EU

[EU](#)

[Europeiska kommissionen](#)

[Europaparlamentet](#)

[EU-upplysningen](#)

[Europeiska kommissionens representation i Sverige](#)

Myndigheter

[Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering, IFAU](#)

[Myndigheten för utländska investeringar i Sverige, ISA](#)

[Institutet för tillväxtpolitiska studier, ITPS](#)

[Kommerskollegium](#)

[Verket för näringslivsutveckling, Nutek](#)

[Svenska institutet för europapolitiska studier, Sieps](#)

[Svenska Institutet](#)

[Vinnova](#)

Övrigt

[A Student's guide to globalization](#)

[Angus Reid, Global Monitor](#)

[World Values Survey](#)

Utbildningsdepartementet (e-post till departementet)

Publicerad 5 mars 2008

Uppdaterad 13 augusti 2008

Underlagsrapporter

Globaliseringsrådets underlagsrapporter kan ge en uppfattning om rådets inriktning och en förteckning återges här:

“Syftet med Globaliseringsrådets arbete är dels att analysera den ekonomiska politiken ur ett globaliseringsperspektiv, dels att sprida och fördjupa diskussionen kring globaliseringens drivkrafter och effekter. Som ett led i detta arbete har en rad rapporter beställts huvudsakligen från forskare men också från myndigheter och andra aktörer med omfattande kunskaper på detta område.

PM till statsministern - om vikten av effektiva politiska institutioner i globaliseringens tid

Underlagsrapport nr 29

Den tid då den politiska arenan var utpräglat nationell, förändringar ägde rum långsamt och företag var starkt nationellt förankrade är förbi. I dag möter vi en snabbväxande global miljö där det råder skarp konkurrens. Förändringar kan ske snabbt och oväntat, inte enbart i näringslivet utan även när det gäller politiska förutsättningar i en rad olika frågor. Det har därför blivit allt viktigare att också snabbt och effektivt förstå dessa politiska processer och vid behov omvandla denna förståelse till politisk handling. I rapporten "PM till statsministern - om vikten av effektiva politiska institutioner i globaliseringens tid" analyseras hur framför allt regeringskansliet fungerar som ett effektivt stabsorgan till regeringen för att möta utmaningar av långsiktig och strategisk karaktär. Huvudfrågan - vad det innebär att styra riket i dagens globaliserade värld - besvaras av en forsknings-sammanställning, intervjuer och en internationell utblick. Bland förslagen till att öka effektiviteten i beslutsfattandet och finna former

för att lyfta fram långsiktiga strategiska frågor märks bl.a. ett framtidsutskott i Riksdagen samt en tydligare ledningsfunktion och fler analysenheter inom regeringskansliet - särskilt i statsministerns kansli.

Socialförsäkringar och globalisering

Preliminär underlagsrapport

Den ökade internationella handeln och den tilltagande rörligheten av arbete och kapital medför att olika länders komparativa fördelar kan nyttjas. Resultatet blir en effektiviserad produktion och ett stigande välbefinnande. Men de globala vinsterna kan bli ojämnt fördelade och anpassningskrav kan ställas mer på vissa grupper än andra. Det är rimligt att dessa grupper skyddas eller kompenseras genom kollektiva försäkringar mot inkomstbortfall genom en socialförsäkring anpassad till globaliseringens effekter. I rapporten Socialförsäkringar och globalisering diskuteras hur socialförsäkringar kan utformas för att ge en efterfrågad trygghet utan att försämra incitament till anpassning. Dessutom analyseras hur socialförsäkringar bör utformas med tonvikt på effektivitets- och fördelningsaspekter liksom effekter på arbetskraftens rörlighet. Rapporten har fokus på Sverige och EU/EES. Författaren anser att en bra försäkring ska vara utformad så att den stimulerar omskolning, flyttning och migration samt är tydlig och transparent.

Economic Globalization and Swedish Pensions

Underlagsrapport nr 28

Historically pension systems have undergone repeated changes as the economy and demography have changed, as politics has changed, and as understanding of the workings and effects of pension systems has

evolved. Looking to the future, it is appropriate to ask how ongoing increasing economic globalization might affect the workings of the pension system and what changes might be worthwhile in the light of the anticipated changes. In the report Economic Globalization and Swedish Pensions the effects of globalization on the functioning of the Swedish pension system are analyzed. The author emphasizes that the Swedish pension system by and large is well designed. Nevertheless, there is room for improvement to better handle the effects of globalization and a number of concrete reforms are proposed.

Mot en ny skattereform - globaliseringen och den svenska välfärden

Underlagsrapport 27

Sveriges internationella attraktionskraft hänger samman med utformningen av det svenska skattesystemet. En konsekvens av globaliseringen är en ökad rörlighet i skattebaserna som kan förväntas påverka inte bara finansiella flöden och företagens investeringar utan på sikt också var välutbildade människor väljer att bo och arbeta. Detta ställer den svenska välfärdsstaten inför nya utmaningar. Är globaliseringen förenlig med en skattefinansierad välfärdsstat och en fortsatt uthållig tillväxt i den svenska ekonomin? I rapporten Mot en ny skattereform - globaliseringen och den svenska välfärden analyseras behovet av förändringar av de svenska skatterna med utgångspunkt i en värld präglad av global konkurrens om marknader, investeringskapital och arbetskraft. Författarens uppfattning är att tiden är mogen för en ny reform av det svenska skattesystemet, byggd på en bred parlamentarisk uppgörelse och med en långsiktigt hållbar utformning.

Environmental Effects of International Trade

Underlagsrapport i preliminär version

The report surveys the state of our knowledge regarding the effects of trade on the environment. A central question is whether globalization helps or hurts in achieving the best tradeoff between environmental and economic goals. The report also considers whether globalisation has damaged environmental goals, either among open countries in general (through a "race to the bottom" in environmental regulation) or in certain countries ("pollution havens"). Although such effects are possible in theory, empirical studies of cross-country data generally find no detrimental of trade on some measures of environmental degradation such as local SO₂ air pollution, controlling for income. Thus globalization and the environment need not necessarily be in conflict. The report then discusses whether the WTO (World Trade Organization) has in the past been hostile to environmental goals. Most environmentalists have failed to understand the substantial evolution over time: There is now more legal basis than in the past for using trade measures to help enforce multilaterally agreed environmental initiatives, provided they are non-discriminatory. The last part of the report focuses exclusively on the question of trade aspects of nations' climate change policy legislation, which may be on a collision course with the global trade policy regime. Lawmakers have apparently failed to learn the lesson of the past that environment-labeled border measures must be non-discriminatory and shaped more by economic and scientific logic than by politics.

Kunskap vidgar världen - Globaliseringens inverkan på skola och lärande

Underlagsrapport 26

Globaliseringen innebär en hårdare internationell konkurrens och en högre grad av specialisering. Globaliseringen ställer därmed krav på att Sveriges utbildningssystem är av yttersta kvalitet för att vi ska ha

möjlighet att konkurrera på olika marknader världen över. Vikten av högkvalitativa utbildningsinsatser kan därför förväntas öka för att säkra Sveriges framtida ekonomiska utveckling och välbefinnande. Men vad har globaliseringen specifikt för inverkan på skolan och hur ser ett konkurrenskraftigt svenskt utbildningssystem ut? I rapporten Kunskap vidgar världen - Globaliseringens inverkan på skola och lärande analyseras effekterna av globaliseringen på skolan och dess roll för samhällets framtida utveckling. Betoningen ligger på förskola och gymnasieskola men utgångspunkten är det livslånga lärandet. Författaren lyfter särskilt fram behovet av demokratiska värden, flerspråkighet, talang, kvalificerade lärare och skolledare samt en dialog och beredskap inför framtiden.

Globalisering - hot eller räddning för jobben?

Underlagsrapport 25

Ett centralt inslag i globaliseringsdebatten är rädslan för att ökad konkurrens från låglöneländer ska leda till färre jobb i Sverige. Dessa farhågor står i skarp kontrast till den traditionella synen på globalisering bland ekonomer. Globalt integrerade marknader kan snarast förväntas leda till välfärdsvinster för alla länder. I rapporten Globalisering - hot eller räddning för jobben? analyseras hur en ökad marknadsintegration med särskilt låglöneländer kan komma att påverka sysselsättningen i Sverige och andra västeuropeiska länder. Enligt författaren finns det förmodligen ingen anledning att oroa sig för att globaliseringen ska leda till lägre sysselsättning i vår ekonomi. Forskningen tyder i stället på det omvända - att nettoeffekterna på sysselsättningen blir positiva. Risken med globaliseringen ligger snarare i ökade inkomstklyftor än högre arbetslöshet. För att motverka oönskade fördelningseffekter föreslås dels reformer av de generella välfärdssystemen, dels nya kompensande åtgärder för dem som blir friställda som t.ex. avgångsbidrag.

En exkluderande arbetsmarknadsmodell? Den svenska arbetsmarknadens trösklar i ett globalt perspektiv

Underlagsrapport 24

I samhällsdebatten beskrivs ofta intressekonflikter kring anställningsskydd och minimilöner som en traditionell motsättning mellan arbete och kapital. Forskningen visar att detta är en alltför förenklad bild. Flertalet studier pekar på att intressekonflikterna i hög grad handlar om hur insiders och outsiders på arbetsmarknaden påverkas. Möjligheterna för personer med en svagare ställning på arbetsmarknaden - som ungdomar, invandrare och lågutbildade - påverkas negativt av ett starkt anställningsskydd och höga lönegolv. Dels minskar sannolikheten att bli anställd dels blir många av de anställningar som faktiskt kommer till stånd mer osäkra. Dessutom kan effekterna av ett starkt anställningsskydd vara problematiska även för kärngruppen av arbetstagare: i den mån som skyddet minskar strukturomvandlingen och produktiviteten minskar också de anställdas löneutrymme. Följaktligen kan det ifrågasättas om anställningsskyddet i sin nuvarande utformning är det bästa sättet att uppnå trygghet på arbetsmarknaden. I rapporten En exkluderande arbetsmarknadsmodell? Den svenska arbetsmarknadens trösklar i ett globalt perspektiv analyseras i vilken grad anställningsskydd och minimilöner reser trösklar för arbetsmarknadsinträde och etablering på arbetsmarknaden. Utformningen och utvecklingen av de svenska institutionerna jämförs med sina internationella motsvarigheter. Rapporten behandlar även Laval-domen och dess konsekvenser för svensk arbetsmarknad.

Globalisering, arbetskraftens rörlighet och produktivitet

Underlagsrapport 23

Teknologiska framsteg och kunskapsutveckling är den viktigaste för-

klaringen till högre tillväxt och ett ökat välbefinnande. I en dynamisk global ekonomi där teknikfronten flyttas framåt i allt snabbare takt blir därför förmågan att tillgodogöra sig ny teknik allt viktigare. Betydelsen av väl fungerande utbildningssystem och starka forskningsmiljöer för produktivitet och tillväxt är väl känt, däremot är kunskaperna beträffande hur kunskap sprids mellan företag och regioner betydligt mer begränsade. Genom att använda ett unikt datamaterial visar författarna att en ökad rörlighet av högtutbildade har en positiv inverkan på produktiviteten. Tolkningen är att högtutbildade är bärare av kunskap som sprids och kombineras med redan befintlig kunskap vilket i sin tur har positiva produktivitetseffekter. Flöden av arbetskraft mellan företag, regioner och länder blir en viktig komponent för att öka tillväxt och välbefinnande. Politiken bör därför utforma system som skapar goda förutsättningar för rörlighet samt reducerar inlåsnings-effekter i den svenska ekonomin. Resultaten pekar också på att "täta" miljöer som storstäder och klusterbildningar är särskilt gynnsamma för kunskapsspridning, skapandet av humankapital, innovationer och tillväxt.

Live and let die - industrial policy in a globalised world

Underlagsrapport 22

It is often claimed that industrial policies are an essential ingredient in policy-making for any country that aims at sustaining and increasing a competitive industrial sector. But does a small, open European economy actually need an industrial policy? Judging from this report, the answer seems to be in the affirmative. However, today's globalised world requires a different design where industrial policies are realigned with comparative advantage of a country, promote regional agglomerations and enhance industrial efficiency. Attempts to ensure regional equity by means of industrial policy is likely to have

detrimental effects on productivity and growth. In the report, Live and let die - industrial policy in a globalised world, the challenges facing industrial policy makers in the 21st century are analyzed and policy conclusions drawn. The author emphasizes two major challenges that face policy makers: First, to give well-targeted measures the correct design. Second, to observe that efficient industrial policy is often about not doing anything.

On the Road to Samarkand. Globalisation and the Swedish economy

Underlagsrapport nr 21

Globalisation will have dramatic effects on the Swedish economy - and by and large, positive ones. The entry of China and India into the world economy has already benefited Swedish consumers and will continue to do so on an even larger scale in the decades ahead. The total gain to the Swedish economy is calculated to be in the range of 25 per cent of GDP. However globalisation also poses real challenges regarding the adaptability of the Swedish economy to cope with structural change, a less egalitarian income distribution and more concentrated geographical distribution of economic activity.

In the report, On the Road to Samarkand - Globalisation and the Swedish economy, the objective is to quantify the effects of globalisation on world markets and analyse the ensuing implications for the Swedish economy within a fifty-year time horizon. The authors focus on three channels of globalisation - the integration of China and India into the world economy, the internationalisation of firms and growth in cross-border business investment, and the migration of workers between Eastern and Western Europe.

Globalisering och inkomstfördelning

Underlagsrapport 20

Globaliseringskritiker hävdar att globaliseringen bara gynnar de redan välbeställda och högutbildade eftersom ökad konkurrens från låglöneländer leder till utflyttning eller rationalisering av mindre avancerad produktion. Globaliseringens förespråkare menar å andra sidan att globaliseringens positiva effekter kommer alla till del och att vinsterna är så stora att eventuella förlorare kan kompenseras. Rapporten Globalisering och inkomstfördelning analyserar vilken effekt globaliseringen har haft och kan tänkas ha i framtiden på den svenska inkomstfördelningen. Författarna svarar entydigt ja på frågan om globaliseringen gynnar ekonomin som helhet men hävdar att svensk inkomst- och förmögenhetsfördelning har påverkats i relativt liten grad. De stora förändringarna under 1900-talet förklaras i första hand av finansiella kriser, skatte- och utbildningspolitiken samt bostadsägandets utbredning. Kapitalmarknadernas internationalisering har dock gynnat de grupper som haft de högsta inkomsterna och de största förmögenheterna. Enligt författarna skapar globaliseringen samtidigt ekonomiskt utrymme för att kunna bära de omställningskostnader som uppstår i en globaliseringsprocess.

Globaliseringen och den svenska ägarmodellen

Underlagsrapport 19

Den omfattande internationaliseringen av företagsägandet är en av de tydligaste konsekvenserna av den pågående globaliseringen. För Sveriges del innebär det en tillbakagång för den traditionella svenska ägarmodellen där stora delar av näringslivet kontrollerats av ett fåtal ägare. I stället kommer andra modeller för ägarstyrning att tillämpas som kan förväntas påverka omstruktureringen av svenskt näringsliv.

Dessa frågor analyseras utifrån ett historiskt perspektiv i rapporten Globaliseringen och den svenska ägarmodellen. Genom att visa hur och varför avregleringen av de finansiella marknaderna i kombination med globaliseringen har förändrat förutsättningarna för den svenska ägarmodellen förespråkar författarna en anpassning av svensk skattepolitik och bolagsrättslig lagstiftning som överensstämmer bättre med den nya situationen.

Den stora utmaningen: Internationell migration i en globaliserad värld

Underlagsrapport 18

Migration är både en naturlig del av människors livsprojekt, i samhällsutvecklingen och en politiskt laddad fråga. I en globaliserad värld blir det allt vanligare att både varor, pengar, information, tjänster och personer flyttar över gränser. Framtidens migrationsströmmar bestäms av demografiska trender, hur efterfrågan på arbetskraft utvecklas i olika länder, och av politiska faktorer. I rapporten Den stora utmaningen: Internationell migration i en globaliserad värld beskrivs tre huvudtrender: att färre länder kommer att ha stora nettoutflöden, att Afrika söder om Sahara blir den viktigaste utvandringsregionen och att det finns en ökande potential för bruttoflöden i takt med att allt fler länder industrialiseras. Författarna betonar att migration har konsekvenser av mycket olika karaktär. Samtidigt som de kan vara positiva för såväl enskilda människor som för hela samhällets utveckling utgör internationell migration ett hot mot enskilda människors säkerhet och den ekonomiska, politiska och sociala stabiliteten i de samhällen som berörs. Det finns därför starka skäl att söka efter välfungerande system för att hantera internationell migration. Sådana system bör både ge enskilda migranter bästa möjliga förutsättningar att förverkliga sina livsprojekt, och fungera väl

för såväl mottagar- som sändarländer. Rapporten utmynnar i policy-rekommendationer på både internationell och regional nivå.

Internationellt statligt ägande och konkurrens

Underlagsrapport 17

Ägandet i näringslivet blir allt mer internationellt. Avregleringen av kapitalmarknader, gränsöverskridande fusioner och förvärv, privatiseringen av tidigare offentliga monopol i kombination med en allmän globalisering av produktion leder till ett allt mer spritt ägande. Internationell konkurrens på ägarmarknaden har i allmänhet positiva effekter på produktiviteten och bidrar till ekonomisk tillväxt. Samtidigt är ägandets globalisering en politiskt känslig fråga. Detta gäller särskilt när företag köps av utländska stater. OECD:s, IMF:s och EU:s nuvarande strategi är att få statliga investeringsfonder att acceptera en frivillig uppförandekod kring transparens och ägarstyrning. I rapporten "Internationellt statligt ägande och konkurrens" lyfts den utmaning som Sverige och andra västerländska marknadsekonomier står inför: att öppna upp för en tillväxtfrämjande internationell konkurrens på marknaden för företagsstyrning samtidigt som man undviker att privatiseringar och avregleringar leder till snedvridande ägarbyten på grund av en ökad statlig aktivism på internationella marknader.

Arbetsmarknadseffekter av utländska direktinvesteringar

Underlagsrapport 16

Den allra största skillnaden mellan nutida och tidigare epokers globalisering är kanske de multinationella företagens stora betydelse. I dag står multinationella företag för en stor del av världens produktion, sysselsättning, export, forskning och utveckling. Ett allt större antal svenskar arbetar numera i utländskt ägda företag eller i svenskägda

multinationella företag med betydande utlandsverksamhet. Rapporten "Arbetsmarknadseffekter av utländska direktinvesteringar" analyserar effekter av utlandsägande, utländska direktinvesteringar och multinationella företag i Sverige på svenska löner och svensk sysselsättning. Författarna finner att inflödet av utländska företag rent generellt har gynnat svensk ekonomi och sysselsättningen i Sverige, bl.a. genom att multinationella företag betalar högre löner.

Marknadsintegration och teknisk förändring - globalisering i en historisk analys

Underlagsrapport 15

Globalisering innebär att rörligheten för produktionsfaktorer ökar, att deras avkastning och värde förändras samt att fler länder bygger upp en modern industri. Dessa förändringar driver på tillväxten men skapar också ökade spänningar i samhällsutvecklingen. De genomgripande förändringar som 1800-talets globalisering förde med sig kan ha bidragit till den destruktiva period som följde under första hälften av 1900-talet med världskrig och tilltagande protektionism. Frågan är om även 1900-talets globalisering riskerar att föda liknande reaktioner. I rapporten "Marknadsintegration och teknisk förändring - globalisering i en historisk analys" behandlas globalisering dels från ett historiskt perspektiv med tonvikt på utvecklingen fram till första världskriget, dels från teoretiska perspektiv där jämförelser görs mellan den historiska globaliseringen och dagens förlopp. Rapporten avslutas med en diskussion om förväntade framtida effekter av globaliseringen för svensk ekonomi samt några ekonomisk-politiska slutsatser.

Språk, krav och medborgarskap

Underlagsrapport 14

Få invänder mot att goda språkkunskaper främjar möjligheterna att på olika sätt bli delaktig i samhället. Invandrade som lär sig det nya landets språk bra får avsevärt bättre förutsättningar att konkurrera om lediga jobb. Likaså öppnar språkkunskaper dörrar till demokratisk delaktighet. En fråga i den politiska debatten har varit om krav på goda språkkunskaper för medborgarskap är en mekanism till förbättrad integration i det svenska samhället. Rapporten "Språk, krav och medborgarskap" innehåller en genomgång av regelverken för hur medborgarskap kan förvärfvas i 19 länder. En tydlig trend i riktning mot ökad restriktivitet kan konstateras i de västeuropeiska länderna. Goda kunskaper i mottagarlandets språk är allt oftare ett krav för medborgarskap.

Sverige i en åldrande värld - framtidsperspektiv på den demografiska utvecklingen

Underlagsrapport 13

Sveriges befolkning åldras. Den europeiska befolkningen åldras. Alla högindustrialiserade ekonomier åldras liksom även de flesta utvecklingsländer. Men länderna åldras från olika utgångspunkter och takten i förändringen varierar kraftigt. Åldrandet kräver ständig anpassning men ger samtidigt nya öppningar för att hantera gamla problem. I rapporten "Sverige i en åldrande värld" diskuteras de senaste forskningsrönen vad gäller befolkningsförändringars effekter på ekonomi och samhälle för att utifrån ett globalt perspektiv ge en bild av Sveriges valbara framtidsalternativ. För att illustrera de [val](#) Sverige står inför analyseras tre möjliga scenarion: att öka den effektiva arbetsstyrkan, att kompensera den högre andelen pensionärer genom att importera arbetskraft eller att öka barnafödandet. Slutsatsen är att politiken bör inriktas på samtliga dessa alternativ för smidigast anpassning till de kommande demografiska förändringarna.

Skatter, entreprenörskap och nyföretagande

Underlagsrapport 12

Globaliseringsprocessen och den tekniska utvecklingen ställer nya krav på ekonomin och företagsdynamiken. I takt med att stora och etablerade företag i allt större utsträckning konkurreras ut, blir uppköpta eller lokaliseras sig utomlands blir det allt viktigare att nya och växande företag växer fram på marknaden. Inom EU är målet att unionen ska ha den största andelen entreprenörer i världen. Men vilka faktorer driver individer att bli entreprenörer? Och hur påverkar institutionella spelregler som skatter benägenheten att bli entreprenör? I rapporten "Skatter, entreprenörskap och nyföretagande" sammanfattas de drivkrafter som anses styra entreprenören samt hur entreprenören anses bidra till samhällsekonomin. Likaså visas hur nyföretagandet ser ut i Sverige i en internationell jämförelse. Slutligen presenteras en analys av hur inkomstskatter påverkar benägenheten att bli egenföretagare baserat på nya svenska data. De svenska resultaten jämförs med amerikanska och policyrekommendationer levereras.

Is free migration compatible with a European-style welfare state?

Underlagsrapport 11

Fri invandring uppfattas ofta som inkompatibelt med en välfärdsstat. Denna rapport analyserar, med Sverige som exempel, i vilken utsträckning rika välfärdsstater lockar till sig migranter från fattigare länder. Rapporten visar att denna syn är för enkel. Tittar man snävt på effekterna på statens finanser missar man de bredare ekonomiska fördelarna som i själva verket bidrar till att finansiera välfärdsstaten. Migration ska ses som en möjlighet - inte ett hot. Det är lika mycket en fråga om mänskliga rättigheter och om internationell solidaritet som egoism. Författaren menar därför att prioriteringarna borde vara självklara: stöd åtgärder för att motverka diskriminering och arbeta för

jämlika livschanser; gör arbetsmarknadsreformer som bättre kombinerar trygghet med omställningsbarhet, anställningsbarhet och möjligheter; vidta välfärdsreformer som ger stöd utan att samtidigt försvaga incitamenten till arbete.

Globaliseringen och den högre utbildningen

Underlagsrapport 10

Omfattande förändringar i den högre utbildningen världen över är nära sammanhängande med globaliseringen. En global utbildningsmarknad växer fram präglad av stark expansion och en snabbt föränderlig efterfrågan bland allt mer välinformerade människor i stort behov av nya kunskaper. Reformerna och stark utbyggnad i många länder, skärpta krav från näringslivet, demografiska förändringar samt en ökad rörlighet för studenter, lärare och forskare, leder till ökad konkurrens inom och mellan utbildningssystemen. Betydelsen av en internationellt konkurrenskraftig högre utbildning förväntas öka för att ett land ska kunna hävda sig i den globala konkurrensen. I "Globaliseringen och den högre utbildningen" bedöms förutsättningarna för svensk högre utbildning att hävda sig i en global konkurrens med utgångspunkt från hur svenska lärosäten är organiserade, finansierade och från nuvarande position i den globala rankingen.

Globaliseringens drivkrafter och samhällsekonomiska konsekvenser

Underlagsrapport 9

Information, kapital, varor, tjänster och människor rör sig allt snabbare och lättare mellan länder. En viktig konsekvens är en betydligt starkare specialisering i produktionen som bland annat resulterat i en ökad utlokalisering och offshoring från Sverige. För att behålla och utveckla

det svenska välståndet föreslås en rad åtgärder med tonvikt på avreglering av tjänstesektorer för att främja handel, underlätta arbeidskraftsinvandring och förstärka kunskapsupbyggnaden.

Du sköna nya globaliserade värld? Starka kluster och svaga regioners betydelse för ekonomisk tillväxt

Underlagsrapport 8

I denna rapport beskrivs sambanden mellan industrins geografiska lokalisering och den ekonomiska tillväxten samt globaliseringens effekter på detta. För vissa företag är låga kostnader avgörande, medan andra baserar sin konkurrenskraft på närhet till marknaden eller tillgång till kunskaps- och humankapitalintensiva miljöer. Det senare förknippas med attraktiva kluster präglade av utveckling av ny kunskap, entreprenörskap och tillväxt.

Gislaved och Söderhamn - konsten att komma igen när storindustrin flyttat ut

Underlagsrapport 7

Nedgången i den svenska ekonomin i början av 2000-talet drabbade industridominerade kommuner särskilt hårt. Sysselsättningen minskade drastiskt när företag lades ner eller flyttade sin produktion till andra länder. Två sådana kommuner - Gislaved och Söderhamn - uppvisar betydande likheter beträffande beroendet av industri men också stora olikheter i hur de klarade krisen. I båda kommunerna flyttade dominerande utländska ägare produktionen utomlands. I rapporten Gislaved och Söderhamn - konsten att komma igen när storindustrin flyttat ut analyseras utvecklingen före och efter nedläggningarna av Continental och Emerson. Författaren hittar förutsättningar att klara en omställning i bland annat entreprenörsklimat, nyföretagande och

produktionsstruktur. Slutsatser som kan föras direkt över till den ekonomiska politiken.

Innovationssystem, globalisering och ekonomisk tillväxt

Underlagsrapport 6

I växande grad öppnas de nationella innovationssystemen för internationell kunskapsöverföring genom globaliseringen av industrier, internationaliseringen av produktion, gränsöverskridande satsningar på FoU samt genom export och import. Denna utveckling ger företagen unika möjligheter att ta del av den internationellt mest kvalificerade kunskapen, vilket är centralt för mångfald och förändring i en ekonomi. "Innovationssystem, globalisering och ekonomisk tillväxt" diskuterar innovationssystem med fokus på de svenska systemen ur ett globalt perspektiv. I Sverige finns en rad olika och överlappande innovationssystem. Vissa system, t. ex. informationsteknologi och bioteknologi, är starkt integrerade i internationella nätverk för kunskapsspridning, medan andra är förankrade i en specifik lokal svensk miljö. Mer specialiserad kunskap låter sig i regel inte kodifieras så lätt och är mer svåröverförbar. Därför är den lokala miljön för kunskapsutveckling av stor vikt för ett lands utveckling.

Sverige i den institutionella konkurrensen

Underlagsrapport 4

Institutionell konkurrens innebär att politiska enheter, som stater och kommuner, konkurrerar med varandra om medborgare, arbetskraft, kapital och företag genom att försöka erbjuda mer attraktiva institutioner i såväl kostnads- som intäktshänseende. I dagens globaliserade värld är denna konkurrens om grundlagar, arbetsmarknadslagstiftning och kollektiva överenskommelser, socialförsäkringar och skatteregler,

allt mer en realitet. I rapporten Sverige i den institutionella konkurrensen analyseras hur institutionell konkurrens påverkar välfärdstaten, kollektivavtalssystemet och demokratin. Enligt författarna har utrymmet för att bedriva traditionell omfördelningspolitik minskat samtidigt som välfärdsstatens utformning har ändrats så att önskemål hos de politiskt viktiga väljargrupperna i medelklassen tillgodoses i större omfattning. I stort bedöms dock förutsättningarna för att den traditionella välfärdsstaten ska bestå som goda.

Nyföretagande, näringslivsdynamik och tillväxt i den nya världsekonomin

Underlagsrapport 5

Såväl arbetskraft som entreprenörer och befintliga företag är idag utsatta för en global konkurrens. För att klara av förändringar och parera chocker som härrör ur globaliseringen är näringslivets förmåga till anpassning och förnyelse allt viktigare. I rapporten Nyföretagande, näringslivsdynamik och tillväxt i den globala ekonomin lyfter författarna fram betydelsen av nya företag för att öka sysselsättning, produktivitet och [BNP](#) och i förlängningen en ekonomisk välbefinnande. De finner starka indikationer på att nyföretagandet i Sverige är lågt och att nya, entreprenörsdrivna företag spelar en viktig roll för innovationer och förnyelse. Utifrån dessa resultat rekommenderar författarna en rad ekonomisk-politiska åtgärder för att stimulera nyföretagande och näringslivsdynamik.

Globaliseringens tre vågor - Sveriges internationalisering under 150 år

Underlagsrapport 3

I slutet av 1800-talet var Sverige ett av de fattigaste länderna i Europa.

Men under perioden 1870-1970 växte den svenska ekonomin snabbast i världen, med undantag av Japan. En av de viktigaste drivkrafterna bakom det höjda väståndet var globaliseringen. Den svenska utrikeshandelns volym har blivit 600 gånger större på 150 år. Den ekonomiska politiken bidrog också till att Sverige kunde ta till vara på de positiva effekter som finns inneboende i en globaliseringsprocess.

Globaliseringen och konkurrensen om kunskapsintensiva jobb

Underlagsrapport 2

Det senaste decenniets intensifiering av globaliseringen har ökat utmaningarna för ekonomiskt utvecklade länder och regioner. I ett skede där konkurrensen om kunskapsintensiva verksamheter förväntas öka är det särskilt viktigt att kunna behålla och attrahera välutbildad arbetskraft. Globaliseringen och konkurrensen om kunskapsintensiva jobb berör ett högaktuellt tema i diskussionen om globaliseringens effekter. I centrum för analysen står utvecklingen inom programvaruindustri och andra FoU-intensiva verksamheter. Rapporten fokuserar på de omfattande policy slutsatser som nyligen lanserats i USA och vilka policyimplikationer dessa kan tänkas medföra för Sverige.

Världens välfärd: Fyra decennier som förändrade planeten

Underlagsrapport 1

Denna rapport belyser globaliseringen i stort vad gäller olika indikatorer på ekonomi, hälsa, livschanser och samhällsutveckling under de senaste 50 åren. Rapporten analyserar även i vilken utsträckning globaliseringen har medverkat till förändringar på nämnda områden samt hur dessa omvärldsförändringar påverkar Sverige. Författare är Johan Norberg, fil mag i idéhistoria och Senior Fellow vid Cato

Institute i Washington, DC. Han är även känd som samhällsdebattör med bakgrund från Timbro som också publicerat hans bok Till världskapitalismens försvar som är översatt till mer än 20 språk. Författaren svarar helt och hållet för de analyser och rekommendationer som lämnas i rapporten.

Den senaste underlagsrapporten

PRESSMEDDELANDE

19 februari 2009 Utbildningsdepartementet Globaliseringsrådet

“Så styrs riket in i framtiden

Dagens ökade omvärldsberoende och större utsatthet för globala impulser kräver snabbhet i det politiska beslutfattandet. Men det svenska regeringskansliet är ineffektivt och varken regering eller riksdag har möjlighet att prioritera långsiktiga och tvärpolitiska frågor. I den 29:e rapporten till Globaliseringsrådet föreslår statsvetarna Tommy Möller och Magnus Erlandsson, båda Stockholms universitet, permanenta statssekreterare, en analysgrupp direkt under statsministern samt ett framtidsutskott i riksdagen - allt för ett mer strategiskt beslutsfattande.

Politiken är kortsiktig: fokus riktas mot sånt som väljarna fäster vikt vid och som är möjligt att genomföra under mandatperioderna. Samtidigt krävs det effektivitet och långsiktighet i beslutsfattandet i dagens globaliserade värld. I underlagsrapporten, PM till statsministern - om vikten av effektiva politiska institutioner i globaliseringens tid, analyseras just hur de centrala politiska institutionerna bör vara utformade för att möta globaliseringens utmaningar.

En av slutsatserna är att regeringskansliet i alltför liten utsträckning fungerar som regeringens kansli. Departementen ser snarare sin huvuduppgift i att företräda det egna politikområdets intressen i de interna förhandlingarna. Regering och riksdag har inte heller utrymme att prioritera långsiktiga och tvärpolitiska framtidsfrågor som t.ex. klimatförändringar och global konkurrens i den reguljära processen.

Författarna föreslår därför:

- Att minska antalet departement och inrätta en tydligare ledningsfunktion i form av permanenta opolitiska statssekreterare i departementen som avlastar den politiska ledningen operativa uppgifter och samt renodlar den strategiska rollen.
- Att inrätta fler analysenheter och mer av långsiktig planering, bl.a. i form av en kvalificerad analysgrupp direkt under statsministern samt utrymme att beställa kvalificerade och oberoende analyser från forskarsamhället.
- Att sätta framtidsfrågorna på riksdagens dagordning genom att inrätta ett särskilt framtidsutskott med möjlighet att initiera framtidsinriktade studier, scenarioanalyser m.m.
- Att begränsa antalet riksdagsledamöter. Med färre ledamöter väger deras röster tyngre och deras ansvar blir större. Dessutom får regeringen mer arbetsro från interpellationerna och frågor som femdubblats sedan mitten av 1990-talet.

För kommentarer och intervjuer nås författarna Tommy Möller, professor, Stockholms universitet, och Magnus Erlandsson, fil. dr., Score, Stockholms universitet via sina webbplatser.

Den 29:e underlagsrapporten till Globaliseringsrådet:

PM till statsministern - om vikten av effektiva politiska institutioner i globaliseringens tid

ISBN 978-91-85935-17-8

KONTAKT Pernilla Norlin

Omvärldsanalytiker/Kommunikatör, biträdande kanslichef

08-405 17 35 [e-post till Pernilla Norlin](mailto:pernilla.norlin@score.se)

Arbetspapper

Syftet med Globaliseringsrådets arbete är dels att analysera den ekonomiska politiken ur ett globaliseringsperspektiv, dels att sprida och fördjupa diskussionen kring globaliseringens drivkrafter och effekter. Som ett led i detta arbete har Globaliseringsrådets kansli beställt underlagsrapporter från en rad experter. Dessa rapporter kompletteras av s.k. arbetspapper, också författade av experter, men som har en betydligt mindre omfattning.

Underlag till Globaliseringsrådets skattegrupp

[Per Borg, Historiska perspektiv på skattepolitikens framtida förutsättningar \(pdf 356 kB\)](#)

[Gunnar Du Rietz, Selektiva sänkningar av arbetsgivaravgifterna \(pdf 533 kB\)](#)

[Martin Ljunge, Beskattning av förvärvsinkomster - implikationer för arbete, lärande och mobilitet \(pdf 326 kB\)](#)

[Sven-Olof Lodin 1, Kapital- och fastighetsbeskattningen \(pdf 324 kB\)](#)

[Sven-Olof Lodin 2, Den svenska bolagsbeskattningen i internationellt perspektiv \(pdf 312 kB\)](#)

[Katarina Nordblom, Svenska skatters legitimitet i en tid av globalisering \(pdf 335 kB\)](#)

[Jan Owen Jansson, Tjänstesektorn och skattepolitiken \(pdf 864 kB\)](#)

[Camilo von Greiff, Sysselsättningseffekter av sänkta socialavgifter \(pdf 308 kB\)](#)

Underlag till Globaliseringsrådet

[SIFO, Opinionsundersökning om skatter \(pdf 217 kB\)](#)

[Carin Holmquist, May internationalization as strategy and internet as a means enhance entrepreneurial activity and firm growth among women entrepreneurs in Sweden? \(pdf 312 kB\)](#)

[Richard Rosengren, Sverige bestämmer inte allting själv! \(pdf 288 kB\)](#)

Publicerad 22 december 2008 Uppdaterad 24 februari 2009

Mot en ny skattereform- globaliseringen och den svenska välfärden. Kjell-Olof Feldt

Underlagsrapport nr 27 till Globaliseringsrådet

“Förord

Några av ledorden i ”århundradets skattereform” 1991 var transparens, legitimitet och likformighet. Den härva av specialregler och undantag som då kännetecknade det svenska skattesystemet ersattes av ett enklare system och bredare skattebaser. Under de 18 år som gått sedan reformen har emellertid hundratals mindre justeringar på skatteområdet inneburit betydande avsteg från 1991 års grundprinciper. Skattesystemet har återigen börjat likna ett svåröverskådligt lapptäcke. Detta samtidigt som det i globaliseringens tid är extra viktigt att spelreglerna, där skattesystemet är en viktig del, är så stabila och transparenta som möjligt för att inte skapa osäkerhet hos individer och företag.

I rapporten *Mot en ny skattereform – globaliseringen och den svenska välfärden* analyseras behovet av en ny bred skattereform med utgångspunkt i en värld präglad av global konkurrens om marknader, investeringskapital och arbetskraft. Författaren förordar en bred översyn av det svenska skattesystemet i en parlamentarisk utredning. En tänkbar lösning finner han i den holländska boxmodellen som skulle kunna leda till en radikal förenkling av kapitalbeskattningen. Rapporten innehåller en rad utförliga förslag till reformer på skatteområdet som bl a omfattar arv, kapitaltillgångar och realisationsvinster, inklusive en reformering av den globalt orörliga fastighetsskatten. Vidare föreslås att värnskatten slopas för att återställa den högsta marginalskatten på inkomster till 50 procent samt att en enhetlig mervärdesskatt införs. Enligt författaren bör också arbetsgivaravgifterna sänkas, särskilt för mindre företag. Rapporten har författats av Kjell-Olof Feldt, f d finansminister (s). Författaren svarar helt och hållet för de analyser och rekommendationer som lämnas i rapporten.

Stockholm i januari 2009

Pontus Braunerhjelm

Huvudsekreterare i Globaliseringsrådet”

Mot en ny skattereform - globaliseringen och den svenska välfärden

Innehåll:

1. Rapportens utgångspunkter 7

1.1 Uppdraget 7

1.2 Skattepolitiken sedan 1991 – en överblick 8

1.3 Konsekvenser för skattesystemet 10

2. Finanspolitikens handlingsutrymme 13

2.1 Alltid mer – aldrig nog 13

2.2 De offentliga utgifterna – en blick framåt 13

2.3 Hållbar finanspolitik? 16

3. Skatt på kapital 21

3.1 Skatten på vinster 21

3.2 Beskattningen av kapitalinkomster 24

3.3 Förmögenhetsskatten 27

3.4 Fastighetsskatten 30

3.5 Den holländska ”boxmodellen” 35

4. Skatten på arbete 39

4.1 Jobbskatteavdraget och arbetsgivaravgifterna 39

4.2 Generella avgiftssänkningar? 43

4.3 Den statliga inkomstskatten 50

4.4 Småföretagsbeskattningen 57

5. Skatten på konsumtion 59

5.1. Mervärdeskatten 59

5.2 Punktskatterna 60

5.3 Differentierad moms? 62

5.4 Matmomsen 64

6. Sammanfattande slutsatser 66

7. Referenser 76

1. Rapportens utgångspunkter

1.1 Uppdraget

Min tolkning av det uppdrag jag fått av Globaliseringsrådet är att man vill ha svar på två frågor. **Finns det i en värld med global konkurrens om marknader, investeringskapital och (produktiv) arbetskraft behov av förändringar av den svenska skattepolitiken, som ökar möjligheterna att uppnå en uthållig ekonomisk tillväxt med hög sysselsättning och en socialt acceptabel fördelning av välstånd och välfärd?** Och om förändringar behövs, får de tillräcklig politisk uppslutning för att bestå på längre sikt?

Jag är medveten om att fråga nummer två ställer höga krav på reformer inom ett så eldfängt område som skattepolitiken. Men om syftet med skattereformer är att förstärka landets konkurrenskraft och förmåga att attrahera välståndsskapande resurser är tilltron till skattesystemets stabilitet och rättssäkerhet väl så viktig som skatteuttagets storlek och nivån för enskilda skattesatser.

Bakom denna hypotes ligger följande resonemang. Före avregleringarna handlade diskussionen om skatter och internationell konkurrenskraft framför allt om skatternas inverkan på de direkta produktionskostnaderna, i första hand industrins relativa löneläge. Numera är huvudintresset inriktat mot effekten på fördelningen av världens resurser i form av investeringskapital, forskning och produktutveckling, innovationer, kommersiell och teknisk kompetens, marknadsattraktiv talang osv. Intresseförskjutningen torde ha flera orsaker – dels marknadsstyrda valutakurser, dels att skatter sänkts för vissa politiskt

känsliga områden utsatta för utländsk konkurrens (elskatten för industrin, momsens för turistindustrin). Något förenklat uttryckt handlar det om skattesystemets internationella konkurrenskraft i kampen om ekonomiskt (och socialt) värdefulla tillgångar och i försvaret av internationellt rörliga skattebaser. De senare tenderar att bli fler i takt med den fortgående integrationen över nationsgränserna av näringsliv och marknader, inklusive arbetsmarknaden.

För att ett land ska kunna behålla och helst tillföra sig sådana tillgångar krävs att de människor, som fattar beslut om investeringar och etableringar liksom om inriktning av studier och yrkesliv, i rimlig grad litar på att de villkor som gäller vid beslutstillfället kommer att bestå även framgent. Eftersom åtskilliga av dessa villkor är behäftade med genuin osäkerhet – de styrs av exogena faktorer utom politisk kontroll – borde det vara desto viktigare att övriga villkor omges av så stor stabilitet och förutsägbarhet som möjligt.

Troligen är det lätt att frammana instämmanden i att det vore bra om vårt skattesystem hade sådana egenskaper. Man blir antagligen inte heller motsagd om man hävdar att skatternas syfte och konstruktion bör vara enkel att förstå och någorlunda accepterad av landets invånare. Det sistnämnda är i själva verket den viktigaste förutsättningen för systemets stabilitet. Samtidigt vore det naivt att tro att skatterna helt kan avföras från det politiska slagfältet. Skatteuttagets höjd och fördelning avspeglar de intressen och värderingar som dominerar politiken och de kan skifta över tiden. Men just av det skälet vore det önskvärt att de inslag i vårt skattesystem, som mest direkt påverkar Sveriges internationella position, får en långsiktigt hållbar utformning. Min uppfattning är att tiden är mogen för en ny skattereform, byggd på en bred parlamentarisk uppgörelse. Jag utvecklar skälen i denna rapport.

1.2 Skattepolitiken sedan 1991 – en överblick

I Sverige har försök gjorts att bygga ett skattesystem som består över tiden.¹ (1 Se Per Borgs underlagsPM “Historiska perspektiv på skattepolitikens framtida förutsättningar”.)

Det senaste är 1991 års skattereform, som behandlade såväl beskattningen av förvärvsinkomster som beskattningen av inkomster av kapital samt beskattningen av konsumtion. Det skedde i en blocköverskridande överenskommelse mellan det regerande socialdemokratiska partiet och folkpartiet. Oenighet råder förvisso om hur stabila och förutsägbara skattevillkoren blev. Skatten på förvärvsinkomster har onekligen förändrats flera gånger, mest kännbart genom höjningen av den statliga inkomstskatten 1995 och sedan genom införandet av det s.k. jobbskatteavdraget 2007. Däremot har den enhetliga skatten på kapitalinkomster (räntor och aktieutdelningar) i huvudsak inte rörts medan skatten på bolagsvinster sänkts i två omgångar från 30 till 26,3 procent.

De största förändringarna har emellertid skett inom konsumtionsbeskattningen, där den enhetliga mervärdesskatten (25 procent) på en rad områden ersatts av (lägre) skattesatser. Sedan regeringsskiftet 2006 har även arbetsgivaravgiften differentierats utifrån de anställdas ålder och arbetsmarknadshistoria. Dessutom subventioneras vissa slag av tjänstekonsumtion genom skatteåterbäring för inköp av det som getts namnet hushållsnära tjänster.

Inom tillgångsbeskattningen har viktiga förändringar ägt rum. Beskattningen av arv och därmed också av gåvor upphörde 2005. Förmögenhetsbeskattningen slopades 2007. Och den särskilda beskattningen av fast egendom proportionellt mot taxeringsvärdet, fastighetsskatten,

sänktes först i ett par omgångar för att 2008 ersättas av en enhetlig, i kronor bestämd kommunal avgift. En grov sammanfattning av vad som hänt på skatteområdet sedan 1991 skulle kunna vara att skatten på förvärvsinkomster sänkts utom för inkomster över den s.k. övre brytpunkten (från och med 2009 motsvarande en månadsinkomst på cirka 42 000 kr) där den höjts, att skatten på konsumtion sänkts, i vissa fall kraftigt, och att av tillgångsskatterna nu bara återstår fastighetsavgiften. De enda skatter som kännbart höjts är skatten på energiförbrukning, det gäller såväl elektricitet som fossila bränslen.

Att entydigt ange vad dessa förändringar betytt för det samlade skatteuttaget låter sig knappast göras. Det går att visa att skatternas andel av BNP nu är cirka 46 procent medan den under rätt många år låg kring 50 procent. Men en del av nedgången beror på att BNP har stigit ganska kraftigt sedan 2002. Ett annat sätt är att jämföra dagens skatteuttag i absoluta tal med vad det skulle ha varit om skatteandelen av BNP legat kvar vid 50 procent. Med detta räknasätt är skatteuttaget drygt 120 miljarder kr lägre.

1.3 Konsekvenser för skattesystemet

En för rapportens syfte mer relevant fråga är måhända i vilken utsträckning de senaste femton årens skatteförändringar uttryckligen motiverats med att de skulle leda till förbättringar av den svenska ekonomins internationella konkurrenskraft. Såvitt jag kunnat utröna har det bara skett i två fall, där riksdagens partier varit i stort sett ense: sänkningen av bolagsskatten och reduceringen av mervärdeskatten (momsen) för delar av turistnäringen. Slopandet av arvs- och gåvoskatten kunde ha motiverats på samma sätt. Men det motiv som angavs var att den dåvarande socialdemokratiska regeringen ville underlätta generationsskiften i familjeföretag, något som mig veterligt inte föran-

ledde några protester från borgerligt håll. (Vissa uppmärksammade utflyttningar av huvudägarna till stora familjeföretag borde dock ha spelat en roll.) Däremot är det alldeles klart att upphävandet av förmögenhetsskatten delvis motiverades av den internationella skattekonkurrensen, ett skäl som socialdemokraterna dock inte godtog. Några liknande argument för de kraftiga sänkningarna av inkomstskatten och differentieringen av arbetsgivaravgifterna har jag inte kunnat hitta, annat än (det alls icke betydelselösa) att åtgärderna ifråga skulle verka dämpande på löneutvecklingen via ett ökat utbud av arbetskraft.

Om det är svårt att hitta någon linje i de senaste årens skattepolitik, som kan besvara Globaliseringsrådets fråga, är det däremot lätt att se en annan konsekvens av betydelse för vår frågeställning. Den är att det svenska skattesystemet blivit både mer svåröverskådligt (eller mindre transparent) och mer instabilt. För den minskade transparensen svarar framför allt jobbskatteavdraget, differentieringen av moms och arbetsgivaravgifter samt skattebidraget för hushållsnära tjänster. Ett inslag i skattereformen - den kraftiga sänkningen av skatten på kapitalinkomster - tvingade dessutom fram ett mycket komplicerat system för beskattning av icke marknadsnoterade aktiebolag (s.k. fåmansföretag för att förhindra att i företaget verksamma ägare förvandlade sin arbetsinkomst till kapitalinkomst. Lagen har sedan ändrats iflera omgångar och utrymmet för dylika förvandlingar har ökat, men komplexiteten består.

Att stabiliteten minskat beror framför allt på att de flesta skatteförändringarna genomförts av det ena politiska blocket i strid med det andra. Visserligen har båda sidor sagt sig godta vissa åtgärder de först kraftigt kritiserat – exempel är för de borgerliga det som återstår av den s.k. värnskatten, och för socialdemokraterna jobbskatteavdragets

två första steg samt fastighetsavgiften. Men dessa eftergifter gäller bara tills vidare. Störst osäkerhet gäller för närvarande förmögenhetsskatten som socialdemokraterna säger sig vilja återinföra. Det som skapar den största oron för skattesystemets framtida stabilitet är emellertid att det måste ifrågasättas om de offentliga utgifterna kan finansieras med det skatteuttag som nu etablerats, särskilt när den största skattebasen, inkomsterna av förvärvsarbete, börjar eroderas av den demografiska utvecklingen.

Ett tillräckligt uttömmande svar på Globaliseringsrådets fråga är därför inte enbart hur dagens skattesystem ytterligare ska anpassas till villkoren i den internationella skattekonkurrensen, utan också hur det ska byggas så att det kan leverera tillräckligt med offentliga intäkter utan att skada den svenska ekonomins förmåga att hävda sig i en global miljö med hård konkurrens om värdefulla resurser.

Jämfört med de politiska förutsättningar som rådde under arbetet med 1991 års skattereform har utsikterna för större samsyn faktiskt ökat, trots den oenighet som rått om flertalet skatteförändringar sedan reformens tillkomst. De föreställningar som på borgerligt håll rådde om att det offentliga utgiftstrycket snabbt och smärtfritt kunde sänkas har ersatts av en mer realistisk uppfattning om styrkan i de krafter som pressar utgifterna uppåt. Båda sidor av det politiska fältet visar insikt om det problematiska i från omvärlden starkt avvikande skattesatser på rörliga skattebaser och socialdemokratiska politiker väjer numera inte för att påtala stora marginaleffekters skadliga inverkan på människors ekonomiska beteende. Det kan också vara värt att påminna om att den socialdemokratiska finansministern före valet 2006 talade om behovet av en ny, genomgripande skattereform med brett parlamentariskt stöd, även om syftet med reformen aldrig klarlades. Tyvärr fångade den tillträdande borgerliga regeringen inte upp den bollen.

2. Finanspolitikens handlingsutrymme

2.1 Alltid mer – aldrig nog

Författaren och journalisten Anders Isaksson har publicerat en bok med titeln ”Alltid mer – aldrig nog”. Hans tes är att staten alltid kan göra mer – det finns inget naturligt tak för de offentliga utgifterna. Ändå blir de aldrig nog för att tillfredsställa människors behov och de politiska partiernas ambitioner. Både före och efter tillkomsten av hans bok har ett otal studier bekräftat att den moderna, demokratiska välfärdsstatens historia handlat om dess mer eller mindre obrutna expansion. Enligt OECD:s beräkningar har de offentliga utgifternas andel av medlemsländernas BNP de senaste 20 åren varit cirka 40 procent (något större i mitten av 1990-talet). De har således ganska troget följt den ekonomiska tillväxten. Den svenska utvecklingen avviker i viss mån genom att utgiftsandelen successivt fallit från nivån 60 procent (sedan den under 1990-talets krisår klivit över 65 procent). Enligt den senaste noteringen för 2007 är andelen drygt 50 procent. Relativt god BNP-tillväxt (högre än OECD-genomsnittet), stagnerande offentlig konsumtion och minskade transfereringar till hushållen (lägre arbetslöshet och sjukfrånvaro) torde vara huvudförklaringen.

2.2 De offentliga utgifterna – en blick framåt

Tidsperspektivet för min diskussion av framtidens offentliga utgifter och skatter är ungefär 20 år, dvs. fram till 2030. Huvudskälet för att denna period valts är att det är under den som nästa stora demografiska förändring inträffar. Antalet personer över 65 beräknas öka med cirka 700 000 medan antalet i åldern 20-64 väntas öka med cirka 100 000 fram till år 2015 för att sedan stagnera. (Noteras bör att antalet inrikes

födda i denna åldersgrupp minskar med cirka 200 000 fram till år 2030). Av stor betydelse är också att medellivslängden väntas öka, framför allt till följd av att antalet levnadsår efter 65 fortsätter att växa; antalet mycket gamla ökar således påtagligt. Ett annat skäl är att perioden täcker en väsentlig del av det perspektiv regeringen anlägger för sin redovisning av förutsättningarna för de offentliga finansernas långsiktiga hållbarhet, framför allt hanteringen av överskottsmålet. Ett tredje skäl är att den skattereform jag har i tankarna är av strukturell karaktär, kan kräva långtgående politiska kompromisser och därför kommer att ta tid att genomföra.

I de försök som gjorts att analysera den framtida utvecklingen för Sveriges offentliga utgifter sammanfaller slutsatserna rätt väl. En faktor kommer att knyta utgifternas tillväxt nära till den totala tillväxten av ekonomin utan att några nya, utgiftskrävande reformer genomförs. Det följer av det historiskt etablerade faktum att lönerna för offentligt anställda följer den allmänna löneutvecklingen. (Vissa bedömare, inte bara representerande fackliga intressen, hävdar att lönerna måste stiga snabbare än så, i varje fall för vissa personalkategorier, om offentliga tjänster ska kunna produceras med tillräcklig kvalitet). Åt samma håll drar utgifterna i transfereringssystemen eftersom förmånerna, i många fall med automatik eller också via diskretionära beslut, anpassas till inkomstutvecklingen. De offentliga utgifternas andel av BNP hålls alltså uppe.

Den demografiska utvecklingen får konsekvenser för den offentliga sektorns pensionskostnader och för utgifterna för sjukvård och äldreomsorg. Hur stora de blir beror givetvis (med undantag för pensionskostnaderna) på i vilken utsträckning de ökade behoven tillgodoses med vård- och omsorgsinsatser. Men om det sker fullt ut, enligt föreliggande bedömningar av behoven, kommer det att höja den offentliga

utgiftsandelen av BNP från nuvarande nivå med flera procentenheter under den angivna perioden.

Historiskt sett har efterfrågan på s.k. välfärdstjänster vuxit i en viss proportion till uppgången av befolkningens inkomster. Om man antar att detta samband består även framgent och lägger till något som av många anses ofrånkomligt, nämligen växande krav på tillgänglighet och individuell valfrihet samt utvidgad social trygghet, förebådar man en ny period av volymtillväxt för den offentliga sektorn. Dåvarande Svenska Kommunförbundets finanssektion publicerade år 2002 en analys av tänkbara alternativ för den långsiktiga efterfrågan på välfärdstjänster i en samhällsekonomi som växer. 2 (2 "Kommunala framtider – en långtidsutredning om behov och resurser till år 2050") Huvudslutsatsen är att denna efterfrågan kommer att öka, till en del på grund av den demografiska utvecklingen men till en större del därför att uppgången av privat välstånd kommer att leda till större krav på offentlig välfärd: en mer utvecklad barnomsorg, längre och bättre utbildning, högre kvalitet i det offentliga tjänsteutbudet över huvud taget. Slutsatsen bestyrks av den historiska utvecklingen, sådan den skildras i en skrift utgiven år 2008 av Sektionen för ekonomisk analys vid Sveriges Kommuner och Landsting. ("Välfärdsmyteriet? Kommunsektorns utveckling 1980- 2005"). Mellan dessa år ökade kommunernas och landstingens kostnader för välfärdstjänster – utbildning, omsorg av barn, handikappade och äldre samt hälso- och sjukvård – med 42 procent. Men endast 12 procent var direkt orsakade av demografiska förändringar (ökat antal barn, handikappade och äldre).

Det finns andra utgiftsposter som hittills inte utsatts för närmare granskning. En är vad det skulle kosta staten att genomföra den omläggning av Sveriges produktion och förbrukning av energi som krävs för att de nu uppsatta målen för koldioxidutsläppen ska uppnås. Ingen

vet idag svaret. Men även den notan måste så småningom skrivas ut. En annan är vad som händer när den ökade medellivslängden – att allt fler lever allt längre – slår igenom i nedräkning av inkomstpensionerna i det nya pensionssystemet. Enligt existerande prognoser kommer denna del av pensionen (vid en långsiktig årlig uppgång av reallönerna med 2 procent) år 2020 att uppgå till knappt 50 procent av genomsnittslönen och 2030 vara cirka 40 procent. Visserligen kan avtals- och premiepensioner ge ett tillräckligt utfall för den enskilde pensionären. Men om det inte inträffar är det åtminstone en öppen fråga huruvida det politiska systemet kan motstå krav på statliga insatser för att hålla uppe pensionsnivåerna.

2.3 Hållbar finanspolitik?

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2009 att finanspolitiken med oförändrad skattekvot är långsiktigt hållbar fram till mitten av 2000-talet under förutsättning att den offentliga sektorns finansiella överskott de närmaste tio åren är så stort att bruttoskulden kunnat amorteras ner till en mycket låg nivå år 2020. (Överskottet 2009 beräknas bli 1,1 procent och öka till 2,5 procent år 2011). Då kan överskottsmålet överges och den offentliga sektorns sparande blir negativt. Skuldsättningen ökar alltså igen och fortsätter under lång tid men enligt propositionen tydligen utan destabiliserande effekter på samhällsekonomin. Ett sådant antagande ter sig emellertid mindre realistiskt, särskilt i ljuset av den senaste tidens händelser.

.....

Mot denna bakgrund syftar min diskussion av innehållet i en ny skattereform till att säkerställa utvecklingen av de viktigaste underlagen för ett skatteuttag. Ett skatteuttag som är långsiktigt hållbart i den meningen att det inte överstiger dagens nivå samtidigt som de för landets konkurrens- och attraktionskraft mest skadliga skatterna kan sänkas.

Några korta kommentarer till Kjell-Olof Feldts rapport.

Kjell-Olof Feldt skriver i början: “ **Finns det i en värld med global konkurrens om marknader, investeringskapital och (produktiv) arbetskraft behov av förändringar av den svenska skattepolitiken, som ökar möjligheterna att uppnå en uthållig ekonomisk tillväxt med hög sysselsättning och en socialt acceptabel fördelning av välstånd och välfärd? “**

Men han behandlar i rapporten knappast frågan om acceptabel fördelning av välstånd och välfärd. Han skriver:” **Mot denna bakgrund syftar min diskussion av innehållet i en ny skattereform till att säkerställa utvecklingen av de viktigaste underlagen för ett skatteuttag. Ett skatteuttag som är långsiktigt hållbart i den meningen att det inte överstiger dagens nivå samtidigt som de för landets konkurrens- och attraktionskraft mest skadliga skatterna kan sänkas.**

Skatteystemet angår två kategorier: hushållen och företagen. Han ägnar sig huvudsakligen åt företagen, men man bör observera, att i angelägenhetsgrad kommer hushållen först. Företagen är medel för att tillfredsställa hushållens behov. Hushållen har att se till att de har drägliga levnadsförhållanden. Skatterna är medel att utjämna skevheter som gör att levnadsförhållandena av olika skäl varierar för mycket.

De flesta ledamöterna i globaliseringsrådet kommer från organisationer och institutioner där intresset för företagen väger över intresset för hushållens levnadsförhållanden och fördelningen av resurser mellan hushållen.

I Globaliseringsrådets beskrivning av problemen finns inte mycket om hushållens problem, det är företagen som står i centrum: “Globalisering syftar i vid mening på handel, gränsöverskridande investeringar och kapitalflöden samt utbyte av information och teknologi mellan länder. Även mjukare begrepp såsom kultur, miljö, attityder och livs-åskådning kan omfattas av begreppet globalisering. Globaliseringen har framför allt möjliggjorts av minskade kommunikations- och transaktionskostnader till följd av teknologiska framsteg och politiska beslut. Det är ingen ny företeelse men den kraftiga minskningen av dessa kostnader de senaste decennierna har lett till en dramatisk ökning av globala transaktioner samt att allt fler länder deltar i den globala ekonomin. Globaliseringen har således intensifierats och vanligtvis är det denna intensifieringsfas som avses med begreppet.”

Kjell-Olof Feldt tycks ha anpassat sig till Globaliseringsrådets inriktning mot företagsproblem och hoppat över frågor om välfärdsfördelning. Globaliseringsrådet är inte rätt forum för en diskussion av skattesystemet alla problemområden.

När det gäller välfärdsfördelning kompletteras skattesystemet av system för bidrag o d av olika slag. Nära anknytning till skattesystemet har barnbidrag och bostadsbidrag o d, som medverkar till att utjämna skevheter. Bostadsbidragen är anpassade till skattesystemet med hänsyn till inkomster och avtrappas t ex för barnfamiljer med 20% av inkomster över vissa nivåer. Unga utan barn kan få vissa små bostadsbidrag som avtrappas med en tredjedel av inkomster över vissa nivåer. Barnbidragen avtrappas inte, men förslag om det har funnits. Pensionärer kan få tillägg till pensionen och bostadstillägg och reglerna är sådana att marginaleffekten av skatt och tillägg kan gå upp till 97% av en ökad pension.

Bostadsbidragen skulle behöva kompletteras med ett bostadsbidrag för barnlösa icke-pensionärer. Sådan bidrag har funnits men i ovist nit avskaffats.

Det s k jobbvdraget som kom första gången för inkomståret 2007 innebär stora förändringar i skattesystemet och ändrar välfärdsfördelningen så att klyftorna ökar, vilket inte är bra. Reglerna för jobbvdraget är mycket krångliga.

Det nuvarande skattesystemet (inkomstår 2009) har som värsta fel att att de med låga inkomster inte har pengar till en dräglig försörjning medan de med höga inkomster har stora överskott i sina hushållsbudgetar. Denna skevhet har blivit större med jobbskatteavdragen.

Men även utan jobbvdragen är fördelningen skev, de med låga inkomster får betala för höga skatter. Att sänka skatterna för alla med låga inkomster blir för dyrt för de offentliga kassorna. Makar och sambor har betydligt lägre hushållskostnader per person än ensamma. Att sänka skatterna vid låga inkomster för alla skulle innebära att makar och sambor fick för stora skattelättnader. Receptet är, att ett på lämpligt sätt utformat bostadsbidrag för barnlösa icke-pensionärer kan bidra till en bättre fördelning av välfärden.

TV-avgiften är en skatt som drabbar ensamhushåll hårdare än hushåll med fler personer. Det är lämpligt att ersätta den med en kollektivavgift för hushållen betald av riksdagen.

Pensionärernas förhållanden vid låga pensioner innehåller många skevheter som bör rättas till.

Den kommunala utdebiteringen inkomstår 2009 är i genomsnitt 33% (inkl. kyrkoskatt och begravningsavgift). I ett långt inkomstintervall över de lägsta inkomsterna där de flesta förvärvsarbetande icke-pensionärer finns trappas grundavdraget av med 10% av stigande inkomst. Det betyder att i detta långa intervall blir marginals-katten 36,3%. Med avtrappning av bostadsbidrag för barnfamiljer blir marginaleffekten 56,3%. För barnlösa med inkomster i intervallet för den s k värn-skatten är marginals-katten $33+25=58\%$, vilket är nästan samma som för barfamiljerna. Kjell-Olof Feldt tycker att värn-skatten ska bort, men med hänsyn till behovet av skattelättnader vid låga inkomster är det för lång tid olämpligt. Observera de extremt höga marginaleffekterna som pensionärer kan ha.

Förmögenhets- och fastighetsskatterna.

Socialdemokraterna avskaffade arvs- och gåvoskatterna. Den borgerliga alliansen har avskaffat förmögenhetsskatten. I många år har det hos många förståsigåpåare varit klart att förmögenhetsskatten är olämplig och till och med den mest skadliga skatten, och att den borde avskaffas, vilket alltså med viss fördröjning skett.

Socialdemokraterna i opposition har förslag om att återinföra förmögenhetsskatten, vilket är synnerligen anmärkningsvärt. Deras kompanjoner i miljöpartiet är emot det men har inte bestämt sig definitivt. Vänsterpartiet är för återinförande.

I TV24 var det den 2 mars 09 kl 20-22 ett "Storforum" om företagsklimatet i Sverige, lett av Erik Fichtelius. Något dussin företrädare för företagsklimat var samlade. Där fanns bl a Sven-Olof Lodin och Stefan Fölster. Nästan alla var på det klara med att förmögenhets-

skatten inte bör återinföras, men en ensam socialdemokrat propagerade för det. Sven-Olof Lodin menade att företagsbeskattningen är mycket enklare i Sverige än utomlands och nämnde, att alla f d svenska finansministrar är för att inte ha förmögenhetskatt. Han menade också, att reglerna för hur företagare får ta ut pengar från företaget i form av kapitalinkomst med lägre skattesats än för uttag som lön är generösa (och inte behöver bli förmånligare för företagarna)

För övrigt menades, att företagande inte bara är en fråga om att tjäna pengar, det kan också gälla att man vill genomföra en idé mm. Fölster menade bl a att företagsklimat inte bara är en fråga om skatter, han menade att det finns regler som är olyckliga, t ex att företagare ska betala in moms till staten innan de fått in pengarna.

Det talades mycket om arbetsgivaravgifterna och att företagarna lider av dem. Men avgifterna kommer väl till genom de anställdas arbete. Arbetsgivarna organiserar arbetet, men de anställda utför arbetena. Frågan om arbetsgivaravgifterna är en fråga om förhållandet mellan anställda och företagare, mellan löntagarorganisationer och arbetsgivarorganisationer. Under alla förhållanden måste en del skatter och avgifter tas ut från företagarna och deras anställda. Hur det sker har varierat under åren. De s k sociala avgifterna betalas nu direkt från arbetsgivarna, vilket är en bra ordning som gör det enklare för löntagarna.

Svenskt Näringsliv har hållit ett rundabordssamtal om skatter. I deras brev på Internet den 2 mars nämns att de fått en skur av skatteförslag och skriver:

“ – Skattefrågor är en väldigt viktig ingrediens för företagandet. De stora skattesystemen har stor påverkan på möjligheten att driva företag, säger **Kenneth Krantz**, regionchef Svenskt Näringsliv.

Fyra riksdagspolitiker och sex företagare träffades i Svenskt Näringslivs lokaler i Göteborg. Rundabordssamtalet var en del av Svenskt Näringslivs Skattekommissions arbete.

Tanken är att kommissionen, efter sommaren, ska komma med förslag om hur framtidens skatter ska se ut för att stärka svenska företags konkurrenskraft.

Samtalet inleddes med att företagarna fick ta upp sina hjärtefrågor på skatteområdet. Flera frågor handlade om orättvisor. Bland annat att restauranger betalar 25 procent moms när gästen sitter kvar, men 12 procent om de säljer maten över disk.

– Det missgynnar service, sa **Gunnar Larsson**, Carles Matsalar. Han tog också upp representationsavdraget, som ju har en beloppsgräns.

– Ingen skulle ifrågasätta beloppet om jag sätter in annonser. Varför ha en beloppsbegränsning vid representation? Varför göra skillnad mellan olika kostnader?

Carl Bennet, från Elanders och ledamot i Skattekommissionen, gav honom sitt stöd.

– Det här är en möjlighet. De nya jobben kommer i tjänstesektorn. Då får inte skatter belasta dem. Tjänstesektorn handlar om förädling. Se inte svårigheterna, utan fördelarna. Vi måste skapa nya jobb.

Även **Bo Karlberg**, Lund & Valentin arkitektur och design, pekade på orättvisor. Hans bransch är i behov av att på ett smidigt sätt kunna handla med aktier i det egna bolaget, eftersom delägarskap är en faktor för att kunna behålla viktig kompetens i kunskapsföretag.

– Börsbolag får köpa och sälja aktier. Det får inte vi. För kunskapsföretag är delat ägande mycket viktigt.

Christer Hasslebäck, Welltec, ansåg att det är viktigt att öppna för enmansföretagare att börja anställa. – Om man hade tagit bort arbetsgivaravgiften på den först anställde, det kunde gälla för alla

företag. Men tänk vad det hade gjort för ett litet företag. Han tryckte också på vikten av att få in riskkapital lättare.

– Man kunde ha ett riskkapitalavdrag. Om Carl Bennet eller någon annan satsar 100 000 kronor ska han kunna dra det i deklarationen.

När han realiserar pengarna så betalar han skatt på pengarna.

Mest diskussion blev det kring den borttagna förmögenhetsskatten. Det kapital som nu finns på utländska bankkonton har inte börja komma tillbaka, trots att förmögenhetsskatten inte finns kvar.

Sture Branmark, Herrljunga Cider, menade att det till viss del beror på att kapitalbeskattningen är högre i Sverige. Om den sänktes radikalt skulle kapital komma tillbaka till landet, kapital som kunde beskattas.

Carl Bennet pekade på risken att förmögenhetsskatten kan komma tillbaka om det blir en annan regering vid nästa val som anledning till att pengarna är kvar i utlandet.

– I nuvarande struktur får vi inte hem pengar som finns utomlands, det måste till blocköverskridande beslut om förmögenhetsskatten, sa han.

Vad tog då politikerna med sig från samtalen?

Birgitta Eriksson (s):

– Jag tar med mig att vi har många gemensamma värderingar när det gäller företagande. Vi behöver fler ägare och fler som driver företag. Jag tycker att vi sätter oss ner och ser över skattesystemet, partiöverskridande, så att det håller över tid.

Lars Tysklind (fp):

– Vi har bra system för stora och medelstora företag, men inte för de små. Alla är medvetna om det. **Det ska inte bli något införande av förmögenhetsskatten och så bör vi titta på småföretagen.**

Hans Olsson (s):

– Jag tycker att vi lever i en av de bästa av världar. Jag tar till mig

det här med riskkapitalavdrag.

Lars Johansson (s):

– Positivt med Svenskt Näringslivs arbete med Skattekommissionen. Fler plantor måste gro och växa. Nu är det 20 år sedan skattereformen. Vi behöver göra en översyn av hela skattesystemet.”

Kjell-Olof Feldt har förespråkat att det inte bör finnas någon förmögenhetsskatt, men i sin rapport nu skriver han försiktigtvis i avsnitt 3.3: “Min slutsats är att det inte är möjligt att återinföra förmögenhetsskatten utan en ingående analys och utredning av konsekvenserna av skattens utformning och syfte.”

I kapitel 6 skriver han dock:

“De svåraste problemen på kapitalbeskattningens område är emellertid av annat slag. Sedan förmögenhetsskatten avskaffades 2007 har det största oppositionspartiet utfäst sig att återinföra den om valet 2010 leder till ett regeringsskifte. Denna ”återställare” kan visa sig vara svår att genomföra men löftets existens räcker för att hålla kvar osäkerheten om kapitalbeskattningens framtid och hämmar beslut om både återhämtning av kapital från utlandet och investeringar. En politisk strid om förmögenhetsskatten gynnar inte Sveriges attraktionskraft som plats för långsiktiga kapitalplaceringar.”

Det är inte troligt att den borgerliga regeringen återinför en förmögenhetsskatt. Om socialdemokraterna i valet nästa år driver krav om förmögenhetsskatt kommer de förmodligen att förlora valet. Mot bakgrunden av de stora kapitalförlusterna som skattebetalarna fått under finanskrisen verkar det besynnerligt att återinföra förmögenhetsskatten. Det räcker med att ta skatt på verklig avkastning.

Kjell-Olof Feldt diskuterar fastighetsskatten isynnerhet på småhus.

Den gamla fastighetsskatten på småhusen var vansinnigt konstruerad. Den räknade med att fastigheterna gav inkomster som i själva verket inte existerade. De som inte hade stora inkomster hade svårt att betala skatten. Den borgerliga alliansen ändrade så det vansinniga togs bort.

I kapitel 6 diskuterar Kjell-Olof Feldt mer om kapitalsskatter: "En tänkbar lösning på dessa problem är vad som här kallats den holländska boxmodellen..... Samtidigt strider modellens huvudidé, schablonbeskattning av tillgångars värde (antingen de realiseras eller ej) mot vedertagna uppfattningar om att inkomster och vinster ska uppstå innan de beskattas." D v s man får betala skatt på inkomster man inte har, vilket varit den stora plågan i den gamla fastighetsskatten. Boxmodellen är inget för svenska folket som nu kommit ifrån de gamla reglerna att betala skatt på inkomster som inte finns.

Socialdemokraterna vill återinföra fastighetsskatten. Om de driver det i valet kommer de sannolikt förlora valet. Förhoppningsvis kommer de borgerliga inte att fördärva det nya systemet, som i hög grad ökat tryggheten för småhusägarna, och de är många, miljontals.

Regeringen och oppositionen.

Det mesta den borgerliga alliansregeringen gjort har vidgat välståndsklyftorna och är därmed inte bra. Men den har gjort två bra saker: tagit bort förmögenhetsskatten och förbättrat fastighetsskatten. Den sålde med att ta bort förmögenhetsskatten men nu är det gjort. Den var orättvis och skadlig för företagssamheten isynnerhet med hänsyn till konkurrensen med utlandet - skadlig för Sverige.

Förmögenhetsskatten lever dock kvar i systemen för bostadsbidrag där förmögenheter fortfarande påverkar avtrappningarna på sätt som är ett slags förmögenhetsskatt. Denna form av förmögenhetsskatt bör också tas bort, och det är viktigt eftersom den drabbar de sämst ställda.

Den gamla fastighetsskatten var en plåga för dem med låga inkomster. För dem med goda inkomster spelade den inte någon stor roll de hade råd att betala.

I den röd-gröna oppositionen s+v+mp har socialdemokraterna cirka 75% av mandaten och borde ha motsvarande inflytande över oppositionspolitiken. De röd-gröna har samarbetat många år i den socialdemokratiske regeringen som föll 2006. Vänsterpartiet har länge varit stöd för socialdemokraterna, de har samma ursprung i arbetarklassen. Miljöpartiet är en tämligen ny fågel i politiken, med grumligt ursprung. Det har tendenser åt höger, men har funnit att de kan bli mäktiga i samarbete med socialdemokraterna. Under sitt samarbete har de tre partierna inte lyckats göra något åt de oförmånliga reglerna för de lägsta inkomsterna. De har retorik och ambitioner som ömmar för låga inkomster o d, men har inte den fantasi och skicklighet som behövs för att åstadkomma goda resultat.

När de nu är i opposition tycks de inte riktigt veta vad de bör göra och tar istället alla tillfällen att demonstrativt gå tvärsamt mot regeringen. Tar regeringen bort förmögenhetsskatten ska de återföra den. Minskar regeringen de olyckliga skatterna på fastigheter ska de återinföra det gamla. Tar regeringen bort förbudet att bygga kärnkraftverk ska de ha det kvar. De borde angripa problemen med välfärdsfördelningen.

Ett stort problem nu är jobbvandraget, men oppositionen ligger lågt i den frågan och har inga kraftfulla förslag om vad som bör göras.

Moderaterna kallar sig ett nytt arbetarparti, men alliansregeringen är klart högerorienterat och kan aldrig bli något slags arbetarparti, för det krävs traditioner från den gamla arbetarkassen och det har inte moderaterna. Alliansregeringen har försämrat sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna o d (och vidgar klassklyftorna genom privatiseringar o d), visat förakt för de svaga och förbättrat för de välbärgade. Och de påstår att de förbättrat främst för låg- och medelinkomster medan de i själva verket förbättrat för de höga inkomsterna. Trots oklarheterna i oppositionens politik väger förtroendet för dem än så länge över förtroendet för regeringen. Men om oppositionen inte sköter sina kort kommer den att förlora och alliansens politik kan då tänkas gå ännu längre åt höger med ännu större välförhållanden, vilket inte är bra.

Jobbskatteavdraget.

Kjell-Olof Feldt behandlar skatten på arbete i kapitel 4 och skriver bl a: "Det är en skattereduktion som bara kan räknas fram i efterhand, när inkomsten taxeras av skattemyndigheten. Denna konstruktion har valts för att skattesänkningen procentuellt ska bli störst för "låga och medelhöga" inkomster.

Effekten skulle dock öka och utsträckas till fler grupper om jobbskatteavdraget från att vara en skattereduktion görs om till ett mot inkomsten procentuellt avdrag som minskade den beskattningsbara inkomsten.....

Genom sin storlek (värdesäkrad mot inflationen via prisbasbeloppet) blockerar den andra skattereformer som bättre motsvarar Globaliseringsrådets intresse av att bevara och förstärka den svenska ekonomins konkurrens- och attraktionskraft.....

Som framgått av det föregående sätter regeringen sitt hopp till jobbskatteavdraget och hävdar att det minskat "utanförskapet" med 70 000 personer sedan 2006 genom att fler sökt sig till arbetsmarknaden. Jag har uttryckt mina tvivel på konstruktionens förmåga att ge tydliga incitament för sådana aktiviteter. Det borde särskilt gälla för den stora grupp utanför arbetsmarknaden som består av utrikes födda."

I Kapitel 8:" Det är enligt min (och även andras) mening högst tveksamt om jobbskatteavdraget i sin nuvarande skepnad fungerar som ett incitament att arbeta mer, eftersom den enskilde individen inte i förväg kan beräkna dess inverkan på den behållna inkomsten av en ökad arbetsinsats. Till sin huvuddel är det en sänkning av inkomstskatten för den förvärvsarbetande befolkningen, en beskrivning som också allt oftare används av regeringen"

Ett avdrag på inkomsten medför att skattelättnaden blir större när marginals-katten är större, vilket missgynnar låga inkomster. Att skattesänkningen ska tyckas bli störst för låga och medelhöga inkomster är ett reklamtrick från regeringen. Man talar om att lättnaderna **procentuellt** blir störst vid låga inkomster, vilket inte är intressant. Går man i en butik och ska köpa något gäller samma priser för alla, det går inte att vilja ha ett lägre pris för att man har procentuellt lägre jobbskatteavdrag. I butiken är det kronor som gäller.

Ett bättre förslag är att för alla ge samma jobbskatteavdrag (om de ens ska förekomma). Man kan föreskriva t ex: Jobbskatteavdrag beviljas med ett belopp lika med skatten på förvärvsinkomsten, dock högst 10 000 kr (eller något annat belopp).

I avsnittet 4.3 Den statliga inkomstskatten behandlar Kjell-Olof Feldt marginalsatser och nämner det gamla talesättet om "hälften kvar". Men marginalsatserna nu är inte så höga att de är särdeles intressanta. Det var värre förr. Men det bör påminnas om Gunnar Strängs åsikt att det viktiga är skatten, inte marginalsatserna. Han svarade för skattereformen 1970 och tog i propositionen bort allt om marginalsatser. Sedan har förekommit höga marginalsatser, men de högsta ligger nu på kring 57% undantagandes marginaleffekter för pensionärer som kan gå upp till mer än 97%, något som dock inte bekymrar riksdagsledamöterna påtagligt.

I kapitel 8 skriver han:

"De människor med arbetsförmåga som står utanför arbetsmarknaden gör det sällan av fri vilja (även om sådana finns). En rimlig hypotes är att det man kallar arbetskraftsreserven till stor del består av människor som misslyckats på arbetsmarknaden eller aldrig nått fram till den. Misslyckandet behöver inte alls bero på individernas personliga egenskaper, förtjänster och brister. Orsakerna kan vara många, från annat födelseland till nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Svensk arbetsmarknadspolitik har länge sett det som sin uppgift att göra det möjligt för individer i denna situation att komma in eller tillbaka till arbetsmarknaden. Men trots allt som gjorts och görs har sysselsättningsgraden sjunkit långt under 1980-talets och arbetskraftsreserven är större än på mycket länge."

Det finns människor som ofrivilligt har låga inkomster. Det vanliga tycks vara att man föraktar dem och menar att de får skylla sig själva. Men som Kjell-Olof Feldt påpekar behöver det inte alls bero på individernas personliga egenskaper, förtjänster och brister. Orsakerna kan vara många. Man bör se till att även de med låga inkomster kan ha dragliga levnadsförhållanden.

Inkomstskatterna för förvärvsarbetande icke-pensionär med jobb-skatteavdrag är inkomståret 2009:

Inkomst kr/mån	Inkomstskatt avrundat	Ensam överskott i hushållsbudget sedan rimliga levnadskostnader 130 000 kr betalats Inom parentes inkomstår 2006 2009 ökning		
10001	17%	- 30928 kr	(-29880)	-1048
11001	19%	- 22648	(-22176)	-472
12001	20%	- 14368	(-14532)	64
13001	21%	- 6100	(- 6888)	788
14001	21%	2180	(756)	1424
Krisgräns				
15001	22%	10448	(8400)	2048
17001	23%	26996	(23688)	3272
20001	24%	51440	(46200)	5200
25001	26%	92768	(84420)	8348
30001	27%	132920	(115344)	17576
40001	33%	192884	(171240)	21644
50001	37%	246104	(221640)	24464
60001	41%	296504	(272040)	24464

Inkomst 11000 kr per månad = 132000 kr per år räcker till normala levnadskostnader, men skatten 19% av inkomsten gör att hushållsbudgeten går med underskott 22648 kr på året.

I de angivna rimliga kostnaderna 130 000 kr ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. Inkomsten bör vara cirka 15000 kr för att pengarna ska räcka till det. Observera att i siffrorna ingår jobb-skatteavdrag. Arbetslösa och sjuka med ersättningar kanske 70% av lönen och inget jobbavdrag kan ligga illa till.

De korta kommentarerna till Kjell-Olof Feldts rapport avslutas här. Skatter och skattelättnader bör bedömas med hänsyn till levnadskostnader.

Kjell-Olof Feldt behandlar bara delar av de fördelningar ett fördelningssystem ska utföra. Han utelämnar bidragssystem som kompletterar skattesystemet. Barnlösa icke-pensionärer med låga inkomster och pensionärer med låga inkomster, i båda fallen mest de ensamma, misshandlas av skatte- och bidragssystemen, det är djupt orättvist, men det nämner han inte.

Bidragssystemen medför margineffekter som måste läggas till skattesystemets margineffekter. Margineffekter från bidragssystemen tillkommer inte vid höga inkomster eftersom bidrag bara behöver komma ifråga vid låga inkomster. Det är inte orimligt, att marginalskatter vid höga inkomster kommer upp i nivåer som motsvarar margineffekter av skatter och bidrag vid låga inkomster. Därför är det inte orimligt att ha kvar den sk värnskatten.

Skatter och skattelättnader bör bedömas med hänsyn till levnadskostnader. Gör man det finner man att de lägsta inkomsterna betalar för mycket skatt. Det sk jobbavdraget har inte medfört några förbättringar på välfärdsfördelningen, tvärtom har välfärdsfördelningen blivit sämre. Jobbavdraget är ett katastrofalt misstag och det måste tas bort eller ändras eller ersättas med något vettigare.

Jobbavdrag eller något liknande kan inte komma till rätta med skevheterna som gäller de lägsta inkomsterna. Det enklast sättet är att utforma lämpliga bostadsbidrag till dem med låga inkomster så konstruerade att ensamma får levnadsvillkor på samma nivå som makar/sambor. Det är huvudsakligen bostadskostnaderna som gör att

ensamma ligger sämre till än makar/sambor.

Ensamma med de lägsta inkomsterna betalar så höga skatter att det beskär deras möjligheter till drägliga levnadsförhållanden. Bostadsbidrag till dem kan utformas så att de inte blir större än skatten de betalar och bör ses som en sorts skattereduktion som ges på grund av dåligt utformat skattesystem.

Pensionärer med låga inkomster kan få mycket dåliga förhållanden, men det är så komplicerat att det inte kan beskrivas kort.

Frågan om välfärdsfördelning borde också komma upp i det globala sammanhanget. Välfärdsfördelningen utomlands är ett problem som säkerligen påverkar förhållandena i Sverige. Det skriver inte Kjell-Olof Feldt något om. Sverige ska inte bara konkurrera med utlandet, vi ska också vara med och utveckla världen till en bättre värld, och då kommer in frågor om välfärd och välfärdsfördelning i hela världen.

I det närmast följande kommer 24 sidor med delar av Kjell-Olof Feldts kapitel 3-7 och därefter kommer något om skatte- och bidragshistoria följt av skatte- och bidragsutredningar.

Delar av Kjell-Olof Feldts kapitel 3-7:

3.3 Förmögenhetsskatten

År 1993 föreslog regeringen Bildt att förmögenhetsskatten på 1,5 procent skulle avskaffas, vilket också blev riksdagens beslut. Men efter regeringsskiftet 1994 upphävdes det av regeringen Carlsson med motiveringen att intäkterna behövdes för saneringen av de offentliga finanserna och att även de rika skulle bidra. Basen för denna skatt kom emellertid att successivt krympas genom att vissa aktieslag och vissa ägarkategorier befriades från skatt. Även ett skattefritt grundavdrag infördes. Det kan tilläggas att förmögenhetsskatten stred mot den princip om individuell beskattning som grundlades redan 1971 i och med att förmögenheter sambeskattades för gifta och sammanboende par (av olika kön).

Jämfört med läget 1991 hade således en hel del hänt med förmögenhetsskatten när den ånyo avskaffades 2007 av regeringen Reinfeldt. Motiveringen handlade enbart om att det gällde att bromsa den illegala kapitalflykten till olika s.k. skatteparadis och att anpassa den svenska beskattningen till omvärldens-år 2007 fanns förmögenhetsskatt endast i fyra OECD-länder. Däremot anförde regeringen inte som skäl att skatten med sina många undantag blivit godtyckligt orättvis; snarare beklagade man avskaffandet från fördelningspolitiska utgångspunkter.

Socialdemokraterna har i sin budgetmotion hösten 2008 yrkat på att förmögenhetsskatten ska återinföras i det skick den befann sig före regeringsskiftet 2006. Enda förändringen är att det skattefria beloppet höjs till fyra miljoner för sambeskattade och två miljoner för övriga. Den motivering som lämnas är att de intäkter skatten ger behövs och att rättvisan kräver det – ”alla ska vara med och betala”.

Det första motivet kan givetvis alltid användas, även om det försvagas av att den skatt man vill återinföra borde ha spelat en betydande roll för den (illegala) kapitalflykt ut ur Sverige som ägt rum under senare tid och vars totala belopp enligt finansdepartementets egna beräkningar kan uppskattas till 500 miljarder kronor. 7

(7 År 2007 var statens intäkter i form av förmögenhetsskatt knappt sju miljarder (ur en nettoförmögenhet ägd av hushållen på 5 000 miljarder, dvs. skatteuttaget var 0,14 procent). Gör man det något äventyrliga antagandet att frånvaron av förmögenhetsskatt leder till ett återinflöde i samma storleksordning som det tidigare utflödet och att den beskattningsbara avkastningen uppgår till (historiskt låga) 4 procent finner man att statens intäkt av inkomstskatt vid rådande skattesats skulle kunna uppgå till sex miljarder.)

Det andra motivet – att alla ska vara med och betala – håller däremot inte. Under 1990-talet gjordes två viktiga begränsningar av medborgarnas skyldighet att betala förmögenhetsskatt. Med användning av det lösliga begreppet ”arbetande kapital” befriades alla ägare av aktier i onoterade bolag och bolag noterade på Stockholmsbörsens O-listor från skattskyldighet. Kvar blev aktieägarna på börsens A-lista, dock med ett väsentligt undantag. Den som 1995 ägde 25 procent eller mer av aktierna i ett A-listebolag befriades helt från skatt. Visserligen var det åberopade motivet fortfarande att det handlade om ”arbetande kapital”, men det egentliga motivet var att vissa finansfamiljer annars kunde lämna Sverige med sitt kapital och rimligen också sina företag. För en skatt, vars huvudmotiv är fördelningspolitiskt, borde dessa skevheter – med ett annat ord orättvisorna – i skattebelastningen vara ödeläggande. De som inte kunde undkomma förmögenhetsskatt var i princip löntagare (och i någon mån företagare) som ägde en villa och/eller ett fritidshus och sparat ihop tillgångar, placerade i obligationer, fonder och aktier på börsens A-lista. De kunde beskattas därför att

deras tillgångar utgör den minst rörliga delen av skattebasen kapital.

Samtidigt som regeringen Persson hävdade skattepolitikens stora betydelse som fördelningspolitiskt instrument med förmögenhetsskatten och den s.k. värnskatten på förvärvsinkomster som huvudnummer, överraskade man världen år 2005 med att föreslå att arvsskatten och därmed också gåvoskatten skulle slopas av skäl som jag tidigare återgivit. Överraskningen berodde naturligt på att socialdemokratin i årtionden slagits för att dessa skatter skulle bestå: om några inkomster skulle beskattas borde det vara sådana som förvärvats utan arbete och mer arbetsfria inkomster än arv och gåvor torde vara svåra att hitta.

Förslaget förbereddes inte av någon offentlig utredning, inte heller levererade regeringen någon analys av konsekvenserna. Det bör man nog göra innan förmögenhetsskatten återinförs. I frånvaron av en beskattning av arv och gåvor blir nämligen förmögenhetsskatten för många besuttna högst frivillig. Som Finanspolitiska rådet påpekar i sin rapport (sid 228) har den som inte vill betala skatten goda möjligheter att överföra tillgångar till familjemedlemmar och andra för att hamna under gränsen för beskattningsbar förmögenhet. Återinför man förmögenhetsskatten med i huvudsak fördelningspolitiska motiv måste arvs- och gåvoskatterna också komma tillbaka. Med den utformning förmögenhetsskatten fick på 1990-talet, där endast vissa typer av tillgångar ingår i begreppet förmögenhet: bostadsfastigheter, fritidshus, värdepapper och banksparande, påverkar den inriktningen av sparande och investeringar på ett sätt som kan snedvrider kapitalanvändningen och minska dess effektivitet ur samhällsekonomisk synpunkt. Incitament uppstår att investera i föga produktiva tillgångar som inte beskattas, t.ex. vissa slag av jordbruksfastigheter samt konst och antikviteter.

Min slutsats är att det inte är möjligt att återinföra förmögenhetsskatten utan en ingående analys och utredning av konsekvenserna av skattens utformning och syfte. Den som försvann 2007 var resultatet av mindre väl genomtänkta improvisationer som försökte lösa politiska problem utan beaktande av de ekonomiska och moraliska följderna. Om utgångspunkten är att man av fördelningspolitiska skäl vill beskatta tillgångsvärden, borde man emellertid i en sådan analys begrunda en helt annan lösning. Under de senaste 25 åren har stora finansiella förmögenheter skapats som ägs av en mycket liten del av befolkningen. Utan arvsskatt kommer denna mycket ojämna fördelning av förmögenheter att bestå orubbad. En enhetlig procentuell skatt på kvarlåtenskap (dödsbotillgångar) med ett väl tilltaget grundavdrag och en relativt låg skattesats (5-10 procent) kunde ha två fördelar: den är rimligt förutsägbar och borde kunna utformas utan att skapa incitament för improduktiva investeringar. Däremot är det naturligtvis möjligt att undgå genom dispositioner före ägarens frånfälle, såvida inte gåvoskatt i någon form åter införs.

En kvarlåtenskapsskatt på den antydda nivån är i en internationell jämförelse låg och bör inte föranleda någon skattebetingad utflyttning av samma slag som förmögenhetsskatten gjort i stor skala. Medan det endast är Norge och Frankrike inom hela EES-området som fram till år 2010 (Frankrike planerar att avskaffa sin förmögenhetsskatt från år 2010) har en förmögenhetsskatt, är det endast Sverige, Italien och från år 2008 Österrike som avskaffat arvsskatten. Dessutom är den högsta arvsskatten för bröstarvingar i de flesta länderna så hög som 30-40 procent, det gäller även för USA (40 procent). 8

(8 Se Lodin S-O, Svenska skatter och omvärldsbeskattningen – en jämförelse mellan skatteuttaget i Sverige och femton viktiga omvärldsländer (Swedbank 2007).)

3.4 Fastighetsskatten

“Den tillgångsskatt som under senare år skapat mest politisk turbulens är fastighetsskatten, dvs. den enprocentiga skatten på taxeringsvärdet för villor och fritidshus. Den kritiserades hårt för att vara godtycklig – andra människors förmåga och vilja att driva upp marknadspriserna på sådana fastigheter i grannskapet (taxeringsområdet) höjde skatten för hushållen utan hänsyn till deras betalningsförmåga. Kritiken mildrades inte av att den socialdemokratiska regeringen så småningom satte ett tak för fastighetsskatten: den behövde inte betalas till den del den översteg fyra procent av hushållsinkomsten. (Här dök sambeskattningen upp på nytt). Den borgerliga riksdagsmajoriteten tog först bort den direkta kopplingen till marknadspriser för fastighetens tomtvärde genom att införa en i kronor bestämd skatt per kvadratmeter. Men den politiska processen fortsatte och skatten är nu förvandlad till en enhetlig kommunal avgift på 6 000 kronor per fastighet, justerbar endast med hänsyn till utvecklingen av konsumentprisindex.

Denna konstruktion har sedermera accepterats av socialdemokraterna med en modifikation: fastighetsskatt enligt den tidigare modellen ska utgå på fastigheter till den del taxeringsvärdet överstiger fem miljoner kronor.

Av förståeliga skäl har ingen försökt motivera förvandlingen av fastighetsskatten till en kommunal avgift med att den skulle vara ett led i en anpassning av det svenska skattesystemet till globaliseringens villkor. Kritiska röster har tvärtom höjts som beklagar att den minst rörliga skattebasen berövats sin egenskap att tillföra staten intäkter som växer i takt med den allmänna välståndsutvecklingen i vårt samhälle, ett samband som även i framtiden torde vara avgörande för möjligheten att finansiera offentliga utgifter. Man kan också beklaga

att en skatt slopas, som har den nästan unika egenskapen att belasta tillgångar utifrån deras marknadsvärde, således med en tydlig fördelningspolitisk profil, utan påvisbara negativa konsekvenser för tillväxt och konkurrenskraft.

Beslutet om fastighetsskatten innebär dock inte att skattebelastningen på fastigheter faller med hela skillnaden mellan de intäkter skatten gav och intäkterna från den nya avgiften. Till väsentlig del finansieras reformen genom dels en höjning av skatten på kapitalvinster vid försäljning av småhus och bostadsrätter från 20 till 22 procent, dels sätts ett tak på det vinstbelopp säljaren av en fastighet kan begära uppskov för när det gäller skattens betalning, dels räntebeläggs uppskovsbeloppet. Det sistnämnda gäller även beviljade uppskov (som för närvarande sammanlagt uppgår till 150 miljarder).

Något förenklat kan innebörden av denna förändring av fastighetsbeskattningen sägas vara att dess tyngdpunkt flyttas från utnyttjandet av fastigheten till dess omsättning på marknaden. (Detta gäller småhus med ett taxeringsvärde över 800 000 kr. För lägre taxerade fastigheter skärps ”nyttjandeskatten” samtidigt som ”omsättningsskatten” höjs). Mot denna omläggning kan invändas att det minskar omsättningen och därmed rörligheten på bostadsmarknaden. Människor kan antas bo kvar längre än man egentligen önskar för att skjuta upp beskattningen. I en arbetsmarknad, där geografisk rörlighet krävs för att nå en tillräckligt hög sysselsättning, borde dylika inlåsnings effekter undvikas.

Finanspolitiska rådet avger i sin granskning av regeringens skattepolitik (sid 218) följande omdöme: ”Det är ... svårt att finna några samhällsekonomiska argument för den förändring av fastighetsbeskattningen som genomförts.” Man går ett steg längre i sin kritik

genom att hävda att den kommer att gynna nyinvesteringar i bostäder och fritidshus på bekostnad av andra, mer produktiva investeringar. Kapitalkostnaden blir lägre än för exempelvis köp av byggnader och maskiner i ett aktiebolag. (I Lodin I anför en likartad invändning i en jämförelse av kostnaden för att bo i villa och i hyreslägenhet).

Regeringens motiv för att avskaffa fastighetsskatten är att den inte ägde den legitimitet som krävs för att en skatt ska vara någorlunda allmänt accepterad. Och det är sant att opinionstrycket mot skatten var starkt, framför allt bland villaägarna i landets storstadsområden, där taxeringsvärdena skjutit i höjden. Den kallades för en straffskatt på boende och ansågs skapa svåra likviditetsproblem för hushållen genom att ge upphov till stora och oväntade skattehöjningar som inte hade något samband med utvecklingen av deras inkomst.

Den sista invändningen kan förvisso inte negligeras. Men det kan starkt ifrågasättas om den utväg regeringen valde ur ett politiskt dilemma är förnuftig ur såväl statsfinansiell som samhällsekonomisk synpunkt. Någon analys av skatteomläggningens långsiktiga effekter på de offentliga finanserna har inte redovisats, inte heller hur bostadsmarknaden påverkas med avseende på prisbildning och investeringar. Beslutsunderlaget, i varje fall det som nått offentligheten, är således ovanligt bristfälligt för en så genomgripande förändring.

Den tidigare beskattningen av bostadsfastigheter grundades på uppfattningen att människors förvärv av villor, fritidshus och bostadsrätter är en kapitalinvestering som ger avkastning genom värdet av utnyttjandet och oftast även genom fastighetens värdestegring. Detta synsätt fick sitt klaraste uttryck under den tid då fastighetsägarna påfördes en schablonintäkt som skulle motsvara detta värde. Som inkomst räknades från och med mitten av 1950-talet en avkastning på 3 procent,

vilket motsvarade räntan på långa statsobligationer. För att hålla tillbaka småhusägarnas skatt när taxeringsvärdena steg sänktes sedan procentsatsen successivt så att den till slut utgjorde 1,5 procent. (Räntekostnader var avdragsgilla mot intäkten men ett positivt netto beskattades som förvärvsinkomst med den tidens höga marginalsatt). Schablonbeskattningen ersattes 1991 av fastighetsskatten. 9 (9 För schablonbeskattningens historia, se Lodin I.)

I Underlags-PM "Kapital- och fastighetsbeskattningen" skisseras en modell för fastighetsbeskattningen, som syftar till att på nytt göra den till en del av kapitalinkomstbeskattningen. En beräknad avkastning på mark och bostad beskattas som kapitalinkomst enligt gällande skattesats, för närvarande 30 procent (som dock enligt Lodin bör sänkas). Den schablonintäkt han räknar med utgör 2 procent av taxeringsvärdet, dvs. skatten blir 0,6 procent av det samlade taxeringsvärdet. Med utgångspunkt från att skatter bör vara förutsebara – och vid investeringsbeslut även på längre sikt – diskuterar han en modifierad form av beskattningen av tomtmark. Stegringen av taxeringsvärdena har i stor utsträckning hänfört sig till stigande markvärden, en process i samhällsförändringen som fastighetsägaren inte råår över. Däremot är valet av bostadsstandard och dess framtida förändringar i högre grad ett resultat av ägarens egna avgöranden. Därför bör schablonintäkten av markvärdet sättas lägre, enligt Lodins förslag 1 procent. Utifrån försiktighetsprincipen pekar han på alternativet att låta den nya kommunala fastighetsavgiften avse markvärdet och schablonintäkten endast byggnadsvärdet. Med en sådan konstruktion har fastighetsskatten emellertid en mycket svag anknytning till principen om skatt på tillgångars avkastning.

Lodins skiss innebär under alla förhållanden att de offentliga skatteintäkterna blir lägre än de den tidigare fastighetsskatten inbringade.

Problemen med den finansieringslösning riksdagen nu beslutat kvarstår således, låt vara i mildrad form. De har sitt ursprung i att försäljningsvinster även på fastigheter beskattas, men att säljaren får uppskov med skatten om vinsten används för köp av en ny bostad. Det har gjort en relativt hög skattesats möjlig på rent nominella värden, dvs. den tar inte hänsyn till penningvärdeförsämringen. Men det har också byggt upp en stor skatteskuld för alla som utnyttjat uppskovsrätten. Det totala uppskovsbeloppet uppgår till 150 miljarder kr och skatteskulden till åtminstone 30 miljarder. Jag återkommer till dessa problem.

Till de argument som kan anföras för en ny översyn av fastighetsbeskattningen vill jag foga ett av mer principiell karaktär. I den långa debatt som pågått om fastighetsskatten i sin förra skepnad anförde dess försvarare att avdragsrätten för räntor inte kunde behållas om den slopades. Resonemanget utgick ifrån att bostadsfastigheter beskattades som en investering och att det därför var logiskt att investeringskostnaden, räntan på lånat kapital, var avdragsgill. Av närmast administrativa skäl har avdragsrätten gällt även för andra utgiftsräntor. Men utan fastighetsskatt borde skuldräntor bli en del av hushållets levnadsomkostnader och sådana berättigar inte till skatteavdrag. (Utgifter för resor till och från arbetet anses från och med 2009 (upp till 9 000 kr) utgöra icke avdragsgilla levnadsomkostnader.) Denna fråga har inte aktualiserats från något håll i samband med övergången till fastighetsavgift och jag kan förstå varför. Men består avgiften kommer frågan nog att dyka upp i den jakt på vidgade skattebaser som framtida regeringar måste bedriva.”

4. Skatten på arbete

I avsnitt 1.4 ifrågasattes om dagens skatteuttag kommer att räcka till för att finansiera de offentliga utgifterna på längre sikt, när antalet mycket gamla växer samtidigt som kraven väntas öka på kvalitet och tillgänglighet i skattefinansierade tjänster liksom på av staten garanterad social trygghet. Oberoende av hur man besvarar den frågan är den allmänna uppfattningen (även hos merparten av de politiska partierna) att en nödvändig ingrediens i lösningen av välfärdsstatens finansieringsproblem måste vara att volymen av beskattningsbart arbete växer – fler måste arbeta mer. Det är en både riktig och viktig slutsats att enbart ekonomisk tillväxt via höjd produktivitet inte löser finansieringsproblemet, om utgifterna tenderar att stiga mer än BNP eller om skattekvoten måste sänkas. Även den offentliga sektorns lönekostnader (och, i varje fall hittills, socialförsäkringarnas förmåner) följer den allmänna reallöneutvecklingen. En annan ofrånkomlig slutsats är att den absoluta merparten av den ökade arbetsvolymen måste komma till stånd utanför den offentliga sektorn. Om fler offentliganställda arbetar och tjänar mer må det vara vällovligt ur många andra synpunkter, men det ger inget nettobidrag till finansieringen av de offentliga utgifterna.

4.1 Jobbskatteavdraget och arbetsgivaravgifterna

Skattepolitiken har av den nuvarande regeringen tilldelats en viktig roll i utformningen av det som kallas arbetslinjen. Skatten på inkomst av förvärvsarbete har genom jobbskatteavdraget sänkts i tre omgångar åren 2007-2009 och det uttalade syftet är att öka utbudet av arbete. För att förstärka effekten på arbetskraftsutbudet har ersättningen i två socialförsäkringssystem – arbetslöshets- och sjukförsäkringen – sänkts från 80 till 70 procent efter en viss tid. Regeringen anger dessa

förändringar som orsak till en betydande del av den ökning av antalet förvärvsarbetande som ägt rum mellan 2006 och 2008. Några uttalanden om att avdraget ökat benägenheten att arbeta bland de redan sysselsatta har däremot inte setts till.

Det är lätt att förstå varför. För den enskilde individen är det omöjligt att i förväg bilda sig en uppfattning om hur mycket mer en ökning av arbetsinsatsen (fler timmar, mer övertid, kvälls- och nattarbete) ger i behållen förvärvsinkomst på grund av jobbskatteavdraget (annat än genom ett jämförande studium av ett antal års skattetabeller). Jobbskatteavdraget är nämligen inget avdrag som sänker den beskattningsbara inkomsten. **Det är en skattereduktion som bara kan räknas fram i efterhand, när inkomsten taxeras av skattemyndigheten. Denna konstruktion har valts för att skattesänkningen procentuellt ska bli störst för "låga och medelhöga" inkomster.**

Den enda slutsats man kan dra om jobbskatteavdragets betydelse för arbetsbenägenheten är att det kan ha skapat (det i och för sig riktiga) intrycket att det lönar sig (något) bättre att arbeta än det gjorde före avdragets tillkomst. Däremot är effekten av de andra åtgärderna mycket tydlig för den som uppbär ersättning från A-kassan eller Försäkringskassan. Det är således de diskretionära besluten om att arbeta eller inte arbeta som bör ha en chans att påverkas, något som troligen också inträffat. 10 (10 Se Martin Ljunges underlags-PM "Beskattning av förvärvsinkomster".)

Regeringen har också vidtagit åtgärder för att minska arbetsgivarnas kostnader för anställning i vissa fall. Även här är det skattevapnet som används. Arbetsgivaravgifterna halveras för personer yngre än 26 år och den särskilda löneskatten på 24 procent slopas för personer äldre än 65. Den senare åldersgruppen erhöll först ett fördubblat jobbskatte-

avdrag/skattereduktion. Från och med år 2009 ändras konstruktionen för ålderspensionärer så att avdraget blir 20 procent av förvärvsinkomster upp till 100 000 kr, därefter 5 procent upp till 300 000 kr i årsinkomst. Vidare sker tidsbegränsade nedsättningar av arbetsgivaravgifterna vid anställning av personer som länge varit arbetslösa. (För att stimulera arbetsgivare att anställa tidigare sjukskrivna och nyanlända invandrare har man däremot valt bidragsformen). Dessutom sänks arbetsgivaravgifterna generellt med en procentenhet 2009. En ytterligare åtgärd på utbudssidan är att inkomstgränserna för uttag av statlig inkomstskatt höjs.

Dessa och tidigare skatteförändringar görs således i det vällovliga syftet att öka både utbudet och efterfrågan på arbete och bör uppfattas som viktiga led i att förstärka den i särklass viktigaste skattebasen. Den stora insatsen görs på utbudssidan genom sänkningen av inkomstskatten med sammanlagt 65 miljarder kr. De sänkta arbetsgivaravgifterna uppges i budgetpropositionen kosta knappt 13 miljarder. Båda intäktsförlusterna beräknas då statiskt, dvs. utan hänsyn till de effekter de kan ha på sysselsättningen och volymen beskattningsbara inkomster.

En av den ekonomiska teorins mest omdiskuterade frågor är vad en ökning av den behållna inkomsten betyder för viljan att arbeta. Vad är den starkaste drivkraften: det faktum att ökad inkomst vid oförändrad arbetsinsats ger bättre levnadsstandard och gör ytterligare ansträngning onödig eller det faktum att mer arbete lönar sig bättre än tidigare och uppmuntrar till att minska konsumtionen av fritid? (På ekonomspråk brukar man kalla det ena inkomsteffekten, det andra substitutions-effekten). Finanspolitiska rådet anser sig kunna dra slutsatsen att jobbskatteavdragen för åren 2007 och 2008 lett till en ökning av antalet arbetade timmar med drygt 0,8 procent (sid 201). 11 Slutsatsen

är emellertid försedd med en inte oviktig reservation. Rådet skriver att slutsatsen bygger på att ”individerna förstår hur jobbskatteavdraget påverkar avkastningen på arbete. ... Det är tveksamt om den valda konstruktionen uppfyller detta krav.”

(11 Finanspolitiska rådet åberopar för sin uppfattning dels tidigare forskningsresultat dels en underlagsrapport till rådet, av Anders Forslund: ”Den svenska jämviktsarbetslösheten” (2008) som studerar effekterna av jobbskatteavdraget. Forslund anser det också bevisat att jämviktsarbetslösheten fallit från 4 till 3 procent, dvs. kan tillåtas nå denna nivå utan att inflationstrycket ökar.)

Jag gör en delvis annan tolkning av Forslunds studie (se fotnot). Den sänkta inkomstskatten på arbete borde – när individerna rätt förstår dess innebörd – leda till att man tar sämre avlönade jobb som tidigare ratats. Men den stora och framför allt snabba effekten på arbetsviljan uppstår därför att ersättningen vid arbetslöshet och sjukskrivning sänkts. Beslutssituationen för den enskilde individen är därmed inte att öka arbete och minska fritid utan att gå från låg inkomst – 70 procent eller mindre av tidigare förvärvsinkomst – till arbete som betalas bättre än så. Detta slags sysselsättningspolitik handlar alltså till stor del om att tappa av den arbetskraftsreserv som kan finnas inom grupperna arbetslösa och långtidssjukskrivna. **Effekten skulle dock öka och utsträckas till fler grupper om jobbskatteavdraget från att vara en skattereduktion görs om till ett mot inkomsten procentuellt avdrag som minskade den beskattningsbara inkomsten.** En variant av en sådan modell gäller som ovan redovisats från och med år 2009 för personer över 65 år (dock med påtagliga tröskeeffekter).

Mottagarna av denna rapport kan möjligen tycka att den går utanför uppdragets ram genom att dra in jobbskatteavdraget i en diskussion om det svenska skattesystemets internationella konkurrenskraft. Mitt

motiv är att avdraget utgör en av de största sänkningarna av inkomstskatten som genomförts i Sverige. Det riktar sig mot en av de mest stabila skattebaserna – inkomsten av arbete – och ger de största lättnaderna till den del av arbetskraften som med största sannolikhet är mest bunden till den svenska arbetsmarknaden. **Genom sin storlek (värdesäkrad mot inflationen via prisbasbeloppet) blockerar den andra skattereformer som bättre motsvarar Globaliseringsrådets intresse av att bevara och förstärka den svenska ekonomins konkurrens- och attraktionskraft.** Dessutom kan jobbskatteavdraget dränera inkomstskattebasen ytterligare genom att spilla över i en lika stor skattesänkning för landets (växande) skara av pensionärer.

Något försök att utvärdera effekterna av åtgärderna på arbetsmarknadens efterfrågesida – nedsättningen av arbetsgivaravgifterna för unga och den borttagna löneskatten för äldre liksom motsvarande lättnader vid anställning av långtidsarbetslösa m.fl. – har hittills inte gjorts. Med hänsyn till att de flesta av dessa åtgärder verkat kort tid och vissa inte hunnit verka alls torde sådana utvärderingar vara svåra att göra. Men för diskussionen om skatternas betydelse för prissättningen på arbete och dess betydelse för den framtida utvecklingen av arbetsvolymen är det viktigt att arbetsgivaravgifterna hamnat på den politiska dagordningen.

4.2 Generella avgiftssänkningar?

Den bild av Sveriges ekonomi vi helst vill se är att den skapar jobb som är välbetalda därför att de är högproduktiva, tål relativt omvärlden både höga löner och höga skatter. Det kan också uttryckas så att det arbete som utförs åstadkommer ett stort mervärde. Förvisso finns det i vårt land en mängd sådant arbete där avancerad teknologi hanterad av väl utbildad och kompetent personal skapar tillräckligt mervärde.

Annars skulle andelen utrikeshandel av vår produktion inte varaså stor. Men det finns också många arbetsplatser, där den nödvändiga produktiviteten måste drivas fram av högt arbetstempo i hårt trimmade organisationer – färre måste göra mer. I det långa loppet kan det få sociala och medicinska följder som minskar ekonomins totala produktivitet och sysselsättningsförmåga. En tänkbar utveckling är också att kraven på arbetstidsförkortningar blir ännu starkare än de historiskt varit.

Den kvantitativt mest betydelsefulla sysselsättningen finns emellertid inom sektorer där produktiviteten inte kan höjas till särskilt hög nivå vare sig genom avancerad teknologi eller uppdrivet arbetstempo: detaljhandeln, persontransporter, personlig service av många olika slag, såväl marknads- som skattefinansierade. Eftersom arbetskostnaden ofta är den största delen av omsättningen får den ett starkt genomslag i tjänsternas pris eller, för skattefinansierade tjänster, i behovet av skatteintäkter.

För marknads- eller prisfinansierad verksamhet, främst den som säljer tjänster till enskilda konsumenter, kan tre konsekvenser urskiljas. Arbetskraftskostnadernas stora betydelse för verksamhetens resultat leder till ett pressat löneläge – relativt sett är lönerna i allmänhet låga. Det sänker attraktionskraften hos de jobb som erbjuds. Företagen kan få svårt att rekrytera och framför allt behålla arbetskraft med de kvalifikationer som behövs för väl utförda tjänster. De tvingas utnyttja oerfarna eller sämre utbildade personer i tillfälliga anställningar och rörligheten in och ut på arbetsplatsen blir stor. För tjänster som inte är lokalt bundna – företrädesvis försäljning till andra företag – kan kostnads- och rekryteringsproblemen leda till att produktionen flyttas ut ur landet.

- Ett sätt för företag att undvika de arbetskraftskostnader höga skatter

medför är naturligtvis att inte betala dem utan anställa människor som är beredda att arbeta ”svart”. Inom vissa branscher anses icke registrerad arbetskraft utgöra en oroande stor del av de som faktiskt arbetar där.

- Betydande delar av tjänstesektorn konkurrerar direkt med konsumenternas vilja och förmåga att själva utföra tjänsterna: ”gör det själv”- syndromet. Det kan vara ett överlevnadsproblem för småföretag i en rad branscher som cykel- och reparationsverkstäder, måleri, tvätt, åkerier, skrädderier osv. Att hushållen själva utför tjänsterna kan vara ineffektivt och konsumera åtskillig fritid, men är ändå lönsamt när skattevinsten ingår i kalkylen. Det bör tilläggas att åtskilliga tjänsteföretag genom prissättning starkt uppmuntrar sina kunder att ta över utförandet av olika operationer via datorn, t.ex. banker och reseföretag.

Regeringens skattepolitik var ursprungligen inriktad på dessa tjänstesektorns problem. Den stora planen var ju att sänka arbetsgivaravgifterna för vissa branscher men den fick överges. I stället halverades avgifterna för ungdomar över 18 och under 26 års ålder. Den enda motivering jag sett för att just denna grupp valts ut är att unga har svårare än andra att ta sig in på arbetsmarknaden därför att de är mindre produktiva p.g.a. bristande yrkeserfarenhet. I åtskilliga branscher och sektorer har man dock avtalsvägen tagit hänsyn till detta förhållande genom särskilda ungdomslöner, lönetrappor etc. En svaghet med konstruktionen är i alla händelser att lagstiftningen skapar en tröskeleffekt när lönekostnaden plötsligt stiger utan annan orsak än att den anställda fyller 26 år. Dessutom tar den knappast hand om grundproblemen för tjänsteproduktionen – den relativt låga produktiviteten och konkurrensen från gör-det-självmarknaden.

Sedan början av 1990-talet har en viktig förändring skett på svensk arbetsmarknad. Från tidigt 1960-tal till 1990 ökade sysselsättningen i ungefär samma takt som befolkningen i det som brukar benämnas arbetsför ålder (16-64 år). Sysselsättningsgraden var alltså under perioden i stort sett konstant och låg på en internationellt hög nivå, cirka 83 procent. Under 1990-talskrisen föll sysselsättningen med en halv miljon människor, från 4,5 till 4 miljoner. Sedan dess har den stigit igen med nära en halv miljon och nådde 2007 toppnivån från 1990. Men sysselsättningsgraden har sjunkit, eftersom befolkningen i de arbetsföra åldrarna ökat lika mycket som antalet sysselsatta, och låg hösten 2008 på 76 procent. Räknar man bort de människor i arbetsför ålder som idag studerar befinner sig drygt en miljon utanför arbetsmarknaden. Det är en ökning med cirka 400 000 personer jämfört med 1990.

Det finns flera förklaringar till att sysselsättningsgraden fallit. Antalet arbetslösa, långtidssjukskrivna och förtidspensionerade har ökat. Det finns också ett antal personer som i enkäterna för arbetskraftsundersökningarna uppger att de inte är arbetssökande; de "har ej velat arbeta". Som en viktig orsak framhålls ofta den låga sysselsättningsgraden bland utrikes födda – den är 10 procentenheter lägre än totalsiffran. Och denna grupp har ökat med cirka 400 000 sedan 1990. (Det är signifikativt att budgetpropositionens "sysselsättningsscenario" i de långsiktiga kalkylerna för de offentliga finanserna som hypotetisk orsak till höjd sysselsättningsgrad anger behov av "bättre integration" av gruppen ifråga). Enligt budgetpropositionens prognos för ökningen av befolkningen i arbetsför ålder kommer den att enbart bestå av utrikes födda medan antalet inrikes födda minskar med cirka 200 000 fram till år 2030. Den totala tillväxten av antalet personer i åldersgruppen väntas bli blygsam, knappt 100 000 de närmaste 7-8 åren för att sedan närma sig noll på 2020-talet.

Man kan knappast nå någon annan slutsats än att parollen "fler människor i arbete" bara kan uppfyllas genom att den stora arbetskraftsreserven – de många människorna utanför arbetskraften – aktiveras i förvärvsarbete. Med tanke på den heterogena sammansättningen av denna reserv krävs säkerligen en rad olika åtgärder. Min frågeställning är vad skattepolitiken kan uträtta i sammanhanget.

Som framgått av det föregående sätter regeringen sitt hopp till jobbsskatteavdraget och hävdar att det minskat "utanförskapet" med 70 000 personer sedan 2006 genom att fler sökt sig till arbetsmarknaden. **Jag har uttryckt mina tvivel på konstruktionens förmåga att ge tydliga incitament för sådana aktiviteter. Det borde särskilt gälla för den stora grupp utanför arbetsmarknaden som består av utrikes födda.**

I all teori om arbetsmarknadens funktion som jag kunnat ta del av framhävs sambandet mellan arbetskraftens produktivitet och den ersättning arbetskraften kan uppnå (utan att skapa inflation och/eller arbetslöshet). I det enskilda fallet kan detta samband vara mer eller mindre tydligt, särskilt på en av centrala löneavtal reglerad marknad. Att arbetsproduktiviteten varierar mellan produktionsformer och individer är också väl belagt. För att fullt ut sysselsätta även alla lågproduktiva individer, såväl i högproduktiva som lågproduktiva verksamheter, krävs en flexibel, starkt differentierad lönesättning. Någon sådan finns inte i Sverige och eftersträvas inte heller, varken av facket eller av staten.

Kravet på den enskilda individens produktivitet skärps av att arbetsgivaren i arbetskraftskostnaden måste räkna med inte bara den utbetalade lönen, utan även s.k. lönebikostnader – arbetsgivaravgiften på cirka 30 procent plus andra obligatoriska utgifter enligt avtal och

praxis. Det normala torde vara att påslaget uppgår till 50 procent av lönen. Minimikravet borde således vara att det ekonomiska resultatet av arbetsinsatsen uppgår till 150 procent av utbetalad lön; mer än så om arbetsgivaren kräver ersättning för eget arbete och avkastning på investerat kapital. För individer med förhållandevis låg arbetsproduktivitet borde det vara ett hinder för att hitta arbetsgivare beredda att anställa. Omvänt borde lägre lönebikostnader öka efterfrågan på sådan arbetskraft.

Regeringen föreslog i budgetpropositionen för 2009 att det sammanlagda uttaget (av socialavgifter och det som kallas allmän löneavgift) sänks med en procentenhet till 29,7 procent, vilket bifölls av riksdagen. Motiveringen var att sänkningen ökar både utbudet och efterfrågan på arbetskraft, ”i vart fall på kort och medellång sikt”. Denna något svårtolkade reservation torde bero på att man egentligen har uppfattningen att generella avgiftssänkningar överförs i lönehöjningar och därmed eliminerar de för sysselsättningen positiva effekterna, men att det tar tid innan det får fullt genomslag. Denna uppfattning tycks vara allmänt omfattad: sänkta arbetsgivaravgifter har ingen eller liten positiv effekt på sysselsättningen utan leder till allmänt stigande lönenivå. Empiriska studier ger heller inget stöd för en motsatt hypotes 12. (12 Se Camilo von Greiff's underlagsPM ”Sysselsättnings-effekter av sänkta arbetsgivaravgifter” för en sammanfattning.) Det gäller också selektiva sänkningar av det slag som tidigare genomförts regionalt liksom de som nu tillkommit utifrån individernas ålder eller tidigare arbetsmarknadshistoria. De bär dessutom med sig direkta nackdelar: snedvridningar av konkurrens och undanträngning av annan, mer produktiv sysselsättning.

Det görs ofta påståenden om arbetsgivaravgifterna som inte har verklighetsgrund. Det ena är att avgifterna, med undantag för den

allmänna löneavgiften på cirka 8 procent, är de förvärvsarbetandes bidrag till finansieringen av våra socialförsäkringar. Men större delen av alla avgifter måste betraktas som ren skatt eftersom något samband mellan avgiftsuttaget och försäkringarnas förmåner inte finns. Avgifterna är inte heller specialdestinerade eftersom avgiftsintäkter som råkar överstiga utgifterna i en försäkring vid flera tillfällen använts för att finansiera underskott i en annan försäkring. Det andra påståendet är att löntagarna betalat avgifterna genom att avstå löneutrymme. Under den period på 1970-talet då arbetsgivaravgifterna höjdes från 18 till nära 35 procent steg lönerna med 12 procent per år, långt utöver varje definition av existerande utrymme. Däremot fick löntagarna betala genom en hög inflation och en halv miljon löntagare genom att förlora sina jobb i industrikrisen under det sena 1970-talet.

Om höjda arbetsgivaravgifter inte dämpade löneutvecklingen, är det då givet att sänkta avgifter skulle ersättas av höjda löner? Ett inte helt orimligt svar är att det beror på arbetsmarknadsläget. I det perspektiv som nu avtecknar sig för de närmaste åren med en närapå fördubblad öppen arbetslöshet (vid oförändrad ekonomisk politik) borde lönestegringarna under alla förhållanden bli högst måttliga. Hur det går på längre sikt med en förhoppningsvis starkare arbetsmarknad är givetvis omöjligt att säga. Men eftersom avgiftssänkningen får störst betydelse för arbetsintensiv verksamhet, dvs. tjänsteproduktionen, och därmed för lönsamhet och utrymme för både sänkta priser och höjda löner, vore en förskjutning av relativlönerna till dess fördel måhända välkommen, inte minst ur rekryteringssynpunkt.

Den avgörande invändningen mot en generell sänkning av arbetsgivaravgifterna är kostnaden, särskilt jämfört med selektiva åtgärder för att öka sysselsättningen. Tänker man sig att enbart slopa den allmänna löneavgiften på 7,5 procent – som odisputabelt är en renodlad skatt –

skulle det i en statisk kalkyl, beräknad netto, dvs. med avdrag för den avgift offentliga arbetsgivare betalar, leda till en intäktsförlust i storleksordningen 60 miljarder. (Kostnaden blir givetvis lägre om tidigare selektiva sänkningar, till en beräknad kostnad av 13 miljarder, slopas). Det vore frestande att hänvisa till att denna intäktsförlust mer än väl täcks om jobbskatteavdraget avskaffas. Men jag inser det fåfänga i att argumentera för att en påtagligt regressiv skattesänkning ska ersättas av en annan, som är rent proportionell över alla inkomstnivåer. Däremot vidhåller jag att jobbskatteavdraget för att fylla sitt syfte (och motivera sin stora kostnad) måste reformeras så att den enskilde individen kan se hur mycket avdraget ökar lönsamheten av att arbeta.

Ett sätt att undvika ett stort kortsiktigt intäktsbortfall för staten är att genomföra en generell avgiftsnedsättning stegvis över en längre tid. Möjligen skulle effekterna på lönebildningen bli mindre. Svagheten är att det inte skapar samma incitament till förändringar av företagets agerande som när priset på arbetskraft sjunker snabbt och påtagligt. Gunnar Du Rietz diskuterar i sin underlags-PM ett antal selektiva nedsättningar av arbetsgivaravgifterna. Ett alternativ är att avgifterna sänks med 8 procentenheter (ungefär motsvarande den allmänna löneavgiften) upp till en lönesumma på högst 2,8 miljoner kr. Det kan också beskrivas som ett av lönesumman beroende grundavdrag på högst 224 000 kr. Avdraget gäller alla företag men får givetvis störst relativ effekt på totalkostnaden i företag med få anställda, från noll till tio personer. Du Rietz beräknar intäktsbortfallet för staten till drygt 26 miljarder. Ett annat alternativ, med helt annorlunda syfte, är att de delar av arbetsgivaravgifterna, som kan sägas vara förmånsanknutna, slopas för inkomster som inte ger några förmåner, dvs. de överstiger 7,5 basbelopp. Avgiften skulle då sjunka till cirka 20 procent, som enligt författaren utgör skattedelen. Syftet skulle då vara att sänka

arbetsgivarens kostnad för att anställa personer med inkomster över 360 000 kr liksom att höja lönen för sådana personer. Intäktsbortfallet, statiskt beräknat, blir knappt 17 miljarder.

Argument för det första alternativet är att det till en lägre statlig intäktsförlust ger småföretag en sänkning av arbetskraftskostnaden med cirka 6 procent och att den befarade effekten på lönebildningen av en generell sänkning uteblir. Argument mot är att det skapar en kostnads-tröskel när lönesumman överstiger taket för nedsättningen. Men den är ändå mindre tydlig än i andra förslag till speciella lättnader för småföretag som direkt knyter dem till antalet sysselsatta. Argumentet för det andra alternativet är att det minskar den totala marginaleffekten (skattekillen) på högre förvärvsinkomster och således skulle kunna ersätta sänkningar av progressiviteten i inkomstbeskattningen, något som för närvarande avvisas av alla riksdagspartier. Argumenten mot att ta vägen över arbetsgivaravgiften är att det kan uppmuntra en formell uppdelning av inkomsten på fler arbetsgivare samt att det är avsevärt dyrare för statskassan än sänkt statlig inkomstskatt.

4.3 Den statliga inkomstskatten

När beslutet togs om 1991 års skattereform hade politisk enighet uppnåtts om att den statliga inkomstskattens starka progressivitet inte längre fungerade som fördelningspolitiskt instrument samtidigt som skadeverkningarna på arbets- och sparvilja blivit allt tydligare. Uppgörelsen mellan de olika intressena blev att den högsta marginalskatten (vid då rådande genomsnittligt kommunalt skatteuttag) skulle vara 50 procent: "hälften kvar". Det betydde en statlig inkomstskatt på 20 procent som antogs gälla ungefär var tionde skattebetalare. För att denna andel skulle bestå över tid ingick också i beslutet att inkomstgränsen för statsskatten (kallad brytpunkten) skulle justeras uppåt i

takt med inkomstutvecklingen.

Under 1990-talskrisen återgick den socialdemokratiska regeringen till att beskriva inkomstskatten som ett viktigt inslag när det gällde att fördela saneringspolitikens börda. En ny inkomstgräns infördes ovanför vilken statsskatten utgick med 30 procent och justeringen av inkomstgränserna begränsades eller slopades helt. De sista 10 procentenheterna kallades för värnskatt. Den skulle vara tidsbegränsad och slopas 1999 men permanentades och sänktes till 5 procent. Idag är den högsta marginals-katten vid genomsnittlig kommunalskatt cirka 57 procent. Enligt den borgerliga riksdagsmajoritetens beslut höjs inkomstgränserna för statsskatten 2009 så att det högsta uttaget på 25 procent sker för den del av inkomsten som överstiger 42 000 kr per månad. Det skulle betyda att ungefär 300 000 skattebetalare med förvärvsinkomst fortsätter att betala ”värnskatt” (plus ett okänt antal pensionärer).

Det kan tyckas som om marginals-katteproblemet därmed isolerats till en förhållandevis liten grupp höginkomsttagare med årsinkomster på mer än en halv miljon som borde kunna bära skattebördan. I en betraktelse över det svenska skattesystemets betydelse för landets internationella konkurrenskraft kan frågan se lite annorlunda ut. I flertalet europeiska länder¹³ är det högsta skatteuttaget väsentligt lägre, liksom i andra länder av betydelse i detta sammanhang, till exempel USA. (13 I Danmark är den högsta marginals-katten 59 procent. Den danska regeringen har emellertid meddelat att man avser att sänka den till 44 procent. Motsvarande skattesats i Norge och Finland är 50 resp. 40 procent.) Åsikterna går isär beträffande skillnadens betydelse för Sveriges förmåga att konkurrera om den del av arbetskraften som genom sin utbildning, allmänna kompetens eller specialkunskaper har eller kan få marknadslöner av den berörda

storleken. Det vanligaste argumentet för att betydelsen är ringa brukar vara att svenskar med sådana framtidsutsikter visserligen tar hem en större nettointkomst av arbete i ”lågs-katteländer”, men att de också upptäcker att åtskillig välfärd, som de i Sverige betalar via skatten, utomlands måste betalas när den utnyttjas. Det finns också statistik som visar att nettomigrationen ut ur landet av mer kvalificerad arbetskraft hittills varit obetydlig.

Argumentet har sina svagheter. Dels tar det inte hänsyn till att den pågående integrationen av företag och marknader borde påverka människors beteende, dels bortser det från att konkurrensen om kvalificerad arbetskraft kommer att hårdna, särskilt i Europa, vilket förstärker betydelsen av skillnader i beskattningen. Det behöver inte heller vara en evig sanning att den svenska välfärdsstaten skulle vara en både billigare och bättre leverantör av tjänster. 14 (14 Se Karin Nordbloms underlags-PM ”Svenska skatters legitimitet i en tid av globalisering”.)

Kritiken av höga marginals-katter brukar också inriktas på att de försvagar människors vilja och intresse av att skaffa sig högre utbildning, arbeta mer, ta risker och ansvar. De håller tillbaka utbudet av arbete i allmänhet och mer kvalificerat och bättre avlönat arbete i synnerhet. Från näringslivets sida (och från SACO) uttrycks bekymmer över svårigheter att hitta personer som är både villiga och kompetenta att ta befattningar med ledaransvar.

Bilden ändras dessutom betydligt om man betraktar den med arbetsköparens ögon. Då handlar det om totalkostnaden för att anställa människor med egenskaper som motiverar en jämförelsevis hög lön. Kombinationen av inkomstskatt och arbetsgivaravgifter kan ge stora skillnader i kostnader mellan att anställa i Sverige och i andra länder

vid samma nettoinkomst för den anställde. Problemet har i ett avseende uppmärksammats av statsmakterna och lett till införandet av den s.k. expertskatten för utländska medborgare som arbetar i Sverige, dvs. de betalar lägre inkomstskatt än svenska medborgare med samma inkomst. (De snäva kriterier som uppställts för att någon ska kvalificera som "expert" har dock lett till att antalet beviljade lätnader, liksom ansökningar om dem, blivit få. Det svåraste hindret är att "experten" helst bör vara anställd innan skattefrågan kan behandlas).

Det motsatta fallet, då jämförelsen gäller kostnadsskillnader framkallade av lönebeskattningen mellan att ha verksamhet i Sverige eller att förlägga den utomlands, har naturligtvis inte uppmärksammats alls av statsmakterna. Ändå är det antagligen här som våra största problem att hävda oss i internationell konkurrens om värdefull arbetskraft skapas: genom kombinationen höga inkomstskatter och dito arbetsgivaravgifter. Det talas mycket om hur viktigt det är att behålla kapacitet och resurser för forskning och utveckling i landet. Likaså betonas betydelsen för näringsliv och sysselsättning av att de stora företagens huvudkontor och ledning stannar kvar i Sverige. Men fränsett en och annan uppmärksammas utflyttning består förlusterna i dessa hänseenden av att ingenting händer här hemma, men däremot utomlands till följd av beslut att där förlägga planerad expansion och ny verksamhet. 15 (15 I rapporten "Skatterna och tjänstebranschernas utvecklingskraft" (Almega 2008) har en beräkning gjorts av vad det skulle kosta ett svenskbaserat företag att anställa en ekonomichef (CFO) med anspråk på samma nettolön som vederbörande uppbär i samma position i ett brittiskt företag. Vid de valutakurser som rådde då beräkningen gjordes (våren 2008) motsvarade nettolönen en miljon svenska kronor per år. För att det svenska företaget skulle kunna erbjuda denna lön efter svensk skatt och med påslag för arbetsgivaravgifter måste man räkna med en total lönekostnad på nära tre

miljoner kronor. Företag som verkar i en internationell miljö och behöver bemanna ledningsfunktioner med motsvarande kompetens kan se en annan lokalisering av dessa funktioner som den mest rationella lösningen.)

I Sverige tycks nu råda allmän enighet om att skatten på personliga inkomster (utom inkomst av kapital) ska vara progressiv, dvs. det procentuella uttaget, skattesatsen, ska växa med individens inkomst. Anhängarna av en helt proportionell inkomstskatt, den "platta skatten", har dragit sig tillbaka, särskilt sedan den borgerliga regeringen ganska snart efter sitt tillträde meddelade att även det sista steget i skatteskalen, benämnd värnskatten (fast ingen längre riktigt vet vad den värnar), skulle vara kvar i varje fall under denna mandatperiod.

Det finns en maxim för skattepolitik som lyder: för att finnas till ska skatten göra mer nytta än skada. Maximen har visat sig svår att tillämpa, ibland på grund av bristande vilja. De 5 procentenheterna i toppen av skatteskalen betyder att ungefär 300 000 personer betalar 5 miljarder i värnskatt. Under år 2009 beräknas de svenska hushållen betala 570 miljarder i inkomstskatt, varav värnskatten alltså representerar 0,8 procent. (Förhållandet till de offentliga utgifterna är 0,3 procent). En skatt skulle kunna sägas göra nytta på två sätt: antingen bidrar den till en jämnare fördelning av nationens välstånd genom att föra över inkomster från rika till fattiga eller så bekostar den nödvändiga offentliga utgifter som annars inte skulle komma till stånd. Det borde vara svårt att hävda att värnskatten numera gör någon märkbar nytta för vare sig en jämnare inkomstfördelning eller bättre välfärd för befolkningen. Att den behålls beror nog mest på att de ansvariga inte vill se medierna fyllda av tabeller, som visar skattesänkningar för "höginkomsttagarna", däribland regeringens och riksdagens ledamöter. Den allvarligaste skada en högsta marginalska

på cirka 57 procent kan åstadkomma är antagligen den som inte syns utan orsakas av händelser som inte inträffar: jobb som inte söks eller jobb som inte uppstår, studie- eller forskningskarriärer som uteblir, nyskapande idéer som inte omsätts i handling. Och skulle dessa händelser i stället inträffa utomlands märker vi inte det heller. 16

(16 Finanspolitiska rådet hänvisar i sin rapport (sid 203) till forskningsresultat som skulle visa att höga marginalsatser leder till lägre löneökningar (och högre sysselsättning). Det lönar sig inte att kräva mer därför att det blir så lite kvar efter skatt. Jag misstrodde först denna uppgift tills jag insåg hur den också kan tolkas. Det finns fler sätt för människor att höja sin inkomst än att bara kräva bättre betalt för samma jobb: arbeta mer, studera längre, ta chefsansvar, starta eget. Agerar de enligt forskningsresultaten blir inkomstökningen i samhället mindre, vilket brukar definieras som lägre ekonomisk tillväxt. Man kan också åberopa forskningsresultat som visar just detta, det senaste är rapporten från Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering "Hur påverkas inkomsterna av skatteförändringar", (Bertil Holmlund, Uppsala Universitet, och Martin Söderström, Finans-departementet, 2008).

En progressiv inkomstskatt med höga marginaleffekter, förstärkta av direkta löneskatter, har också problem med sin legitimitet, om det visar sig att den inte betalas av alla som den är tänkt att omfatta. Sätt finns att undgå de högsta marginaleffekterna. Man slutar vara anställd och "sätter sig på bolag", därmed kan man bättre planera sitt uttag av förvärvsinkomst och förvandla i varje fall delar av den till lägre beskattade inkomstslag. Man kan också till bolaget knyta olika slag av fast egendom; herrgårdar, jord- och skogsfastigheter med driftsunderskott som befriar ägaren från skatt på sina förvärvsinkomster men som samtidigt bygger upp egendomens värde (eller åtminstone höjer

ägarens status). Om idén om skatt efter bärkraft till slut bara gäller vissa kategorier, främst löntagare, har den urholkats i betänklig grad.

I en ny skattereform borde målet således vara att återvända till "hälften kvar". Det skulle innebära att den statliga inkomstskatten hade en enda skattesats på 18 procent med hänsyn till att den genomsnittliga kommunalskatten numera uppgår till cirka 32 procent. De fördelningspolitiska invändningar som säkerligen kommer bör kunna bemötas på två sätt. Det ena är att reformen innehåller en rimligt effektiv beskattning av större tillgångars värdestegring och därmed minskar de mycket kännbara välståndsklyftor i samhället som (en helt obeskattad) förmögenhetsackumulation ger upphov till. Det andra sättet, som spelade en viktig roll för 1991 års beslut om inkomstskatten, är att beskriva hur de för välståndets och välfärdens fördelning avgörande insatserna görs i det sätt skatterna används. För den absoluta merparten av landets invånare är en likvärdig tillgång till sådana värden som bra utbildning, trygg och effektiv vård samt god omsorg om barn och gamla det mest betydelsefulla resultatet av statlig fördelningspolitik. (Även med en rent proportionell inkomstskatt, dvs. en "platt skatt", går det att göra stora överföringar från resursstarka till resurssvaga individer. Fenomenet kan studeras i varje kommunal budget).

Skulle enighet uppnås om att den högsta marginalsatserna bör vara 50 procent infinner sig frågan hur den kommunala inkomstskatten (genomsnittligt sett) ska hindras från att stiga så att denna gräns bryts igenom. Under några år på 1990-talet agerade staten för att hålla tillbaka höjningar av kommunalskatten genom en "broms", bestående av att skattehöjande kommuner tvingades betala in hälften av intäktsökningen till statskassan. En sanktion av liknande slag, helst med större verkningkraft, måste införas om målet "hälften kvar" ska kunna upprätthållas.

Som tidigare nämnts har sedan mitten av 1990-talet antalet utbildningsplatser vid universitet och högskolor ökat kraftigt, ökningen motsvarar cirka 200 000 platser. Det uttalade syftet har varit att det framtida utbudet av arbetskraft i växande grad ska bestå av välutbildade personer med olika specialistkompetenser. Särskilt har behovet av teknisk och naturvetenskaplig kompetens betonats. Den stora satsningen på högre utbildning har således som motiv att stärka Sveriges position i den globala konkurrensen.

För den enskilde individen kan motiven för att söka sig till sådan utbildning variera. I det ena extremfallet kan postgymnasial utbildning vara enda försörjningsalternativet - avlönat arbete står inte att få. I det andra har individen klart definierade studie- och karriärmål som ger en hög studiemotivation. Hur motiven fördelar sig mellan individerna är inte känt men det går att urskilja ett samband mellan arbetsmarknadsläget för unga och tillströmningen till högskolor och universitet. Ett likartat samband finns när det gäller antalet år som tillbringas vid lärosätena ifråga.

I debatten om individers incitament för att skaffa sig en mer avancerad utbildning brukar man använda begreppet utbildningspremie. Med det menas att inkomsten under resten av livet blir högre än vad som enbart krävs för att kompensera för studiekostnader och förlorad inkomst under studietiden. Det finns studier (17 Se bl.a. Tomas Andersson "Globaliseringen och den högre utbildningen", underlagsrapport nr 10 till Globaliseringsrådet.) som tyder på att den genomsnittliga utbildningspremien i Sverige är låg eller helt uteblir, dels till följd av sammanpressade lönestrukturer i många yrken dels p.g.a. den progressiva inkomstskatten. Med det nya pensionssystemet har premien sänkts ytterligare i och med att varje år av förlorad förvärvsinkomst också är förlorad pensionsinkomst. Förlusten blir särskilt stor om de missade

inkomståren ligger i början av yrkeskarriären.

De personer som tagit statliga studielån kan råka ut för en extra marginaleffekt i sin inkomstbeskattning. Den som måste utnyttja den s.k. trygghetsregeln har att återbetala sitt lån med 5 procent av den sammanlagda årsinkomsten, en faktor som höjs till 7 procent när vederbörande blir 50 år. Denna betalningsskyldighet kvarstår tills lånet är återbetalt eller personen ifråga blir 68 år, då resterande lånedel avskrivs. Det betyder att skuldsatta akademiker som uppnår en inkomst över den nedre gränsen för statlig inkomstskatt, cirka 30 000 kr per månad, har en reell marginalsatt på 57 eller 59 procent och för den som passerat den gräns då "värns-katten" slår till blir marginalskatten 60 eller 62 procent, beroende på ålder.

Det statliga studiemedelssystemet omfattas inte av mitt uppdrag. Men för en stat, som säger sig vilja stimulera medborgarnas vilja och förmåga att utbilda sig, höja sin kompetens och utföra kvalificerade arbetsinsatser, borde de kombinerade effekterna av olika system på denna målsättning ändå vara värda en viss eftertanke.

4.4 Småföretagsbeskattningen.....

5. Skatten på konsumtion

5.1. Mervärdesskatten

Det något slagordsbetonade syftet med 1991 års skattereform var ju att sänka skatten på arbete och sparande, men höja den på konsumtion. Den generella beskattningen av konsumtion, dvs. mervärdesskatten, utformades därför från två utgångspunkter. Den ena bestämdes av behovet av att så långt det var (politiskt) möjligt finansiera sänkningen av inkomstskatten, den andra av uppfattningen att en enhetlig skattesats hade minst påverkan på inriktningen av den privata konsumtionen och att en enda skattesats är enklare att hantera administrativt. Dessa överväganden ledde till att basen för mervärdesskatten vidgades till större delen av den marknads- eller prisfinansierade tjänstesektorn och att skatteuttaget höjdes till 25 procent. Den största skattehöjningen skedde för boendet i och med att den låga s.k. byggmomsen avskaffades och skatt infördes på bl.a. fastighetsförvaltning. En annan nyhet var att momsens togs ut även på punktbeskattade varor.

Utvecklingen har sedan dess visat att denna konstruktion inte höll när den konfronterades med 1990-talets ekonomiska och politiska problem. Redan 1995 halverades momsens på livsmedel och därefter har den sänkts till 12 procent för diverse turistrelaterade tjänster, som rumsuthyrning, campingverksamhet och skidliftar, och till 6 procent för bl.a. böcker, museiverksamhet och persontransporter. Motiveringarna har skiftat från fördelningspolitiska till regional-, närings- och kulturpolitiska syften.

Skattesänkningarna har kritiserats. Det gäller särskilt ”matmomsen”. Dess syfte angavs vara att förbättra levnadsvillkoren för människor med låga inkomster och barn. Mot detta har invänts att ändrad

inkomstbeskattning och/eller höjda barnbidrag är långt mer träffsäkert för att uppnå dessa syften och att det dessutom kan göras till lägre kostnader för statens kassa. Undantagen från den generella nivån har dessutom ansetts skapa gränsdragningsproblem och snedvrida konkurrensen. Invändningar har också riktats mot att det inte är statens uppgift att styra människors konsumtionsval, särskilt som flera av skattelättnaderna gör fritidssysselsättningar billigare, vilket inte precis ökar viljan att arbeta mer.

År 2002 tillsatte regeringen en utredning med uppdraget att undersöka vad det skulle innebära att återgå till en enhetlig mervärdesskatt.¹⁸ (18 Mervärdesskattesatsutredningens betänkande ”På väg mot en enhetlig mervärdesskatt”, SOU 2006:90 samt delbetänkandet ”Enhetlig eller differentierad mervärdesskatt?”, SOU 2005:57.) Utredningens resultat visade att om undantagen slopades skulle momsens kunna sänkas till drygt 20 procent för de ”fullbeskattade” varorna och tjänsterna. Förslaget har dock inte föranlett någon åtgärd. I en internationell jämförelse är en mervärdesskatt på 25 procent visserligen högre än i många andra länder. Men skillnaderna är inte så stora att de i någon märkbar utsträckning tycks påverka konsumenternas beteende genom att stimulera till direktimport av t.ex. kapitalvaror (möjligen med undantag för begagnade personbilar). Transportkostnader och andra utlägg begränsar lönsamheten av sådana affärer. Den snabbt växande internethandeln med sådana produkter som böcker, DVD- och CD-skivor, kläder och lätt-transporterade elektronikprodukter kan dock öka känsligheten för utlandskonkurrens, även om skillnader i grundpris och valutakurser torde vara mer avgörande än skillnaden i konsumtionsskatt. Ett speciellt fall – som förvisso kan följas av flera – är försäljningen över nätet av digitala produkter såsom programvara, nedladdning av filmer m.m. Den är i stor utsträckning förlagd till Luxemburg beroende på detta lands låga uttag av mervärdesskatt.

5.2 Punktskatterna

Något annorlunda ligger det till med vissa punktskatter, särskilt sådana där skatten är en hög multipel av varuvärdet. De problem Sverige haft med skatterna på alkoholhaltiga drycker och tobaksvaror är välkända. Den privatimport av både legalt och illegalt slag som de gett upphov till har stört marknadskonkurrensen för inhemska tillverkare och det statliga detaljhandelsmonopolet för sprit, vin och starköl. (Vissa producenter av öl tycks dock ha löst problemet på så sätt att deras produkter i betydande mängd exporteras till Tyskland, varifrån de importeras av svenska konsumenter). Skatten på cigaretter sänktes för några år sedan när det visade sig att den illegala marknaden växte kraftigt. När det gäller alkoholhaltiga drycker har emellertid motsättningarna om alkoholpolitikens mål och medel endast lett till en mindre sänkning av skatten på vin samt till att statsmakterna nu i åtskilliga år låtit den reala skattebelastningen på sprit falla genom att hålla den nominellt oförändrad. Ur både samhällsekonomisk och statsfinansiell synpunkt vore ytterligare anpassning till omvärldens skattepolitik på detta område önskvärd. Jag tror emellertid inte att denna alkoholpolitiskt laddade fråga bör komplicera arbetet med en ny skattereform.

Däremot finns det anledning att närmare granska energibeskattnings betydelse för den svenska konkurrenskraften. Jag saknar underlag för att bedöma hur skatten på förbrukningen av elektricitet påverkar det relativa kostnadsläget för industrin. Men med tanke på den osäkerhet som råder om Sveriges framtida energipolitik och om de medel som kommer att användas för att minska beroendet av vissa energislag, vore en politisk uppgörelse om hanteringen av denna skatt högeligen önskvärd. Hit hör också beskattningen av dieselbränsle för fordonsdrift. Det råder knappast något tvivel om att den relativt omvärlden höga dieselskatten är en konkurrensnackdel för den svenska tran-

sportnäringen, eftersom utländska företag kan transportera gods till, genom och från Sverige på bränsle som tankats i länder med avsevärt lägre skatt. Det höga skatteuttaget motiveras med miljöpolitiska argument, men det är ingen bra lösning om godstransporterna på väg fortsätter fast med utlandsbaserade transportörer. Andra lösningar borde alltså eftersträvas.

Bland punktskatterna hittar man också reklamskatten. Dess ursprung finns i föreställningar om att marknadsföring i form av reklambudskap är en improduktiv och egentligen skadlig verksamhet, som förleder och missleder konsumenterna i deras val av produkter och tjänster. Reklamskatten belastar nästan uteslutande annonser i det som numera kallas papperstidningar. Efter påtryckningar från en riksdagsmajoritet som vill avskaffa reklamskatten har den sänkts i ett par omgångar samtidigt som den utvidgats till att också belasta tidningar som enbart lever på annonsinkomster, s.k. gratistidningar. Motivet är att den tekniska utvecklingen skapat nya kraftfulla reklammedier, framför allt kommersiella televisionskanaler och IT-sajter som opererar utanför det svenska skattesystemets räckvidd. Det ger en klar konkurrensnackdel för svenskbaserade medier, framför allt för tidningsbranschen. Möjligen går det också att hävda att svenska produkter och tjänster får mindre plats i de internationella TV- och IT-kanalernas reklambudskap. I budgetpropositionen för 2009 meddelar regeringen att det som återstår av reklamskatten inte kan avskaffas, eftersom andra skattesänkningar prioriteras. I posten ”Skatt på annonser och reklam” beräknas intäkten för 2009 bli drygt 438 miljoner kr. Även vid hårda fiskala restriktioner borde det inte vara helt oöverkomligt att finna utrymme för att avskaffa reklamskatten.

5.3 Differentierad moms?

5.4 Matmomsen

Såvitt jag förstår går det knappast att hävda att dagens struktur för uttaget av mervärdesskatt innehåller element som märkbart stör Sveriges internationella konkurrenskraft eller flyttar viktiga resurser ut ur landet. Tvärtom kan man påstå att lättnaderna för delar av turistnäringen har bidragit till att öka konkurrensförmågan. Men differentieringen kan kritiseras för att den gör vårt skattesystem mer komplicerat, skapar gränsdragningsproblem och snedvrider konkurrensen i vissa fall. Den fråga jag vill ställa är en annan. I ett samhälle där det främsta ekonomisk-politiska målet är att fler ska arbeta mer och att investeringarna ska öka för höjd konkurrenskraft och sysselsättning, bör det rimliga i skattestöd för konsumtion kritiskt prövas mot behovet att mildra skattetrycket på konkurrensutsatt verksamhet. Enligt mervärdesskattesatsutredningen från 2006 minskade undantagen från den enhetliga skattesatsen statens intäkter med cirka 30 miljarder.

Här ska endast undantaget för livsmedel, den 12-procentiga ”matmomsen”, behandlas. Jag gör det av flera skäl. Undantaget kostar staten cirka 20 miljarder och livsmedelskonsumtionen är en stabil skattebas. Men det främsta skälet med att ha lägre moms på mat än på exempelvis kläder angavs vara att det framför allt skulle gynna människor med barn och låga inkomster. Mervärdesskattesatsutredningen redovisar i sitt slutbetänkande en analys av skattesänkningens fördelningseffekter (sid 20). Man konstaterar att det ekonomiska stödet den ger ”är relativt jämnt fördelat mellan hushåll med olika ekonomisk standard”. I absoluta tal växer stödet med hushållens inkomst. Hushåll med de lägsta inkomsterna erhöll 2 000 kr per hushållsmedlem och år medan motsvarande belopp för hushållen med de högsta inkomsterna var dubbelt så stort. Gruppen ensamstående med barn tillgodogjorde sig 4 procent av stödet, ensamstående ålderspensionärer knappt 10 procent

medan gruppen höginkomsthushåll (decil 10 i inkomstfördelningen) fick drygt 15 procent.

Om det fördelningspolitiska argumentet således inte är användbart, återstår endast det känslomässiga: människor måste äta för att överleva. Men det finns många minst lika livsviktiga mänskliga behov som beskattas fullt ut, t.ex. att bo. Det kan tilläggas att en höjning av matmomsen skulle undanröja ett besvärande konkurrensproblem, nämligen mellan färdiglagad mat köpt i butik och mat som äts på restaurang.

6. Sammanfattande slutsatser

Som jag förutskickade i avsnitt 1.1 förordar jag en ny bred översyn av det svenska skattesystemet i en parlamentarisk utredning. Det viktigaste skälet för att översynen sker i den formen är att framtida strukturella skattereformer måste ha en tillräckligt stark politisk bas för att kunna bestå på sikt och vara långsiktigt hållbara. En nödvändig förutsättning borde då vara att en rimlig grad av enighet råder om de mål som man vill uppnå. Den fråga jag ställde inledningsvis om huruvida det finns behov av förändringar av vår skattepolitik i en värld med global konkurrens om marknader, investeringskapital och arbetskraft anser jag mig kunna besvara med ja.

Den för konkurrens mest direkt utsatta skattebasen är det finansiella kapitalet. Det svenska skatteuttaget på såväl kapitalinkomster som (realiserade) kapitalvinster är högre och när det gäller kapitalvinster mer långtgående, än i flertalet EU-länder och givetvis i de s.k. skatteparadisen. Det utflöde av kapital dessa skillnader kan ha orsakat går emellertid inte att urskilja från det kapital som lämnat landet för att undgå den förmögenhetsskatt som gällde fram till år 2007. Dessutom har utländskt kapital i betydande mängd lockats till den svenska marknaden med dess sedan mitten av 1990-talet relativt starka värdetillväxt i en finansiellt stabil ekonomi. Man kan dock hysa oro för konsekvenserna av att utländskt ägande har skattemässiga fördelar och genom sin prissättning på företag tränger undan svenskt ägande. En anpassning av skatten på kapitalinkomster och realisationsvinster borde således ingå i översynen.

De svåraste problemen på kapitalbeskattningens område är emellertid av annat slag. Sedan förmögenhetsskatten avskaffades 2007 har det största oppositionspartiet utfäst sig att åter införa den om

valet 2010 leder till ett regeringsskifte. Denna ”återställare” kan visa sig vara svår att genomföra men löftets existens räcker för att hålla kvar osäkerheten om kapitalbeskattningens framtid och hämmar beslut om både återhämtning av kapital från utlandet och investeringar. En politisk strid om förmögenhetsskatten gynnar inte Sveriges attraktionskraft som plats för långsiktiga kapitalplaceringar.

Samtidigt har den minst rörliga skattebasen, tillgångar placerade i bostäder, kraftigt försvagats i och med att den mot marknadsvärdet proportionella fastighetskatten ersatts av en i kronor låst fastighetsavgift. Reformen har kritiserats ur flera aspekter, både statsfinansiella och fördelningspolitiska. Den väcker också frågan om avdragsrätten för räntor på hushållens fastighetslån kan bibehållas när skatten på bostadsfastigheter inte längre har någon anknytning till deras värdeutveckling och därmed till investeringens reella avkastning.

En ytterligare komplikation är att statens intäktsförlust enligt beslutet ska täckas genom försämrade villkor för uppskov med skatten på realisationsvinster som uppstår vid fastighetsbyten. Det kan ytterligare minska rörligheten på en redan alltför stel bostadsmarknad. Den relativt höga och i princip eviga beskattningen av kapitalvinster har ställt till med andra problem. En stor del av befolkningen äger andelar i värdepappersfonder och den kommer att öka med det obligatoriska sparandet i s.k. premiepensionsfonder. Ett väsentligt inslag i detta fondsparande är att andelsägarna ska kunna göra ”ett fritt fondval”, vilket måste innebära att de kan flytta sitt sparande mellan olika fonder utifrån sin bedömning av vad som ger bäst avkastning. Sådana byten försvåras om upparbetad värdestegring varje gång beskattas med 30 procent. Krav har således ställts på att rätt till uppskov med skatten ska

införas, liknande den som finns vid byte av bostadsfastighet. Som beskrivits tidigare ter det sig i praktiken omöjligt.

En tänkbar lösning på dessa problem är vad som här kallats den holländska boxmodellen. Den skulle kunna leda till en radikal förenkling av kapitalbeskattningen, framför allt ifråga om realisationsvinster. Den skulle också kunna vara en grundval för en kompromissernas uppgörelse om en framtida beskattning av finansiella och reala tillgångar, som ger staten intäkter i takt med den allmänna välbefinnings-utvecklingen utan att försvaga landets attraktionskraft på sparande och investeringar. **Samtidigt strider modellens huvudidé, schablonbeskattning av tillgångars värde (antingen de realiseras eller ej) mot vedertagna uppfattningar om att inkomster och vinster ska uppstå innan de beskattas.** Men under alla förhållanden bör ”boxmodellen” analyseras och utvärderas i en allmän översyn av det svenska skattesystemet.

Skulle resultatet av en sådan utvärdering bli negativt förordar jag följande förändringar av den existerande kapitalbeskattningen: Som ett led i anpassningen till omvärldens skatteförhållanden sänks den 30-procentiga skatten på kapitalinkomster och realisationsvinster till 25 procent. För att skattemässigt jämställa olika sparformer höjs avkastningsskatten på institutionellt pensionssparande. Problemet med uppskov för skatt på realisationsvinster skulle kunna mildras genom att helt skattebefria riktigt långa innehav, säg tio år.

Skattelindringar för kapitalinkomster och realisationsvinster (samt den sänkta bolagsskatten) motiveras att förmögenheter i form av finansiella tillgångar och fastigheter utsätts för något slag av beskattning som anknyter till värdeutvecklingen. Ett ytterligare motiv är att tillgångslaget fastigheter utgör en bred och förhållandevis stabil skattebas. I

avsnitt 3.4 skisseras en modell för en reformerad fastighetsskatt som reducerar markvärdestegringens inflytande på skatteuttaget. Förmögenhetsskatten i sin gamla skepnad kan inte försvaras med fördelningspolitiska argument. Och en ny skatt, som kännbart beskattar alla slag av finansiella tillgångar, skulle leda till allvarliga störningar på kapitalmarknaden och skapa näringspolitiska problem. I avsnitt 3.3 förordas därför en annan lösning på problemet med den ojämna förmögenhetsfördelningen som egentligen avser att ersätta den utan närmare eftertanke slopade arvsbeskattningen. En låg procentuell skatt på kvarlåtenskap ovanför vissa grundnivåer bör ingå i skatteutredningens överväganden. Jag tror att en sådan skatt blir både enklare att hantera och har färre negativa incitamentseffekter än andra slag av tillgångsskatter. För att fungera som fördelningspolitiskt instrument måste den omfatta dödsboets samtliga tillgångar, således även företagskapital, och kompletteras med en gåvoskatt.

I rapporten ges frågor kring skatten på arbete ett betydande utrymme (kapitel 4). Huvudskälet är att volymen beskattningsbart förvärvsarbete är den överlägset största och hittills mest stabila skattebasen som på sikt måste växa kraftigt om ökade offentliga utgifter ska kunna finansieras utan nya höjningar av det samlade skatteuttaget. Befolkningsutvecklingen de närmaste 20 åren blir svag i de arbetsföra åldrarna. Den utväg som allmänt anvisas ur detta dilemma är att sysselsättningsgraden förmås att öka och att de sysselsatta motiveras att leverera fler arbetade timmar, helst under ett längre arbetsliv än dagens. För att öka arbetsmotivationen har skatten på förvärvsinkomster

sänkts i tre omgångar genom en skattereduktion som något oegentligt benämnts jobbskatteavdrag. Människor i det som brukar kallas arbeidskraftsreserven ska mobiliseras dels med denna åtgärd, dels genom

selektiva sänkningar av arbetsgivaravgifterna och – för personer över 65år – sloandet av den särskilda löneskatten.

Det är enligt min (och även andras) mening högst tveksamt om jobbskatteavdraget i sin nuvarande skepnad fungerar som ett incitament att arbeta mer, eftersom den enskilde individen inte i förväg kan beräkna dess inverkan på den behållna inkomsten av en ökad arbetsinsats. Till sin huvuddel är det en sänkning av inkomstskatten för den förvärvsarbetande befolkningen, en beskrivning som också allt oftare används av regeringen. Politiskt enklast är givetvis att lämna jobbskatte-avdraget som det är, att samla stöd för höjd inkomstskatt för landets löntagare torde vara fåfängt. (Diskussionen kommer antagligen i stället att gälla hur landets pensionärer ska kompenseras för jobbskatteavdraget.) Men i en samlad genomgång av skattesystemet borde det ändå vara möjligt att utröna om det kunde ersättas av eller kompletteras med ett regelrätt förvärvs-avdrag (såsom skett med ålderspensionärers förvärvsinkomst).

De selektiva nedsättningarna av arbetsgivaravgifterna borde ses som tillfälliga improvisationer. Det gäller särskilt ungdomsrabatten för personer mellan 18 och 25 år, som ger besynnerliga tröskeeffekter. Alla skatteförmåner, som syftar till att ersätta lönebidrag, skapar gränsdragningsproblem och minskar transparensen i skattesystemet. Dessutom delar de bidragens svaghet att kräva myndigheters kontroll och medgivanden, något som ofta minskar effektiviteten: både arbetsgivare och arbetssökande kan tänkas hysa motvilja mot dylik myndighetsinblandning.

Ändå är grundidén bakom detta slags stöd riktig, nämligen att sänka arbetskraftskostnaden för personer vars arbetsinsats inte ger ett ekonomiskt bidrag tillräckligt stort för att täcka både marknadsmässig lön

och bikostnaderna, främst då arbetsgivaravgifterna. **De människor med arbetsförmåga som står utanför arbetsmarknaden gör det sällan av fri vilja (även om sådana finns). En rimlig hypotes är att det man kallar arbetskraftsreserven till stor del består av människor som misslyckats på arbetsmarknaden eller aldrig nått fram till den. Misslyckandet behöver inte alls bero på individernas personliga egenskaper, förtjänster och brister. Orsakerna kan vara många, från annat födelseland till nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Svensk arbetsmarknadspolitik har länge sett det som sin uppgift att göra det möjligt för individer i denna situation att komma in eller tillbaka till arbetsmarknaden. Men trots allt som gjorts och görs har sysselsättningsgraden sjunkit långt under 1980-talets och arbetskraftsreserven är större än på mycket länge.**

I avsnitt 4.2 redovisas ett antal argument för en generell sänkning av arbetsgivaravgifterna liksom ett antal argument mot. Det som talar för en sådan lösning av problemen med arbetskraftskostnaderna är att den är enkel och ger den största relativa kostnadssänkningen för de arbetsintensiva sektorerna, något som borde leda till en ökad efterfrågan på arbetskraft. Det som talar mot är risken för att lösningen inte fungerar, att lönerna stiger och raderar ut kostnadssänkningen. Ett annat motargument är att staten förlorar intäkter. Att enbart slopa den allmänna löneavgiften på knappt 8 procent av totalt 29 skulle kosta 60 miljarder (efter avräkning av de offentliga arbetsgivarnas avgifter och utan dynamiska effekter, dvs. ökad sysselsättning).

Det senare argumentet förlorar emellertid åtskilligt av sin kraft om man utgår från att höjda löner ersätter den sänkta avgiften. De offentliga kassorna skulle i så fall fyllas på igen av intäkter från inkomstskatten och från de återstående 21 procenten arbetsgivaravgifter på en

större lönesumma och från moms och andra skatter på ökad konsumtion. Utfallet borde bli att intäkterna minskar med högst en tredjedel av den ursprungliga förlusten. Invändas kan då att det enda som hänt efter alla dessa transaktioner är att de offentliga finanserna försvagats och att de förvärvsarbetande medborgarna skaffat sig en standardhöjning.

Som redovisades i avsnitt 4.3 ger de studier som gjorts av regionalt eller tidsmässigt begränsade nedsättningar av arbetsgivaravgifter ringa eller intet stöd för uppfattningen att de lett till ökad sysselsättning i de berörda företagen. Det beror på att de minskade arbetskraftskostnaderna i huvudsak övervältrats (det är det ord ekonomerna använder) på höjda löner. Det finns dock panelstudier som tyder på att sänkta avgifter leder till visserligen små men icke försumbara sysselsättningsökningar. 19 (19 Se Camilo von Greiffs underlagsPM, Sysselsättningseffekter av sänkta socialavgifter.) I varje fall vilar bevisbördan på den som förordar generellt sänkta arbetsgivaravgifter för att stimulera sysselsättningen.

Några sådana bevis sitter jag inte inne med. Men frågan måste ändå ställas om effekterna inte blir något annorlunda i dagens och morgondagens Sverige med allt fler företag och hela branscher utsatta för intensiv utländsk konkurrens. En fullständig ”övervältring” borde ju betyda antingen att arbetsgivarna ansåg den tidigare kostnadsnivån vara den optimala ur konkurrenssynpunkt eller att arbetsmarknadsläget är sådant att löntagarna utan motstånd kan höja sin nominella löner till önskad nivå. Jag tillåter mig betvivla att endera eller båda av dessa villkor uppfylls i alla företag och på alla delar av den svenska arbetsmarknaden under överskådlig tid. Därtill kommer att medvetenheten om arbetskraftskostnadernas betydelse för produktionens konkurrenskraft och för sysselsättningen borde ha ökat bland både arbetsgivare

och fack efter de kostnads- och sysselsättningskriser svenskt näringsliv genomlevt i slutet av 1970-talet och början av 1990-talet. Den lönepolitik som förts efter 1995 motsäger i varje fall inte denna hypotes.

Givetvis vågar jag inte påstå att sänkta arbetskraftskostnader fullt ut används för att anställa fler. Men även om en del av utrymmet försvinner i höjda löner kan det ha önskvärda effekter i den meningen att låglönebranscher på tjänsteområdet (inklusive delar av den offentliga sektorn) som gynnas mest av avgiftssänkningen kan höja sina relativlöner och förbättra sitt rekryteringsläge. Arbetsgivaravgifterna sänks 2009 med en procentenhet. Enligt budgetpropositionen väntas denna sänkning öka både utbudet och efterfrågan på arbetskraft med i rådande arbetsmarknadsläge ”förhållandevis små effekter på lönebildningen”. Möjligen kan det ses som inledningen på en större operation där man tar ett steg i taget.

Ett mindre kostsamt och mindre äventyrligt alternativ, som ändå kunde ge värdefulla erfarenheter, beskrivs i Gunnar Du Rietz underlags-PM. Det innehåller ett generellt avdrag från arbetsgivaravgifterna, som utgör 8 procent av en lönesumma på knappt 3 miljoner. Syftet är att ge alla småföretag med upp till 9-10 anställda (således även enmansföretag) en påtaglig kostnadslättnad utan att skapa alltför starka tröskleffekter. Den statistiskt beräknade kostnaden blir ändå inte negligerbar, 26 miljarder, på grund av det stora antalet berörda företag, cirka 400 000. Men om bara vart tionde företag anställde en person skulle statens kostnad per nytt arbetstillfälle enligt Du Rietz kalkyl bli avsevärt lägre än för många arbetsmarknadspolitiska projekt.

Min uppfattning är att en arbetsgivaravgiftssänkning enligt denna modell borde kunna föregå den allmänna översyn av skattesystemet som jag förordar. Erfarenheterna skulle kunna vara vägledande för den diskussion om löneskatternas framtida nivå som under alla förhållanden behöver ske.

Riksdagen har nyligen beslutat om en sänkning av skatten på aktiebolagens vinster som ett led i anpassningen till ett slags EU-genomsnitt. Jag förordar inga ytterligare sänkningar. Viktigare för det svenska näringslivets möjligheter att hävda sin position på den globala marknaden borde vara att vårt skattesystem långt starkare än idag stimulerar och premierar människor som startar och/eller finansierar företag inställda på att med innovativa teknologier skapa nya marknader för svenska varor och tjänster. Sänkt inkomstskatt och lägre arbetsgivaravgifter kan vara delar av en sådan näringspolitik. Men i många fall avgörs företagets öde långt innan det börjar tjäna pengar och anställa personal. Förutsättningen för att företaget ska kunna starta och växa är tillgång på kapital, som är villigt att bära nyföretagandets risker. En utredning pågår om möjligheterna att med skatteincitament öka inflödet av riskkapital till företag utanför aktiemarknaden. I avsnitt 4.4 har jag lämnat uppslag till utredaren om hur sådana incitament skulle kunna se ut. Realisationsvinster på aktier bör obeskattade kunna investeras i onoterade bolag. Reaförluster på alla slag av aktier bör kunna kvittas mot motsvarande vinster. Och ingen gräns bör finnas för skattereduktionen för underskott av kapital. Om analysen av den holländska boxmodellen leder till en mer radikal förändring av den svenska kapitalbeskattningen skulle för övrigt det mesta av dessa specialregler inte längre behövas.

I avsnitt 4.3 behandlas den statliga inkomstskatten som skapar progressiviteten i skatteuttaget på förvärvsinkomster och pensioner. Även

om det just nu verkar råda politisk enighet om att den ska bibehållas utan förändringar anser jag att både motiven för och konsekvenserna av marginaeffekter långt över 50 procent måste utsättas för en kritisk granskning. Enligt min mening går det inte att hävda att det sista steget i skatteskalen, den s.k. värnskatten, märkbart bidrar till en jämnare fördelning av välståndet i landet eller att de intäkter den ger är nödvändiga för finansieringen av välfärdsstatens utgifter. Konsekvenserna i form av uteblivna arbets- och studieinsatser och försummade möjligheter till innovation och utveckling kan visserligen gälla ett relativt litet antal individer. Men för Sveriges position i den globala ekonomin kan dylika icke-händelser få kännbara följder. Min slutsats är att värnskatten gör mer skada än nytta varför den statliga inkomstskatten bör sänkas till en nivå som återställer den högsta marginals-katten på inkomster till 50 procent.

Huvudtanken bakom den omfördelning av skattetrycket, som skedde i 1991 års skattereform, var att sänka skatten på arbete och sparande och höja beskattningen av konsumtion. Det ledde till en höjning av mervärdesskatten och utvidgning av dess tillämpning, framför allt till tjänsteområdet. Som redovisats i avsnitt 5.1 har momsens sedan dess på en rad områden sänkts från den enhetliga 25-procentsnivån. Man har velat stimulera efterfrågan på vissa tjänster och varor, för det mestai syfte att främja sysselsättning och produktion som ansetts väsentlig att upprätthålla av näringspolitiska, regionalpolitiska eller kulturpolitiska skäl. Som Mervärdesskattesatsutredningen konstaterade har flera av dessa selektiva ingrepp skapat problem med gränsdragning och konkurrenssnedvridning mellan närliggande verksamheter med skilda momsuttag. Utredningens förslag om en rensning i floran av skattesatser och återgång till en mer enhetlig mervärdesskatt har emellertid inte lett till någon åtgärd. I en allmän översyn av skattesystemet, som också syftar till dess förenkling, vore det naturligt att effekterna av de

många momsnedläggningarna utvärderas med avseende på om syftet med dem uppnåtts och om det står i rimlig proportion till de problem den differentierade momsen orsakat.

En avvikelse från principen om en enhetlig mervärdesskatt skiljer ut sig från de övriga. Halveringen av momsen på livsmedel motiverades enbart med dess fördelningspolitiska effekter: den skulle gynna människor med barn och låga inkomster. Men som Mervärdesskatteutredningen enligt min mening övertygande visat (avsnitt 5.4) är det fördelningspolitiska argumentet inte hållbart. Om man vill förbättra barnfamiljernas ekonomiska situation är en höjning av barnbidragen mycket mera effektiv. Den kan också göras till en långt lägre kostnad än de cirka 20 miljarder i intäktsförluster för staten som matmomsen ger upphov till. I en ny skattereform, som kräver finansiellt utrymme för att anpassa vårt skattesystem till den globala konkurrensens villkor, borde lägre moms på mat inte ingå.

I en tid, då uppdelningen av riksdagen i två politiska block anses fullända svensk parlamentarisk demokrati, kan det synas fåfängt att argumentera för en bred uppgörelse om skattepolitiken, ens till någon del. Möjligen kan det invändas att om varje riksdagsparti löper risken att efter nästkommande val befinna sig i regeringsställning med ansvar för landets långsiktiga ekonomiska och sociala utveckling, skulle det öka benägenheten att undersöka om detta ansvar för särskilt svåra uppgifter kan delas med andra.

En sådan uppgift borde vara att reformera vårt skattesystem, så att det uthålligt kan finansiera en fungerande välfärdsstat, utsatt för inre och yttre påfrestande, utan att skada, i stället helst förstärka, den svenska ekonomins förmåga att växa och att skapa ökad sysselsättning. Om dessa mål, liksom om de problem välfärdspolitiken står inför, råder det

såvitt jag kan se en betydande enighet.

De förändringar av skattesystemet som diskuteras i denna rapport utger sig inte för att vara de enda möjliga lösningarna, vare sig ekonomiskt eller politiskt. En del är kanske omöjliga. Men jag tror att åtskilliga av saken intresserade medborgare skulle välkomna ett seriöst försök av de politiska partierna att tillsammans undersöka vilka de möjliga lösningarna kan vara.

7. Referenser.....

Något om skatte- och bidragshistoria.

8 april 2004. Från <http://wimnell.com/omr36-39k.pdf> :

“Jag har noga följt riksdagens fördelningspolitik sedan 1964 och nästan varje år lämnat kommentarer och förslag. De nuvarande statsråden var 1964 i genomsnitt 13 år gamla.

Fram till den 20 april 1989 skrev jag 4920 sidor om skatte- och bidragssystem o d. Den 20 april 1989, som var SAPs hundraårsdag, började jag en ny serie som då började med sidan 1. Mina utredningar har vanligen gått till statsråd, i första hand statsministrar, finans- och skatte-, social-, och bostadsministrar, till ledarna för alla eller de största partierna inom eller utom regeringen, samt ibland till riksdagsutskott. Sedan jag börjat lägga in skatteutredningarna på min hemsida, <http://wimnell.com>, har den gamla sidnumreringen upphört. Sista sidnumret var 3557 den 8 april 2004.

Under mellankrigstiden och tiden närmast efter andra världskriget var en väsentlig del i hushållsstrukturen att av makar var den ene, vanligen mannen, förvärvsarbetande med inkomster till hushållet, och den andre, vanligen frun - hemmafrun, var hemma och skötte hemmet. Skattesystemet byggde på det och innehöll sambeskattnings av makarna. Kvinnorna skulle bli gifta och försörjda. Ogifta kvinnor fick försörja sig själva. Sedan började fruarna ta arbete och systemet med sambeskattnings började te sig alltför ålderdomligt.

Bl a med uppgiften att avskaffa sambeskattnings arbetade Allmänna Skatteberedningen i början av 60-talet. Utredningens förslag var dåliga, det enda som kom ut av utredningen var momsens. Finansminister Gunnar Sträng (s) tillsatte Familjeskatteberedningen, som lämnade förslag som kan betecknas som svagsinta.

Gunnar Sträng utformade på egen hand, med sina närmaste medhjälpare, 1970 års skattereform. I reformen avskaffades, huvudsakligen, sambeskattnings, men Sträng lyckades inte göra en reform som tillgodosåg kravet på skatt efter förmåga vilket hade varit möjligt. Ett led i reformen var en hemmameskattereduktion, som till en del

fyllde några krav om skatt efter förmåga. Denna skattereduktion smälte sedan bort med inflationen och togs så småningom bort helt. När den togs bort hade hushållsstrukturen förändrats så att det inte fanns många hemmafruar kvar.

Det har hela efterkrigstiden funnits sådana som klagat över höga marginalsatser. I skattepropositionen 1970 tog Sträng bort allt om marginalsatser, han menade, att det viktiga var skatterna och inte marginalsatserna. Efter reformen var visserligen skatteskalen vid höga inkomster böjd uppåt, men det fanns en komponent som gjorde, att kurvan blev nästan rak. De gamla marginalsatsekverulanterna fortsatte dock att tala om att marginalsatserna ökade med stigande inkomst, trots att så inte var fallet.

Under 50- och 60-talen var bostadsbristen ett stort politiskt kapitel. Det s k miljonprogrammet under 60-talet och början av 70-talet gav en miljon nya bostäder, en fantastisk satsning. Efteråt har många klankat på bostäderna från programmet, men lägenheterna håller god standard. Brådskan att bygga bort bostadsbristen gjorde att det blev många stora flerbostadshus, som sedan ogillades av somliga. De som fick bostäder fick ändå någonstans att bo, vilket är en fördel. På senare tid har kommit propåer om att stadslandskapen är för litet stadslika och att det behövs mer tät bebyggelse. När miljonprogrammet var utfört gick musten ur och det har sedan knappast funnits någon bostadspolitik med prisvärt engagemang. Efter miljonprogrammet följde småhusbyggande. Ingvar Carlsson var den förste bostadsministern (som inrättades på 70-talet, nu finns ingen bostadsminister) och avskaffade paritetslånen som betalades av de boende och ersatte dem med räntebidrag som betalades av staten. Senare har gjorts försök att förbättra bostadsfinansieringssystemet.

I 1970 års skatterform fanns kvar den kapitalinkomstbeskattnings som gjorde att det gick att tjäna stora pengar på ränteavdrag, eftersom skattelättnad av ränteavdrag följde förvärvsinkomstens marginalsatt. I 1982 års skatterform ändrades dessa avdragseffekter något. I 1990 års skattereform skildes kapitalinkomstskatten från skatt på andra inkomster, varigenom effekterna av ränteavdragen fick en bättre form.

Det har hänt mycket i skattesystemet sedan 1970. En tid minskades inkomstskatterna och i stället ökades arbetsgivaravgifterna. Senare har det gått i andra riktningen: arbetsgivaravgifter har minskats och istället har införts egenavgifter på inkomstsidan, och nu håller man på och reducerar egenavgifterna genom avdragsrätter.

Bostadsbidragen har ändrats många gånger sedan 1970 och sällan med goda resultat. Många av dem som i regeringarna sysslat med bostadsbidrag har blivit landshövdingar. Långa tider levde riksdagsmännen i tron att barnen i Sverige bara bestod av tvillingar, man bundade ihop barnen två och två och gav bostadsbidrag per par. För avtrappning av bostadsbidrag fanns länge två procentsatser, den högsta 23 %, nu är det en på 20%. I mitten på 70-talet förlorade socialdemokraterna regeringsmakten till de borgerliga, som införde flerbarnstillägg. 1982 återtog socialdemokraterna makten.

I skattesystemet fanns mellan 1970 och 1990 mycket höga marginalskatter vid höga inkomster. Bostadsbidrag kunde utgå vid mycket höga inkomster i fall med många barn, och vid höga inkomster kunde summan av avtrappning och marginalskatt ligga nära 100 %. Hans Gustafsson var den bäste bostadsministern och på mitt förslag överförde han en del av bostadsbidragen till ej avtrappade flerbarnstillägg, vilket i några fall minskade de annars otrevliga höga summamarginal-effekterna.

Hans Gustafsson införde också, efter påpekanden från mig, bostadsbidrag för barnlösa med låga inkomster, dels ett s k ungdomsbostadsbidrag, dels ett bidrag för äldre icke-pensionärer med låga inkomster. Det senare bidraget har i ovist nit tagits bort i samband med neddragningarna under 90-talet, men bör återinföras enligt mina förslag.

I 1990 års skattereform sänktes marginalskatten mycket avsevärt för de högsta inkomsterna, reformatörerna räknade med "dynamiska effekter" som skulle göra så att staten ändå skulle få in tillräckligt med pengar för den förlust staten gjorde med de sänkta marginalskatterna. De dynamiska effekterna som verkligen uppstod skulle redovisas när de hade uppstått. Redovisningar har förekommit, men har smygits

undan, det har nog inte uppstått så mycket dynamiska effekter man hoppats på, men det är inte heller lätt att räkna ut. Nu är det glömt att marginalskatterna sänktes rejält för höga inkomster och höginkomsttagare fortsätter med att kräva sänkta marginalskatter.

I samband med 1990 års skattereform ändrades bostadsbidragen för barnfamiljerna. Ändringarna av skatterna medförde behov av ändrade bostadsbidrag, och barnfamiljerna komprimerades i bostadsbidragen, noga räknat komprimerades två gånger, men det var det nog inte många som förstod. En förändring var att tidigare fem kategorier barnantal minskades till tre: ett, två och tre+. Det finns numera inte många familjer med fyra eller fler barn.

En epokgörande och storartad förändring har inträtt med det nya systemet med maxtaxa på dagis. Det minskar marginalet för berörda med ca 5%enheter. Märkligt är, att partier som vanligen brukar kräva sänkta marginalskatter, ogillat maxtaxan.

I 1970 års skattereform var skatteskalen inte indexreglerad och folkpartiledaren Bertil Ohlin, som vid den tiden var oppositionsledare, krävde många år enträget en indexreglering. Utan indexreglering och med inflation och högre löner fick staten in mer och mer i skatter, vilket Gunnar Sträng gillade. I ett TV-program kommenterade Ohlin detta och sa, att om han varit finansminister skulle han nog också gillat en skatteskala utan indexreglering. Nu är skalan indexreglerad genom koppling till basbelopp.

I de sista skälvande minuterna innan 1990 års skattereformproposition lades fast krävde LO och fick en förändring av grundavdraget på så sätt, att grundavdraget vid en viss låg inkomst ökades på med 25% (2004 20%) av ökande inkomst och sedan vid en viss inkomst litet över 100 000 sedan minskas med 10% av ökande inkomst. Detta gör, att en skatt längst ned på 32% minskades till 24% (2004 25,6%) i ett intervall och därefter ökas till 35,2% för att vid vissa höga inkomster gå ned till 32%, och över den s k brytpunkten öka till 52% och längst upp till 57%. Detta lär vara föga känt av den stora allmänheten. I de hjälpredor de skattskyldiga får från myndigheterna inför deklarationen

finns inte detta nämnt, däremot finns tabeller med grundavdrag för olika inkomster, men det lär inte vara många som med ledning av tabellerna räknar ut vilka marginalsatserna är i olika inkomstlägen.

Jag har aldrig vågat föreslå politikerna att studera systemet med höjningar och sänkningar av grundavdraget, därför att jag fruktar att om de okunniga politikerna ger sig på det, och börjar ändra, blir det bara sämre.

Skatteskalen före 1970 och i 1970 års skattereform bestod av många skikt med allt högre skattesatser. Det stora antalet skattesatser gjorde skattesystemet onödigt otrevligt och komplicerat. Många år föreslog jag förenklingar av skalan till tre skikt. Mina förslag har burit frukt. I 1990 års skattereform var det i princip två skikt (bortsett från det buckliga grundavdraget), som åstadkoms av den procentuella kommunalskatten och av den kommunala plus den statliga procentuella skatten över den skiljelinjen, ett begrepp jag införde för länge sedan. I slutet på 90-talet har det blivit ett skikt till allra överst där den statliga skatten ökar till 25%. Den gamla skalan med många skikt är nu bortglömd.

Ett stort fel med det nuvarande skattesystemet är att det inte fördelar efter bärkraft. Enligt min mening har man ingen kraft att betala skatt förrän man har inkomster över det som behövs för att leva med en rimlig lägsta levnadsstandard. År 2004 är de lägsta rimliga levnads-kostnaderna för vuxna icke-pensionärer avrundat 108 000 kr per år för ensam och 162 000 kr per år för två makar/sambor. (2006 120 000 respektive 180 000) Makar/ sambor 150% av ensam. (2009 130/195)

Levnadsstandard beror av många förhållanden, men en viktig komponent är tillgången till pengar för det nödvändigaste. Det är dessa pengar som är av intresse när man ska konstruera ett skattesystem som fördelar efter bärkraft. Det ska redan nu sägas, att det idag, på grund av politiskt motstånd, torde vara nästan omöjligt att konstruera ett system som fördelar efter bärkraft, men man kan göra förbättringar i den riktningen.

Jag har mycket ägnat mig åt dem med låga inkomster eftersom poli-

tikerna intresserar sig så litet för dem. När det gäller icke-pensionärerna är barnlösa med låga inkomster missgynnade, för dem bör införas bostadsbidrag enligt mina förslag, som jag lämnat under många år.

Bostadsbidragen för barnfamiljerna har jag lämnat förslag om. TV-licensen är en dryg post för dem med låga inkomster, den är orättvis och missgynnar ensamstående. Licensen (avgiften) bör för hushållen ersättas med en kollektivlicens betald av staten. Jag har lämnat förslag om finansiering.

Jag har också ägnat mig åt annat, som jag inte vill kommentera nu.

Men under de senaste decennierna har jag ägnat mig mycket åt pensionärerna med låga inkomster. Under hela tiden under omstöpningen av pensionssystemet och bostadstillägssystemet har jag lämnat utredningar och förslag.

Pensionssystemet för dem födda 1937 eller tidigare måste väl accepteras även om ensamstående är något missgynnade och skulle behöva en justering.

Bostadstillägssystemet för pensionärer födda 1937 eller tidigare är dock en skandal och behöver en grundlig översyn. I första hand måste man ta bort regeln om att taxeringsvärden på fritidshus ska påverka tilläggen. Men sedan behöver man bli justera regler om kapital och kapitalinkomster och regler om avtrappningar.

Reglerna om lägre fastighetsskatter, reduktion vid vissa lägre inkomster, på småhus bör gälla också för pensionärer födda 1937 eller tidigare för deras fritidshus i fall då de inte permanentbor i småhus.”

Efter valet 2006 har de borgerliga partierna tagit över skattepolitiken mm. Kommentarer och förslag om skatter o d mm finns i utredningarna på hemsidan. Utredningar finns förtecknade i [Sven Wimnell 080203+081231: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll.](http://wimnell.com/omr40zf.pdf) (<http://wimnell.com/omr40zf.pdf>) (<http://wimnell.com/omr36-39h.pdf> (050522+050605) till <http://wimnell.com/omr36-39y.pdf> (090131) innehåller de borgerliga partiernas skatter od.

Strukturomvandlingar, arbetslöshet och ny politik. Från sid 5 i <http://wimnell.com/omr36-39o.pdf> **060921:**

I Sverige pågår bl a två strukturomvandlingar som påverkar arbetslösheten:

* Globaliseringen på så sätt att tidigare mindre utvecklade länder nu kommit längre i utvecklingen och kan tillverka varor mycket billigare än vi kan, bl a länder i Ostasien och Östeuropa. En stor del av världens elektroniska produkter tillverkas nu i Kina och som exempel: många böcker på svenska trycks där. Svenska företag bygger fabriker i sådana länder och utnyttjar den billigare arbetskraften. I Sverige ökar arbetslösheten.

* IT-revolutionen med datorer och mekaniseringen med robotar mm i det svenska näringslivet minskar behovet av mänsklig arbetskraft.

Strukturomvandlingarna medför problem:

* Bortfallet av arbetsmöjligheter i Sverige bör ersättas, vilket ställer krav på kreativitet, forskning och investeringar mm som kan ge nya produkter, produktionsprocesser och distributionsformer. För hundra år sedan arbetade större delen av svenskarna inom lantbruket. När det mekaniserades kunde arbetskraften gå över till industrin. Nu kan behovet av arbetskraft inom industrin minska och då kan arbetskraften gå över till vård, omsorg, utbildning o d. På 1930-talet talade man om en stad i Italien där man levde på att tvätta skjortor åt varandra, det är knappast en modell för framtidens Sverige. Att hitta nya arbetsuppgifter är ett stort kapitel, som inte behandlats tillräckligt.

* De nya förhållandena ställer nya krav på utbildning och erfarenheter hos arbetssökande och man måste räkna med att det finns sådana som inte kan uppnå de meriter som behövs. Det är en gemensam uppgift att se till att alla får rimliga levnadsförhållanden, även de som inte får arbetsinkomster.

Det har varit riksdagsval och kommunalval den 17 sept. 2006.

Som huvudmotståndare stod i valet socialdemokraterna med stödpartierna vänsterpartiet och miljöpartiet och den borgerliga alliansen med moderaterna, folkpartiet, kristdemokraterna och centerpartiet.

Alliansen vann och får i riksdagen 178 platser mot 171 för vänsterblocket. Den socialdemokratiska statsministern Göran Persson och hela hans regering har avgått och han ska avgå som partiledare, i mars nästa år har det sagts. Ny statsminister blir moderatledaren Fredrik Reinfeldt, som ska regera tillsammans med Lars Leijonborg, folkpartiet (fp), Göran Hägglund, kristdemokraterna (kd) och Maud Olofsson, centerpartiet (c).

En del väljare menade före valet, att de två alternativen är mycket lika och att de båda försvarar välfärdssamhället. Men det är snarare tvärtom. Högeralliansen är ett högeralternativ som river ner välfärden och ger förmåner till de välbeställda. Vänsterblocket är ett vänsteralternativ som försvarar välfärden och försvarar levnadsvillkoren för de sämst ställda....

Demokrati.

Alliansen fick flest röster, men man kan av det inte dra slutsatsen att flertalet i svenska folket tycker som alliansen. Alliansen gav inte en riktig bild av sin politik, de vilseledde bl a ifråga om skattesänkningarna de föreslog. Under hela året har alliansen påstått att skattesänkningarna främst ska gå till låg- och medelinkomster, medan de i själva verket till största delen går till höginkomster.

Alliansen minskar ersättningarna i a-kassan mm, men skär ned på åtminstone 100 andra punkter, som i hög grad drabbar dem med låga inkomster. Nedsärningarna görs för att alliansen ska kunna sänka inkomstskatterna, men 30 miljarder, som är större delen av de totala skattesänkningarna på 45 miljarder, går till höginkomster som inte behöver sänkningar. De 30 miljarderna skulle göra större nytta om

man istället avstår från nedskärningar som drabbar dem med lägre inkomster.

Alliansens missledande reklam för alliansens politik har troligen förmått en del väljare att rösta på alliansen i tron att alliansen talade sanning när den påstod att skattesänkningarna främst skulle gå till låg- och medelinkomster. Om alliansen talat om de riktiga förhållandena hade många troligen reagerat på de onödiga skattesänkningarna för höginkomster och vänsterblocket vunnit valet.

Man kan tänka sig att alliansen vunnit valet på en lögn om vart skattesänkningarna går....

Alliansens påståenden om skattesänkningarna är naturligtvis särskilt tragiska för kristdemokraterna, som hyllar kristna värderingar där en hög moral med sanningsenliga uttalanden kan förmodas ingå.

Alliansen menar att deras nedskärningar görs för att minska arbetslösheten, men många av nedskärningarna lär inte ha effekter på arbetslösheten. Det förefaller vara så att alliansen utnyttjar arbetslösheten för ett syfte att försämma för dem med låga inkomster och förbättra för höginkomster, en gammal högerpolitik.

Det är märkligt att girigheten hos dem som har det bra leder till att de som har mycket vill ha mera.

De borgerliga gynnar i valet 2006 mest de höga inkomsterna.

Från sid 8-12 i <http://wimnell.com/omr36-39o.pdf> **060921:**

De borgerliga partiernas förslag.

De fyra borgerliga partierna, moderaterna (m), folkpartiet (fp), centerpartiet (c) och kristdemokraterna (kd) har slagit sig samman i en allians som ville vinna valet 2006.

Till vårbudgeten 2005 skrev de var för sig motioner där dominerande drag är förslag om skatter och sänkning av ersättningar vid sjukdom och arbetslöshet o d, m m.

Partiledarna Fredrik Reinfeldt, Lars Leijonborg, Maud Olofsson och Göran Hägglund och deras medhjälpare har sedan våren 2005 framträtt åtskilliga gånger i massmedierna och berättat om sina förslag. De menar att det är för många sjuka och arbetslösa och att antalen minskar om man minskar ersättningarna vid sjukdom och arbetslöshet och sänker inkomstskatterna för dem som har jobb.

I systemet för inkomstskatterna föreslår de arbetsavdrag som sänker skatterna för arbetsinkomster. De fyra partierna hade i motionerna våren 2005 olika variationer, men gemensamt är, att skattesänkningarna blir höga vid höga inkomster och låga vid låga inkomster.

Partiföreträdarna vill dock dölja de höga skattelättnaderna vid höga inkomster och påstår, att inkomstskattelättnaderna gynnar dem med låga inkomster.

Alliansens skattelättnader.

Av dem som får skattelättnader på inkomstskatten får den hälft som har de lägre inkomsterna i runda tal en tredjedel av de totala skattelättnaderna och den hälft som har de högre inkomsterna två tredjedelar. Det mesta av skattelättnaderna, går alltså till de högre inkomsterna.

De borgerligas förslag:

Tabell 6.3 Förändrad genomsnittlig nettoinkomst av jobbvdraget per decil för individer över 17 år med en arbetsinkomst (exklusive näringsinkomst) större än noll, år 2008, kronor.

Decil Decilgränser, kronor (avser arbetsinkomst)

		Genomsnittlig förändring av nettoinkomsten, i kronor och i procent			
		% av den totala förändringen av inkomsterna		% av antal personer över 17 år och med en arbetsinkomst >=	
1	0 – 24 900	100 (0,1)	0,1	10,0	
2	24 901 – 77 700	4 300 (5,0)	4,0	10,0	
3	77 701 – 147 800	7 600 (5,8)	6,9	32,3	10,0
4	147 801 – 204 600	10 800 (6,7)	9,8		10,0
5	204 601 – 242 400	12 600 (7,0)	11,5		10,0
6	242 401 – 272 800	13 600 (6,8)	12,5		10,0
7	272 801 – 305 800	14 500 (6,6)	13,2		10,0
8	305 801 – 351 200	15 300 (6,3)	14,0	67,7	10,0
9	351 201 – 431 800	15 400 (5,5)	14,0		10,0
10	431 801 –	15 300 (3,6)	14,0		10,0
Totalt		11 000 (5,5)	100	100	100

Källa: Riksdagens utredningstjänst.

1/3 av sänkningarna på halvan med lägsta inkomsterna.

Partierna uppger att de totala skattelättnaderna uppgår till 45 miljarder kr, dvs cirka 15 miljarder för undre hälften och cirka 30 för övre.

Skattelättnaderna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna. Lägsta rimliga levnadskostnad för ensam förvärvsarbetande icke-pensionär utan barn och inkomstskatter 2006 finns på sid 29 i 36-39n.pdf och är 120 000 kr per år exklusive semester. På sid 34 finns uppgifter om hur stora överskotten i hushållsbudgetarna är sedan 120 000 kr och inkomstskatter betalats. (Även i det följande)

Vid inkomst 77-147000 kr är det underskott på cirka 60 000-15 000 kr.

Vid inkomst cirka 180 000 kr går budgeten ungefär ihop.

Vid inkomster däröver blir det överskott:

Inkomst	204 000	överskott cirka	23 000
	240 000		46 000
	276 000		69 000
	300 000		84 000
	348 000		109 000
	420 000		143 000
	540 000		196 000
	660 000		246 000
	720 000		272 000

30% av inkomsttagarna har inkomst under 147 000 kr, har underskott och behöver lättnader, men får bara 11 % av skattelättnaderna och har underskott även efter lättnaderna.

40% av inkomsttagarna har inkomst under 204 000 kr, har huvudsakligen underskott och behöver i flesta fallen lättnader, men får bara 20,8% av skattelättnaderna.

50% av inkomsttagarna har överskott på minst 46 000 kr men får 67,7 % av skattelättnaderna och vardera 14-15 000 kr

De borgerliga partiernas förslag gynnar de höga inkomsterna. Men de borgerliga partierna har länge hållit på och påstått att deras förslag till skattesänkningar främst tillfaller dem med låg- och medelinkomster.

- * I riksdagsdebatten våren 06 om skatterna nämndes det,
- * på Konventet våren 06 sades samma sak.
- * I TV4:s partiledardebatt våren 06 frågade Ohly (v) Reinfeldt (m) hur mycket han skulle tjäna på moderaternas avdrag, men Reinfeldt vägrade svara.
- * I SVT1s Agenda söndagen den 12 mars 2006 fick moderaternas Gunilla Carlsson framträda och lovprisa moderaternas förslag. Med betoning på främst nämnde hon att deras “skattesänkningar främst tillfaller låg- och medelinkomster.”
- * 18 april 06 Mikael Odenberg i riksdagen om budgeten: Alliansen “sänker skatterna för låg-och medelinkomster”
- * 22 april 06 Lördagsintervju i P1 med Fredrik Reinfeldt, som sa: “sänker skatterna för låginkomsttagare”.
- * T 24 maj 06 TV2/24 kl 1403- Uppsalaekonomerna ordnar debatt, inspelning 9 maj. Pär Nuder (s) debatt med Mikael Odenberg (m) som sa: skattelättnader “särskilt låg och medelinkomster” och “sänkta skatter för låginkomsttagare som jobbar”

* I de borgerligas budgetmotioner våren 2006:

- * **Moderaterna:** sid 11 i motionen. “För det första måste det löna sig bättre att arbeta. Vi föreslår stora skattesänkningar på arbete genom ett särskilt s.k. jobbavdrag. Skattesänkningarna riktas framför allt mot låg- och medelinkomsttagare.”
 - * **Folkpartiet:** sid 2 i motionen:”Huvuddelen av folkpartiets ekonomiska politik är samordnad med den borgerliga alliansen. Där ligger huvuddelen av vår stora jobbsatsning med lägre skatt för låg- och medelinkomsttagare”.
- Sid 23: Därför vill Folkpartiet:
- Sänka inkomstskatterna för alla, men mest för låg och medelinkomsttagare, genom ett förvärvsavdrag mot kommunalskatten.”

Sid 70: “• Vi bidrar till att öka utbudet av arbete genom ett omfattande arbetsavdrag. Tyngdpunkten ligger på låg- och medelinkomsttagare.”

* **Kristdemokraterna** sid 6 i motionen: “Jobbavdrag för arbetsinkomster ...främst riktat till låg- och medelinkomsttagare...”

* **Centerpartiet** sid 19: “Allians för Sveriges jobbavdrag.....ger påtagliga förstärkningar av nettoinkomsterna för människor med låga och normala inkomster.. “

Alliansens förslag innebär, att skattelättnader på 30 miljarder kr går till de högsta inkomsterna, dvs till sådana som inte behöver skattesänkningar. De borgerliga partierna försöker dölja detta genom att påstå att skattesänkningarna mest går till låg-och medelinkomster.

Medierna. TV. Radio. Tidningar.

Man kan tycka, att publicserviceföretagen SVT och SR borde upplysa om att de borgerliga påstår att de främst sänker skatterna för låg och medelinkomster då de i själva verket sänker mest för de högsta inkomsterna och med så mycket som 30 miljarder kr.

Men inrikeskommenterarna på Rapport och på Aktuellt har aldrig nämnt de borgerligas felaktiga påståenden. De borgerliga partierna är på väg att lura en stor del av väljarna och får hjälp av Rapport och Aktuellt. Dagens Eko har inte avslöjat de borgerligas bedrägliga propagande.

I Dagens Nyheter har veterligen hittills i år inte stått något om de borgerligas skattebedrägerier annat än i en krönika på sid Kultur 6 den 4 juli: “ De nya moderaterna har lärt sig konsten att förföra en väljarkår av de amerikanska republikanerna: säga ett, göra ett annat. Säg arbete åt alla och mena låglöneträsk; säg skattelättnader och dölj att de rika får mest.”

I TV24 23 aug 06 kl 13 berättade den borgerliga alliansen vid presskonferens om sitt valmanifest och moderatledaren sa i början om deras skattereform att den riktar sig till låg-och medelinkomster.

Allians för Sverige. maktskifte06.se Valmanifest sid 7, 2006-08-23:

"Allians för Sverige har presenterat ett brett program för att skapa fler jobb och fler företag. Därmed säkras välfärden.

För det första föreslår vi reformer som gör det mer lönsamt att arbeta. Det handlar om en stor inkomstskattereform, där tyngdpunkten ligger på att minska tröskel- och marginaleffekterna för låg-och medelinkomsttagare. Ett särskilt jobbbavdrag införs som innebär skattesänkningar på minst 45 miljarder kronor. I ett första steg sänks inkomstskatterna med i storleksordningen 37 miljarder kronor under 2007. Det första steget är finansierat inom ramen för alliansens gemensamma ekonomiska politik. Resterande del, som uppgår till ca 8 miljarder, genomförs i ett andra steg. Det andra steget är inte finansierat inom ramen för alliansens ekonomiska politik och genomförandet är således beroende av att ett ekonomiskt utrymme föreligger. Det är vår uppfattning att de reformer en alliansregering avser att genomföra under 2007 kommer att påverka den ekonomiska tillväxten och utvecklingen av sysselsättningen. Vår bedömning är att det, när dessa tillväxt- och sysselsättningseffekter får genomslag i de offentliga finanserna, kommer att finnas ett utrymme att genomföra det andra steget 2008....De tillväxt- och sysselsättningseffekter som alliansens politik medför ska i första hand användas för att sänka inkomstskatterna för låg- och medelinkomsttagare. "

DNs reporter skriver i DN 24 aug på sid 8 i första spalten: "sänkt skatt framför allt för låg-och medelinkomst-tagare."

Men i själva verket:

Alliansens skattelättnader:

Av dem som får skattelättnader på inkomstskatten får den hälft som har de lägre inkomsterna i runda tal en tredjedel av de totala skattelättnaderna och den hälft som har de högre inkomsterna två tredjedelar. Det mesta av skattelättnaderna, går alltså till de högre inkomsterna. De högre inkomsterna får skattelättnader på 30 miljarder kr, lika mycket som hela fastighetsskatten(28 miljarder).

I SVT har förekommit utfrågningar av partiledarna. I utfrågningarna av de borgerliga har de stora skattesänkningarna för höga inkomster inte varit på tal. Om skattesänkningarna behandlats har de borgerliga bara talat om skattelättnader för låginkomster. De i vänsterblocket har inte påtalat de stora sänkningarna för höga inkomster.

Reinfeldt, m, fick frågan varför försämringarna av många slag föreslås och svarade, att de gjordes för att sänka skatterna för låginkomster. Det hade varit lämpligt att utfrågarna påpekat, att det mesta av skattesänkningarna går till höga inkomster, men det nämndes inte. I utfrågningen av Leijonborg, fp, behandlades inte alls skattelättnaderna.

Men bara en tredjedel av skattesänkningarna går till låg-och medelinkomster. Två tredjedelar eller 30 miljarder kr går till den övre hälften av dem som får skattesänkningar, detta enligt riksdagens utredningstjänst, vars kalkyler finns på internet och som alliansen hänvisar till.

Försämringarna finansierar också skattesänkningarna på 30 miljarder till höginkomsterna. 30 är mycket pengar, enligt DN 4 sept 06 sid18 är sjukvårsbudgeten i Stock-holms län 40 miljarder.

Dan Andersson LO anger i artikel i DN på sid 4 (4 sept) att tre fjärdedelar av skattesänkningarna går till den övre hälften av dem som får sänkningar.

I centerpartiets skatteförslag i vårbudgeten 05 gick 14% av skatte-

sänkningarna till den nedre halvan men Maud Olofsson påstod att det mesta av sänkningarna skulle gå till låg- och medelinkomster, ett lögnaktigt påstående. Nu har c gått över till alliansens förslag där 2/3 eller 3/4 går till övre halvan.

Försämringar går bla ut över pensionärerna som kan räkna med fördyringar för medicin och sjukvårskostnader på kanske en tusenlapp och högre bilförsäkring 98 kr per månad .

30 miljarder i skattesänkningar till höginkomsterna är onödiga och det är anmärkningsvärt att alliansen undviker att tala om dessa sänkningar och vill få det till att sänkningarna mest går till låg- och medelinkomster.

Reinfeldt menar att alliansens förslag är bra för att få fler jobb, men de föreslår inte borttagande av hela förmögenhetsskatten (ca 7 miljarder), något som enligt näringslivet är med det första näringslivet vill och något som kan tyckas viktigare än att sänka inkomstskatterna för de högsta inkomsterna.

Reinfeldt klagade över socialdemokraternas sätt att höja inkomstgränsen i a-kassan och han menade att det onödigtvis gynnar högre inkomster, men själv föreslår han 30 miljarder skattesänkningar för de högsta inkomsterna.

Persson och Reinfeldt hade duell i TV4 men skattesänkningarna kom inte upp på något detaljerat sätt. Reinfeldt sa att försämringarna av många slag gjordes för att man skulle kunna sänka skatterna för låginkomster men han sa inget om skattesänkningarna på 30 miljarder för höginkomster.

I debatten mellan dem i P1 fredag 8 sept kunde Reinfeldt inflika alliansens "skattesänkningar för låginkomster."

Alliansens mörkläggning av skattesänkningarna för höga inkomster är tecken på dålig moral som också kommer fram i folkpartiets intrång i socialdemokraternas datornät.

I TV4 kl 20 onsd 13 sept frågade Guillou och Rosenberg alliansens partiledare. Reinfeldt kunde flika in att alliansen sänkte skatterna för låginkomster, men de stora sänkningarna för höga inkomster kom inte fram.

På onsdag eftermiddag 13 sept var jag i valstugorna Strängnäs och samtalade litet. Valarbetarna i socialdemokraternas stuga kände inte till alliansens stora skattelättnader för de höga inkomsterna, 30 miljarder kr.

Jag bad om och fick partiernas valmanifest, (m) har inte eget, så där fick jag med möda alliansens manifest. Där står: "För det första ... Det handla om en stor inkomstskattereform, där tyngdpunkten ligger på att minska tröskel- och marginalsatteeffekter för låg- och medelinkomsttagare. Ett särskilt jobbavdrag införs som innebär skattesänkningar på minst 45 miljarder kr...." Det är mycket missvisande, tyngdpunkten ligger på skattesänkningar för höga inkomster.

Centerpartiet skriver i sitt manifest: "Vårt jobbavdrag ger dig 1000 kr mer i plånboken varje månad, något som är viktigast för dig med låga och vanliga inkomster." Partiet missleder. De med låga inkomster får inte 1000 kr, men det mest missledande är, att partiet inte talar om att det mesta av skattesänkningarna går till höga inkomster.

Folkpartiet skriver i sitt manifest inget om de höga skattesänkningarna för höga inkomster, men propagerar för ännu mer skattesänkningar för dem: "Avskaffa värnskatten. Tillsätt en plattskatteutredning för ... beslut om en ännu plattare skatt."

I de två stora valdebatterna, i TV4 torsdag 14 sept kl 20 och i TV1 fredag 15 sept kl 20 (sändes även i radio P1) berördes inte de höga skattesänkningarna för höga inkomster.

Efter valet sa Reinfeldt i Aktuellt 18 sept kl 21 på fråga om vad som nu ska göras : Lättnader för låginkomsttagare. Och i Agenda i TV2 18 sept: "Sänkta inkomstskatter för främst de som tjänar minst"

Kort om skatter, bostadsbidrag och margi- naleffekter för barnfamiljer, pensionärer och barnlösa icke-pensionärer.

Från [wimnell.com/omr 36-39s.pdf](http://wimnell.com/omr-36-39s.pdf) 070419 sid 64 och följande.

Anders Borg visar, att han inte förstår sig på skattefördelning:

“Finansministern i lördagsintervju 070414.

Finansministern talade om att gå vidare och sänka skatter mer för låg- och medelinkomster. Med hänsyn till vad de bogerliga tycks mena med låg- och medelinkomster är utalandet oroande. Ska man vänta sig samma sorts skattelättnader som för 2007?

Han sa också att han funderade på att ta bort bostadsbidrag. Han menade att margineffekterna vid bostadsbidrag går upp till uppemot 70%, vilket är en våldsam överdrift. Man kan inte utan stora kostnader ersätta bostadsbidragen med bidrag eller skattesänkningar som inte trappas av med stigande inkomst.

Om man inte trappar av bostadsbidrag e d kommer de höga inkomsterna att få ytterligare stora onödiga lättnader. Förslag med borttagna bostadsbidrag fanns i en utredning för några år sedan och man kunde inte kompensera de lägsta inkomsterna för försämringar som följde för dem, de skulle vara tvungna söka socialbidrag istället.

Se utdrag i det följande ur brev till socialminister Ingela Thalén den 23 mars 2001. Regeringen har öst ut pengar på höginkomsttagare. Regeringen bör intressera sig för pensionärer med låga inkomster och göra lättnader för dem.”

Borg vill skrota bostadsbidraget.

DN 070415 sid 12:

“ Borg vill skrota bostadsbidraget.

Finansminister Anders Borg vill avskaffa bostadsbidraget. Han vill i stället att ensamstående föräldrar ska få extra barnbidrag. Det berättade han i Ekots lördagsintervju.

Ansvarig minister Göran Hägglund (kd) ville dock inte kommentera frågan på lördagen.

Ordföranden i socialutskottet, centerpartisten Kenneth Johansson, som också ingick i alliansens välfärdsgrupp, blev förvånad över finansministerns utspel.

-Det här var en nyhet för mig, säger Johansson. Bostadsbidraget är träffsäkert fördelningspolitiskt. Eftersom det behövs ett system så att alla kan bo måste jag se ett utrett förslag innan jag kan ta ställning till en förändring.

Moderaterna har länge varit skeptiska till bostadsbidragen.

-Det är en av de sämst konstruerade delarna av det svenska välfärds-systemet, sade Borg i intervjun. Nackdelen är att det inte lönar sig att jobba mer för den som har bostadsbidrag. Då reduceras eller försvinner bidraget.

Den så kallade margineffekt som Anders Borg talar om är 20 procent för bostadsbidraget. För att kompensera ensamstående föräldrar om bostadsbidragen slopas vill Borg ge dem ett extra barnbidrag.

Hur stort det skulle bli Anders Borg inte gå in på.

ANNIKA HAMRUD annika.hamrud@dn.se 08-73811 21”

.....

Sid 68: Ur brev till statsrådet Ingela Thalén 23 mars 2001:

“Familjeutredningen menar i SOU 2001:24,

att boendestandarden för barn och barnfamiljer är god. Både utrustningsstandarden och utrymmesstandarden är hög. Men i utredningen vill man minska marginaleffekterna för barnfamiljerna, som för dem för skatter och bidrag ligger mellan ca 45% och 55%, man vill ta bort avtrappningen av bostadsbidragen. Detta kommer att kosta mycket, mycket pengar om de med låga inkomster inte ska bli lidande, och sänkning av marginaleffekterna för barnfamiljerna är inte särdeles angeläget. Vid låga inkomster behövs förbättringar av bidragsbelopp, det behandlas i det följande.

Det finns andra angelägna saker att lägga statliga pengar på.

- * Barnlösa icke-pensionärer med låga inkomster behöver förbättringar, isynnerhet ensamstående som i följande exempel:.....
- * Ensam barnlös icke-pensionär med inkomst 112 200 kr har underskott i hushållsbudgeten på 11 464 kr trots att han eller hon betalar 29 664 kr i skatt.
- * De barnlösa icke-pensionärerna behandlas i det följande och det lämnas förslag till förbättringar.
- * Pensionärer med inkomster under ca 150 000 kr har maginaleffekter
- * ca 93% för pensionsinkomster,
- * ca 104% för arbetsinkomster och
- * ca 430-630% för kapitalinkomster.
- * Ensamma pensionärer är missgynnade i förhållande till makar.
- * På två följande sidor visas marginaleffekter för pensionärer och några förslag som ytterligt litet förbättrar. Det behövs mycket större förbättringar för pensionärerna, bl a så att marginaleffekterna går ner till rimligare nivåer.....

Familjeutredningen skriver i sammanfattningen om de alternativ de framlägger:

“Samtliga alternativ bedöms medföra en viss ökning av socialbidragstagandet. Större delen av denna ökning beror på att befintliga socialbidragstagare får ett högre bidrag medan ytterst få hushåll, som i utgångsläget inte har socialbidrag, bedöms få behov av socialbidrag till följd av de föreslagna förändringarna.

Det går inte att helt undvika att vissa hushåll med stora bostadsbidrag får en försämrad ekonomisk situation, om bostadsbidraget ersätts med icke inkomstprövade tillägg, inte ens i de alternativ som innebär en ökning av familjepolitikens resurser. De förbättrade incitamenten till arbete leder dock till att dessa hushåll får större möjlighet att själva påverka sin ekonomi genom eget arbete. Detta förutsätter givetvis att arbete finns att söka.”

Det vill säga, att de lägre bostadsbidrag som familjeutredningen föreslår för låga inkomster medför större behov att söka socialbidrag, men det är så otureligt att söka socialbidrag att de i större utsträckning hellre förvärsarbetar mera - om det finns arbete att få.

Familjeutredningens förslag tar sikte på att förbättra för barnfamiljer med höga inkomster. Men det som bestämmer marginaleffekten för bostadsbidragen är inte behovet av bidrag vid högre inkomster utan önskan att hålla nere marginaleffekten. Om bidragsbehovet vid högre inkomster skulle styra kunde marginaleffekten var högre än de är nu. Nu är summa marginaleffekt för barnfamiljerna ca 45-55% och det är för flertalet inte så högt att det är befogat att tala om fattigdomsfälla.

De med de lägsta inkomsterna kan sägas befinna sig i en fattigdomsfälla, de befinner sig i läge att behöva anlita socialvården för sin försörjning, och det blir i utredningens förslag fler som hamnar så.

Om man skulle ge alla barnfamiljer lika mycket bostadsbidrag som nu går till dem med de lägsta inkomsterna, och ge de allra lägsta inkomsterna litet mera än nu, skulle det kosta staten mycket mer än de 4 miljarder som bostadsbidragen beräknas kosta år 2000.

Omläggningar enligt familjeutredningens förslag innebär, att barnfamiljer med höga inkomster får för mycket. Det blir för dyrt.....

Anna Christensen. Professor i civilrätt i Lund och fristående kolumnist i Dagens Nyheter har uttryckt goda åsikter om bostadsbidragen för barnfamiljerna: (Från min sida 2860+):

” Dagens Nyheter den 31 okt 1999 sid A2:

”Kolumn/Anna Christensen Bidragen är ingen fattigdomsfälla

Just nu tycks det vara bostadsbidragen som är det främsta hatobjektet i socialförsäkringen. Bostadsbidraget beskrivs som den lömskaste av alla fattigdomsfällor. Det presenteras uträkningar som visar att en familj med låga inkomster inte får många kronor över genom att någon eller båda föräldrarna ökar sin inkomst genom att arbeta mer eller genom att ta ett bättre betalt jobb.

Dessa uträkningar är säkert korrekta, men den slutsats man drar, nämligen att det då inte finns några ekonomiska skäl för dessa barnfamiljer att arbeta mer och försöka få ett bättre betalt jobb, är definitivt inte korrekt.

Alla, även barnfamiljer med låga inkomster, vet mycket väl att det på lite längre sikt är ekonomiskt klokt att arbeta mer och försöka få ett mer kvalificerat arbete. Deltidsarbete ger dåliga karriärmöjligheter. Ett mer kvalificerat och bättre avlönat arbete öppnar möjligheten till ett ännu mer kvalificerat arbete, och det arbetet har man kvar den dag barnen blivit så stora att bostadsbidraget upphör.

Tänker man ännu lite längre - och det gör folk i dag - så är det pensionen. Arbetsinkomster, men inte bostadsbidrag, ger pensionsrätt och pensionsrätten motsvarar 18,5 procent av den pensionsgrundande inkomsten.

Visserligen skall en del av detta betalas som egenavgift, men egenavgiften kompenseras genom lägre skatt. Konstigt att alla som beskriver den fattigdomsfälla som ligger i bostadsbidragen glömmer bort pensionsrätten.

De barnfamiljer som väljer att arbeta mindre medan barnen är små

gör det alltså trots att det på lite sikt medför negativa följder för den egna inkomsten och karriären. Tydligen anser dessa familjer att det är så viktigt att få mer tid och energi för barnen under dessa år att de är beredda att ta de ekonomiska konsekvenser för inkomst och karriär som följer av detta val.

Inte heller är det så lätt som ekonomerna tror att vara maximalt rörlig på arbetsmarknaden under den tid man har barn att ta hand om. Familjen är inte längre den manliga familjeförsörjaren som kan dra i väg till det mest lönsamma jobbet och ta resten av familjen med sig som ett slags bihang. Det är mycket som skall stämma för att en modern barnfamilj skall kunna flytta till en annan ort där det finns ett bättre och mer lönande jobb.

Även barnen har ett eget socialt liv med skola och kamrater som inte utan vidare kan brytas upp därför att pappa kan tjäna lite mer på annat håll. Det finns faktiskt föräldrar som tycker att barnens skola är viktigare än den egna karriären! Mamma kan ha synpunkter på att pappa tar ett jobb som innebär pendling eller mycket övertid. Då blir det hon som ensam får svara för att lämna och hämta barnen på dagis. Och omvänt förstås.

Många föräldrar är fränskilda och har delad vårdnad. Inte heller då kan den ena föräldern bara ge sig av och ta det där bättre betalda jobbet på den andra orten.

Bostadsbidragen gör det möjligt för föräldrar att under ett antal år välja familjen framför en högre arbetsinkomst utan att detta val på ett mer omedelbart sätt drabbar familjens ekonomi så att man inte längre kan bo kvar i villan eller ge sina barn en ekonomisk standard som ungefär motsvarar den som andra barn har.

Även i ett längre och bredare samhälleligt perspektiv kan detta vara ett förnuftigt val. Det stora felet med den arbetsdelning som faktiskt tillämpas i samhället är ju att arbetet blir alltmer koncentrerat till en alltkortare tid mitt i livet. Under denna tid skall man också skaffa barn och ta hand om dem.

När barnen väl är stora är arbetslivet nästan slut för stora grupper av

befolkningen. Barnen föds allt senare och arbetslivet slutar allt tidigare. Den reella pensionsåldern i Europa ligger under 60 år. Barnfamiljerna skall inte bara försörja sina barn utan också sina förtidspensionerade föräldrar. Det är ju ett helt vansinnigt system. Om man vill åstadkomma en bättre fördelning av arbetet över livscykeln skall man inte angripa bostadsbidragen utan förtidspensionerna .

En sak till ska man tänka på. Bostadsbidragen har inte inrättats för att ge låginkomstföräldrar en bättre levnadsstandard, utan för att ge barnen till dessa föräldrar en levnadsstandard som är någorlunda likvärdig med den som andra barn har. Även om man avskaffar alla bostadsbidrag så kommer det fortfarande att finnas föräldrar som faktiskt inte förmår öka sina låga inkomster. Vill man att barnen till dessa föräldrar skall leva på socialbidragsnivå? Barnen kan ju inte hjälpa att deras föräldrar inte lyckas så väl i arbetslivet, inte heller om detta beror på att föräldrarna inte är tillräckligt energiska.

Även i den liberala ideologin håller man på att alla skall ha lika chanser i livet. Barn som växer upp med en levnadsstandard som är avsevärt lägre än andra barns har inte samma chanser i livet. Om man vill att barnen till föräldrar med låga inkomster skall ha en levnadsstandard som är ungefär jämförbar med andra barns så uppstår det som kritikerna kallar "fattigdomsfällan". Det enda alternativet är att ge alla barnfamiljer bidrag som är så stora att även den fattigaste barnfamiljen kommer upp på en hygglig levnadsstandard. Det skulle bli på tok för dyrt och är inte motiverat av fördelningspolitiska skäl.

Inkomstprövade bostadsbidrag till barnfamiljer är numera en vedertagen del av det europeiska socialförsäkringssystemet. Alla europeiska länder har inrättat sådana bidrag, inte minst till ensamföräldrarna. Förr i tiden hade man försörjarlöner till de vuxna männen. Ett sådant system fungerar inte längre. De inkomstprövade bostadsbidragen är ingen fattigdomsfälla, utan en förnuftig anpassning till barnfamiljernas situation i dagens samhälle.

Anna Christensen. Professor i civilrätt i Lund och fristående kolumnist i Dagens Nyheter”.

DN 081224:

"Varannan svensk okunnig om jobbskatteavdraget"

“Häpnadsväckande resultat i ny Sifomätning om skattesystemet: Tre av fyra medborgare vet inte var gränsen går för statlig inkomstskatt och nästan ingen hävdar att jobbskatteavdraget får dem att arbeta mera.

Varannan svensk är omedveten om jobbskatteavdraget, alliansregeringens paradreform. Av dem som känner till avdraget hävdar 95 procent att det inte har påverkat hur mycket de arbetar. Samtidigt vet 77 procent inte var gränsen går för statlig inkomstskatt, och 64 procent tror att de betalar sådan skatt fastän bara 20 procent gör det. Och bara var tjugofemte skattebetalare säger sig ha utnyttjat möjligheten till skattereduktion för hushållsnära tjänster. Detta avslöjas i en ny opinionsundersökning som Sifo gjort på uppdrag av Globaliseringsrådet. Resultaten visar att det finns skäl att återigen ta ett helhetsgrepp för att förenkla det svenska skattesystemet, skriver professor Pontus Braunerhjelm, huvudsekreterare vid Globaliseringsrådet, och fil dr Camilo von Greiff vid rådets kansli.”

“Den viktigaste förutsättningen för att skatterna ska upplevas som rättvisa och legitima är att skattebetalarna förstår skattesystemet. "Århundradets skattereform" 1991 rensade upp i den ogenomträngliga härva av specialregler och undantag som då kännetecknade det svenska skattesystemet. Utvecklingen under 1970- och 80-talen hade lett till ett skattesystem med betydande marginaleffekter och snedvridna drivkrafter för arbete och företagande. Skatteplanering hade utvecklats till en lönande och snabbt växande tjänstebransch. Gunnar

Myrdal uttryckte det som att svenskarna hade utvecklats till "ett folk av fifflare".

Syftet med "århundradets skattereform" var att råda bot på dessa skevheter. Ledorden för reformen var likformighet (att skattebaser beskattas på samma sätt i möjligaste mån), transparens (att skatterna är synliga och begripliga) samt legitimitet (att skatternas nivå och struktur accepteras hos medborgarna). Reformen blev i dessa avseenden mycket lyckad och ledde till ett förhållandevis begripligt skattesystem med breda skattebaser.

Under de 17 år som gått sedan reformen har emellertid de generella reglerna för skatterna alltmer satts ur spel. Hundratals reformer på skatteområdet innebär att betydande avsteg från 1991 års grundprinciper har skett. Skattesystemet har återigen börjat likna ett lapptäcke som är svåröverskådligt för medborgaren. Bilden bekräftas av en färsk opinionsundersökning som Sifo gjort på uppdrag av Globaliseringsrådet.

Baserat på cirka 1000 slumpvist utvalda förvärvsarbetande individer och egna företagare framgår bland annat följande uppseendeväckande resultat:

77 procent av de tillfrågade vet inte var gränsen går för statlig inkomstskatt.

64 procent av de tillfrågade tror att de betalar statlig inkomstskatt på arbetsinkomster medan det i verkligheten är omkring 20 procent.

56 procent av de personer som uppger en lägre månadsinkomst än gränsen för att betala statlig inkomstskatt (cirka 28 000 kr i månadslön) tror att de betalar denna skatt.

20 procent av dem som betalar statlig inkomstskatt tror eller håller det för sannolikt att de endast betalar kommunalskatt.

Okunnigheten är således betydande, även om det kan finnas svårigheter för skattebetalaren att skilja mellan olika typer av skatter.

Beträffande skatternas nivå och effekter på arbetsutbud, anställningsbarhet och viljan att köpa olika tjänster vitt framkommer bland annat följande:

Endast 2 procent anser att skatten är för låg och drygt 60 procent uppger att nivån är rimlig. 34 procent anser att skatten är för hög, främst de med lägst (mindre än 20 000 kronor/månad) respektive högst (mer än 36 000/månad) inkomst samt egenföretagare (56 procent).

61 procent instämmer helt eller till stora delar i att en lägre skattenivå skulle leda till att fler tjänster köptes vitt, 75 procent av dem med högre inkomster och 72 procent av egenföretagarna.

63 procent tror att lägre skatter skulle öka företagens benägenhet att anställa fler, motsvarande siffra för egenföretagarna är 75 procent.

Endast 52 procent känner till att regeringen infört ett jobbskatteavdrag och av dessa är det 95 procent som hävdar att det inte påverkat hur mycket de arbetar.

Andelen som inte känner till jobbskatteavdraget är slående högt i alla identifierade grupper: kvinnor och män; gamla och unga, arbetare, tjänstemän och egenföretagare, privat- och offentliganställda, låg- och höginkomsttagare etc, även om andelarna skiljer sig åt mellan olika grupper.

Andelen som instämmer helt med att en generellt lägre skatt leder till ett större arbetsutbud (28 procent) motsvarar ungefär den andel som är lika övertygade om att det inte har någon effekt (26 procent). Återigen är skillnaderna betydande mellan framför allt anställda och egenföretagare. Bland de senare är det 42 procent som tror att sänkta skatter leder till ett ökat arbetsutbud medan 19 procent hävdar en motsatt uppfattning.

Beträffande den skattereduktion som införts för att kunna utnyttja hushållsnära tjänster är det endast 4 procent som angivit att de utnyttjat den möjligheten. I vilken mån det speglar en svag känedom om möjligheterna, det relativt krångliga system som gällde när reformen infördes eller en låg efterfrågan är oklart, men det svaga intresset manar i vilket fall som helst till eftertanke kring reformens effektivitet.

Samtidigt uppger en förhållandevis stor andel att de kommer att utnyttja ett Rot-avdrag, totalt 58 procent varav hela 67 procent av respondenterna återfinns i gruppen tjänstemän. Den stora andel som säger sig komma att utnyttja Rot-avdraget, som ju funnits tidigare, tyder på att den svaga efterfrågan på hushållsnära tjänster kan ha med ovana att göra och att det tar en viss tid att gå över från svarta tjänster till vita.

Sammanfattningsvis visar resultaten från opinionsundersökningen på stora brister i skattebetalares kunskap om skattesystemet. Denna slutsats stöds av resultaten i andra studier. I en rapport från Skatteverket från 2007 uppges att endast 16 procent upplever skattesystemet som enkelt. Bristande kunskaper om och tilltro till skattesystemet kan följaktligen få allvarliga konsekvenser för skattesystemets legitimitet, hur väl det fungerar och hur effektiva skattereformer blir.

Nästa år införs det tredje steget i jobbskatteavdraget, gränsen för att betala statlig inkomstskatt höjs och arbetsgivaravgifterna sänks. Att döma av denna opinionsundersökning kommer inte de som har ett arbete att öka sitt arbetsutbud, utan eventuella utbudsökningar kan i stället förväntas bestå i att fler kommer in på arbetsmarknaden. Intressant är dock att potentiella arbetsgivare - företagen - anser att lägre inkomstskatter sannolikt skulle leda till en högre sysselsättning.

Det konjunkturläge som vi befinner oss i kommer naturligtvis att generellt försvåra en ökad sysselsättning. Därför kommer det också bli mycket svårt att härleda eventuella effekter av det tredje steget i jobbskatteavdraget. Likaså har det varit i princip omöjligt att särskilja hur den ökade sysselsättningen under 2007 berodde på positiva konjunkteffekter respektive jobbskatteavdraget.

Ytterligare finanspolitiska stimulanser kommer sannolikt att sättas in som svar på den finansekonomiska krisen och den djupa lågkonjunkturen. Genomslagskraften för dessa påverkas av begripligheten i skattesystemet. Ju mer komplicerat och svåröverskådligt skattesystem, desto större risk att finanspolitiska stimulanser inte får förväntad effekt. Det är naturligtvis absurt att förvänta sig att den genomsnittlige skattebetalaren ska känna till de hundratals reformer på skatteområdet som införts sedan 1991 års skattereform.

Det finns all anledning att återigen ta ett helhetsgrepp på det svenska skattesystemet där honnörsorden från 1991 års skattereform bör vara vägledande - likformighet, transparens och legitimitet.

**Pontus Braunerhjelm
Camilo von Greiff ”**

Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt.

Den borgerliga regeringen har genomfört två bra förslag: att ta bort förmögenhetsskatten och att ta bort fastighetsskatten.

Socialdemokraterna och vänsterpartiet har föreslagit att skatterna ska återinföras om än med några ändringar. De ger dock inte mycket skatteinkomster. De bör inte återinföras.

Om förmögenheter och fastigheter ger några inkomster i pengar beskattas de pengarna. När fastigheter säljs kan de ge reavinst i pengar som då beskattas. Den fastighetsskatt som funnits i många år innan alliansregeringens ändringar har varit grundad på antaganden om avkastningar som inte förekommit och i många fall gjort det omöjligt att betala skatten utan att sälja fastigheten, om den gått att sälja. För småföretagare kan förmögenheter i pengar och fastigheter vara viktiga reserver för att företaget ska kunna drivas, och skatterna kan leda till konkurser.

Skatter på förmögenheter och fastigheter passar inte in i finanskriserna.

Det kan tyckas att nya förmögenhets- och fastighetsskatter enligt s- och v-förslag bara slår mot förmögna, men stora förmögenheter kan placeras utomlands eller komma undan på annat sätt och undgå skatter, och skatterna kommer mer att drabba småsparare på ett olyckligt sätt, drabba s-, v- och mp-väljare. Oppositionspartierna riskerar förlora valet nästa gång om de håller fast vid förslagen om att återinföra förmögenhetsskatter och fastighets-skatte. Bättre att öka inkomstskatten för höga inkomster.

Reglerna om fastighetsskatt när hus är så lågt värderade att schablonavgiften på max 6000 kr inte gäller är orimliga och bör ändras.

Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt bör ej återinföras. (Från sid 462-463 i <http://wimnell.com/omr36-39x.pdf>)

Enligt socialdemokraternas budgetmotion:

Ny förmögenhetsskatt	3 500 miljoner kr
Växling fastighetsskatt	0
(s sänker inkomsterna på uppskovsreglerna)	

Miljöpartiet motsätter sig förmögenhetsskatt och har i sin budgetmotion inte ändrat på alliansens fastighetsskatt.

Enligt Vänsterpartiets budgetmotion:

Fastighetsskatt över taxvärde 2 miljoner V-förslag	800 miljoner kr
Nej till Slopad förmögenhetsskatt	6 890

Många år har det varit på tal att avskaffa förmögenhetsskatten och arvs- och gåvoskatterna. Socialdemokraterna avskaffade arvs- och gåvoskatterna vilket var bra, bl a med hänsyn till "generationsskiften". Representanter för företagare har många år krävt att förmögenhetsskatten tas bort, den är en besvärlig pålaga för företagssamheten. Den skrämmer iväg kapital till utlandet och är orättvis. Fd s-finansministern Kjell-Olof Feldt och fd LO-ekonomen P-O Edin har menat att den bör avskaffas, och alliansregeringen har tagit bort den.(sid 381)

Svenskt Näringsliv 2081007:(sid 372) (<http://wimnell.com/omr36-39x.pdf>)

“Det är djupt oroande att socialdemokraterna föreslår ett återinförande av förmögenhetsskatten. Ett litet land riskerar alltid att drabbas när det uppstår internationella kriser. Vad landets politiska aktörer säger och gör i ett sådant läge har stor betydelse för synen på Sverige och kan få direkt påverkan på räntor och valutaflöden. En

opposition som aspirerar på att sitta vid makten om två år är naturligtvis viktigt att lyssna på.

- Trots detta väljer socialdemokraterna att idag lansera och precisera sitt förslag om att återinföra förmögenhetsskatten, konstaterar Annika Lundius, vice VD på Svenskt Näringsliv. En skatt som vi vet har bidragit till ett omfattande valutautflöde ur Sverige och som har tagits bort i nästan alla länder.

Hotet om återinförd förmögenhetsskatt har varit återhållande för kapitalägare som har övervägt att föra tillbaka kapital till Sverige. I den situation vi just nu befinner oss i blir frågan extra känslig och akut. Det är viktigt att inte sätta partitaktik före landets bästa.”

Företagarna i DN 081007: (sid 373) (<http://wimnell.com/omr36-39x.pdf>)

"S bör tänka om. Rena väljarpopulismen att vilja återinföra förmögenhetsskatten, menar Företagarnas vd.

“Ända sedan regeringsskiftet har s, och inte minst Mona Sahlin, understrukt att företagare är enviktig grupp som ibland glömts bort.

“Vi är löntagarnas parti, men också företagarnas", skrev den socialdemokratiska partistyrelsen i ett inriktningsbeslut före sommaren. Bland många andra lovvärda viljeinriktningar noterar jag också budskapet att "vi vill främja god tillgång på riskkapital".

Jag har därför haft höga förväntningar på socialdemokraternas budgetmotion. Tyvärr blev jag redan i förväg besviken, framför allt på beskedet i går att de vill återinföra förmögenhetsskatten.

När nuvarande regering avskaffade förmögenhetsskatten var det en viktig reform som har gjort det lättare att hitta finansiering till växande företag. Tillsammans med tidigare s-regeringens avskaffande av arvs- och gåvoskatten har det också underlättat den ack så viktiga generationsväxlingen för många av Sveriges företag och lagt förutsättningar för att fler företag fortsätter drivas entreprenöriellt.

Utifrån Skatteverkets och SCB:s finansräkenskaper har beräkningar

gjorts som visar att mellan 1980 och 2006 har mer än tusen miljarder kronor lämnat landet. En önskad effekt av att skatten har avskaffats är att dessa miljarder ska leta sig tillbaka till Sverige och bidra till investeringar i jobb och tillväxt här hemma. Men denna effekt är till stor del beroende av att såväl svenska som utländska investerare kan lita på att skatten inte kommer tillbaka.”

Statens inkomster av förmögenhetsskatten är i s-förslaget bara 3,5 miljarder kr per år, vilket är mycket litet i en statsbudget. Att återinföra förmögenhetsskatten är en stor felspekulation av socialdemokraterna som kommer att kosta många röster i nästa val och kan hindra att s kommer tillbaka till makten. Miljöpartiet tycker det är ett dåligt förslag och vill inte vara med på det. Vänsterpartiets förmögenhetsskatteförslag ger 6,89 miljarder, också det litet och mindre än det staten förmodligen förlorar på andra sätt till följd av skatten.

Ett gott råd till socialdemokraterna är att de bör avstå från att återinföra förmögenhetsskatten, och vänsterpartiet bör finna sig i det.

Socialdemokraterna föreslår en fastighetsskatt av gamla typen, även det en dumhet. Vänsterpartiet föreslår en fastighetsskatt för taxeringsvärden över 2 miljoner kr och det ska ge staten 800 miljoner, en obetydlighet för staten. Socialdemokraterna föreslår fastighetsskatt för taxeringsvärden över 5 miljoner och det måste då ge mycket mindre än 800 miljoner, 100 miljoner?

Även förslaget om återinförd fastighetsskatt är en grov felspekulation som förmodligen kommer att kosta många röster. Allt tal om fastighetsskatt av gamla typen skrämmar husägarna och de är många.

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	1364	16368	4637 55644 -64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	
7001	1628	19536	5373 64476 -55524	-51048	84 000
8001	1892	22704	6109 73308 -46692	-33384	96 000
9001	2161	25932	6840 82080 -37920	-15840	108 000
10001	2491	29892	7510 90120 -29880	240 kris-	120 000
11001	2849	34188	8152 97824 -22176	15648 gräns	132 000
12001	3212	38544	8789 104468 -14532	20936	144 000
13001	3575	42900	9426 113112 - 6888	46224	156 000
14001	3938	47256	10063 120756 756 kris-	61512	168 000
15001	4301	51612	10700 128400 8400 gräns	76800	180 000
16001	4664	55968	11337 136044 16044	92088	192 000
17001	5027	60324	11974 143688 23688	107376	204 000
18001	5390	64680	12611 151332 31332	122554	216 000
19001	5753	69036	13248 158976 38976	137952	228 000
20001	6151	73812	13850 166200 46200	152400	240 000
21001	6514	78168	14487 173844 53844	167688	252 000
22001	6877	82524	15124 181488 61488	182976	264 000
23001	7240	86880	15761 189132 69132	198264	276 000
24001	7603	91236	16398 196776 76776	213552	288 000
25001	7966	95592	17035 204420 84420	228840	300 000
26001	8324	99888	17677 212124 92124	244248	312 000
27001	8799	105588	18202 218424 98424	256848	324 000
29001	9859	118308	19142 229704 109704	279408	348 000
30001	10389	124668	19612 253344 115344	290688	360 000
35001	13039	156468	21962 263544 143544	347088	420 000
40001	15731	188772	24270 291240 171240	402480	480 000
45001	18631	223572	26370 316440 196440	452880	540 000
50001	21531	258372	28470 341640 221640	503280	600 000
55001	24431	293172	30570 366840 246840	553680	660 000
60001	27331	327972	32670 392040 272040	604080	720 000

2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4300 kr per mån = 51 600 kr per år för ensam och 5200 kr per mån för makar/sambor= 62 400kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 124 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 186 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	836	10032	5165 61980 -62020	-62040 (61980x2-186000)	
7001	1074	12888	5927 71124 -52876	- 43752	84 000
8001	1338	16056	6663 79956 -44044	-26088	96 000
9001	1602	19224	7399 88788 -35212	-8424	108 000
10001	1910	22920	8091 97092 -26908	8184 kris-	120 000
11001	2230	26760	8771 105252 -18748	24504 gräns	132 000
12001	2551	30612	9450 113400 -10600	40800	144 000
13001	2872	34464	10129 121548 - 2452	57096	156 000
14001	3193	38316	10808 129696 5696 kris-	73392	168 000
15001	3513	42156	11488 137836 13856 gräns	83672	180 000
16001	3834	46008	12167 146004 22004	106008	192 000
17001	4155	49860	12846 154152 30152	122304	204 000
18001	4475	53700	13526 162312 38312	138624	216 000
19001	4796	57552	14205 170460 46460	154920	228 000
20001	5149	61788	14852 178224 54224	170448	240 000
21001	5470	65640	15531 186372 62372	186744	252 000
22001	5790	69480	16211 194532 70532	203064	264 000
23001	6111	73332	16890 202680 78680	219360	276 000
24001	6435	77220	17569 210892 86828	235784	288 000
25001	6766	81192	18235 218882 94820	251764	300 000
26001	7097	85164	18904 226848 102848	267696	312 000
27001	7428	89136	19573 234876 110876	283752	324 000
29001	8247	98964	20754 249048 125048	312096	348 000
30001	8777	105324	21224 254688 130688	323376	360 000
35001	11427	156468	23574 282888 158888	379776	420 000
40001	14077	168924	25924 311088 187088	436176	480 000
45001	16874	202488	28127 337524 213524	489048	540 000
50001	19774	237288	30227 362724 238724	539448	600 000
55001	22674	272088	32327 387924 263924	589848	660 000
60001	25574	306888	34427 413124 289124	640248	720 000

**Ensans
förbättring
på översk.
2006 - 2008**

Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna. Kommentarer till tabellen för 2006.

Från <http://wimnell.com/omr36-39t.pdf> 080202:

“Lägsta rimliga levnadskostnad för ensam förvärvsarbetande ickepensionär utan barn och inkomstskatter 2006 var 120 000 kr per år exklusive semester. I tabeller om skatterna 2006 finns uppgifter om hur stora överskotten i hushållsbudgetarna är sedan 120 000 kr och inkomstskatter betalats. Tabell för 2007 finns också, där 120 000 stigit till 122 000.

De borgerligas skatteförslag ligger i den gamla högerns skattetradition som går ut på att klaga på marginalskatteerna vid höga inkomster och kräva lägre skatter vid höga inkomster. De med höga inkomster vill framhäva sin förträfflighet och förmåga till ekonomisk framgång genom att klaga på marginalskatte och höga skatter vid höga inkomster.

De som har höga inkomster beundras av många och många tycks se höga inkomster som det viktigaste av allt. Höga chefer inom organisationer tävlar med varandra om att ha höga inkomster och tar ibland till tvivelaktiga metoder för att ge sig själva höga inkomster. Det räcker inte med årslöner på många miljoner, det ska också vara bonusar och pensioner för hundratals, uppemot miljardtals kr.

Ledningen för statliga företag, myndigheter och organisationer (inklusive statsråd och riksdagsledamöter) har inkomster som ligger högt över vad vanligt folk har, och är med och avgör vad det vanliga folket ska få för inkomster. Det makthavande skiktet tycks ha mycket dåliga kunskaper om de levnadsförhållanden som de med låga inkomster lever under. Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelnings problem.

Varken alliansen eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det.

Att leva på sin lön.

Borgerliga kräver ”att det ska gå att leva på sin lön” och att man ska få ”hälften kvar”.

De borgerliga partierna menar att inkomstskatterna är orimligt höga vid höga inkomster. Men om man ser på hur stora skatterna är i procent av inkomsterna blir slutsatsen en annan. Av tabeller framgår att inkomstskatten 2006 för ensam är cirka 30% vid en lön som räcker till lägsta rimliga levnadsstandard, cirka 32% vid medellön och cirka 40% vid en lön på en halv miljon kr per år, då personen har disponibelt cirka 200 000 kr mer än vad som behövs för den lägsta standarden. Jämfört med 30% skatt för den som bara får ihop till lägsta standard och 40% skatt för den som har 200 000 kr mer disponibelt är 40% mycket lågt och inte något som motiverar skattesänkning.

Ensam som har lön 720 000 kr per år betalar (2006) ca 45% i skatt och har disponibelt efter skatt nära 300 000 kr mer än den som har lön som bara räcker till lägsta standard. Det finns inga goda skäl varför den med lön 720 000 kr ska få en skattesänkning med 16 000 kr som i moderaternas förslag våren 2005. Man kan inte hävda, att den som tjänar en halv miljon eller 720 000 kr inte kan leva på sin lön.

Ensam med deltid kan ha lön på 12 000 kr per månad och har det då svårt att leva på lönen. Ensam sjuk eller arbetslös som haft låg lön kan med 80% ersättning från försäkringar ha ersättning på 10 000-12 000 kr eller lägre, och har då verkligen svårt att leva på det.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig på sådana inkomster om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.”

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	1364	16368	4637 55644 -64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	
7001	1628	19536	5373 64476 -55524	-51048	84 000
8001	1892	22704	6109 73308 -46692	-33384	96 000
9001	2161	25932	6840 82080 -37920	-15840	108 000
10001	2491	29892	7510 90120 -29880	240 kris-	120 000
11001	2849	34188	8152 97824 -22176	15648 gräns	132 000
12001	3212	38544	8789 104468 -14532	20936	144 000
13001	3575	42900	9426 113112 - 6888	46224	156 000
14001	3938	47256	10063 120756 756 kris-	61512	168 000
15001	4301	51612	10700 128400 8400 gräns	76800	180 000
16001	4664	55968	11337 136044 16044	92088	192 000
17001	5027	60324	11974 143688 23688	107376	204 000
18001	5390	64680	12611 151332 31332	122554	216 000
19001	5753	69036	13248 158976 38976	137952	228 000
20001	6151	73812	13850 166200 46200	152400	240 000
21001	6514	78168	14487 173844 53844	167688	252 000
22001	6877	82524	15124 181488 61488	182976	264 000
23001	7240	86880	15761 189132 69132	198264	276 000
24001	7603	91236	16398 196776 76776	213552	288 000
25001	7966	95592	17035 204420 84420	228840	300 000
26001	8324	99888	17677 212124 92124	244248	312 000
27001	8799	105588	18202 218424 98424	256848	324 000
29001	9859	118308	19142 229704 109704	279408	348 000
30001	10389	124668	19612 253344 115344	290688	360 000
35001	13039	156468	21962 263544 143544	347088	420 000
40001	15731	188772	24270 291240 171240	402480	480 000
45001	18631	223572	26370 316440 196440	452880	540 000
50001	21531	258372	28470 341640 221640	503280	600 000
55001	24431	293172	30570 366840 246840	553680	660 000
60001	27331	327972	32670 392040 272040	604080	720 000

2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4450 kr per mån = 53 400 kr per år för ensam och 5420 kr per mån för makar/sambor= 65 040kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 130 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 195 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	729	8748	5272 63264 -66736	-68472 (63264x2-195000)	
7001	977	11724	6024 72288 -57712	- 50424	84 000
8001	1225	14700	6776 81312 -48688	-32376	96 000
9001	1474	17688	7527 90324 -39676	-14352	108 000
10001	1745	20940	8256 99072 -30928	3144 kris-	120 000
11001	2055	24660	8946 107352 -22648	19704 gräns	132 000
12001	2365	28380	9636 115632 -14368	36264	144 000
13001	2676	32112	10325 123900 - 6100	52800	156 000
14001	2986	35832	11015 132180 2180 kris-	69360	168 000
15001	3297	39564	11704 140448 10448 gräns	85896	180 000
16001	3607	43284	12394 148728 18728	102456	192 000
17001	3918	47016	13083 156996 26996	118992	204 000
18001	4228	50736	13773 165276 35276	135552	216 000
19001	4539	54468	14462 173544 43544	152088	228 000
20001	4881	58572	15120 181440 51440	167880	240 000
21001	5191	62292	15810 189720 59720	184440	252 000
22001	5502	66024	16499 197988 67988	200976	264 000
23001	5812	69744	17189 206268 76268	217536	276 000
24001	6123	73476	17878 214536 84536	234072	288 000
25001	6437	77244	18564 222768 92768	250536	300 000
26001	6768	81216	19233 230796 100796	266592	312 000
27001	7100	85200	19901 238812 108812	282624	324 000
29001	7761	93132	21240 254880 124880	314760	348 000
30001	8091	97092	21910 262920 132920	330840	360 000
35001	10444	125328	24557 294684 164684	394368	420 000
40001	13094	157128	26907 322884 192884	450768	480 000
45001	15759	189108	29242 350904 220904	586808	540 000
50001	18659	223908	31342 376104 246104	557208	600 000
55001	21559	258708	33442 401304 271304	557208	660 000
60001	24459	293508	35542 426504 296504	658008	720 000

**Ensans
förbättring
på översk.
2006 - 2009**

Inkomstskatterna för förvärvsarbetsande icke-pensionär med jobbskatteavdrag är inkomståret 2009:

Inkomst kr/mån	Inkomstskatt avrundat	Ensam överskott i hushållsbudget sedan rimliga levnadskostnader 130 000 kr betalats	Inom parentes inkomstår 2006	2009 ökning
10001	17%	- 30928 kr	(-29880)	-1048
11001	19%	- 22648	(-22176)	-472
12001	20%	- 14368	(-14532)	64
13001	21%	- 6100	(- 6888)	788
14001	21%	2180	(756)	1424
Krisgräns				
15001	22%	10448	(8400)	2048
17001	23%	26996	(23688)	3272
20001	24%	51440	(46200)	5200
25001	26%	92768	(84420)	8348
30001	27%	132920	(115344)	17576
40001	33%	192884	(171240)	21644
50001	37%	246104	(221640)	24464
60001	41%	296504	(272040)	24464

Inkomst 11000 kr per månad = 132000 kr per år räcker till normala levnadskostnader, men skatten 19% av inkomsten gör att hushållsbudgeten går med underskott 22648 kr på året.

I de angivna rimliga kostnaderna 130 000 kr ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. Inkomsten bör vara cirka 15000 kr för att pengarna ska räcka till det. Observera att i siffrorna ingår jobbskatteavdrag. Arbetslösa och sjuka med ersättningar kanske 70% av lönen och inget jobbavdrag kan ligga illa till.

Jobbskatteavdragen.

I wimnell.com/omr36-9y.pdf finns på sidorna 354-358 några utredningar om jobbskatteavdrag som återges längre bort i det följande under rubriken "Överspelade utredningar om jobbskatteavdragen för 2007."

Utredningarna belyser krångligheter och orimligheter med jobbskatteavdragen och deras förhållande till grundavdragen. Inkomstgränserna i reglerna för grundavdrag och jobbavdrag är satta i prisbasbelop som väl är bra men inte bra för begripligheten, intervallen i de två systemen är olika vilket gör det förvirrande.

Reglerna för grundavdragen har föregåtts av långa utredningar och överväganden, men reglerna för jobbavdragen verkar helt godtyckliga och det går inte att se någon logik i dem, den logik man kan ana är att de ska ge skattelättnader för höga inkomster och att reglerna ska vara så krångliga att de så mycket som möjligt döljer den avsikten. Att de kan öka arbetsviljan eller skapa jobb är knappast troligt.

Fyra exempel på andra jobbavdrag har räknats igenom och redovisats. De bygger på variation av en faktor "20%" i reglerna som ändrats till 30%, 35%, 40% och 45%, men de obegripliga skiktgränserna har inte varierats. De 20 procenten förekommer bara i ett inkommsintervall och hela systemet blir som system inte bättre med att de varierar även om det gör skillnader i det intervallet.

Att räkna ut marginaleffekterna tar många timmar och är ett tråkigt göra och en vanlig skattebetalare ger sig knappast på det. Man måste vara mycket nyfiken för att göra det.

Jobbskatteavdragen är dåliga verktyg i fördelningspolitik. Ett problem är hur man ska kunna ordna jämlikhet mellan ensamma och makar.

Det är fel att försöka ordna jämlikhet med att sänka inkomstskatten vid låga inkomster. Det måste till en hushållsanknuten faktor som gör att ensamma får mer än makarna. Det är huvudsakligen bostadskostnaderna som gör att ensamma har det så mycket sämre än makarna. Det bästa sättet är att införa bostadsbidrag vid låga inkomster som är konstruerade så att ensamma vid samma arbetsprestation som makarna kan få samma standard som de.

Det finns inga bärande motiv för jobbskatteavdragen.

Man skulle kunna tänka sig att förvärsarbetande har extrakostnader på grund av sitt arbete. I skattesystemet finns vissa möjligheter att dra av för nödvändiga kostnader för arbetet. Dock får man inte dra av för vanliga levnadskostnader. Om man ruckar litet på det och säger sig att man kanske måste äta lunch ute om man arbetar skulle vissa matkostnader kunna räknas som förvärsinkomster. Med ledning av siffror från Konsumentverket o d skulle man kanske kunna motivera ett matavdrag på 10 000 kr per år. Det skulle ge en skattelättnad på

Inkomst 39900-109700:	26,4% av 10000=	2640 kr
109700-125400:	33% av 10000=	3300 kr
125400-317600:	36,3% av 10000=	3630 kr.
Inkomster med värnskatt	57% av 10000=	5700 kr.

Direktörerna med höga löner skulle få tre tusenlappar mer skattelättnad än de med de lägsta inkomsterna, men lättnaderna skulle inte komma upp till jobbavdragens lättnader.

Om man bygger på resonemanget och säger att förvärsarbetande måste få ha extrakostnader för semester på 10 000 kr blir det för det samma lättnader, men man kommer ändå inte upp till jobbavdragens lättnader.

Avdrag gynnar höginkomster och det verkar underligt att direktörerna skulle få ha dyrare mat och dyrare semestrar. Man skulle kunna

föreskriva att avdrag bara får ske på kommunalskatten då det inte skulle bli skillnad mellandirektör och låginkomster. Då skulle avdrag på 20 000 kr ge lättnad på i genomsnitt 7260 kr per år. Emellertid förefaller semesterkostnad på 10 000 kr orealistiskt högt sett från en arbetslös som inte får denna lättnad. Att maten blir dyrare när man har förvärsarbete kan man förstå. Räknat på detta sätt kan man kanske försvara en skattelättnad på 5000 kr.

Räkandet här blir godtyckligt, man kan inte räkna fram ett lämpligt avdrag. Därför verkar det bättre med en skattereduktion lika stor för alla och som inte gör anspråk på att vila på någon sorts juridisk rättvisa.

Det som måste ske är minskning av jobbskatteavdragen vid höga inkomster. Det man minskar måste användas för att förbättra för de låga inkomsterna, så som alliansregeringen hela tiden sagt att de vill (men inte menat och inte omsatt i praktiken).

De genomsnittliga förmögenheterna är större ju högre inkomsterna är och vinsten på de ändrade fastighetsskatterna är genomsnittligt större ju högre inkomsterna är. De med höga inkomster har genom ändringar av de två skatterna fått lättnader utöver det som följer av jobbavdragen.

Enligt regeringen skulle skattelättnaderna av jobbavdragen 2007 bli högst 11720 kr på året.

De fyra nyss nämnda alternativen till jobbavdrag för 2007 gav olika skattelättnader vid inkomst 109700 kr och däröver:

- 1) 7966 kr= 3754 kr lägre än 11720 kr
- 2) 9250 kr= 2470 kr lägre än 11720 kr
- 3) 10533 kr= 1187 kr lägre än 11720 kr
- 4) 11818 kr= 98 kr högre än 11720 kr

Därefter står det: "För 2008 bör skattelättnaden bli lika stor för alla inkomster över 109700 kr. Alternativ 2 eller 3 borde kunna väljas beroende på vad statsfinanserna klarar. I alternativ 2 blir det minskning av skatteminskningen vid inkomster över 292900 kr, i alt 3: 305700 kr. Medelinkomsten 2007 ligger på 25400 kr/mån= 304800 kr/år."

Därefter: "En bättre fördelningsprofil erhålls om man samtidigt med ändring av arbetsavdraget avskaffar TV-licensen (avgiften) för privat-hushåll och ersätter den med en kollektivlicens betald av riksdagen. Per hushåll innebär det en skattelättnad på drygt 2000 kr, säg 2000. Det innebär en mer rättvis fördelning mellan ensamma och makar.

I så fall kan man välja alternativ 2 : 9250 kr är 2470 kr lägre än 11720 kr, men det minskat med 2000 kr för ensam blir 470 kr lägre. För makar blir vinsten på TVlicensen 1000 kr per make och resultatet blir 1470 kr lägre än 11720 kr så att jobbavdragets minskning blir mindre vid inkomster över 302900 kr. Medelinkomsten får ingen försämring.

Ensamma med låga inkomster får underskott i hushållsbudgetarna och därför bör införas bostadsbidrag för ensamma utan barn enligt förslag som visats tidigare. Kostnaderna för det borde kunna tas bl a genom att minska jobbavdragen vid höga inkomster. Några kostnads-beräkningar om detta görs inte här."

Det ska tilläggas att minskningar av jobbavdragen vid höga inkomster också bör användas till att förbättra för pensionärer med låga inkomster.

Regeringens höjningar av jobbskatteavdragen 2008 och 2009 var onödiga höjningar när det gäller höginkomster.

För 2009 gäller:

Arbetsinkomst

$$38\,948 = 3246 \text{ kr/mån}$$

$$116\,416 = 9701 \text{ kr/mån}$$

$$299\,600 = 24967 \text{ kr/mån}$$

$$299\,600$$

Skattereduktion av jobbavdrag enligt reglerna:

$$(38\,948 - 18\,104) \times 0,33 = 20\,844 \times 0,33 = \mathbf{6\,878}$$

$$\begin{aligned} &((38\,948 + 0,25 \times (116\,416 - 38\,948)) - 32\,912) \times 0,33 = \\ &((38\,948 + 0,25 \times 77\,468) - 32\,912) \times 0,33 = \\ &(38\,948 + 19\,367 - 32\,912) \times 0,33 = \\ &25\,403 \times 0,33 = \mathbf{8\,382} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} &((58\,336 + 0,065 \times (299\,600 - 116\,416)) - 16\,307) \times 0,33 = \\ &((58\,336 + 0,065 \times 183\,184) - 16\,307) \times 0,33 = \\ &= ((58\,336 + 11\,906) - 16\,307) \times 0,33 = \\ &53\,935 \times 0,33 = \mathbf{17\,798} \end{aligned}$$

$$(70\,277 - 16\,307) \times 0,33 = 53\,970 \times 0,33 = \mathbf{17\,810}$$

Några andra inkomster:

$$120\,000 = 10000 \text{ kr per mån}$$

$$132\,000 \quad 11000$$

$$144\,000 \quad 12000$$

$$156\,000 \quad 13000$$

$$168\,000 \quad 14000$$

$$180\,000 \quad 15000$$

$$192\,000 \quad 16000$$

$$204\,000 \quad 17000$$

$$216\,000 \quad 18000$$

$$228\,000 \quad 19000$$

$$240\,000 \quad 20000$$

$$300\,000 \quad 25000$$

$$\mathbf{8566}$$

$$\mathbf{9183} \text{ (ökar med 617 kr per löneökning 1000 kr /mån)}$$

$$\mathbf{9800}$$

$$\mathbf{10417}$$

$$\mathbf{11034}$$

$$\mathbf{11651}$$

$$\mathbf{12268}$$

$$\mathbf{12885}$$

$$\mathbf{13502}$$

$$\mathbf{14119}$$

$$\mathbf{14736}$$

$$\mathbf{17800}$$

Principförslag för inkomståret 2010.

* **Jobbskatteavdraget avskaffas och ersätts med en skattereduktion** lika med skatten på arbetsinkomster, dock högst 1000 kr per månad = 12000 kr per år.

* **TV-avgiften avskaffas för privathushåll** och ersätts med en kollektivavgift betald av riksdagen. Ger skattelättnad 2076 kr per hushåll.

* **Bostadsbidrag införs för barnlösa icke-pensionärer som inte kan få ungdomsbostadsbidragen.**

För hushåll utan studiemedel: Bidrag 75% av bostadskostnad mellan 400 och 4200 kr per månad. Max bidrag 2 850 kr per mån = 34 200 kr per år. Avtrappning 20% av inkomst över 58 500. Avtrappningssträcka 171 000. Slutavtrappat vid inkomst 58500+ 171 000= 229 500 kr = 19125 kr per mån. Reglerna följer mönstret för bostadsbidrag till barnfamiljer. Se tabeller i det närmast följande.

* **Ersättningar i sjuk- och arbetslöshetsförsäkringar återställs till 80% av lönen.**

* **Förbättringar för pensionärer med låga inkomster införs.**

Det första som behöver göras är att ta bort regeln i bostadstilläggs-systemet som medför att taxeringsvärden för fritidshus påverkar bostadstilläggen. Det lär kunna ordnas mycket lätt genom följande strykningar i Lag (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.:

“16 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras för förmögenhet beräknad per den 31 december året före det år då ansökan om bostadstillägg görs enligt vad som anges i denna paragraf och 17 §.

Som förmögenhet räknas den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, beräknad med bortseende från värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt som avses i 2 kap. 13 respektive 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) (strykes: ~~och som utgör den sökandes permanentbostad~~) samt skulder med säkerhet i denna egendom. För sökande som har sin bostad i särskild boendeform skall detsamma gälla i fråga om värdet av privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt (strykes: ~~som utgör permanentbostad~~) för den sökandes make”.

Att fritidshusens taxeringsvärden ska påverka bostadstilläggen infördes under krisåren på 1990-talet. Någon återställning har inte skett. Pensionärer med låga inkomster tillhör enligt makthavarna en underklass som man inte behöver bry sig om.

I systemet för bostadstilläggen bör förmögenhetstillägget på 15% (den s k skärpningsregeln) tas bort eller minskas till högst 10%. Om ett förmögenhetstillägg ska vara kvar bör beloppsgränserna åtminstone motsvara den nivå som gällde 1975 och som efter uppräknings efter prisutvecklingen sedan dess år 2005 blir 370 000 kr per pensionär (2009 cirka 400 000 kr). I Sveriges behandlas nu lågpensionärerna sämre än 1975.

Sedan förmögenhetsskatten och fastighetsskatten tagits bort, med skattelättnader för icke-pensionärer som kan uppgå till hundratusentals kronor, är det orimligt att för låginkomstpensionärer i bostadstilläggs-systemet behålla regler om att förmögenheter ska påverka tilläggen.

I lagen om bostadstillägg innebär 16§ och 17§ att pensionärerna får bostadstilläggen reducerade på grund av förmögenhet. När förmögenhetsskatten tas bort kan mycket rika icke-pensionärer få stora skatte-

lätnader. Det är då olämpligt att de sämst ställda pensionärerna har kvar förmögenhetsreglerna i 16§ och 17§, de bör tas bort så att förmögenhet i alla former på inget sätt minskar bostadstilläggen. 16§ och 17§ bör upphöra att gälla.

* I systemet för bostadstilläggen bör man mildra minskningen av tilläggen som är en följd av kapitalinkomster. Med de låga räntorna på sparmedel, vanligen lägre än inflationen, medför skatten 30% att kapitalets realvärde minskar, med minskning av bostadstilläggen minskar det ännu mer. Pensionärer i det nedre avtrappningsskiktet har margineffekt ensam 2009 88-95% på pensionsinkomster, dvs får behålla mycket litet av ATP-pensionen. Att då dessutom minska tilläggen 62% av kapitalinkomsterna verkar förföljelse, det borde bort.

2009: Ensam pension 92 876-135 676: margineffekt skatt 33% + avtrappning bostadstillägg 62%, summa 95%.

Ensam pension över 135 676: $36,3 + 50 = 86,3\%$

Make pension 82 818-125 618 :95%

Make pension över 125 618: 86,3%

Nu ska pensionärerna få rabatt på fastighetsskatten. Det nya förslaget ska träda i kraft den 1 december 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering. Förslaget innebär att skatten för småhus som är permanentbostäder begränsas till 4 procent av ägarens inkomst. Ägaren måste ha fyllt 65 för att vara berättigad till rabatten eller ha fått sjuk- eller aktivitetsersättning året innan.

Regeln om begränsning av fastighetsskatten kom till under den socialdemokratiska regeringen, men gällde bara permanentboende. Regeringen och finansminister Bosse Ringholm lovade att det skulle ändras så att den skulle gälla också för fritidshus men genomfördes inte före

valet.

Den borgerliga regeringen gjorde om fastighetsskatten och begränsningsregeln försvann, men den har nu dykt upp för pensionärer med låga inkomster. **Den bör gälla också för fritidshusägarna i fall då de inte permanentbor i småhus utan bor i hyreslägenhet o d.**

* Övrigt: För pengarna som blir över efter det som nämnts kan man förbättra där den borgerliga regeringen försämrat och som slår mot dem med låga inkomster, vilket inte kan uppräknas nu. Oppositionspartierna har här möjlighet att framlägga sina åsikter.

I det följande visas först förslaget till bostadsbidrag för barnlösa icke-pensionärer. Sedan kommer redovisningar av hushållskostnader för 2009 och därefter kompletterande redovisningar.

Bostadsbidrag till icke-pensionärer utan barn. 2006. Förslag.

Disponibelt efter skatt och hushållskostnader 120000 för ensam, för makar 180 000. kr per år.

Kompletterat med bostadsbidrag enligt förslag nedan för ickepensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor.

I de angivna lägsta kostnaderna (enligt tidigare redovisning ovan) ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor.

För hushåll utan studiemedel:

Bidrag 75% av bostadskostnad mellan 400 och 4200 kr per månad. Max bidrag 2 850 kr per mån= 34 200 kr per år. Avtrappning 20% av inkomst över 58 500. Avtrappningssträcka 171 000. Slutavtrappat vid inkomst 58500+ 171 000= 229 500 kr = 19125 kr per mån.

Reglerna följer mönstret för bostadsbidrag till barnfamiljer.

Ensam				Makar lika inkomst		Ensam bostadsbidrag			Makar bobidrag	
Mån. lö	Prelskatt	Efter skatt	Över-	Överskott		Årslön	Avtrappning	Bidrag	Avtrappning	Bidrag
/mån	/år	/mån	/år	/år		per person				
6001	1364	16368	4637	55644	-64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	72 000	2700	31500	17100 17100
7001	1628	19536	5373	64476	-55524	-51048	84 000	5100	29100	21900 12300
8001	1892	22704	6109	73308	-46692	-33384	96 000	7500	26700	26700 7500
9001	2161	25932	6840	82080	-37920	-15840	108 000	9900	24300	31500 2700
10001	2491	29892	7510	90120	-29880	240 krisgräns	120 000	12300	21900	34200 0
11001	2849	34188	8152	97824	-22176	15648	132 000	14700	19500	
12001	3212	38544	8789	104468	-14532	20936 30% av inkomsterna	144 000	17100	17100	
13001	3575	42900	9426	113112	-6888	46224 2008 för arbetsink.	156 000	19500	14700	
14001	3938	47256	10063	120756	756 krisgräns	61512 över noll ligger under	168 000	21900	12300	
15001	4301	51612	10700	128400	8400	76800 148 000, enl. (m)	180 000	24300	9900	
16001	4664	55968	11337	136044	16044	92088	192 000	26700	7500	
17001	5027	60324	11974	143688	23688	107376	204 000	29100	5100	
18001	5390	64680	12611	151332	31332	122554	216 000	31500	2700	
19001	5753	69036	13248	158976	38976	137952	228 000	33900	300	

Ensam:

En ung flicka kan få arbete på ett kafé med lön 70-80 kr per timme = cirka 12-13 000 kr per mån. enligt P1s jobbprogram söndagen den 2 april 2006. Vid 12 000 (ca 72 kr per tim) blir det i detta alternativ disponibelt 2568 kr utöver grundkostnaderna 120 000 kr. Vid 13 000 kr (ca 78 kr per tim) 7812 kr. Vid 11 000 kr (ca 66 kr per tim) blir det underskott 2676 kr. Vid 10 000 kr (ca 60 kr per tim) blir underskottet 7980 kr.

Vid inkomst 13 000 kr är skatten 42 900 kr per år och bidraget 14 700, dvs 28 200 kr lägre än skatten. Vid inkomster över 9000 kr per mån är skatten alltid större än bidraget. Bostadsbidraget bör ses som en komponent i skattesystemet som korregerar skattesystemets skeva utfall.

Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn, med bostadsbidrag enligt föregående sida.

Ensam						Makar lika inkomst		Årslön per person	Ensam bostadsbidrag		Makar bobidrag	
Mån. lö	Prelskatt /mån	Efter skatt /år	Över- /mån	Över- /år	Överskott /år	Bidrag	Överskott efter bidrag		Bidrag	överskott efter bidrag		
6001	1364	16368	4637	55644	-64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	72 000	31500	-32856	17100	-51612	
7001	1628	19536	5373	64476	-55524	-51048	84 000	29100	-26424	12300	-38748	
8001	1892	22704	6109	73308	-46692	-33384	96 000	26700	-19992	7500	-25884	
9001	2161	25932	6840	82080	-37920	-15840	108 000	24300	-13620	2700	-13140	
10001	2491	29892	7510	90120	-29880	240 krisgräns	120 000	21900	-7980	0	240	
11001	2849	34188	8152	97824	-22176	15648	132 000	19500	-2676		15648	
12001	3212	38544	8789	104468	-14532	20936 30% av inkomsterna	144 000	17100	2568		20936	
13001	3575	42900	9426	113112	-6888	46224 2008 för arbetsink.	156 000	14700	7812		46224	
14001	3938	47256	10063	120756	756 krisgräns	61512 över noll ligger under	168 000	12300	13056		61512	
15001	4301	51612	10700	128400	8400	76800 148 000, enl. (m)	180 000	9900	18300		76800	
16001	4664	55968	11337	136044	16044	92088	192 000	7500	23544		92088	
17001	5027	60324	11974	143688	23688	107376	204 000	5100	28788		107376	
18001	5390	64680	12611	151332	31332	122554	216 000	2700	34032		122554	
19001	5753	69036	13248	158976	38976	137952	228 000	300	38976		137952	
20001	6151	73812	13850	166200	46200	152400 Medianinkomst 2008	240 000					
21001	6514	78168	14487	173844	53844	167688 242 000 för arbetsink.	252 000					
22001	6877	82524	15124	181488	61488	182976 över noll, enl.(m)	264 000					
23001	7240	86880	15761	189132	69132	198264	276 000					
24001	7603	91236	16398	196776	76776	213552 Medianinkomst 2008	288 000					
25001	7966	95592	17035	204420	84420	228840 282 000 för arbetsink.	300 000					
26001	8324	99888	17677	212124	92124	244248 över 41 200, enl. (m)	312 000					
27001	8799	105588	18202	218424	98424	256848	324 000					
29001	9859	118308	19142	229704	109704	279408	348 000					
30001	10389	124668	19612	253344	115344	290688 80% av inkomsterna	360 000					
35001	13039	156468	21962	263544	143544	347088 2008 ligger under	420 000					
40001	15731	188772	24270	291240	171240	402480 351 000, enl (m). för	480 000					
45001	18631	223572	26370	316440	196440	452880 arb.ink över noll	540 000					
50001	21531	258372	28470	341640	221640	503280 (389 000 för arb.ink.	600 000					
55001	24431	293172	30570	366840	246840	553680 över 41 200)	660 000					
60001	27331	327972	32670	392040	272040	604080	720 000-					

Konsumentverkets hushållsbudgetar: för 2009 +bostadskostnader mm.

I Konsumentverkets broschyr "Koll på pengarna 2009" finns beräkningar för år 2009. Konsumentverket anger:

Individuella kostnader:

1. Livsmedel: Bygger på en fyra veckors näringsberäknad matsedel med vanliga rätter som innehåller både råvaror och halvfabrikat. Lättöl ingår liksom lite godis, läsk och snacks. Beloppen för vuxna gäller vid begränsad fysisk aktivitet. Är du ensamstående lägger du till 100 kronor per månad för mindre förpackningar och mer svinn.

Alla mål äts hemma eller matlåda (Utom tilläggen 100 kr):

Kvinna 18-30 år 1580 kr per mån. 31-60 år 1540 kr. 61-74 år 1420 kr. 75- år 1380 kr.

Säg kvinna 18-60 år 1550 kr per mån. 61- år 1410 kr/mån.

Man 18-30 år 2050 kr. 31-60 år 1950 kr. 61- 74 år 1760 kr. 75- år 1540 kr

Säg man 18-60 år 1980 kr per mån. 61- år 1680 kr/mån

(Om lunch äts ute 5 dagar i veckan blir livsmedelskostnaderna hemma 350 kr/mån lägre för kvinnor och 440 kr lägre för män i åldrarna 18-60 år.)

2. Kläder, skor: Innehåller också kemptvätt, skoreparationer och tillbehör som väska, klocka, paraply. **Vuxen kv: 530 kr/mån. Man 520**

3. Fritid, lek (inklusive mobil): Här ingår bl a leksaker, cd-skivor, böcker, skidor, cykel, föreningsavgift. **Vuxen person 530 kr/mån.**

4. Hygien (personlig): Tvål, tandkräm, blöjor, hårklippning etc. För kvinnor till och med 49 år ingår mensskydd för ca 30 kronor i månaden.

Kvinna 18-60 år 360 kr per mån. 61- år 340kr.

Man 18- år 300 kr.

Summa individuella kostnader exkl livsmedel: kv 18-60 år 1420 kr per mån, 61-år 1400 kr, man 18- år 1350 kr.

Gemensamma kostnader:

5. Förbrukningsvaror: Tvätt-och rengöringsmedel, toalett- och hushållspapper m m. **1 person 100 kr per mån. 2 pers 130 kr.**

6. Hemutrustning (inklusive dator): Möbler, husgeråd, tv, dator(ca 200 kr/mån) m m, sådant som slits och ersätts. Frys, disk-, tvättmaskin ingår inte. **1 pers 560 kr per mån, 2 pers 650 kr.**

7. Media, fast telefon, Internet m m: Innehåller även brev, kort och frimärken m m. **1 pers 810 kr per mån, 2 pers 840 kr.**

8. Hemförsäkring kostar olika beroende på bostadsort. Storstad: över 200 000 inv. Mellanstor stad: 50 000 - 200 000 inv. Mindre tätort: under 50 000 inv. Uppgifterna från Konsumenternas försäkringsbyrå. **1 person storstad 140 kr per mån. 2 pers 150 kr.** (Mellanstad 90/100. Mindre tätort -70/70.)

Summa gemensamma kostnader storstad (exkl el): 1 pers 1610 kr per mån. 2 pers 1770 kr.

9. El - Uppskattad förbrukning i hyreslägenhet: 1 person 180 kWh per månad, 2 personer 240 kWh. El i Stockholm fast avgift ca 60 kr per mån. KWh-pris ca 1,50 kr. (Fortum) Gör: **1 person 330 kr per mån. 2 pers 420 kr.**

Övrigt:

Kollektivresor och fackavgifter (inkl a-kassa): För en 20-åring anger Konsumentverket: Kollektiva lokalresor 640 kr per månad och fackavgifter (inkl a-kassa) 530 kr per månad. **Summa 1170x12= 14040 per år.**

I Stockholm kostar busskort 690 kr per mån (pensionär 420 kr).

För åldrar 18-60 år är kostnaderna enligt punkterna 1-9 i följande uppställning.

Punkten 10 är en post läkarvård och tandvård, som socialstyrelsen hade i en tidigare socialbidragsnorm, ca 70 kr per månad, men som inte finns med i Konsumentverkets budget.

För livsmedel räknas här med att alla mål äts hemma (matlåda till arbetet), för ensamboende ska läggas till 100 kr per månad.

Hemförsäkring i storstad. Alkohol, tobak, tips & spel ingår ej i någon post ovan.

Bostadskostnader:

Genomsnittlig hyra för hyreslägenheter i riket i januari 2008 enligt SCBs Statistiska meddelanden BO 39 SM 0801 var

2 rok 4340 kr per mån = 52080 kr per år.

3 rok 5281 kr per mån = 63372 kr per år.

Procentuell hyresförändring mellan januari 2006 och januari 2007 enligt SCB sid 179 i SCBs Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008: 0,9%. (0,3% i Stor-Stockholm och 1,3% i övriga kommuner med mer än 75 000 invånare). (Den genomsnittliga höjningen var 2004 2,5%, 2005 2,3%, 2006 1,3%.) Det gör för 2007: 2 rok 50478 kr per år. (Ökning 450 kr) 3 rok 61545 kr per år. (Ökning 549 kr) Ökning 2007-2008 antag 1,0%.

I genomsnitt höjdes hyrorna med 2,7 procent mellan januari 2007 och januari 2008, enligt nämnda Statistiska meddeland. Antag höjning 2008-2009 2,7%

Det gör hyror 2009:

2 rok 53486 kr per år. Säg 4450 kr per mån = 53400 kr per år.

3 rok 65083 kr per år. Säg 5420 kr per mån = 65040 kr per år.

Utrymmesstandard :

Enligt Diagram 10.2, sid 225 i SCBs Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008, hade i hyreslägenheter 2002:

Hushåll med en person - 64 år i genomsnitt ca 1,8 rok (1,77), 65 - år cirka 2,0 rok (2,08).

Hushåll med makar, 2 personer - 64 år cirka 2,8 rok (2,72), 65 - år cirka 3,0 rok (2,98).

(Siffrorna inom parentes från tabell 10.7 på sid 230 i årsboken).

I bostadsrättslägenheter, tab 10.7 ungefär som i hyreslägenheter: Ensam - 64 år 1,95 rok, 65 - år 2,46. Makar - 64 år 2,92 rok, 65 - år 3,14 rok.

I småhus är rumsantalen cika 2 rum större än i hyreslägenheter: Ensam - 64 år 4,17 rok, 65 - år 4,19. Makar - 64 år 4,72, 65 - år 4,64 rok.

Mot bakgrunden av dessa siffror är det rimligt att räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar. (Utan barn).

Boverkets principer för bostadsytor innebär att 2 rok för ensam och 3 rok för makar ger likvärdig bostandard.

2009:

1 person 2 rok 4450 kr per mån = 53400 kr per år.

2 personer 3 rok 5420 kr per mån = 65040 kr per år.

Konsumentverket anger för 2009 bostadskostnad 4800 kr per månad (inkl el) för ensam 20 år som bor i egen lägenhet 2rok. Utan el 330 kr blir det 4470 kr per mån.

Månadskostnader år 2009, förvärvsarbetande icke-pensionärer:

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
1. Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	1980+100	1550+100	1980+1550
2. Kläder och skor	520	530	520+530
3. Lek och fritid (inkl mobil)	530	530	530+530
4. Hygien (personlig)	300	360	300+360
5. Förbrukningsvaror	100	100	130
6. Hemutrustning (inklusive dator)	560	560	650
7. Media, fast telefon, Internet mm	810	810	840
8. Hemförsäkring	140	140	150
9. Hushålls-el	330	330	420
10. Läkarvård, tandvård	70	70	70+70
Summa per månad 2009	5440	5080	8630
Genomsnitt för ensam man +kv/mån		5260	

Årskostnader år 2009, förvärvsarbetande icke-pensionärer:

Individuella respektive

gemensamma kostnader:

Summa per månad 2009

Ensam man

5440

Ensam kv.

5080

Makar

8630

enligt månadsedovisningen.

Genomsnitt för

ensam man +kv/mån

5260

2009 per år:

63120

103560

Bostadshyra per år säg :

Ensam 2rok, 12x 4450

53400

Makar 3rok, 12x 5420

65040

Summa per år 2009,

bostad + övrigt

116520

168600

Förvärvsarbetande:arbets-

resor+ fackavgifter säg

14040

28080

Summa per år 2009:

bostad + övrigt

130560

196680

Här är inget räknat för

höga semesterkostnader eller

andra resor än lokalresor.

Säg för enkelhets skull,

avrundat

130 000

195 000

Makar 150 % av ensam.

Pensionärer 2009. I förhållande till förvärvsarbetande icke-pensionärer: Livsmedel: man 1680 kr per mån=300 kr lägre per månad, kvinna 1410= 140 kr lägre, genomsnitt m+kv 220 kr lägre per mån = 2640 kr per år. Busskort: 270 kr lägre per mån= 3240 kr per år. Fackavgift: 530 kr lägre per månad =6360 kr per år. Läkare och läkemedel : 900+1800 = 2700 kr högre per år. Summa: Ensam 9540 kr lägre. Makar 19080 lägre .

Hemtjänst: (lågt räknat) ensam 1200 kr per år, makar 1800 per år. per **Summa cirka ensam 8000 kr, makar tillsammans cirka 17000 kr lägre.**

Säg totalsumma:

Ensam : 122 000

Makar tillsammans: 178 000

(Makar 146 % av ensam)

Från Försäkringskassans huvudkontor 090314.

Pensionstagare med ålderspension 1). December 2007.

Antal pensionstagare fördelade efter årsbeloppsintervall 2), kön och ålder.

Medelårsbelopp 3) per kön och ålder. Ålderspension hel MÄN och KVINNOR.

Årsbelopp i kr	Ålder 31/12		66	67	68	69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-94	95-99	100-	Summa
	61-64	65												
- 9 999	5 847	1 521	1 891	1 702	1 566	1 449	8 523	5 500	3 077	1 083	293	63	14	32 529
10 000- 19 999	2 497	1 193	1 623	1 637	1 823	1 813	4 797	3 232	1 709	630	147	29	1	21 131
20 000- 29 999	778	969	1 212	1 124	1 049	911	2 435	1 767	1 036	555	122	26	1	11 985
30 000- 39 999	716	671	902	808	789	763	1 890	1 549	1 730	2 028	1 245	333	26	13 450
40 000- 49 999	829	506	686	607	705	586	1 977	2 482	3 781	4 362	1 887	400	43	18 851
50 000- 59 999	1 312	524	607	657	643	651	4 393	7 727	12 373	13 521	5 888	1 258	83	49 637
60 000- 69 999	1 973	670	754	759	840	802	5 750	10 520	16 240	17 366	9 191	2 350	229	67 444
70 000- 79 999	2 886	2 939	2 951	3 047	3 406	3 673	23 119	32 897	31 381	20 365	8 299	2 504	323	137 790
80 000- 89 999	4 029	4 606	4 347	4 640	4 681	4 755	29 681	31 963	28 243	18 896	8 721	3 293	572	148 427
90 000- 99 999	4 525	6 461	6 010	5 818	5 901	6 064	25 630	22 695	17 186	10 056	3 843	1 219	113	115 521
100 000-109 999	4 940	9 472	8 707	8 302	8 052	7 410	24 369	20 932	15 735	9 707	3 897	978	51	122 552
110 000-119 999	5 092	9 070	8 349	7 829	7 514	6 892	25 411	20 829	15 879	9 964	3 657	617	23	121 126
120 000-129 999	5 276	9 330	8 726	8 127	8 161	7 604	28 338	22 815	17 505	10 300	3 168	398	18	129 766
130 000-139 999	5 496	8 809	8 285	7 794	7 645	7 014	31 743	24 552	17 444	9 612	2 733	267	16	131 410
140 000-149 999	4 629	8 820	8 485	7 888	7 996	7 414	30 246	22 829	15 563	8 210	2 138	227	22	124 467
150 000-159 999	2 861	7 903	7 135	6 919	6 946	6 495	26 398	19 489	12 692	6 561	1 619	222	-	105 240
160 000-169 999	1 702	7 180	6 471	6 066	5 865	5 439	22 874	15 942	9 977	4 998	1 319	197	-	88 030
170 000-179 999	863	6 691	6 102	5 516	5 284	4 720	19 145	13 297	8 142	4 188	1 042	219	-	75 209
180 000-189 999	195	7 872	7 733	7 203	5 511	4 952	17 373	12 044	7 941	4 003	1 084	151	-	76 062
190 000-199 999	8	2 423	2 743	3 757	5 933	6 190	33 315	25 275	16 381	7 682	1 812	34	-	105 553
200 000-209 999	-	40	282	649	740	788	8 718	7 333	6 392	4 323	1 455	21	-	30 741
210 000-219 999	-	-	29	358	376	362	682	303	537	364	134	8	-	3 153
220 000-229 999	-	-	2	242	346	269	400	132	227	145	57	2	-	1 822
230 000-239 999	-	-	1	23	161	215	226	67	107	76	32	2	-	910
240 000-249 999	-	-	-	3	38	60	122	40	46	38	11	-	-	358
250 000-	1	1	3	6	13	46	272	87	80	73	30	2	-	614
Summa	56 455	97 671	94 036	91 481	91 984	87 337	377 827	326 298	261 404	169 106	63 824	14 820	1 535	1 733 778
Medelbelopp	95 985	128 929	127 281	128 460	128 856	128 534	128 277	121 491	114 733	106 960	98 172	86 438	79 669	120 354

ANM 24 pensionstagare fattas i denna tabell.

Från SCB

Sammanräknad förvärvsinkomst 2007

Sammanräknad förvärvsinkomst efter deciler.

Personer folkbokförda i Sverige både 2007-01-01 och 2007-12-31.

Decil- grupper	Kvinnor och män		Kvinnor		Män	
	20 - år	20 - 64 år	20 - år	20 - 64 år	20 - år	20 - 64 år
1	29 402	18 416	27 737	16 852	31 770	20 635
2	98 268	96 789	90 197	87 327	119 149	110 439
3	136 536	154 785	116 711	137 113	168 291	181 908
4	170 865	195 797	145 204	174 325	204 211	229 001
5	202 172	227 751	173 812	201 801	239 034	261 580
6	233 220	255 774	201 703	226 249	271 610	290 363
7	265 173	285 573	229 606	250 001	304 531	320 636
8	303 138	321 554	259 782	278 806	343 653	359 771
9	358 278	378 289	303 508	322 296	411 168	430 680
10	600 066	635 242	453 202	481 257	715 057	749 849
Medelvärde topp 5%	753 984 799 028		544 533 579 238		909 514 955 516	
Medelvärde topp 1%	1314 972 1408 333		843 862 899 831		1655 057 1761 690	
Medelvärde 1	239 712 256 997		200 146 217 603		280 847 295 486	
Medelvärde 2	246 614 266 494		205 693 225 558		289 251 306 520	

Decil- grupper	Kvinnor och män		Kvinnor		Män	
	20 - år	20 - 64 år	20 - år	20 - 64 år	20 - år	20 - 64 år
P10	78 324	58 844	75 360	51 830	87 912	68 884
P50 median	217 890 241 911		187 820 214 438		255 662 275 974	
P90	403 511	426 475	334 976	354 350	468 670	490 217
P90/P10	5,2 7,2		4,4 6,8		5,3 7,1	
Gini-koefficient	0,346 0,344		0,322 0,318		0,343 0,347	

Definitioner

* Sammanräknad förvärvsinkomst består av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet.

* Medelvärde 1 beräknas för samtliga.

* Medelvärde 2 beräknas för de som har en inkomst.

* Percentiler/Gränsvärden - Värdet som avgränsar den första tiondelen av populationen kallas P10 medan värdet som avgränsar den översta tiondelen av populationen benämns P90. Värdet i mitten, P50, kallas median.

* Gini-koefficienten kan anta ett värde mellan 0 och 1. Ett högt värde på koefficienten visar på en större ojämnheter än ett lågt värde.

Källdata

Pensionsinkomster se sid 89, föregående sida.

Från www.skatteverket.se 090302:

“Genomsnittliga skatte- och avgiftssatser

Den genomsnittliga kommunala skattesatsen 2009 i landet (skatt till kommun och landsting) är 31,52 procent. Genomsnittlig avgift till Svenska kyrkan exklusive begravningsavgift är 0,99 procent och genomsnittlig begravningsavgift är 0,22 procent.”

Summan av dessa tre belopp är 32,73 procent.

Säg att den genomsnittliga kommunala skattesatsen (inkl avgifter) 2009 är 33%.

“Nyheter 2009 (inkomståret 2008)

- Fastighetsskatten på bostäder (småhus och hyreshus), har ersatts av en kommunal fastighetsavgift.
- Fastighetsskatten på privatbostäder i utlandet har slopats.
- Fastighetsskatten på vattenkraftverk har höjts till 2,2 %.
- Den generella nedsättningen av egenavgifter har slopats.

Skattereduktionen för fastighetsskatt har slopats.

- En ny skattereduktion, skattereduktion för fastighetsavgift som gäller pensionärer har införts.
- Begränsningsregeln har slopats.
- Den särskilda löneskatten på vissa förvärvsinkomster för personer födda 1937 och tidigare har slopats.”

“Nyheter till 2009 års deklaration

Nedan presenteras ett urval av de nyheter som gäller inkomståret 2008. Fullständig information finns i aktuell broschyr.

- Avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats med egen bil är 18:50 per mil.
- Högsta avdrag för pensionssparande är 12 000 kronor.

- Fastighetsskatten på bostäder (småhus och hyreshus), ersätts av en kommunal fastighetsavgift. Fastighetsavgiften och fastighetsskatten för hela 2008 ska betalas av den som ägde fastigheten den 1 januari 2008.
- Fastighetsskatten på privatbostäder i utlandet slopas.
- Den skattepliktiga delen av vinsten vid försäljning av privatbostad höjs.
- Reglerna för dig som begär uppskov med beskattning av vinst vid försäljning av privatbostad ändras.
- Bostadsuppskovet räntebeläggs.
- Förmånen att för privat bruk använda lånedator värderas till 4 800 kronor per år.
- Avdragsrätten för dubbel bosättning och tillfälligt arbete ändras.”

Viktigare lagar & förordningar

Inför årsskiftet 2008/2009

Producerad av Regeringskansliet, Information Rosenbad.

Tryckt av Edita Västra Aros, Västerås, december 2008.

Art.nr. IR 2008.010

.....

“Socialdepartementet

Pressekreterare Petra Kjellarson (hos Göran Hägglund)

Tfn 08-405 39 06

Pressekreterare Martin Karlsson (hos Göran Hägglund)

Tfn 08-405 19 38

Pressekreterare Niclas Thorselius (hos Maria Larsson)

Tfn 08-405 50 65

Pressekreterare Mychèle Östman (hos Cristina Husmark Pehrsson)

Tfn 08-405 14 35

Från sjukersättning till arbete

Den 1 december 2008 införs särskilda regler dels för personer som i juni 2008 hade rätt till en icke tidsbegränsad sjukersättning, dels för personer som före den 1 juli 2008 beviljats icke tidsbegränsad sjukersättning för tid från och med juli 2008. Reglerna, som dock ska tillämpas först från och med den 1 januari 2009, innebär att personer som beviljats sjukersättning ska kunna påbörja eller återgå i arbete utan att Försäkringskassan omprövar rätten till ersättning. Sjukersättningen ska i stället minskas med hänsyn till en så kallad reduceringsinkomst enligt ett system med steglös avräkning. Reduceringsinkomsten består av förvärvsinkomster och andra pensionsgrundande inkomster med vissa undantag. Sjukersättningen minskas först när reduceringsinkomsten för ett år överstiger ett så kallat fribelopp. Den 1 januari 2009 införs också nya bestämmelser som gäller i förhållande till försäkrade

med sjukersättning som inte omfattas av de särskilda reglerna. Dessa bestämmelser innebär i huvudsak att tidpunkten för en försäkrads skyldighet att anmäla arbete till Försäkringskassan tidigareläggs och att sjukersättning kan drasin eller minskas om en försäkrad återfått arbetsförmåga (SFS 2008:861–877).

Ändringar i lagen om sjuklön

Den 1 januari 2009 införs nya bestämmelser som innebär att en arbetsgivare inte ska vara skyldig att betala sjuklön enligt lagen (1991:1047) om sjuklön till en arbetstagare som utför arbete och omfattas av de särskilda reglerna om sjukersättning i lagen (1962:381) om allmän försäkring, vilka träder i kraft den 1 december 2008. En sådan arbetstagare ska, enligt de nya bestämmelserna, i den skriftliga försäkringen vid sjukdom, lämna arbetsgivaren uppgift om arbetsförmågan avser sådan tid under vilken arbetstagaren omfattas av de särskilda reglerna om sjukersättning (prop. 2008/09:22).

Ny lag om valfrietssystem

Den 1 januari 2009 träder en ny lag om valfrietssystem i kraft. Lagen reglerar vad som ska gälla för de kommuner och landsting som vill konkurranspröva kommunala och landstingskommunala verksamheter genom att överlåta valet av utförare av stöd, vård- och omsorgstjänster till brukaren eller patienten. Valfrietssystem enligt lagen är ett alternativ till upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU) och kan tillämpas på bland annat omsorgs- och stödverksamhet för äldre och för personer med funktionsnedsättning samt på hälso- och sjukvårdstjänster. Den upphandlande myndighet som vill tillämpa lagen måste annonsera löpande på en nationell webbplats för valfrietssystem. Såväl privata företag som ideella organisationer kan ansöka om att bli godkända som leverantörer. Kommuner och landsting ges möjlighet att genom avtal reglera förutsättningarna för

valfrihetssystemet. Alla leverantörer som ansökt om att få vara med i ett valfrihetssystem och som uppfyller de fastställda kraven godkänns, varefter kontrakt tecknas. Lagen bygger på att det inte är någon pris-konkurrens mellan leverantörerna. Den enskilde ges i stället möjlighet att välja den leverantör som han eller hon uppfattar tillhandahåller den bästa kvaliteten (prop. 2008/09:29).

Socialstyrelsen ska få meddela föreskrifter om läkares specialiteter
Genom en ändring i förordningen (1998:1513) om yrkesverksamhet på hälso- och sjukvårdens område ska Socialstyrelsen få utfärda föreskrifter om indelning och benämning av inom vilka specialiteter som läkare kan uppnå specialistkompetens. Socialstyrelsen ska också få meddela föreskrifter om vad vårdgivaren ska kräva för att få bevis om specialistkompetens. Det nationella rådet för specialiserings-tjänstgöring ska bistå Socialstyrelsen i dessa frågor [förordningen (2007:1202) med instruktion för Socialstyrelsen]. De nya reglerna träder i kraft den 1 februari 2009.

Finansdepartementet

Pressekreterare Anna Charlotta Johansson (hos Anders Borg)

Tfn 08-405 12 76

Pressekreterare Markus Sjöqvist (hos Anders Borg) Tfn 08-405 13 81

Pressekreterare Mia Widell (hos Mats Odell) Tfn 08-405 17 21

Sänkt skatt på förvärvsinkomster – Jobbskatteavdrag

För att ytterligare stimulera arbetsutbudet och få fler i arbete sänks skatten på förvärvsinkomster. Skattesänkningen sker dels genom att jobbskatteavdraget förstärks och delvis förenklas inom ramen för ett tredje steg, dels genom att den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster begränsas. Jobbskatteavdraget är konstruerat så att låg- och medelinkomsttagare får en större skattelättnad i förhållande till sin lön

än höginkomsttagare. För personer som är minst 65 år förenklas jobbskatteavdraget. Uttaget av den statliga inkomstskatten begränsas genom att den s.k. nedre skiktgränsen höjs. Den sänkta skatten på förvärvsinkomster träder i kraft den 1 januari 2009 (prop. 2008/09:45).

Sänkt skatt för pensionärer

För att förbättra de ekonomiska villkoren för pensionärer, sänks skatten för personer som har fyllt 65 år vid beskattningsårets ingång. Skattesänkningen sker genom att grundavdraget höjs vid taxerade förvärvsinkomster upp till ca 363 000 kronor för beskattningsåret 2009. Den största skattelättnaden får de pensionärer som har lägst inkomster. Det förhöjda grundavdraget träder i kraft den 1 januari 2009 (prop. 2008/09:38).

Sänkta socialavgifter

Lagändringen innebär att det sammanlagda uttaget av socialavgifter och allmän löneavgift sänks med en procentenhet. Det sammanlagda uttaget för fulla avgifter kommer därmed att uppgå till 31,42 procent av avgiftsunderlaget för arbetsgivaravgifter och maximalt 29,71 procent av avgiftsunderlaget för egenavgifter. Därutöver förändras även avgifternas sammansättning. De nya nivåerna träder i kraft den 1 januari 2009 (prop. 2008/09:39).

Kraftfullare nedsättning av socialavgifter för unga

Lagändringarna innebär att den nuvarande nedsättningen för personer som vid årets ingång har fyllt 18 men inte 25 år blir kraftfullare och utvidgas till att omfatta ytterligare åldersgrupper. De nya åldersgrupperna som omfattas av nedsättningen är dels personer under 18 år, dels personer som vid årets ingång har fyllt 25 men inte 26 år. Därmed omfattas alla under 26 år av nedsättningen. De nya lägre avgifterna kommer att uppgå till hela ålderspensionsavgiften samt en fjärdedel av

de övriga avgifterna. Arbetsgivaravgifterna för unga, inklusive den allmänna löneavgiften, kommer därmed från och med den 1 januari 2009 att uppgå till 15,49 procent och egenavgifterna, inklusive den allmänna löneavgiften, till maximala 15,07 procent (prop. 2008/09:7).

Ändringar i 3:12-reglerna

De s.k. 3:12-reglerna förbättras på så sätt att nivån på schablonbeloppet i den s.k. förenklingsregeln höjs från två till två och ett halvt inkomstbasbelopp samt genom att det maximala löneuttagskravet i löneunderlagsregeln sänks från femton till tio inkomstbasbelopp (prop. 2008/09:65). Vidare ändras reglerna så att årets gränobelopp beräknas vid årets ingång och tillgodoräknas den som äger andelen vid den tidpunkten (prop. 2008/09:40).

Sänkt bolagsskatt och sänkt expansionsfondsskatt

Bolagsskatten och expansionsfondsskatten sänks från den 1 januari 2009 från 28 procent till 26,3 procent. När det gäller bolagsskatten gäller äldre bestämmelser fortfarande för beskattningsår som har påbörjats före den 1 januari 2009. Sänkningen av expansionsfondsskatten har utformats på ett sådant sätt att den även omfattar redan gjorda expansionsfondsavsättningar. Bakgrunden till ändringen är att förbättra villkoren för lokalisering av företag till Sverige, för investeringar i Sverige och för redovisning av inkomster i Sverige, vilket även förstärker den svenska skattebasen (prop. 2008/09:65).

Ränteavdragsbegränsningar i företagssektorn

För att förhindra skatteupplägg med ränteavdrag inom en intressegemenskap, s.k. räntesnurror, införs nya regler från den 1 januari 2009. Reglerna begränsar möjligheten att göra ränteavdrag vid internt finansierade förvärv av delägaraktier vid förvärv från ett företag inom intressegemenskapen. Eftersom avsikten är att affärsmässigt bedriven

verksamhet så långt möjligt inte ska försvåras på grund av ändringarna finns det två undantag. Enligt det första undantaget får avdrag göras för ränteutgifter om den inkomst som motsvarar utgiften skulle ha beskattats med minst tio procent enligt lagstiftningen i den stat där det företag som faktiskt har rätt till inkomsten hör hemma, om företaget bara skulle ha haft den inkomsten. Alternativt får avdrag göras för ränteutgifter, oavsett hur motsvarande inkomst har beskattats, om både förvärvet och den skuld som ligger till grund för ränteutgiften huvudsakligen är affärsmässigt motiverade. Reglerna tillämpas på ränteutgifter som belöper sig på tiden efter den 31 december 2008 (prop. 2008/09:65).

Höjd beloppsgräns för avdrag för resor mellan bostad och arbetsplatsen

Beloppsgränsen över vilken kostnader för resor mellan bostaden och arbetsplatsen får dras av höjs från 8 000 kronor till 9 000 kronor. Förändringen träder i kraft den 1 januari 2009 (prop. 2008/09:47).

DET SVENSKA FINANSIELLA SYSTEMET

Förstärkning av stabiliteten i det svenska finansiella systemet

En ny lagstiftning för att hantera kreditinstitut vars situation allvarligt hotar stabiliteten i det svenska finansiella systemet har införts. Lagen ger regeringen eller den myndighet regeringen bestämmer (Riksgäldskontoret) ett brett mandat att lämna stöd i syfte att säkerställa systemstabiliteten i Sverige. Stöd kan ges genom garantier, kapitaltillskott eller på annat sätt. Den nya lagstiftningen trädde i kraft den 30 oktober 2008 (prop. 2008/09:61).

Garantiprogram för banker

Med stöd av det nya lagreglerna om stabilitetsstärkande åtgärder har regeringen beslutat om ett garantiprogram till banker m.fl. Programmet

vilar på en överenskommelse inom EU och syftar till att underlätta bankernas medelfristiga upplåning. Garantiprogrammet, som reglerats genom en förordning (SFS 2008:819), trädde i kraft den 30 oktober 2008.

Utvidgning av insättningsgarantin

Insättningsgarantin har från och med den 6 oktober 2008 utvidgats till att omfatta insättningar upp till 500 000 kr. Garantin täcker vidare alla slag av insättningar på konton, oavsett om sparandet är bundet eller fritt att ta ut. Regeringen har dessutom getts möjlighet att garantera insättningar i ett utländskt instituts filial i Sverige, om det finns risk att hemlandets garantiåtagande inte kan infrias fullt ut och detta kan medföra störningar i det svenska finansiella systemet (prop. 2008/09:49).

Elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter

Nya regler har tillkommit för att minska antalet felaktiga utbetalningar, stävja fusk och felutnyttjande av trygghetssystemen samt öka effektiviteten vid myndigheterna och förbättra servicen till enskilda. Reglerna möjliggör ett utökat elektroniskt informationsutbyte mellan myndigheter. Reformen avser Migrationsverket, Försäkringskassan, Skatteverket, Kronofogdemyndigheten, Statens pensionsverk, Centrala studiestödsnämnden, Arbetsförmedlingen, arbetslöshetskassorna och kommunernas socialnämnder. De nya reglerna innebär att informationsutbytet huvudsakligen ska ske genom s.k. direktåtkomst. Regeringen har i förordningar meddelat ytterligare föreskrifter om vilka uppgifter som ska lämnas ut. Den nya reformen träder i kraft den 1 januari 2009 (prop. 2007/08:160).

TRÄNGSELSKATT FÖR MILJÖBILAR

Slopande av undantaget från trängselskatt för nya miljöbilar

Från och med den 1 januari 2009 upphör undantaget från trängselskatt för miljöbilar, i stället för den 1 augusti 2012. För miljöbilar som är undantagna från skatteplikt och är införda i vägtrafikregistret senast den 31 december 2008, fortsätter undantaget att gälla fram till den 1 augusti 2012. Befintliga miljöbilar påverkas därmed inte av lagändringen (prop. 2008/09:12, bet. 2008/09:6, rskr. 2008/09:67, SFS 2008:1041 och 1042).

.....”

Från www.forsakringskassan.se 090302:

Sidan om aktuella belopp 2009:

Prisbasbeloppet (PBB): 42 800 kr.Från www.lagrummet.se 090302:

Bostadsbidrag till barnfamiljer.

“Tabeller och exempel

Det är alltså dina inkomster, dina bostadskostnader, bostadens storlek, hur många barn du har och var barnen bor som avgör om du har rätt till bostadsbidrag och hur mycket du i så fall kan få.

Högsta bidragsgrundande inkomst

De här två tabellerna visar den högsta inkomst du eller din maka, make eller sambo kan ha för att ha rätt till bostadsbidrag. Den inkomst som Försäkringskassan tar hänsyn till när vi beräknar bidraget kallas bidragsgrundande inkomst. Normalt är det helt enkelt vad du tjänar före skatt, men det finns en del speciella regler för till exempel vilka avdrag du får göra.

Tabell 1 gäller för ensamstående och gifta par eller sambor som båda har en inkomst som är högre än 58 500 kronor om året. Det är er sammanlagda inkomst som räknas och vilka andra inkomster som är bidragsgrundande.

Tabell 1.

Om du har

är den högsta bidragsgrundande inkomsten per år

ett barn	267 000 kronor
två barn	307 500 kronor
tre barn	354 000 kronor

Tabell 2 gäller för gifta par och sambor där båda eller en av er har en inkomst som är högst 58 500 kronor om året. Här ska ni bara räkna med inkomsten för den av er som har den högsta inkomsten.

Tabell 2.

Om du har

är den högsta bidragsgrundande inkomsten per år

ett barn	208 500 kronor
två barn	249 000 kronor
tre barn	295 500 kronor

Så minskas bidraget när du tjänar över gränsen

Om du tjänar under gränserna i tabell 1 eller 2 men mer än 117 000 kronor om året (för makar 58 500 kronor vardera) minskas bidraget med 20 procent av vad du tjänar utöver 117 000 respektive 58 500 kronor.

Exempel ensamstående

Du tjänar 135 000 kronor per år

$$135\,000 - 117\,000 = 18\,000$$

$$20\% \times 18\,000 = 3\,600$$

$$\text{Dela } 3\,600 \text{ med } 12 = 300$$

Du får 300 kronor mindre i månaden i bidrag

Bidragsgrundande bostadskostnad

De bostadskostnader du har rätt till bidrag för kallas bidragsgrundande bostadskostnad. Hur hög den högsta bidragsgrundande bostadskostnaden är beror på hur många barn du har.

Bostadskostnader upp till 2 000 kronor kan du inte få bidrag för. Ett undantag är dock om du är under 29 år och enbart har barn som tidvis bor hos dig. Då är gränsen 1 800 kronor.

Det finns ett tak för hur stora bostadskostnader som kan vara bidragsgrundande, och det finns ett tak för hur stor bostadsyta du kan få bidrag för. Men det finns också en garantinivå som gör att du alltid får ersättning för bostadskostnader upp till ett visst belopp.

Bostadskostnad

Tabell 3. Högsta bidragsgrundande bostadskostnad

Den högsta bidragsgrundande bostadskostnaden per månad

ett barn	5 300 kronor
två barn	5 900 kronor
tre barn	6 600 kronor

Bostadsyta

Tabell 4. Största bostadsyta som ger rätt till bidrag

Du kan få bidrag för en bostadsyta på

(antal kvadratmeter)

ett barn	80
två barn	100
tre barn	120
fyra barn	140
fem eller flera barn	160 “

Bostadsbidrag - till unga utan barn

- Du kan som mest få 1 100 kronor per månad i bostadsbidrag.
- Du kan få bidrag till de bostadskostnader som överstiger 1 800 kronor per månad.
- Du kan inte få bidrag för bostadskostnader över 3 600 kr per månad.
- Du får inte bidrag för mer än 60 kvadratmeter.
- Du kan inte få bidrag om dina inkomster är högre än 77 000 kronor per år. Makar och sambos kan inte få bidrag om de tillsammans har inkomster som är högre än 94 000 kronor per år.

I tabellen nedan visas hur stor del av bostadskostnaden som du kan få bidrag för. Bostadskostnaden anges i kronor per månad.

Tabell 1. Andel av bostadskostnader som du får bidrag för

Du får bidrag för 75 % av bostadskostnader mellan 1 800 – 2 600

Du får bidrag för 50 % av bostadskostnader mellan 2 600 – 3 600

Har du höga inkomster minskas bostadsbidraget

Den inkomst Försäkringskassan använder för att räkna ut vad du får i bostadsbidrag kallas bidragsgrundande inkomst. Du som får studiemedel ska räkna 80 procent av studiebidraget som bidragsgrundande inkomst. Andra bidragsgrundande inkomster är till exempel lön, skattepliktiga för-måner, arbetslöshetsersättning och kapitalinkomster. Du kan läsa mer om hur olika typer av inkomster räknas i faktabladet ”Bostadsbidrag – information om bostadskostnad och inkomst”.

Om du bor ensam minskas bidraget med en tredjedel av den del av din bidragsgrundande inkomst som överstiger 41 000 kronor. För makar eller sambor minskas bidraget med en tredjedel av den del av hushållets sammanlagda bidragsgrundande inkomst som överstiger 58 000 kronor. Det beräknade bidraget per månad avrundas till närmast lägre hundratal kronor.

Exempel

Du bor ensam och din bostadskostnad är 4 000 kronor per månad.

Maximalt bidrag är 1 100 kronor per månad.

Du har uppskattat din bidragsgrundande inkomst till 50 000 kronor, alltså 9 000 kronor mer än 41 000 kronor.

En tredjedel av 9 000 kronor är 3 000 kronor. 3 000 delat i 12 blir 250 kronor per månad. Bostadsbidraget per månad beräknas då så här:

75 procent av bostadskostnad mellan 1 800 och 2 600 kronor +600

50 procent av bostadskostnader mellan 2 600 och 3 600 kronor +500

Summa maximalt bidrag, kronor = 1 100

Inkomstavdrag (9 000/3) /12 – 250

Summa bidrag = 850

Bidrag som betalas ut = 800

Marginaleffekten kan bli 33% vid inkomster under 77000

för ensam och 94000 för makar.

Bostadstillägg till pensionärer

Pensionärer med låga inkomster kan få bostadstillägg. Hur mycket du kan få i bostadstillägg beror på både dina bostadskostnader och dina inkomster. En ansökan om bostadstillägg gäller automatiskt också som en ansökan om äldre försörjningsstöd.

[Vem kan få bostadstillägg?](#)

[Hur mycket kan jag få i bostadstillägg?](#)

[Så här beräknas din bostadskostnad](#)

[Så här beräknas dina inkomster](#)

[Hur beräknas bostadstillägget?](#)

[Hur ansöker jag?](#)

Vem kan få bostadstillägg?

Du som bor i Sverige kan få bostadstillägg om du har

- hel ålderspension och är över 65 år
- pension eller invaliditetsförmån från ett annat EES-land
- änkepension.

Du kan däremot inte få bostadstillägg om änke pensionen har beviljats på grund av dödsfall efter utgången av år 2002 och du är född 1945 eller senare. Du har heller inte rätt till bostadstillägg om du har fyllt 65 år och enbart har änkepension.

Hur mycket kan jag få i bostadstillägg?

Hur mycket du kan få beror på hur mycket du betalar för din bostad och hur stora inkomster du har, men som allra mest kan du få ersättning för 93 procent av bostadskostnader upp till 5 000 kronor i månaden om du är ogift och 2 500 kronor om du är gift. Det betyder

att den högsta ersättningen som kan betalas ut är 4 650 kronor per månad för dig som är ogift respektive 2 325 kronor per månad för dig som är gift.

De som har ingått registrerat partnerskap räknas som gifta, och normalt räknas också personer som sammanbor som gifta. I vissa fall kan gifta personer räknas som ogifta. Det kan till exempel gälla om den ena maken vistas på ett sjukhem.

Om du bor i tvåbäddsrums i särskild boendeform – exempelvis sjukhem eller ålderdomshem – kan du få bostadstillägg för kostnader upp till 2 250 kronor per månad. Den högsta möjliga ersättningen blir då 2 093 kronor i månaden.

Storleken på bostadstillägget bestäms genom att vi först räknar ut hur mycket bostadstillägg dina bostadskostnader maximalt kan ge dig rätt till. Från den summan drar vi sedan av en viss del av din inkomst om den är högre än 92 876 kronor per år för ogifta och 82 818 kronor per år för gifta.

Läs mer om detta i avsnittet Hur beräknas bostadstillägget?

Så här beräknas din bostadskostnad

Om ni är gifta räknas bostadskostnaden för var och en av er som hälften av er sammanlagda bostadskostnad.

I vissa fall räknar vi med schablonbelopp vid beräkningen av dina bostadskostnader. Schablonbeloppen fastställs årligen utifrån aktuella priser på till exempel el och olja.

- **Bor du i hyrd bostad** är bostadskostnaden lika med hyran inklusive värme. Ingår hushållsel i hyran dras denna kostnad av med ett

schablonbelopp. Du får inte räkna med avgift till hyresgästförening eller abonnemang på TV-kanaler eller internet.

- **Hyr du bostad i andra hand** är bostadskostnaden samma som vid hyrd bostad.
- **Bor du i lägenhet med bostadsrätt** är bostadskostnaden lika med årsavgiften inklusive värme. Ingår hushållsel i avgiften dras denna kostnad av med ett schablonbelopp. Tog du lån när du köpte eller reparerade bostadsrätten räknas 70 procent av räntekostnaden med i bostadskostnaden om bostadsrätten lämnades som säkerhet för lånet.
- **Bor du i eget enfamiljshus** får du räkna med 70 procent av räntekostnader på lån sedan eventuellt räntebidrag dragits av. Du ska ha tagit lånen för att köpa eller reparera fastigheten och ha lämnat fastigheten som säkerhet för lånet. Dessutom ingår
- 70 procent av eventuell tomträttsavgift
- kommunal fastighetsavgift
- uppvärmning och övriga driftskostnader enligt ett schablonbelopp.
- **Bor du i eget tvåfamiljshus** räknas bostadskostnaden ut på samma sätt som vid eget enfamiljshus. Därefter fördelas bostadskostnaden på respektive lägenhet.
- **Bor du i eget småhus på lantbruksenhet** räknas bostadskostnaden ut på samma sätt som vid eget enfamiljshus. Du får bara ta med kostnader som rör själva bostadsfastigheten, det vill säga bostadsbyggnad inklusive tomtmark.
- **Bor du i arrenderat småhus** på lantbruksenhet är bostadskostnaden lika med
- arrendeavgiften för bostaden inklusive tomtmark
- uppvärmning och övriga driftskostnader enligt ett schablonbelopp.

- **Bor du i andelshus eller egen flerfamiljsfastighet** bestäms bostadskostnaden till ett belopp som Försäkringskassan fastställer varje år utifrån de genomsnittliga boendekostnaderna i Sverige.
- **Har du fri bostad** beräknas bostadskostnaden enligt regler som fastställs av Skatteverket.
- **Bor du i särskild boendeform för service och omvårdnad för äldre eller bostad med service för personer med funktionsnedsättning** är bostadskostnaden det du betalar för boendet. Särskild boendeform är till exempel sjukhem, ålderdomshem och gruppboende. Observera att du inte får ta med några andra avgifter.

Det här minskar bostadskostnaden

Din bostadskostnad beräknas som lägre om du

- hyr en möblerad bostad
- har inneboende
- delar bostad med någon nära anhörig
- har bostadsbidrag till barnfamilj
- bedriver näringsverksamhet hemma.

Så här beräknas dina inkomster

Förutom inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital tar vi med vissa skattefria inkomster när vi beräknar inkomsten som ligger till grund för bostadstillägget. Har du eller din make en förmögenhet görs också ett förmögenhetstillägg.

Inkomsten beräknas före skatt.

Är ni gifta räknas era inkomster ihop och delas sedan lika mellan er.

Inkomst av tjänst

Som inkomst av tjänst räknas

- lön och naturaförmåner (kostförmån, bilförmån, bostadsförmån) i anställningen
- pension i form av inkomstgrundad ålderspension, premiepension, garantipension, efterlevandepension och tjänstepension
- utländsk pension som är skattepliktig i Sverige
- utbetalningar från privata pensionsförsäkringar
- sjukersättning
- sjukpenning, rehabiliteringspenning och sjuklön
- arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd
- den skattepliktiga delen av vårdbidrag
- vårdnadsbidrag
- ersättningar från avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS)
- livränta och liknande periodiska inkomster.

Med livränta avses arbetsskadelivränta och skattepliktig del av yrkesskadelivränta. Även periodiskt understöd från före detta make eller maka ingår i inkomst av tjänst.

Observera att du får göra samma avdrag för kostnader från din inkomst av tjänst som du får göra i din inkomstdeklaration. Det gäller till exempel kostnader för resor till och från arbete, facklitteratur och liknande.

Inkomst av näringsverksamhet

Om du bedriver näringsverksamhet i form av enskild firma, enkelt bolag eller handelsbolag ingår inkomsten från verksamheten i din bidragsgrundande inkomst. Du får göra samma avdrag från inkomster i näringsverksamhet som du gör i din självdeklaration, bortsett från avdrag för outnyttjat underskott från tidigare år. Avdragsmöjligheten för egen pensionsförsäkring är dock delvis reducerad.

Inkomst av kapital

Som inkomster av kapital räknas

- ränteinkomster
- utdelningar
- kapitalvinster vid försäljning av tillgångar
- inkomster vid uthyrning av privatbostad.

Från inkomster av kapital får du endast göra en del av de avdrag som du gör i din självdeklaration. Du får inte göra avdrag för räntekostnader och förvaltningskostnader.

Skattefria inkomster

Följande skattefria inkomster tas med vid beräkning av din bidragsgrundande inkomst:

- pensioner, livräntor och arbetsinkomster från utlandet som enligt lag eller dubbelbeskattningsavtal undantas från skatteplikt i Sverige
- rekryteringsbidrag
- den del av skattefria stipendier som överstiger 3 000 kronor i månaden
- ersättning från avtalsgruppsjukförsäkringar (AGS) för sjukfall som inträffat före 1991.

Förmögenhetstillägg

Försäkringskassan gör ett tillägg till inkomsten för den förmögenhet som du och din maka eller make hade den 31 december året före det år som du ansöker om bostadstillägg. Tillägget är 15 procent av den del av den sammanlagda förmögenheten som överstiger 100 000 kronor för den som är ogift och 200 000 kronor för makar. Tillgångar och skulder beräknas på samma sätt som när det gällde den tidigare förmögenhetsskatten.

Undantaget är privat bostadsfastighet och bostadsrätt som du bor i permanent. Dessa räknas inte med i förmögenheten. Inte heller skulder med säkerhet i denna egendom räknas med.

Tillgångar som räknas med vid förmögenhetsberäkning är:

- privat bostadsfastighet och bostadsrätt som inte är din permanentbostad
- aktier, fondandelar och övriga värdepapper
- kapitalförsäkringar
- bankmedel
- fordran i pengar
- kontanter över 25 000 kronor
- bilar, båtar, husvagnar och liknande.

Aktier på OMX-listan, marknadsnoterade andelar i aktiefonder och blandfonder tas upp till 80 procent av det noterade värdet per 31 december året innan. Andelar i räntefonder tas upp till hela sitt värde.

Alla inkomster räknas inte fullt ut

Dina inkomster ska reduceras innan man beräknar hur mycket du får i bostadstillägg. Det innebär dels att du bara behöver räkna med en viss procentsats av vissa inkomster, dels att du får dra av ett fribelopp.

Inkomster som tas upp med 100 procent är

- inkomstgrundad ålderspension, premiepension, garantipension och efterlevandepension
- sjukersättning
- utländsk pension eller invaliditetsförmån
- inkomst av kapital
- förmögenhetstillägg.

Inkomster som tas upp med 80 procent är

- tjänstepension
- vårdnadsbidrag.

Inkomster som tas upp med 50 procent är

- arbetsinkomster och inkomster av näringsverksamhet.

Fribelopp

På de inkomster du ska räkna med drar man av ett fribelopp.

Fribeloppet är 92 876 kronor för ogifta och 82 818 för gifta.

Den summa som återstår efter avdrag för fribeloppet är din reduceringsinkomst, alltså den inkomst som ligger till grund för beräkningen av bostadstillägget.

Exempel

Märta har ålderspension med 90 000 kr per år och tjänstepension med 20 000 kr per år. Märta har även en förmögenhet som ger ett tillägg på 12 000 kr. Vid beräkning av Märtas reduceringsinkomst tar man med inkomst av ålderspension och förmögenhetstillägg med hela beloppet, medan inkomst av tjänstepension ska tas upp med 80 procent. Inkomsterna beräknas så här:

Ålderspension	
=	90 000 kr
Tjänstepension	
80 % av 20 000	
=	16 000 kr
Förmögenhetstillägg	
=	12 000 kr
Totalt=	118 000 kr

Från den inkomsten görs avdrag för fribelopp med 92 876 kronor. Märta's reducerade inkomst, som bestämmer hur mycket hon kan få i bostadstillägg, blir 25 124 kronor ($118\,000\text{ kr} - 92\,876\text{ kr} = 25\,124$).

Hur beräknas bostadstillägget?

Det högsta möjliga bostadstillägg som dina bostadskostnader kan ge dig minskas med en del av den framräknade reduceringsinkomsten. Minskningen är

- 62 procent av reduceringsinkomsten upp till 42 800 kronor
 - 50 procent av den reduceringsinkomst som överstiger 42 800 kronor.
- Bostadstillägget beräknas per år. Det framräknade beloppet delas med tolv och betalas ut varje månad.

Exempel

Kerstin och Nils bor tillsammans i gemensamt ägd villa. Deras kostnad för villan är 5 500 kronor per månad. Vardera makens bostadskostnad beräknas då till 2 750 kronor ($5\,500\text{ delat i }2$) per månad. Men de kan bara få ersättning för kostnader upp till 2 500 kronor per månad. Det högsta möjliga bostadstillägget blir då 27 900 kronor för ett år.

Makarnas sammanlagda reduceringsinkomst är 62 000 kronor. Reduceringsinkomst för var och en av makarna blir då 31 000 kronor ($62\,000\text{ delat i }2$). 62 procent av 31 000 är 19 220:

Högsta möjliga bostadstillägg för vardera make
($2\,500\text{ kr} \times 12\text{ månader}$) $\times 93\%$ 27 900 kr

Inkomstavdrag för vardera make
($31\,000\text{ kr} \times 62\%$) –19 220 kr

Bostadstillägg till vardera make = 8 680 kr
 $8\,680\text{ kr delat i }12 = 723\text{ kr/månad}$

Exempel

Ulla bor ihop med Åke, som saknar pensionsinkomst. Paret bor i Ullas villa. Deras sammanlagda bostadskostnad uppgår till 6 100 kronor per månad. Bostadskostnaden för var och en av dem beräknas då till 3 050 kronor ($6\,100\text{ delat med }2$).

I beräkningen av parets gemensamma reduceringsinkomst ingår endast Ullas pensionsinkomst. Parets gemensamma reduceringsinkomst beräknas till 24 000 kronor. Reduceringsinkomst för vardera sambon fastställs till 12 000 kronor ($24\,000\text{ kr delat i }2$). Bostadstillägget för Ulla beräknas så här:

Högsta möjliga bostadstillägg
($2\,500\text{ kr} \times 12\text{ månader}$) $\times 93\%$ 27 900 kr

Inkomstavdrag
($12\,000\text{ kr} \times 62\%$) 7 440 kr

Bostadstillägg som betalas ut = 20 460 kr/år
 $20\,460\text{ kr delat i }12 = 1\,705\text{ kr/månad}$

Bostadstillägget beräknas inte för Åke eftersom han inte har pension och därför inte kan få bostadstillägg.

Särskilt bostadstillägg

Du som får bostadstillägg kan också få särskilt bostadstillägg. Det gäller om du har mindre än 4 831 kronor i månaden kvar att leva på när du har betalt dina bostadskostnader. Är du gift går gränsen vid 4 082 kronor per månad. Gränsen kallas skälig levnadsnivå och räknas ut med hjälp av prisbasbeloppet. Prisbasbeloppet följer prisutvecklingen i samhället. År 2009 är prisbasbeloppet 42 800 kronor.

De inkomster som påverkar bostadstillägget påverkar också det särskilda bostadstillägget. Även bostadstillägget räknas som en inkomst. Men när man beräknar särskilt bostadstillägg räknar man med din inkomst efter skatt.

Det finns dock två begränsningar. Du får inte räkna med högre bostadskostnad än 6 200 kronor i månaden om du är ogift eller 3 100 kronor i månaden om du är gift. (För gifta räknas bostadskostnaden för var och en av som hälften av er sammanlagda bostadskostnad.) Och man räknar alltid med att du tjänar ett visst lägsta belopp i månaden före skatt, även om du i verkligheten har lägre inkomster. För pensionärer är det lägsta möjliga beloppet 7 597 kronor i månaden om du är ogift och 6 777 kronor i månaden om du är gift. Om du är gift och betalar 30 procent i skatt blir alltså den lägsta möjliga månadsinkomsten vid beräkning av särskilt bostadstillägg 4 744 kronor i månaden ($6\,777 - 2\,033 = 4\,744$).

Du behöver inte göra någon särskild ansökan för att få särskilt bostadstillägg.

Exempel

Sture är pensionerad och bor ensam i en hyreslägenhet. Hans månads hyra är 5 700 konor. Han har 8 000 kronor per månad i pension och han betalar 2 400 kronor i skatt. Sture har också en förmögenhet som ger ett förmögenhetstillägg på 300 kronor per månad. Han får bostadstillägg med 3 310 kronor per månad.

Stures inkomster fastställs så här:

Pension	
8 000 – 2 400 kr=	5 600 kr
Förmögenhetstillägg	
=	300 kr
Bostadstillägg	
=	3 310 kr
Total	
=	9 210 kr

Från Stures fastställda inkomst drar man ifrån bostadskostnaden. Eftersom Stures hyra är lägre än vad som räknas som skälig bostadskostnad, 6 200 kronor per månad, görs avdrag med hela bostadskostnaden, 5 700 kronor.

Av den fastställda inkomsten återstår 3 510 kronor ($9\,210\text{ kr} - 5\,700\text{ kr}$). Skälig levnadsnivå för ensamstående är 4 831 kronor per månad. Eftersom Stures disponibla inkomst efter avdrag för bostadskostnaden är lägre än vad som räknas som skälig levnadsnivå, får Sture 1321 kronor per månad i särskilt bostadstillägg ($4\,831\text{ kr} - 3\,510\text{ kr}$).

Äldreförsörjningsstöd

När du ansöker om bostadstillägg ansöker du automatiskt på samma gång om äldreförsörjningsstöd. Äldreförsörjningsstödet ska garantera att den som har låg pension eller ingen pension alls ändå får en skälig levnadsnivå. I stort sett samma regler gäller för äldreförsörjningsstödet som för särskilt bostadstillägg.

Hur ansöker jag om bostadstillägg?

Du ansöker om bostadstillägg till pensionärer hos Försäkringskassan. Du använder olika blanketter beroende på om du äger din bostad eller inte. Om du är gift lämnar du och din make en gemensam ansökan om bostadstillägget. Även om det endast är en av er som ansöker om bostadstillägget ska inkomst- och förmögenhetsuppgifter för båda makar lämnas. Detta för att vi lägger ihop era inkomster när vi beräknar rätten till bostadstillägg.

Du beviljas i regel bostadstillägg för 12 månader. Men om det finns särskilda skäl kan du få bostadstillägg beviljat för upp till 36 månader. Bostadstillägg kan beviljas för tre månader tillbaka i tiden.

Du kan överklaga om du tycker att Försäkringskassan gjort fel

Om du tycker att Försäkringskassan fattat ett felaktigt beslut om bostadstillägg till dig kan vi pröva ärendet igen. Skriv i så fall till Försäkringskassan och begär omprövning senast två månader efter att du fick beslutet. Tycker du att också det nya beslutet är felaktigt kan du

överklaga till länsrätten. Länsrättens dom kan i sin tur överklagas till kammarrätten. För prövning i kammarrätten behövs dock prövnings-tillstånd.

Anmäl alltid förändringar!

Om du får minskad inkomst, högre hyra eller din ekonomi förändras på annat sätt kan du ha rätt till högre bostadstillägg. Anmäl därför detta till Försäkringskassan!

Men du är också skyldig att anmäla till Försäkringskassan

- om din eller din makes inkomst ökar väsentligt
- om du byter bostad, får en inneboende eller dina boendeförhållanden ändras på annat sätt
- om du gifter dig eller skiljer dig.

Om du inte anmäler dessa förändringar kan du bli skyldig att betala tillbaka pengar.

Observera att om du tänker åka utomlands under en längre tid eller bosätta dig i annat land ska du anmäla detta till Försäkringskassan, eftersom vistelsen utomlands också kan påverka din rätt till bostadstillägg.

Den här informationen är inte lagtext i ämnet.

Informationen publicerades 2009-01-15

Ålderspension - för dig som är född 1937 eller tidigare

För dig som är född 1937 eller tidigare består den allmänna ålderspensionen av tilläggspension och eventuellt garantipension. Tilläggspensionen är inkomstgrundad och ersätter de gamla pensionsformerna ATP och folkpension. Garantipensionen är ett komplement till tilläggspensionen för dig som annars hade fått lägre pension när pensionssystemet ändrades.

Tilläggspension

Tilläggspensionen är inkomstgrundad och den del av din ålderspension som från och med år 2003 ersätter den tidigare ATP:n och folkpensionen. Tilläggspensionen är därför uppbyggd av två olika delar som motsvarar de två tidigare pensionsformerna. Tilläggspensionen räknas om varje år för att följa löneutvecklingen i samhället (se faktabladet Indexering av pensionerna).

Den del som motsvarar ATP

Den del av tilläggspensionen som motsvarar den tidigare ATP:n baseras på de pensionspoäng som du har tjänat in under ditt yrkesverkssamma liv. Hur mycket du får i pension beror på medelvärdet av dina pensionspoäng. Medelvärdet beräknas på dina 15 bästa inkomstår.

För att du ska få full tilläggspension krävs att du har minst 30 år med pensionspoäng. Har du färre än 30 år med pensionspoäng minskas pensionen med 1/30 för varje år som saknas. Är du född före 1924 kan du dock få full tilläggspension även om du inte har 30 år med pensionspoäng.

Har du färre än tre år med pensionspoäng har du inte rätt till tilläggspension.

Den del som motsvarar folkpension

Till den första delen läggs ett belopp som motsvarar den gamla folkpensionen. Men även den delen är beroende av hur många år med pensionspoäng du har.

Under rubriken **Så beräknas tilläggspensionen** finns en mer detaljerad beskrivning av beräkningarna med ett exempel.

Garantipension

Du som inte har tjänat in någon rätt till ATP eller bara till en låg sådan pension kan ha rätt till garantipension som ett komplement till tilläggspensionen. Garantipensionen kompenserar dig för det pensionstillskott du tidigare hade, men som avskaffades samtidigt med ATP och folkpensionen.

Om du tidigare hade rätt till så kallat särskilt grundavdrag för pensionärer kompenserar garantipensionen också för att detta grundavdrag slopades.

Den tidigare folkpensionen kunde beräknas antingen utifrån år med ATP-poäng eller utifrån bosättningstid i Sverige. Men den del av tilläggspensionen som motsvarar folkpensionen kan enbart beräknas utifrån hur många år med ATP-poäng du har. För dig som hade folkpension som var beräknad utifrån bosättningstid och skulle ha förlorat på en övergång till det nya pensionssystemet ger garantipensionen också kompensation för detta.

Du kan läsa mer om hur garantipensionen beräknas under rubriken

Så beräknas garantipensionen. Där finns också ett exempel.

Tidigt eller sent pensionsuttag

Du som tog ut pension före din 65-årsdag har fått din pension minskad med 0,5 procent för varje månad som återstod fram till den månad du

fyllde 65 år. Tog du ut pensionen först efter 65 årsdagen har pensionen i stället höjts med 0,7 procent för varje månad som du skjutit upp pensionen. För tiden efter din 70-årsdag har du inte fått någon höjning.

Om du också har livränta

Samordning med yrkesskadelivränta

Har du en svensk eller utländsk yrkesskadelivränta som du får på grund av egen skada samordnas den med din pension. Samordningen innebär att din pension minskar när du samtidigt får yrkesskadelivränta. Beroende på när du fick pensionen och livräntan kan minskningen göras på två olika sätt:

- Om du hade både pension och samordnad yrkesskadelivränta i december 2002 kommer livräntan att fortsätta minska din tilläggspension med samma belopp som den gjorde i december 2002.
- Hade du inte både pension och samordnad yrkesskadelivränta i december 2002 minskas din årliga pension vanligtvis med tre fjärdedelar av den del av varje livräntas årsbelopp som överstiger en sjättedel av aktuellt prisbasbelopp. I första hand reduceras din garantipension och i andra hand din tilläggspension.

Samordning med yrkesskadelivränta till efterlevande

Om du har livränta till efterlevande minskar livräntan pensionen på samma sätt som i andra punkten ovan. Men i det fallet sker minskningen endast på din garantipension.

Om du bor utomlands

Om du flyttar utomlands kan du ta med dig tilläggspensionen. Garantipensionen får du bara ta med dig till länder inom EU och till Norge,

Island, Liechtenstein eller Schweiz. Under vissa förutsättningar kan garantipensionen även betalas ut till dig som är bosatt i Kanada. Kontakta Försäkringskassan för mer information om svensk pension i Kanada.

Utbetalning och skatt

Pensionen betalas ut av Försäkringskassan en gång i månaden till det bankkonto du uppger i din ansökan. Är du född 1–15 i månaden betalas pengarna ut den 18, och är du född den 16–31 i månaden betalas pengarna ut den 19.

Om du vill få pensionen insatt på ett konto i en utländsk bank kan Försäkringskassan eventuellt behöva kompletterande uppgifter. Utbetalningen kan också bli fördröjd några dagar varje månad på grund av överföringen till din bank.

Levnadsintyg

För att få den svenska pensionen utbetald måste du som bor utomlands skicka in ett så kallat levnadsintyg till Försäkringskassan en gång om året.

Försäkringskassan skickar dig automatiskt en intygsblankett. Fyll i blanketten, ta den med dig tillsammans med ett giltigt pass och gå till någon av de myndigheter eller liknande som anges på blanketten. De måste intyga att dina uppgifter stämmer. Skicka sedan tillbaka blanketten till Försäkringskassan.

I vissa fall får du inte någon intygsblankett. För närvarande gäller det dig som bor i Finland, Norge eller Tyskland. Uppgifterna om dig hämtas i stället genom datautbyte mellan Sverige och ditt bosättningsland.

Ändringar som du måste anmäla själv

Om du flyttar från Sverige måste du anmäla din nya adress till Försäkringskassan. Även du som redan är bosatt utomlands och flyttar

till en ny utlandsadress ska anmäla den nya adressen till Försäkringskassan. Du måste också meddela om du byter civilstånd eller beviljas en utländsk pension eller yrkesskadelivränta. Detta kan påverka storleken på din pension.

Får du mer pengar än du har rätt till kan du bli skyldig att betala tillbaka dem.

Så beräknas tilläggspensionen

Tilläggspensionen är summan av två belopp. Det första beloppet motsvarar tidigare ATP och det andra beloppet den gamla folkpensionen. Tilläggspensionen räknas ut med hjälp av följande formel:

$60\% \times \text{prisbasbeloppet} \times \text{medelpoängen} \times \text{antalet intjänade år} / \text{antalet år som krävs för full pension} + 96\% \times \text{prisbasbeloppet} \times \text{antalet intjänade år} / \text{antalet år som krävs för full pension}$

- Värdet 60 % i det första delbeloppet är ett konstant tal som är lika för alla.
- Värdet 96 % i det andra delbeloppet gäller för en person som är ogift, skild, änka eller änklings. Är du gift ska du byta ut detta värde mot 78,5 %.
- Är du född 1937 används alltid prisbasbeloppet för år 2002 (37 900 kronor) i uträkningen. Är du född 1936 eller tidigare används prisbasbeloppet för år 2001 (36 900 kronor).
- Medelpoängen är din tidigare medelpoäng för ATP. Den kan vara ett tal mellan 0,01 och 6,50 beroende på hur stora arbetsinkomster du tidigare haft.
- Antalet intjänade år är det antal år du har med fastställd pensionspoäng för ATP.
- Under bråkstrecket i respektive delbelopp är det antalet år som krävdes för din årsklass för att få full ATP. Talet under bråkstrecket ska vara 30 för alla födda 1924 eller senare. För

den som är född 1923 krävdes endast 29 år, för födda 1922 krävdes 28 år osv. så att för den som är född 1914 blir talet lika med 20. Även för dig som är född före 1914 är talet lika med 20.

- Började du ta ut din pension vid någon annan tidpunkt än när du fyllde 65 år, ska pensionen också ökas eller minskas på det sätt som beskrivits under rubriken **Tilläggspension**. Det framgår inte av formeln.

I formeln användes prisbasbeloppet för 2001 eller 2002 beroende på ditt födelseår. Det betyder att det belopp som beräknats med hjälp av formeln ska följsamhetsindexeras fram till innevarande år för att få fram det aktuella pensionsbeloppet.

Exempel

Ulrika är född 1937. Hon är gift och har haft pension sedan hon fyllde 65 år. Hon har tillgodoräknats pensionspoäng för 22 år. Eftersom Ulrika är född 1937 används prisbasbeloppet för år 2002 som var 37 900 kronor. Ulrikas medelpoäng är 3,20.

Inkomstindex är 106,16 för 2002 och 139,26 för 2009.

Tilläggspensionen för 2009 beräknas då så här:

Först beräknar man med hjälp av formeln ovan beloppet som gäller för 2002:

$60\% \times 37\,900 \times 3,20 \times 22 / 30 + 78,5\% \times 37\,900 \times 22 / 30 = 75\,181$ kronor per år

Därefter följsamhetsindexeras beloppet till 2009 års nivå. Över bråkstrecket i beräkningen nedan skrivs det uträknade årsbeloppet för 2002 multiplicerat med inkomstindex för 2009. Under bråkstrecket multipliceras inkomstindex för 2002 sju gånger med talet 1,016. Talet 1,016 motsvarar inverkan av den så kallade tillväxtnormen. Anledningen till att multiplikation med detta tal ska göras sju gånger är att finns sju

årsskiften mellan åren 2002 och 2009.

$$75\,181 \times 139,26 / 106,16 \times 1,016^7 = 88251$$

som alltså blir Ulrikas tilläggspension för 2009.

Efter nästa avsnitt fortsätter exemplet med beräkningen av Ulrikas garantipension.

Så beräknas garantipensionen

Garantipensionen beräknas i följande tre steg:

1. Försäkringskassan fastställer ett beräkningsunderlag.
2. Beräkningsunderlaget räknas upp så att det kompenserar för det särskilda grundavdrag för pensionärer som fanns före 2003.
3. Beräkningsunderlaget minskas med vissa av pensionerna som ingår i underlaget.

Beloppet som blir kvar är den garantipension som du får.

Steg 1

Beräkningsunderlaget består av summan av följande pensionsbelopp per år:

- tilläggspension
- änkepension
- folkpension som inte motsvaras av tilläggspension
- skattepliktig utländsk ålderspension, efterlevandepension, förtidspension och tjänstepension
- pensionstillskott
- svensk tjänstepension
- visst tillägg till folkpension enligt nordiska konventionen om social trygghet.

Folkpension och pensionstillskott beräknas enligt de regler som gällde före 2003.

Steg 2

Till beräkningsunderlaget gör Försäkringskassan ett tillägg för att kompensera för den högre skatt som tas ut på pensionen från och med 2003. Något tillägg görs inte om beräkningsunderlaget överstiger 3,16 prisbasbelopp för ogifta (135 248 kronor per år för 2009) och 2,8275 prisbasbelopp för gifta (121 017 kronor per år för 2009).

Tillägget för ogifta

Om beräkningsunderlaget är

- högst 0,25 prisbasbelopp multipliceras underlaget med talet 1,04
- över 0,25 prisbasbelopp men under 1,354 prisbasbelopp multipliceras underlaget först med talet 1,5174 och minskas sedan med 0,1193 prisbasbelopp
- lägst 1,354 prisbasbelopp men under 1,529 prisbasbelopp multipliceras underlaget med talet 1,343 och ökas sedan med 0,1168 prisbasbelopp
- lägst 1,529 prisbasbelopp men högst 3,16 prisbasbelopp räknas underlaget om till summan av
 - 2,17 prisbasbelopp och
 - 0,6 gånger den del av underlaget som överstiger 1,51 prisbasbelopp
- högre än 3,16 prisbasbelopp räknas inte underlaget om och det görs inget tillägg.

Tillägget för gifta

Om beräkningsunderlaget är

- högst 0,25 prisbasbelopp multipliceras underlaget med talet 1,04

- över 0,25 prisbasbelopp men under 1,354 prisbasbelopp multipliceras underlaget med talet 1,5174 och minskas sedan med 0,1193 prisbasbelopp
- lägst 1,354 prisbasbelopp men högst 2,8275 prisbasbelopp räknas underlaget om till summan av
 - 1,935 prisbasbelopp och
 - 0,6 gånger den del av underlaget som överstiger 1,34 prisbasbelopp
- högre än 2,8275 prisbasbelopp räknas inte underlaget om och det görs inget tillägg.

Steg 3

Det sista steget i beräkningen av garantipensionen är att minska det uppräknade beräkningsunderlaget med de belopp i underlaget som betalas ut i annan form än som garantipension. Dessa belopp är

- tilläggspension
- änkepension
- svensk tjänstepension
- utländska pensioner
- tillägg till folkpension enligt nordiska konventionen om social trygghet.

Det belopp som återstår efter denna minskning är den garantipension som ska betalas ut. Syftet med dessa komplicerade beräkningar är att se till att garantipensionen kompenserar för de delar av den tidigare folkpensionen som eventuellt inte kunnat beaktas i tilläggspensionen, samt för pensionstillskott som betalades ut enligt de äldre reglerna. Dessutom kompenserar uppräkningsen av beräkningsunderlaget i steg 2 för att det särskilda grundavdraget avskaffats.

Exempel

Ulrika får hela sin tidigare folkpension i sin tilläggspension. Något pensionstillskott till Ulrika var aldrig aktuellt på grund av storleken av

hennes tilläggspension. Hon har inte några övriga pensioner. Ulrikas beräkningsunderlag enligt beskrivningen i steg 1 ovan består därför endast av hennes tilläggspension på 88 251 kronor per år. För 2009 är prisbasbeloppet 42 800 kronor och omräknat till antalet prisbasbelopp blir underlaget

$$88\,251 / 42\,800 = 2,0619 \text{ prisbasbelopp}$$

Enligt steg 2 i beräkningsmodellen ska underlaget räknas upp till summan av 1,935 prisbasbelopp och 0,6 gånger den del av Ulrikas underlag som överstiger 1,34 prisbasbelopp. Det uppräknade underlaget blir därför

$$1,935 \times 42\,800 + 0,6 (2,0619 \times 42\,800 - 1,34 \times 42\,800) = 101\,356 \text{ kronor per år.}$$

Slutligen ska som framgår av steg 3 Ulrikas tilläggspension dras från det uppräknade beräkningsunderlaget.

$$101\,356 - 88\,251 = 13\,105 \text{ kronor per år, som blir Ulrikas garantipension.}$$

Tillsammans med tilläggspensionen blir Ulrikas pension 101 356 kronor per år, vilket motsvarar 8 446 kronor i månaden.

Mer information

Faktablad är inte lagtext i ämnet. Översiktlig information om pensionerna finns i broschyren Livet som pensionär. Du hittar allt informationsmaterial hos Försäkringskassan och på www.forsakringskassan.se.

Informationen publicerades 2008-11-17

Sveriges ålderspensionssystem **- för födda 1938 eller senare**

Under slutet av 1900-talet fattade riksdagen beslut om en förändring av det svenska pensionssystemet. Förändringen ska säkerställa att pensionerna kan fortsätta att betalas ut när medellivslängden ökar, även i tider av låg ekonomisk tillväxt. Grundprincipen i systemet är att man tjänar in till pensionen under hela sitt yrkesverksamma liv.

Det svenska pensionssystemet

Efter en lång politisk process fattade riksdagen 1994 ett beslut om riktlinjerna för det framtida allmänna ålderspensionssystemet. Lagregleringen av det nya pensionssystemet beslutades sedan av riksdagen 1998. Pensionssystemet har trätt i kraft gradvis och gäller fullt ut från och med den 1 januari 2003. Det omfattar alla som är födda 1938 eller senare. De äldsta i åldersgruppen, de som är födda 1938–1953, får dock en del av sin pension enligt de gamla reglerna i form av tilläggspension.

Den viktigaste orsaken till att införa ett nytt pensionssystem i Sverige var att kostnaderna för pensionerna ökade kraftigt, samtidigt som tillväxten i Sverige var låg. De ökade kostnaderna berodde på att medellivslängden ökade, pensionärerna fick en allt högre ATP och de blev allt fler i förhållande till de som var yrkesverksamma. Det gamla ATP-systemet förutsatte en god ekonomisk tillväxt i Sverige för att bära de ökade kostnaderna eller för att pensionerna inte skulle urholkas på lång sikt.

Pensionsreformen har gjort sambandet mellan arbetsinkomst och in-tjänade pensionsrätter tydligare. De inkomstrelaterade delarna, in-komstpension och premiepension, finansieras enbart genom avgifter som omvandlas till så kallade pensionsrätter. Avgiften är 18,5 procent av pensionsunderlaget* och den ska inte förändras. För att pensions-systemet ändå ska behålla sin finansiella stabilitet kommer därför pensionernas storlek att behöva justeras när de ekonomiska och demografiska förutsättningarna förändras.

I pensionssystemet finns också en grundtrygghet i form av garanti-pension för dem med låg eller ingen inkomstgrundad pension. Garanti-pensionen finansieras helt och hållet av staten genom skatteintäkter

Vilka omfattas av det svenska pensionssystemet?

Grunden för att tillhöra det svenska pensionssystemet är att man är försäkrad i Sverige, det vill säga att man omfattas av den svenska socialförsäkringslagstiftningen. Det gör man genom att bo eller arbeta i Sverige. Om man slutar arbeta, eller börjar arbeta utomlands, har man kvar de pensionsrätter som man har tjänat in i Sverige.

Hela livets inkomster räknas

Den grundläggande principen i pensionssystemet är att inkomsterna under hela livet räknas. Varje år som du har inkomster av arbete, ersättningar från socialförsäkringssystemet eller ersättning från arbetslöshetsförsäkringen betalar du, din arbetsgivare och i vissa fall staten in pensionsavgifter. Avgifterna bokförs som pensionsrätter på dina pensionskonton, ett för inkomstpensionen och ett för premiepensionen. Det fungerar ungefär som ett banksparande som växer under åren i takt med avgiftsinbetalningarna och den ”ränta” du får. För inkomstpensionen beror ”räntan” på hur de förvärvsarbetandes

inkomster utvecklas, och för premiepensionen är det utvecklingen i de fonder du har valt som avgör.

Eftersom pensionen grundas på alla dina inkomster genom hela livet, ger varje inkomstbortfall en lägre pension. Du som har små barn, studerar, fullgör plikttjänst eller har sjuk- eller aktivitetsersättning (tidigare kallad förtidspension) får kompensation för detta.

Inkomstpension

Pensionssystemet är till största delen ett fördelningssystem. Det betyder att de inbetalda avgifterna används till samma års pensionsutbetalningar. Med andra ord omfördelas inkomsterna från den yrkesverksamma till den pensionerade generationen. Pensionen från detta fördelningssystem kallas inkomstpension. Avgiften till inkomstpensionen är 16 procent av ditt pensionsunderlag.

De samlade pensionsrätterna på ditt inkomstpensionskonto kallas pensionsbehållning. Pensionsbehållningen används för att beräkna storleken på din pension. Eftersom pensionssystemet är ett fördelningssystem motsvaras behållningen dock inte av några verkliga sparade pengar.

Din årliga inkomstpension är lika med pensionsbehållningen delad med ett så kallat delningstal. Delningstalet grundas dels på den beräknade återstående medellivslängden vid pensioneringen för personer födda samma år som du, dels på en tänkt framtida tillväxt i Sverige på 1,6 procent.

Genom att den framtida tillväxten ingår i delningstalet blir din inkomstpension ungefär 18 procent högre. Det innebär att du får ett förskott på din pension som ska minska skillnaden mellan din slutlön och din pension. Sedan "betalar du av" förskottet genom ett mot-

svarande avdrag vid de årliga indexeringarna av pensionen.

Ju senare du väljer att ta ut din pension, desto kortare blir troligen tiden som pensionen ska betalas ut. Därmed blir också delningstalet lägre. Det innebär att ju längre du väntar med att ta ut din pension, desto högre blir den. Om du tjänar in ytterligare pensionsrätter genom fortsatt arbete i stället för att ta ut pensionen, innebär det också att din inkomstpension ökar. Har du rätt till garantipension eller är född 1938–1953 är det dock inte säkert att den sammanlagda pensionen blir högre.

Premiepension

En mindre del av din intjänade pension sparas i ett fonderat system. Denna del av pensionen kallas premiepension. Till premiepensionen är avgiften 2,5 procent av ditt pensionsunderlag.

Till skillnad från inkomstpensionen innebär fonderingen faktiskt sparade pengar. Tillväxten på dessa pengar är helt beroende av vilka fonder du har valt och vilken avkastning fonderna ger. Tillgodohavandet på ditt premiepensionskonto ligger till grund för premiepensionens storlek, som beräknas på i princip samma sätt som inkomstpensionen men med ett annat delningstal. Delningstalet beräknas utifrån den återstående medellivslängden och ett antagande om framtida avkastning i premiepensionsfonderna.

Tilläggspension

Vid övergången till det nya pensionssystemet var det viktigt att hålla de pensionslöften som fanns till den generation som hade en stor del av sitt yrkesverksamma liv bakom sig. Det resulterade i att du som är

född 1938–1953 endast får en del av din pension i form av inkomstpension och premiepension. Resten betalas ut som tilläggspension. Ju tidigare i perioden du är född, desto större är andelen tilläggspension. Tilläggspensionen baseras på pensionspoäng du har fått för dina arbetade år och motsvarar ATP och folkpension i det gamla pensions-systemet.

Garantipension

Om du har haft låga eller inga arbetsinkomster alls under ditt liv kan du få garantipension. Den finansieras helt genom de skatter som staten får in. Garantipension kan tidigast betalas ut från 65 års ålder. Full garantipension är 2,13 prisbasbelopp per år (91 164 kronor för 2009) för ensamstående personer och 1,9 prisbasbelopp per år (81 320 kronor för 2009) för de som är gifta.

Garantipensionens storlek minskas om du får någon annan pension från ålderspensionssystemet. Även vissa andra pensionsinkomster (till exempel änkepension) minskar garantipensionen. Däremot påverkas inte garantipensionen av tjänstepensioner, privata pensioner eller kapitalinkomster.

Mer information

Faktablad är inte lagtext i ämnet. Översiktlig information om pensionerna finns i broschyrerna

- Hela livet räknas
- Du bestämmer själv
- Livet som pensionär

Dessutom finns det flera andra faktablad om pensionens och dess olika delar. Du hittar allt informationsmaterial hos Försäkringskassan och på www.forsakringskassan.se.

Informationen publicerades 2008-11-17

Från www.lagrummet.se 090302:

“ SFS nr: **1999:1229**

Departement/myndighet: **Finansdepartementet**

Rubrik: **Inkomstskattelag (1999:1229)**

Utfärdad: **1999-12-16**

Ändring införd: **t.o.m. SFS 2008:1351**

Omtryck: **SFS 2008:803**

Övrigt: **Rättelseblad 2004:1147, 2005:798, 2007:1406 och 2007:1419 har iakttagits.“**

“63 kap. Grundavdrag

Innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om grundavdrag. Lag (2002:322).

Fysiska personer

2 § Fysiska personer, som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret och har haft förvärvsinkomst, har rätt till grundavdrag beräknat enligt 3-5 §§. De som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1 eller 2 har rätt till grundavdrag beräknat enligt 3, 3 a och 5 §§, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Dödsbon har inte rätt till avdrag för senare år än det år då dödsfallet inträffade.

Avdraget ska avrundas uppåt till helt hundratal kronor. Lag (2008:1306).

3 § För dem som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret eller begränsat skattskyldiga uppgår grundavdraget till följande belopp.

Taxerad förvärvsinkomst
(Inom parentes i kr vid prisbasbelopp 42 800 kr)

Grundavdrag

överstiger inte 0,99
prisbasbelopp
(42 372)

0,423 prisbasbelopp (18104)

överstiger 0,99 men inte
2,72 prisbasbelopp
(116 416)

0,423 prisbasbelopp ökat med 20
procent av det belopp med
vilket den taxerade
förvärvsinkomsten överstiger
0,99 prisbasbelopp

överstiger 2,72 men inte
3,11 prisbasbelopp
(133 108)

0,77 prisbasbelopp (32 956)

överstiger 3,11 men inte
7,88 prisbasbelopp
(337 264)

0,77 prisbasbelopp minskat med
10 procent av det belopp med
vilket den taxerade
förvärvsinkomsten överstiger
3,11 prisbasbelopp

överstiger 7,88
prisbasbelopp
Lag (2005:826).

0,293 prisbasbelopp (12 540)

3 a § För dem som vid beskattningsårets ingång har fyllt 65 år är grundavdraget beloppet enligt 3 § med tillägg av följande särskilda belopp.

Taxerad förvärvsinkomst	Särskilt belopp
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp (42 372)	0,425 prisbasbelopp (18 190)
överstiger 0,99 men inte 2,72 prisbasbelopp (116 416)	0,623 prisbb(26 664)minskat med 20 procent av den taxerade förvärvsinkomsten
överstiger 2,72 men inte 2,94 prisbasbelopp (125 832)	0,078 prisbasbelopp (3 384)
överstiger 2,94 men inte 3,11 prisbasbelopp (133 108)	0,372 prisbb.(15 921) minskat med 10 procent av den taxerade förvärvsinkomsten
överstiger 3,11 men inte 7,88 prisbasbelopp (133 108)	0,061 prisbasbelopp (2 610)
överstiger 7,88 men inte 8,49 prisbasbelopp (363 372)	0,849 prisbb (363 372)minskat med 10 procent av den taxerade förvärvsinkomsten
Lag (2008:1306).	

4 § För dem som är obegränsat skattskyldiga bara under en del av beskattningsåret är grundavdraget en tolfedel av 0,293 prisbasbelopp för varje kalendermånad eller del av kalendermånad som de är obegränsat skattskyldiga.

Om de skattskyldigas överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, ska dock bestämmelserna i 3 och 3 a §§ tillämpas. Lag (2008:1306).

4 a § Har upphävts genom lag (2006:1344).

5 § Grundavdraget får inte överstiga den skattskyldiges sammanlagda överskott av aktiv näringsverksamhet och av tjänst, minskat med hans allmänna avdrag.

Vid denna beräkning ska överskottet av tjänst minskas med sådana lån, kapitalvinster och utdelningar som enligt 11 kap. 45 §, 50 kap. 7 § eller 57 kap. ska tas upp i inkomstslaget tjänst.

Vidare ska vid beräkningen de allmänna avdragen minskas med sådana avdrag som på grund av dispens enligt 59 kap. 8 och 10-12 §§ grundas på
- överskott av passiv näringsverksamhet, eller
- sådana kapitalvinster och utdelningar som enligt 50 eller 57 kap. ska tas upp i inkomstslaget tjänst. Lag (2007:1419).

6 § Har upphävts genom lag (2002:322).

7 § Har upphävts genom lag (2002:322).

8 § Har upphävts genom lag (2002:322).

9 § Har upphävts genom lag (2002:322).

10 § Har upphävts genom lag (2002:322).

Ideella föreningar

11 § Ideella föreningar och registrerade trossamfund som uppfyller kraven i 7 kap. 7 § första stycket har rätt till grundavdrag med 15 000 kronor. “

“65 kap. Skatteberäkningen

Innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om beräkning av statlig och kommunal inkomstskatt. Bestämmelser om avrundning av skatten finns i 23 kap. 1 § skattebetalningslagen (1997:483).

Gränsbelopp

2 § Statlig inkomstskatt beräknas bara om underlaget för skatten är minst 100 kronor.

Fysiska personer

Kommunal inkomstskatt

3 § För fysiska personer som är obegränsat skattskyldiga under någon del av beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunalskatt och landstingsskatt som gäller i hemortskommunen för året före taxeringsåret multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

Med hemortskommun avses hemortskommunen enligt 22 kap. 1 a § skattebetalningslagen (1997:483) för året före taxeringsåret. Med hemortskommun för ett dödsbo avses den dödes hemortskommun för dödsåret. Om den döde hade bytt folkbokföringsort efter den 1 november året före dödsåret, ska dock hemortskommunen för dödsboet från och med andra taxeringsåret efter dödsåret anses vara den kommun där den döde hade sin senaste rätta folkbokföringsort. Lag (2007:1419).

4 § För fysiska personer som är begränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret är den kommunala inkomstskatten 25 procent av den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

För begränsat skattskyldiga fysiska personer enligt 3 kap. 18 § första stycket 1 är den kommunala inkomstskatten summan av de skattesatser för kommunal skatt och landstingsskatt som

genomsnittligt tillämpas för beskattningsåret, multiplicerad med den beskattningsbara förvärvsinkomsten.

För begränsat skattskyldiga fysiska personer med anknytning till utländsk stats beskickning som avses i 3 kap. 17 § 2-4 tillämpas 3 §. Lag (2004:1139).

Statlig inkomstskatt

5 § För fysiska personer är den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster

- 20 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en nedre skiktgräns, och

- 5 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en övre skiktgräns.

Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 367 600 kronor vid 2010 års taxering och en övre skiktgräns på 526 200 kronor vid 2010 års taxering.

Vid de därpå följande taxeringarna uppgår skiktgränserna till skiktgränserna för det föregående taxeringsåret multiplicerade med det jämförelsetal, uttryckt i procent, som anger förhållandet mellan det allmänna prisläget i juni andra året före taxeringsåret och prisläget i juni tredje året före taxeringsåret plus två procentenheter. Skiktgränserna fastställs av regeringen före utgången av andra året före taxeringsåret och avrundas nedåt till helt hundratal kronor. Lag (2008:1327).

6 § För dödsbon ska den statliga inkomstskatten på förvärvsinkomster beräknas enligt 5 § med följande ändringar.

Från och med det fjärde beskattningsåret efter det kalenderår då dödsfallet inträffade är skatten på förvärvsinkomsten, utöver vad som sägs i 5 §, 20 procent av hela den beskattningsbara förvärvsinkomsten upp till ett belopp som

motsvarar den nedre skiktgränsen i 5 §. Lag (2007:1419).

7 § För fysiska personer är den statliga inkomstskatten på kapitalinkomster 30 procent av överskottet i inkomstslaget kapital.

8 § Expansionsfondsskatten är 26,3 procent av det belopp som dras av vid avsättning till expansionsfond enligt 34 kap. När avdraget återförs ska ett belopp som motsvarar 26,3 procent av minskningen av expansionsfonden tillgodoräknas vid debiteringen av slutlig skatt. Lag (2008:1343).

Skattereduktion

9 § Om det uppkommer ett underskott av kapital, ska skatten minskas med 30 procent av den del av underskottet som inte överstiger 100 000 kronor och med 21 procent av det återstående underskottet (skattereduktion). Lag (2007:1419).

9 a § Fysiska personer som varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 9 b eller 9 c § för arbetsinkomster. Sådan rätt har också de som är begränsat skattskyldiga enligt 3 kap. 18 § första stycket 1 eller 2, om deras överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige.

Med arbetsinkomster avses i detta kapitel sådana inkomster som anges i 2 kap. 3 och 4 §§, 5 § 11, 15 och 16, 6 § första stycket 1, 2, 3 och 5 samt 7, 8 och 10 §§ lagen (1998:674) om inkomstgrundad ålderspension med undantag för sådana inkomster som avses i 2 kap. 14-16 §§ samma lag. Som arbetsinkomst avses även inkomst från självständig näringsverksamhet som bedrivs utomlands, om den skattskyldige i inte oväsentlig omfattning har arbetat i verksamheten.

Vid beräkningen av skattereduktionen ska arbetsinkomsterna utgöras av

- överskott i inkomstslaget tjänst, och

- överskott i inkomstslaget näringsverksamhet minskat med sjukpenning eller annan ersättning som anges i 15 kap. 8 §.

Arbetsinkomsterna ska minskas med allmänna avdrag enligt 62 kap. och sjöinkomstavdrag enligt 64 kap. samt avrundas nedåt till helt hundratal kronor. Lag (2007:1248).

**9 b § För dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år
uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster
beräknade enligt 9 a § till följande belopp.**

**Arbetsinkomst som beskattas
i Sverige** (Inom parentes i kr vid
prisbasbelopp 42 800)

Skattereduktion

överstiger inte 0,91
prisbasbelopp (38 948)

skillnaden mellan
arbetsinkomsterna och
grundavdraget, multiplicerad
med skattesatsen för kommunal
inkomstskatt

överstiger 0,91 men inte
2,72 prisbasbelopp (116 416)

skillnaden mellan å ena sidan
summan av 0,91 prisbasbelopp
och 25 procent av
arbetsinkomsterna mellan 0,91
och 2,72 prisbasbelopp och å
andra sidan grundavdraget,
multiplicerad med skattesatsen
för kommunal inkomstskatt

överstiger 2,72 men inte
7,00 prisbasbelopp (299 600)

skillnaden mellan å ena sidan
summan av 1,363 prisbasbelopp
(58 336) och 6,50 procent av
arbetsinkomsterna mellan 2,72
och 7,00 prisbasbelopp och å
andra sidan grundavdraget,
multiplicerad med skattesatsen
för kommunal inkomstskatt

överstiger 7,00 prisbasbelopp

skillnaden mellan 1,642
prisbasbelopp (70 277) och
grundavdraget,
multiplicerad med skattesatsen
för kommunal inkomstskatt

Lag (2008:1327).

**9 c § För dem som vid beskattningsårets ingång fyllt 65 år
uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster
beräknade enligt 9 a § till följande belopp.**

**Arbetsinkomst som beskattas
i Sverige**

Skattereduktion

överstiger inte 100 000 kronor

20 procent av arbetsinkomsterna

överstiger 100 000 men inte
300 000 kronor

summan av 15 000 kronor och 5
procent av arbetsinkomsterna

överstiger 300 000 kronor
Lag (2008:1327).

30 000 kronor

9 d § Fysiska personer som varit obegränsat skattskyldiga endast under en del av beskattningsåret, har rätt till skattereduktion enligt 9 a-9 c §§ med en tolfedel av den skattereduktion som skulle ha tillgodoförts dem om de varit obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret, för varje kalendermånad eller del därav under vilken de varit obegränsat skattskyldiga.

Om de skattskyldigas överskott av förvärvsinkomster i Sverige och i andra länder, uteslutande eller så gott som uteslutande, utgörs av överskott av förvärvsinkomster i Sverige, ska dock bestämmelserna i 9 a-9 c §§ tillämpas utan de begränsningar som anges i första stycket. Lag (2007:1419).

10 § Skattereduktion ska göras för allmän pensionsavgift enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift som avser beskattningsåret. Lag (2007:1419).

11 § För skattskyldiga som har sjöinkomst under hela beskattningsåret, ska skattereduktion göras med 14 000 kronor vid anställning på fartyg som till övervägande del går i fjärrfart och med 9 000 kronor vid anställning på annat fartyg. För skattskyldiga som har sjöinkomst bara under en del av beskattningsåret är skattereduktionen för varje dag som sjöinkomsten uppbärs en trehundrasextiofemtedel av dessa belopp. Vad som avses med närfart och fjärrfart framgår av 64 kap. 6 §. Lag (2007:1419).

11 a § Har upphävts genom lag (2006:1344).

11 b § Har upphävts genom lag (2006:1344).

11 c § Har upphävts genom lag (2006:1344).

12 § Skattereduktion ska räknas av mot kommunal och statlig inkomstskatt, mot statlig fastighetsskatt enligt lagen (1984:1052) om statlig fastighetsskatt samt mot kommunal fastighetsavgift enligt lagen (2007:1398) om kommunal fastighetsavgift. Skattereduktion enligt 9 a-9 d §§ ska dock

räknas av endast mot kommunal inkomstskatt.

Skattereduktion ska göras för sjöinkomst, allmän pensionsavgift, arbetsinkomst och underskott av kapital i nu nämnd ordning. Lag (2007:1419).

Hänvisningar

13 § Bestämmelser om skatteberäkning inom familjen i fåmansföretagsförhållanden finns i 57 kap. 36 §.

Bestämmelser om särskild skatteberäkning i vissa fall för inkomst som hänför sig till minst två beskattningsår finns i 66 kap. Lag (2007:1406).

Juridiska personer

14 § För juridiska personer är den statliga inkomstskatten 26,3 procent av den beskattningsbara inkomsten.

För investeringsfonder är skatten i stället 30 procent. Lag (2008:1343).

Gemensamma bestämmelser

15 § Om en skattskyldig beskattats för samma inkomst både i Sverige och utomlands, får regeringen, för att undanröja eller lindra dubbelbeskattningen, helt eller delvis medge befrielse från statlig inkomstskatt, om det finns ömmande omständigheter eller annars synnerliga skäl.

16 § I lagen (1986:468) om avräkning av utländsk skatt finns bestämmelser om avräkning av utländsk skatt för obegränsat skattskyldiga och i vissa fall för begränsat skattskyldiga. Lag (2000:1341).”

Marginalskatt inkomståret 2009 vid kommunal skattesats 33%.

3 § För dem som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret eller begränsat skattskyldiga: de som inte fyllt 65 år.

Taxerad förvärvsinkomst	Marginalskatt	Jobbavdrag
överstiger inte 42 372	33%	
42 372 - 116 416	26,4% ($33 - 6,6 = 26,4\%$)	-2% (=24,4)
116 416 - 133 108	33%	-5% (=28)
133 108 - 337 264	36,3% ($33 + 3,3 = 36,3\%$)	-5% (=31)
337 264 -	33% (k-skatt)	
380 140 - 538 740	53% (nedre och övre skiktgränser)	
538 740 -	58%	

5 § För fysiska personer är den statliga inkomstskatten på beskattningsbara förvärvsinkomster

- 20 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en nedre skiktgräns, och

- 5 procent av den del av den beskattningsbara förvärvsinkomsten som överstiger en övre skiktgräns.

Skiktgränserna bestäms med utgångspunkt i en nedre skiktgräns på 367 600 kronor vid 2010 års taxering och en övre skiktgräns på 526 200 kronor vid 2010 års taxering.

Den beskattningsbara inkomsten är taxerad förvärvsinkomst minskad med grundavdraget. Vid taxerad förvärvsinkomst över 337 264 kr är grundavdraget 12 540 kr. Skiktgränserna ligger vid taxerade inkomster 12 540 kr över de beskattningsbara inkomsterna.

Marginaleffekt av jobbavdraget/skattereduktionen.

Marginaleffekter av jobbavdragen är inte lätta att beräkna. I reglerna för skattereduktionerna (jobbavdragen) ingår grundavdrag vid vissa olika inkomster, som först måste beräknas med ledning av reglerna för grundavdragen.

I det följande först en sida med återgivning av reglerna för grundavdrag och skattereduktion.

Därefter en sida med beräkning av marginaleffekter av skattereduktionerna. Beräkningarna är mycket krångliga och man kan tro att knappast någon skattebetalare ger sig in på försök att beräkna marginaleffekterna. Här har beräkningarna dock gjorts och läsaren ombeds kontrollera, att det är rätt räknat. Vid beräkningarna har inte använts föreskrivna avrundningar av grundavdrag.

En kontroll av att det är rätt räknat är att beräkningarna för inkomst 299 600 kr utförts för de två olika reglerna som angivits och att de givit samma resultat: skattereduktion **17 798 och 17 810**

Beräkningarna slutar med att marginaleffekten är 0,0194=ca 2% i inkomstintervallet 38 948-116 416 och 0,0514=ca 5% i inkomstintervallet 116 416-299 600. De värdena har lagts in i tabellen här intill.

Med kännedom om hur mycket det blir kvar i plånböckerna sedan grundläggande levnadskostnader betalats kan man finna, att skattereduktioner för inkomster 116 416 och lägre inte är tillräckliga, att skattereduktioner för inkomster 133 108 är rimliga, men att skattereduktioner för inkomster 299 600 och högre är onödiga.

De största kostnaderna för staten för skattereduktionerna ligger på inkomster över 299 600. Man borde minska skattereduktionerna där och lägga över pengar till låga inkomster som nu inte kan hålla en god levnadsstandard. Det ska inte behandlas här just nu.

3 § För dem som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret eller begränsat skattskyldiga uppgår grundavdraget till följande belopp.

Taxerad förvärvsinkomst (Inom parentes i kr vid prisbasbelopp 42 800 kr)	Grundavdrag
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp (42 372)	0,423 prisbasbelopp (18104)
överstiger 0,99 men inte 2,72 prisbasbelopp (116 416)	0,423 prisbasbelopp ökat med 20 procent av det belopp med vilket den taxerade förvärvsinkomsten överstiger 0,99 prisbasbelopp
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp (133 108)	0,77 prisbasbelopp (32 956)
överstiger 3,11 men inte 7,88 prisbasbelopp (337 264)	0,77 prisbasbelopp minskat med 10 procent av det belopp med vilket den taxerade förvärvsinkomsten överstiger 3,11 prisbasbelopp
överstiger 7,88 prisbasbelopp	0,293 prisbasbelopp (12 540)

9 b § För dem som vid beskattningsårets ingång inte fyllt 65 år uppgår skattereduktionen för summan av arbetsinkomster beräknade enligt 9 a § till följande belopp.

Arbetsinkomst som beskattas i Sverige (Inom parentes i kr vid prisbasbelopp 42 800)	Skattereduktion
överstiger inte 0,91 prisbasbelopp (38 948)	skillnaden mellan arbetsinkomsterna och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 0,91 men inte 2,72 prisbasbelopp (116 416)	skillnaden mellan å ena sidan summan av 0,91 prisbasbelopp och 25 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,91 och 2,72 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 2,72 men inte 7,00 prisbasbelopp (299 600)	skillnaden mellan å ena sidan summan av 1,363 prisbasbelopp (58 336) och 6,50 procent av arbetsinkomsterna mellan 2,72 och 7,00 prisbasbelopp och å andra sidan grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt
överstiger 7,00 prisbasbelopp	skillnaden mellan 1,642 prisbasbelopp (70 277) och grundavdraget, multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

Marginal effekter av jobbvadragen är inte lätta att beräkna.

I reglerna för skattereduktionerna (jobbavdragen) ingår grundavdrag vid vissa olika inkomster, som först måste beräknas med ledning av reglerna för grundavdragen.

Man måste först räkna ut grundavdrag vid följande inkomster:

38 948 Grundavdrag 18 104

116 416 Grundavdrag $18\,104 + 0,20 \times (116\,416 - 42\,372) =$
 $18\,104 + 0,20 \times 77\,044 =$
 $18\,104 + 14\,808 = 32\,912$

299 600 Grundavdrag $32\,956 - 0,10 \times (299\,600 - 133\,108) =$
 $32\,956 - 0,10 \times 166\,492 =$
 $32\,956 - 16\,649 = 16\,307$

Arbetsinkomst

38 948

Skattereduktion

$(38\,948 - 18\,104) \times 0,33 =$
 $20\,844 \times 0,33 = \mathbf{6\,878}$

116 416 $((38\,948 + 0,25 \times (116\,416 - 38\,948)) -$
 $32\,912) \times 0,33 =$
 $((38\,948 + 0,25 \times 77\,468) - 32\,912) \times 0,33 =$
 $(38\,948 + 19\,367 - 32\,912) \times 0,33 =$
 $25\,403 \times 0,33 = \mathbf{8\,382}$

299 600 $((58\,336 + 0,065 \times (299\,600 - 116\,416)) -$
 $16\,307) \times 0,33 =$
 $((58\,336 + 0,065 \times 183\,184) - 16\,307) \times 0,33 =$
 $((58\,336 + 11\,906) - 16\,307) \times 0,33 =$
 $53\,935 \times 0,33 = \mathbf{17\,798}$

299 600 $(70\,277 - 16\,307) \times 0,33 = 53\,970 \times 0,33 =$
 $\mathbf{17\,810}$

Inkomstintervall

38 948-116 416
=77 468

116 416-299 600
=183 184

Skattereduktion ökar

8 382-6 878=1504

17 798-8 382=9 416

Marginal effekt

0,0194=ca 2%

0,0514=ca 5%

Preliminärskatt för inkomståret 2009.

“Skattetabell för beräkning av skatteavdrag för år 2009

Arbetsgivare gör skatteavdrag vid varje löneutbetalning.

Huvudarbetsgivaren, dvs. den som normalt betalar ut högsta inkomsten, gör skatteavdrag enligt tabell eller enligt beslut från Skatteverket. På sidoinkomster görs skatteavdrag med 30 %. Pensionsutbetalare jämföras med arbetsgivare.

I de lägsta inkomstskikten blir skatteavdraget större om allmän pensionsavgift ska betalas på inkomsten. Denna avgift betalas av personer som är födda 1938 eller senare. Skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) påverkar också kolumnindelningen eftersom storleken på reduktionen är beroende av om du är över eller under 65 år vid inkomstårets ingång och också av hur stora inkomsterna är.

NYHET - Förhöjt grundavdrag för personer över 65 år

Från och med den 1 januari 2009 införs en skattelättnad för personer över 65 år. Skattelättnaden lämnas genom att grundavdraget höjs vid taxerade förvärvsinkomster upp till 363 300 kr. Skattelättnaden är störst vid låga inkomster. Det förhöjda grundavdraget är inräknat i Skatteverkets skattetabeller som arbetsgivaren/utbetalaren använder. Du behöver alltså inte själv ansöka om det. Detta innebär att antalet kolumner i tabellen har utökats från fem till sex kolumner. Kolumn två har delats upp i kolumn 2 och kolumn 6. Kolumn 2 avser personer födda 1943 och tidigare och uppbär pension m.m. och kolumn 6 avser personer födda 1944 och senare och som uppbär pension m.m.

Tabellen 33% finns på slutet i det följande.

Kolumnindelning

Kolumn 1 avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som är född 1944 eller senare. Allmän pensionsavgift ska betalas och inkomsten ger rätt till skattereduktion för arbetsinkomst

Kolumn 2 avser inkomster (t.ex. pensioner) till den som är född 1943 eller tidigare. Allmän pensionsavgift ska inte betalas och inkomsten ger inte rätt till någon skattereduktion för arbetsinkomst

Kolumn 3 avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som är född 1938-1943. Allmän pensionsavgift ska betalas och inkomsten ger rätt till en högre skattereduktion för arbetsinkomst än enligt kolumn 1

Kolumn 4 avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som är född 1937 eller tidigare. Allmän pensionsavgift ska därför inte betalas. Inkomsten ger samma rätt till skattereduktion för arbetsinkomst som enligt kolumn 3

Kolumn 5 avser andra pensionsgrundande ersättningar än löner m.m., t.ex. ersättning från arbetslöshetskassa och egen arbetsskadeförsäkring, till den som är född 1938 eller senare. Allmän pensionsavgift ska betalas på inkomsten men denna ger inte någon rätt till skattereduktion för arbetsinkomst

Kolumn 6 avser inkomster (t.ex. pensioner) till den som är född 1944 eller senare. Allmän pensionsavgift ska inte betalas och inkomsten ger inte rätt till någon skattereduktion för arbetsinkomst

Samma skatteavdrag kan förekomma i vissa inkomstskikt i fler än en kolumn.”

Inkomstintervall	Skattereduktion ökar	Margineffekt
38 948-116 416 =77 468	8 382-6 878=1504	0,0194=ca 2%
116 416-299 600 =183 184	17 798-8 382=9 416	0,0514=ca 5%

Inkomstintervallen är olika för skatter och skattereduktioner.

Inkomst	Preliminärskatt enligt kolumn 1	Margineffekt Tidigare beräkn.
42 372/år=3531/mån 116 416/år=9 701/mån Skillnad/mån 6170	274/mån 1653/mån 1379	22,35% (24,4%)
38948/år=3246/mån 116 416/år=9 701/mån Skillnad/mån 6455	254/mån 1653/mån 1399	21,67
116 416/år= 9701/mån 133 108/år=11 092/mån Skillnad/mån 1391	1653/mån 2055/mån 402	28,90% (28%)
133 108/år= 11 092/mån 337 264/år= 28 105/mån Skillnad/mån 17013	2055/mån 7431/mån 5376	31,60% (31%)
133 108/år= 11 092/mån 299 600/år=24 967/mån Skillnad/mån 13 875	2055/mån 6371/mån 4316	31,11%
380 140/år=31 678/mån 538 740/år=44895/mån Skillnad/mån 13 217	8642/mån 15 643/mån 7001	52,97% (53%)
538 740/år=44 895/mån 638 740/år=53 228/mån Skillnad/mån 8333	15643/mån 20 515/mån 4872	58,47% (58%)

Tidigare beräkningar

3 § För dem som är obegränsat skattskyldiga under hela beskattningsåret eller begränsat skattskyldiga: de som inte fyllt 65 år.

Taxerad förvärvsinkomst	Marginalskatt	Jobbavdrag
överstiger inte 42 372	33%	
42 372 - 116 416	26,4% (33 - 6,6 = 26,4 %)	-2% (=24,4)
116 416 - 133 108	33%	-5% (=28)
133 108 - 337 264	36,3% (33 + 3,3 = 36,3%)	-5% (=31)
337 264 -	33% (k-skatt)	
380 140 - 538 740	53% (nedre och övre skiktgränser)	
538 740 -	58%	

Undersökningar med hjälp av preliminärskattetabellen

visar att jobbskatteavdraget sänker margineffekten med cirka 5%-enheter vid inkomster cirka 116 000 - 300 000.

Bostadsbidrag till barnfamiljer

Avtrappningar av bidrag sker vanligen med 20% av inkomst över 117000 kr/år. Margineffekten börjar alltså med 20% vid inkomster över 117000 upp till högst 354 000 som ligger under gränsen för statlig skatt. Summa margineffekt blir (2009) högst 31+20=51%
Tabell 1 gäller för ensamstående och gifta par eller sambor som båda har en inkomst som är högre än 58 500 kronor om året. Det är er sammanlagda inkomst som räknas och vilka andra inkomster som är bidragsgrundande.

Den högsta bidragsgrundande inkomsten per år

ett barn	267 000 kronor
två barn	307 500 kronor
tre barn	354 000 kronor

Tabell 2 gäller för gifta par och sambor där båda eller en av er har en inkomst som är högst 58 500 kronor om året. Här ska ni bara räkna med inkomsten för den av er som har den högsta inkomsten.

Den högsta bidragsgrundande inkomsten per år

ett barn	208 500 kronor
två barn	249 000 kronor
tre barn	295 500 kronor

Så minskas bidraget när du tjänar över gränsen

Om du tjänar under gränserna i tabell 1 eller 2 men mer än 117 000 kronor om året (för makar 58 500 kronor vardera) minskas bidraget med 20 procent av vad du tjänar utöver 117 000 respektive 58 500 kronor.

Exempel ensamstående

Du tjänar 135 000 kronor per år

$135\,000 - 117\,000 = 18\,000$

$20\% \times 18\,000 = 3\,600$

Dela 3 600 med 12 = 300

Du får 300 kronor mindre i månaden i bidrag

Bostadsbidrag - till unga utan barn

Marginal effekten kan bli 33% vid inkomst under 77000 för ensam och 94000 för makar. Dvs totalt cirka 55%

I det följande några sidor om levnadskostnader och skatter, bidrag jobbavdrag mm isynnerhet vid låga inkomster.

De är hämtade från sidorna 374-403 i

Sven Wimmell 081108: Politik hösten 2008.

<http://wimmell.com/omr36-39x.pdf>

Sida i 36-39x

- 391 Pensionärer med låga inkomster.
- 392 TV-avgiften.
- 392 Bostadsbidrag för barnlösa hushåll med låga inkomster.
Förslag
- 393 Bostadsbidrag till icke-pensionärer utan barn. 2006. Förslag.
- 395 Icke-pensionärer med höga inkomster och ensampensionärer med låga pensioner.
- 396 2008. Ensam pensionär född 1937 eller tidigare.
- 397 I samband med småhus finns två sätt att bo
- 398 Bostadstilägg 2008 för ensam pensionär 65 år och äldre.
- 399 Begränsningsregel för låginkomstpensionärers fastighetsskatt.
- 400 Pensionärer med låga inkomster.
- 402 TV-avgiften.
- 402 TV-avgift och jobbavdrag.

Överspelade utredningar om jobbskatteavdrag

- 385 En jämförelse grundavdrag - jobbavdrag.
- 386 Exempel på andra jobbavdrag.
- 388 Jobbavdragen är dåliga i fördelningspolitik.
- 388 Förvärvsarbetandes extrakostnader p g a arbetet.
- 389 Förslag om ändring av jobbavdrag och TV-avgift.
- Förslag om bostadsbidrag för barnlösa.

Pensionärer med låga inkomster.

Pensionärer med låga inkomster behöver förbättringar . Här en kort redovisning av det som finns utförligare längre bort i det följande (sid 57-63).

*** Det första som behöver göras är att ta bort regeln i bostadstilläggssystemet som medför att taxeringsvärden för fritidshus påverkar bostadstilläggen. Det lär kunna ordnas mycket lätt genom följande strykningar i Lag (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.:**

“16 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras för förmögenhet beräknad per den 31 december året före det år då ansökan om bostadstillägg görs enligt vad som anges i denna paragraf och 17 §.

Som förmögenhet räknas den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, beräknad med bortseende från värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt som avses i 2 kap. 13 respektive 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) (strykes: ~~och som utgör den sökandes permanentbostad~~) samt skulder med säkerhet i denna egendom. För sökande som har sin bostad i särskild boendeform skall detsamma gälla i fråga om värdet av privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt (strykes: ~~och som utgör permanentbostad~~) för den sökandes make”.

Att fritidshusens taxeringsvärden ska påverka bostadstilläggen infördes under krisåren på 1990-talet. Någon återställning har inte skett. Pensionärer med låga inkomster tillhör enligt makthavarna en underklass som man inte behöver bry sig om.

*** I systemet för bostadstilläggen bör förmögenhetstillägget på 15% (den s k skärpningsregeln) tas bort eller minskas till högst 10%. Om ett förmögenhetstillägg ska vara kvar bör beloppsgränserna åtminstone motsvara den nivå som gällde 1975 och som efter uppräkning efter prisutvecklingen sedan dess år 2005 blir 370 000 kr per pensionär (2009 cirka 400 000 kr). (Men är för ensam 2009 100 000) I Sverige behandlas lågpensionärerna sämre än 1975.**

Sedan förmögenhetsskatten och fastighetsskatten tagits bort, med skattelättnader för icke-pensionärer som kan uppgå till hundratusentals kronor, är det orimligt att för låginkomstpensionärer i bostadstilläggssystemet behålla regler om att förmögenheter ska påverka tilläggen.

I lagen om bostadstillägg innebär 16§ och 17§ att pensionärerna får bostadstilläggen reducerade på grund av förmögenhet. När förmögenhetsskatten tas bort kan mycket rika icke-pensionärer få stora skattelättnader. Det är då olämpligt att de sämst ställda pensionärerna har kvar förmögenhetsreglerna i 16§ och 17§, de bör tas bort så att förmögenhet i alla former på inget sätt minskar bostadstilläggen.

16§ och 17§ bör upphöra att gälla.

Utdrag ur lagen finns längre bort i det följande (sid 60-63).

*** I systemet för bostadstilläggen bör man mildra minskningen av tilläggen som är en följd av kapitalinkomster. Med de låga räntorna på sparmedel, vanligen lägre än inflationen, medför skatten 30% att kapitalets realvärde minskar, med minskning av bostadstilläggen minskar det ännu mer. Pensionärer i det nedre avtrappningsskiktet har margineffekt 87-97% (2009 95%) på pensionsinkomster, dvs får behålla mycket litet av ATP-pensionen. Att då dessutom minska tilläggen 62% av kapitalinkomsterna verkar förföljelse, det borde bort.**

TV-avgiften.

Se: Sven Winnell 060327: TV-avgiften i proposition 2005/06:112. Avgifter för privathushåll: De individuella TV-avgifterna bör slopas, och ersättas med en kollektivavgift för alla privathushåll, betald av riksdagen. (<http://winnell.com/omr36-391.pdf>)

Innehållsförteckning : Utdrag:

“Lag (1989:41) om finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst.

Regeringen föreslår i propositionen följande lydelse:

“7 § TV-avgiften är 1 996 kronor för ett år (2009 2076 kr). Den skall betalas i fyra poster om 499 kronor.....”

Lydelsen bör istället, i princip, bli:

“7 § TV-avgiften är 1 968S kronor för ett år. Den skall betalas i fyra poster om 492 kronor. Avgiften för privatbostadshushåll betalas av staten. Antalet privatbostadshushåll skall för helår anses vara lika med antalet privabostadshushåll fyra år före avgiftsåret enligt SCBs statistik redovisad i Bostads- och hyresundersökningarna. År 2002 var det avsedda antalet hushåll enligt denna statistik för samtliga upplåtelseformer 3427000 st.....”

Förslaget tillfredsställer både dem som vill ha kvar ett avgiftssystem och dem som vill avskaffa avgiftsfinansieringen och vill att public service-verksamheten ska finansieras gemensamt av skattemedel på samma sätt som annan verksamhet, som är omistlig för allmänheten.

Andra än privatbostadshushåll bör betala avgift enligt propositionens förslag. Förslaget är ett avgiftssystem, men krånglet för alla privathushåll försvinner och byråkratikostnaderna på uppemot en miljard kr per år för hantering av avgifterna för privatpersoner försvinner. Finansieringen behandlas i det följande.

De individuella TV-avgifterna tar för mycket energi från hushållen och myndigheterna. Det finns mycket annat som behöver uppmärksamhet.”

Bostadsbidrag för barnlösa hushåll med låga inkomster. Förslag. Gäller alla åldrar. Ej pens.

Förslagen här tar sikte på att förbättra för dem med de lägsta inkomsterna. Om förslagen genomförs torde de väsentligt minska behov av socialbidrag. De offentliga kassornas kostnader för bidragen torde i hög grad bli betalda genom lägre kostnader för socialbidrag. Det är enklare och trevligare att ansöka om bostadsbidrag hos försäkringskassan än att gå till socialvården. Den som får bostadsbidrag behåller sin frihet på ett annat sätt än den som får socialbidrag.

Bostadsbidragen som kan erhållas är vanligen lägre än de skatter som bidragstagaren betalar. Reglerna är samma för ensamma och makar tillsammans. Reglerna följer mönstret för bostadsbidrag till barnfamiljer.

Bostadsbidrag är ett träffsäkert sätt att korrigera skattesystemets oförmåga att fördela skatt efter förmåga. De lägsta rimliga levnads-kostnaderna för makar/sambor är 150% av kostnaderna för en ensam, inte 200%. Skatteskalen tar inte hänsyn till att levnadskostnaderna per person är högre för ensamma än för makar/sambor. Det enklaste och bästa sättet att göra en korrigering av skattesystemets skeva utfall är bostadsbidrag.

Det finns möjlighet att avväga beloppsgränser efter det utfall man önskar för bidragstagarna och de kostnader man vill ge staten.

Cirka en tredjedel av dem med arbetsinkomster ligger i gällande skattesystem för 2006 på en inkomst där ensamma går med underskott sedan de rimliga lägsta kostnaderna betalats.

De borgerliga som gör anspråk på att göra ett nytt bra system har i sina förslag inte alls klarat att göra en vettig fördelning med hänsyn till låginkomsternas problem, förslagen går ut på att göra stora skattesänkningar för dem med höga inkomster.

Icke-pensionärer med höga inkomster och ensampensionärer med låga pensioner.

I tabellen här intill finns för olika stora inkomster uppgifter om skatt och om hur mycket som blir kvar sedan lägsta rimliga hushållskostnader betalats. Ensam med inkomst under cirka 14000 kr per månad får underskott i hushållsbudgeten. Han eller hon betalar skatt 47256 kr per år och kan nätt och jämnt leva på inkomsterna efter skatt.

Vid inkomst 13000 kr/mån är underskottet cirka 7000 kr per år, på grund av skatten på cirka 43000 kr.

Vid inkomst 60 000 kr per månad och 720 000 kr per år är det disponibelt 272 040 kr efter skatt och efter det hushållskostnaderna 120 000 kr betalats.

I detta läge sänker den borgerliga regeringen skatterna med 12 000 kr eller er mer för den med årsinkomsterna 720 000 kr. De låga inkomsterna får inte mycket med av skattesänkningarna. Makar med lika inkomst och vardera 60 000 kr lön i månaden har disponibelt efter skatt och hushållskostnader tillsammans 604 080 kr per år och får skattelättnader på 24 000 kr eller mer.

Ensam pensionär med låg pension får underskott i hushållsbudgeten:

Pension 100 000 kr per år: underskott 34992 kr per år (skatt 26796 kr)

Pension 110 000 30936 (skatt 28776 kr)

Pension 120 000 26940 (skatt 30756 kr)

Av ökningen med 10 000 kr från 100 000 får behållas 4056 kr

Marginaeffekten är 59,44%

Av ökningen med 10 000 kr från 110 000 får behållas 3996 kr

Marginaeffekten är 60,04%

En del av dem kan få bostadstillägg som förbättra situationen.

En del får inte bostadstillägg.

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor.

Ensam

Mån. lön	Prelskatt /mån	Efter skatt /år	Över-skott/år
6001	1364	16368	4637 55644 -64356
7001	1628	19536	5373 64476 -55524
8001	1892	22704	6109 73308 -46692
9001	2161	25932	6840 82080 -37920
10001	2491	29892	7510 90120 -29880
11001	2849	34188	8152 97824 -22176
12001	3212	38544	8789 104468-14532
13001	3575	42900	9426 113112 - 6888
14001	3938	47256	10063 120756 756 krisgräns
15001	4301	51612	10700 128400 8400
16001	4664	55968	11337 136044 16044
17001	5027	60324	11974 143688 23688
18001	5390	64680	12611 151332 31332
19001	5753	69036	13248 158976 38976
20001	6151	73812	13850 166200 46200
21001	6514	78168	14487 173844 53844
22001	6877	82524	15124 181488 61488
23001	7240	86880	15761 189132 69132
24001	7603	91236	16398 196776 76776
25001	7966	95592	17035 204420 84420
26001	8324	99888	17677 212124 92124
27001	8799	105588	18202 218424 98424
29001	9859	118308	19142 229704 109704
30001	10389	124668	19612 253344 115344
35001	13039	156468	21962 263544 143544
40001	15731	188772	24270 291240 171240
45001	18631	223572	26370 316440 196440
50001	21531	258372	28470 341640 221640
55001	24431	293172	30570 366840 246840
60001	27331	327972	32670 392040 272040

Makar lika inkomst

Överskott /år
-68712 (55644x 2 - 180000)
-51048
-33384
-15840
240 krisgräns
15648
20936
46224
61512
76800
92088
107376
122554
137952
152400
167688
182976
198264
213552
228840
244248
256848
279408
290688
347088
402480
452880
503280
553680
604080

2008. Ensam pensionär född 1937 eller tidigare.

Prisbasbelopp 2008 PBB: 41000.

(Bosättning i Sverige 40 år och intjänande av pension under 30 år)

Tilläggspension 100 000 kr/år=2,439 PBB (8333 kr/mån)

Beräkningsunderlag för garantipension, enligt försäkringskassan:

Tilläggspension	100 000
Folkpension som inte motsvaras av tilläggspension (vid 30 intjänandeår)(vid mindre än 30 år blir det ett belopp, som är komplicerat att räkna ut)	0
Summa	100 000
Summa delat med 41000 =	2,439 PBB

Tillägg för ogifta: Om beräkningsunderlaget är lägst 1,529 prisbasbelopp men högst 3,16 prisbasbelopp räknas underlaget om så här:

1. Underlag upp till och med 1,51 prisbasbelopp räknas om till ett belopp motsvarande 2,17 prisbasbelopp.
2. Den del av underlaget som överstiger 1,51 prisbasbelopp multipliceras med talet 0,60.
3. Resultaten av beräkning 1 och 2 summeras.
 $2,439 - 1,51 = 0,929$; $0,929 \times 0,60 = 0,557$; $2,17 + 0,557 = 2,727$
 $2,727 \times 41000 =$ **111807**

Garantipensionen blir: $111\ 807 - 100\ 000 = 11\ 807$ kr/år = 984 kr/mån.

Utbetalad pension/ mån : $8333 + 984 = 9317$ kr

Skatt på 9317 tabell 33 kolumn 2: 2233 kr/mån (per år 26796)

Disponibelt efter skatt: $9317 - 2233 = 7084$ kr/mån = 85008 kr/år.

Lägsta levnadskostnader 2006: 120000. 2008 säg samma.

Underskott i hushållsbudget $120000 - 85008 = 34992$ kr/år.

Tilläggspension 110 000 kr/år=2,683 PBB (9167 kr/mån)

Beräkningsunderlag för garantipension, enligt försäkringskassan:

Tilläggspension	110 000
Folkpension som inte motsvaras av tilläggspension	0
Summa	110 000
Summa delat med 41000 =	2,683 PBB

Tillägg för ogifta, samma regel som vid inkomst 100 000:

$2,683 - 1,51 = 1,173$; $1,173 \times 0,60 = 0,7038$; $2,17 + 0,7038 = 2,874$;

Garantipensionen blir: $117834 - 110000 = 7834$ kr/år = 653 kr/mån.

Utbetalad pension/ mån : $9167 + 653 = 9820$ kr

Skatt på 9820 tabell 33 kolumn 2: 2398 kr/mån (per år 28776)

Disponibelt efter skatt: $9820 - 2398 = 7422$ kr/mån = 89064 kr/år.

Levnadskostnader 2006: 120000. 2008 säg samma.

Underskott i hushållsbudget $120000 - 89064 = 30936$ kr/år.

Jämfört med tilläggspension 100 000 kr har det disponibla efter skatt ökat med $89064 - 85008 = 4056$ kr. dvs av 10 000 kr har bortfallit i lägre garantipension och skatt 5944 kr, dvs **marginaleffekten är 59,44 %**

Tilläggspension 120 000 kr/år=2,927 PBB (10 000 kr/mån)

Beräkningsunderlag för garantipension, enligt försäkringskassan:

Tilläggspension	120 000
Folkpension som inte motsvaras av tilläggspension	0
Summa	120 000
Summa delat med 41000 =	2,927 PBB

$2,927 - 1,51 = 1,417$; $1,417 \times 0,60 = 0,850$; $2,17 + 0,850 = 3,02$

Garantipensionen blir: $123820 - 120000 = 3820$ kr/år = 318 kr/mån.

Utbetalad pension/ mån : $10\ 000 + 318 = 10\ 318$ kr

Skatt på 10318 tabell 33 kolumn 2: 2563 kr/mån (per år 30756)

Disponibelt efter skatt: $10318 - 2563 = 7755$ kr/mån = 93060 kr/år.

Levnadskostnader 2006: 120000. 2008 säg samma.

Underskott i hushållsbudget $120000 - 93060 = 26940$ kr/år.

Jämfört med tilläggspension 110000 kr har det disponibla efter skatt ökat med $93060 - 89064 = 3996$ kr. dvs av 10000 kr har bortfallit i lägre garantipension och skatt 6004 kr, dvs **marginaleffekten är 60,04 %**

I samband med småhus finns två sätt att bo.

(8 april 2004).

Det ena sättet är att man bor i en villa, och vanligen är en sådan tämligen rymlig och större än det minsta rimliga. Reglerna för bostadsbidrag till villaboende är generösa. Garage, bilplats stor källarevåning od räknas inte som förmån.

Det andra sättet är att man bor i en liten hyreslägenhet och har ett fritidshus vid sidan om för kontakt med naturen. Den som bor i villa får bostadsbidrag för den stora bostaden, den som har fritidshus får inget bostadsbidrag för fritidshuset.

Pensionärer med låga inkomster, med fritidshus kan räknas ha haft dem under en stor del av livet, troligen ofta byggt dem själva långt tillbaka i tiden och huset ingår i levnadsättet. De har ådragit sig stora taxeringsvärden på grund av att andra sålt hus dyrt. Budgeten tillåter bara en liten billig permanentbostad-hyreslägenhet. Det är inte troligt, att nyblivna pensionärer med BTP skaffar fritidshus.

Taxeringsvärdena har höjts så att fastighetsskatterna stigit. Pensionärerna med inkomster i skikt som ger bostadstillägg har svårt betala dessa höjningar, än mindre betala minskningar av bostadstilläggen. Fritidshusen är vanligen sådana att de bebos bara en del av året. Till sammans med andra pålagor på fritidshusen blir det en dryg kostnad räknat per boendemånad, och man kan räkna med att fritidshusägare i inkomstskikt med bostadsbidrag måste sänka sina hushållskostnader mer än rimligt för att kunna ha råd ha husen om det överhuvudtaget är möjligt att ha dem kvar.

Taxeringsvärdena i fritidshusen är fiktiva värden, som inte motsvaras av några verkliga inkomster. Enda sättet att få ut några pengar från fritidshusen är att sälja dem. (En pensionär med låg inkomst får vanligen inte låna på husen). Men det är olämpligt att genom minskning av bostadsbidragen för fritidshusägare tvinga dem att sälja husen. De bör få ha den stimulans som fritidshusen ger. Det finns i så fall lika goda skäl att på samma sätt sänka bostadstilläggen för dem som bor i villor.

Att fritidshusens taxeringsvärden ska påverka bostadstilläggen infördes under krisåren på 1990-talet. Någon återställning har inte skett. Pensionärer med låga inkomster tillhör enligt makthavarna en underklass som man inte behöver bry sig om.

* I systemet för bostadstilläggen bör förmögenhetstillägget på 15% (den s k skärpningsregeln) tas bort eller minskas till högst 10%. Om ett förmögenhetstillägg ska vara kvar bör beloppsgränserna åtminstone motsvara den nivå som gällde 1975 och som efter uppräknings efter prisutvecklingen sedan dess år 2005 blir 370 000 kr per pensionär. I Sveriges högkonjunktur 2007 behandlas lågpensionärerna sämre än 1975.

Sedan förmögenhetsskatten och fastighetsskatten tagits bort, med skattelättnader för icke-pensionärer som kan uppgå till hundratusentals kronor, är det orimligt att för låginkomstpensionärer i bostadstilläggs-systemet behålla regler om att förmögenheter ska påverka tilläggen.

I lagen om bostadstillägg innebär 16§ och 17§ att pensionärerna får bostadstilläggen reducerade på grund av förmögenhet. När förmögenhetsskatten tas bort kan mycket rika icke-pensionärer få stora skattelättnader. Det är då olämpligt att de sämst ställda pensionärerna har kvar förmögenhetsreglerna i 16§ och 17§, de bör tas bort så att förmögenhet i alla former på inget sätt minskar bostadstilläggen. 16§ och 17§ bör upphöra att gälla.

Pensionärer med låga pensioner kan få bostadstillägg. Det gäller dem som bor i hyreslägenhet eller permanentvilla, men en som bor i hyreslägenhet och har ett fritidshus kan få bostadstillägget helt bortreducerat på grund av reglerna om att fritidshusens taxeringsvärden skall påverka bostadstilläggen. Den som bor i permanentvilla får ingen sådan minskning av bostadstillägget.

Det blir för långt att belysa det nu.

Mer om detta finns på [omr36-39k.pdf](#). Om skatter och bidrag se även de tidigare sidorna 212-222.

Bostadstillägg 2008 för ensam pensionär 65 år och äldre.

Bostadskostnad i hyreslägenhet 50400 kr per år, 4200 kr per månad.

Bostadstillägg kan erhållas med 93% av bostadskostnad för kostnad högst 5000 kr per månad. Högsta bostadstillägg för bostaden som kostar 4200 kr per månad blir 46872kr per år, 3906 kr per månad.

Tillägget minskas med stigande inkomst. Pensionären har tilläggs-pension och garantipension, inga kapitalinkomster. Tre fall studeras: Tilläggspension 100 000, 110 000 och 120 000 kr per år. Garantipensionen är respektive 11807kr/år, 7834 kr/år och 3820 kr/år

Utbetald pension per år blir respektive 111804, 117840, 123816

Från dessa pensionsinkomster ska räknas bort ett fribelopp som är 2,17 prisbasbelopp, vilket 2008 blir $2,17 \times 41000 = 89970$ kr. Det som blir kvar kallas reduceringsinkomst. Reduceringsinkomsten blir respektive 22834, 28870, 34846.

Det högsta möjliga bostadstillägget minskas med 62% av reduceringsinkomsten. 62% av reduceringsinkomsten blir respektive 14157, 17899, 21604 kr. (För delar av reduceringsinkomsten över ett prisbasbelopp minskas med 50%)

Det högsta möjliga tillägget för pensionären det gäller nu är 46872 kr per år. När det minskas blir det kvar respektive $46872 - 14157 = 32715$ kr.; $46872 - 17899 = 28973$; $46872 - 21604 = 25268$ kr.

Ensam pensionären har vid tilläggspension kr per år	100 000	110 000	120 000
underskott före bostadstillägg	34 992	30 936	26 940
Bostadstilläggen:	32 715	28 973	25 268
minskar underskottet till:	2 277	1 963	1 671
 Skatt	 26 796	 28 776	 30 756

Trots bostadstilläggen räcker inte pengarna till det nödvändigaste

Marginaleffekt av bostadstilläggen.

Intervallet 100 000-110 000 .

Bostadstilläggen minskar med 62% av ökningen av den utbetalade pensionen (tilläggspension+garantipension) mellan de studerade inkomsterna med tilläggspensioner 100 000, 110 000 och 120 000.

Här är frågan vilken marginaleffekt det blir på tilläggspensionerna. Minskningen är 62% av ökningen av tilläggspension + garantipension (utbetald pension). Hur mycket blir det räknat på tilläggspensionen? Ökning av tilläggspension+garantipension mellan tilläggspension 100 000 och 110 000 är $10000 - (11807 - 7834) = 10000 - 3973 = 6027$. 62% av 6027 = 3737 kr. Så mycket minskar bostadstillägget, vilket är 37,37 % av 10 000.

Marginaleffekten av skatt och garantipension är enligt föregående beräkningar 59,44%. Med marginaleffekt av bostadstillägg 37,37 % blir det summa 96,81 %

Intervallet 110 000-120 000.

Ökning av tilläggspension+garantipension mellan tilläggspension 110 000 och 120 000 är $10000 - (7834 - 3820) = 10000 - 4014 = 5986$. 62% av 5986 = 3711 kr. Så mycket minskar bostadstillägget, vilket är 37,11% av 10 000.

Marginaleffekten av skatt och garantipension är enligt föregående beräkningar 60,04%. Med marginaleffekt av bostadstillägg 37,12 % blir det summa 97,16 %

När tilläggspensionen ökar med 20 000 kr och pensionären inte har några kapitalinkomster kan bostadstillägg erhållas. Men av de 20 000 kronorna faller bort 97% för skatt, minskad garantipension och minskat bostadstillägg. Av 20 000 kr får pensionären behålla 600 kr. (Underskottet minskar 606 kr)

120 000 i tilläggspension motsvarar cirka 130 000 kr i årlig intjänandeinkomst. Utför man beräkningarna för högre tilläggspensioner ska man finna liknande förhållanden en bra bit upp. Det kan inte göras nu.

Begränsningsregel för låginkomstpensionärers fastighetsskatt.

DN 080522 sid Ekonomi 3:

“Pensionärer får lägre fastighetsskatt.

Nu ska pensionärerna få rabatt på fastighetsskatten. Regeringen har överlämnat ett förslag till riksdagen. Det är de pensionärer som har "knappa ekonomiska resurser" som får begränsad skatt.

-Vi vet att många pensionärer har det knapert ekonomiskt. Det är därför glädjande att kunna lämna över en proposition som begränsar fastighetsavgiften för dem, säger finansminister Anders Borg i ett pressmeddelande.

Det nya förslaget ska träda i kraft den 1 december 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering. Förslaget innebär att skatten för småhus som är permanentbostäder begränsas till 4 procent av ägarens inkomst. Ägaren måste ha fyllt 65 för att vara berättigad till rabatten eller ha fått sjuk- eller aktivitetsersättning året innan.

OLOF WIJNBLADH “

Regeln om begränsning av fastighetsskatten kom till under den socialdemokratiska regeringen, men gällde bara permanentboende. Regeringen och finansminister Bosse Ringholm lovade att det skulle ändras så att den skulle gälla också för fritidshus men genomfördes inte före valet.

Den borgerliga regeringen gjorde om fastighetsskatten och begränsningsregeln försvann, men den har nu dykt upp för pensionärer med låga inkomster. Den bör gälla också för fritidshusägarna.

Från sid 11 i <http://winnell.com/omr36-39u.pdf>:

TV-avgiften.

En bättre fördelning får man om man slopar TV-avgiften och låter riksdagen betala den. Man slipper då också den larviga TV-avgiftsreklamen. TV menar i sin propaganda att SVT är en fri television vilket är ett hån då TV-avgiften som nu går över 2000 kr om året. Att slippa betala 2000 kr är bra för de lägsta inkomsterna och är bra för fördelningen mellan ensamman och makar.

TV-avgift och jobbavdrag.

I utredningen “omr36-39t.pdf” visades fyra alternativ för jobbavdrag och diskuterades motiveringar av jobbavdragen. Därefter lämnades förslag. Något om det återges på de följande sidorna. Längre bort i det följande finns mera om detta.

I alliansens förslag och moderaternas motion står att jobbavdragen ska vara samma vid inkomst över 107 900 kr (2007: 109700). Det har man frångått och jobbavdraget blir i verkligheten större vid större inkomster.

Högsta skattelindring av jobbavdragen i regeringens förslag för 2007 är 11 720 kr. De fyra alternativen ger olika stora skattelindringar vid inkomster över 109 700 kr. I kombination med slopande av TV-avgiften kan alternativ 2 väljas. Resonemanget gällde som rekommendation för andra jobbavdraget, som blev annorlunda. Resonemanget gäller i princip för steg tre, där man bör åstadkomma en förbättring av jobbavdragen så att de blir samma för alla med inkomster över cirka 109 700 kr (kanske 112 000 kr), och man bör ta bort TV-avgiften och räkna in skattelättnaderna av det. “

Överspelade utredningar om jobbskatteavdrag för 2008.

I wimnell.com/omr36-9y.pdf finns på sidorna 354-358 några utredningar om jobbskatteavdrag som återges i det närmast följande.

På sidorna finns följande rubriker:

- * En jämförelse grundavdrag - jobbavdrag.
- * Exempel på andra jobbavdrag.
- * Vid kommunal utdebitering 33%:
- * Jobbavdragen är dåliga i fördelningspolitik.
- * Förvärvsarbetandes extrakostnader p g a arbetet.
- * Förslag om ändring av jobbavdrag och TV-avgift. Förslag om bostadsbidrag för barnlösa.

Utredningarna kan ses som överspelade nu, men belyser krångligheter och orimligheter med jobbskatteavdragen. Inkomstgränserna i reglerna för grundavdrag och jobbavdrag är satta i prisbasbelop som väl är bra men inte är bra för begripligheten, men intervallen i de två systemen är olika vilket gör det förvirrande.

Reglerna för grundavdragen har föregåtts av långa utredningar och överväganden, men reglerna för jobbavdragen verkar helt godtyckliga och det går inte att se någon logik i dem, den logik man kan ana är att de ska ge skattelättnader för höga inkomster och att reglerna ska vara så krångliga att de så mycket som möjligt döljer de avsikterna. Att de kan öka arbetsviljan eller skapa jobb är knappast troligt.

Fyra exempel på andra jobbavdrag har räknats igenom och redovisats. De bygger på variation av en faktor "20%" som ändrats till 30%, 35%, 40% och 45%, men de obegripliga skiktgränserna har inte varierats. De 20 procenten förekommer bara i ett inkomstintervall och hela systemet blir som system inte bättre med att de varierar även om det gör

skillnader i det intervallet.

Att räkna ut marginaleffekterna tar många timmar och är ett tråkigt göra och en vanlig skattebetalare ger sig knappast på det. Man måste vara mycket nyfiken för att göra det.

Jobbskatteavdragen är dåliga verktyg i fördelningspolitik. Ett problem är hur man ska kunna ordna jämlikhet mellan ensamma och makar. Det är fel att försöka ordna jämlikhet med att sänka inkomstskatten vid låga inkomster. Det måste till en hushållsanknuten faktor som gör att ensamma får mer än makarna. Det är huvudsakligen bostadskostnaderna som gör att ensamma har det så mycket sämre än makarna. Det bästa sättet är att införa bostadsbidrag vid låga inkomster som är konstruerade så att ensamma vid samma arbetsprestation som makarna kan få samma standard som de.

Det finns inga bärande motiv för jobbskatteavdragen.

Man skulle kunna tänka sig att förvärvsarbetande har extrakostnader på grund av sitt arbete. I skattesystemet finns vissa möjligheter att dra av för nödvändiga kostnader för arbetet. Dock får man inte dra av för vanliga levnadskostnader. Om man ruckar litet på det och säger sig att man kanske måste äta lunch ute om man arbetar skulle vissa matkostnader kunna räknas som förvärvsinkomster. Med ledning av siffror från Konsumentverket o d skulle man kanske kunna motivera ett matavdrag på 10 000 kr per år. Det skulle ge en skattelättnad på

Inkomst 39900-109700:	26,4% av 10000= 2640 kr
109700-125400:	33% av 10000= 3300 kr
125400-317600:	36,3% av 10000= 3630 kr.
Inkomster med värnskatt	57% av 10000= 5700 kr.

Direktörerna med höga löner skulle få tre tusenlappar mer skattelättnad än de med de lägsta inkomsterna, men lättnaderna skulle inte komma upp till jobbavdragens lättnader.

Om man bygger på resonemanget och säger att förvärvsarbete måste få ha extrakostnader för semester på 10 000 kr blir det för det samma lättnader, men man kommer inte upp till jobbavdragens lättnader.

Avdragen gynnar höginkomster och det verkar underligt att direktörerna skulle få ha dyrare mat och dyrare semestrar. Man skulle kunna föreskriva att avdrag bara får ske på kommunalskatten då det inte skulle bli skillnad mellandirektör och låginkomster. Då skulle avdrag på 20 000 kr ge lättnad på i genomsnitt 7260 kr per år. Emellertid förefaller semesterkostnad på 10 000 kr orealistiskt högt sett från en arbetslös som inte får denna lättnad. Att maten blir dyrare när man har förvärvsarbete kan man förstå. Räknat på detta sätt kan man kanske försvara en skattelättnad på 5000 kr.

Räkandet här blir godtyckligt, man kan inte räkna fram ett lämpligt avdrag. Därför verkar det bättre med en skattereduktion lika stor för alla och som inte gör anspråk på att vila på någon sorts juridisk rättvisa.

Det som måste ske är minskning av jobbskatteavdragen vid höga inkomster. Det man minskar måste användas för att förbättra för de låga inkomsterna, så som alliansregeringen hela tiden sagt att de vill (men inte menat och inte omsatt i praktiken).

De genomsnittliga förmögenheterna är större ju högre inkomsterna är och vinsten på de ändrade fastighetsskatterna är genomsnittligt större ju högre inkomsterna är. De med höga inkomster har genom ändringar av de två skatterna fått lättnader utöver det som följer av jobbavdragen.

Enligt regeringen skulle skattelättnaderna av jobbavdragen 2007 bli högst 11720 kr på året.

De fyra nyss nämnda alternativen till jobbavdrag för 2007 gav olika skattelättnader vid inkomst 109700 kr och däröver:

- 1) 7966 kr= 3754 kr lägre än 11720 kr
- 2) 9250 kr= 2470 kr lägre än 11720 kr
- 3) 10533 kr= 1187 kr lägre än 11720 kr
- 4) 11818 kr= 98 kr högre än 11720 kr

Därefter står det: "För 2008 bör skattelättnaden bli lika stor för alla inkomster över 109700 kr. Alternativ 2 eller 3 borde kunna väljas beroende på vad statsfinanserna klarar. I alternativ 2 blir det minskning av skatteminskningen vid inkomster över 292900 kr, i alt 3: 305700 kr. Medelinkomsten 2007 ligger på 25400 kr/mån= 304800 kr/år."

Därefter: " **En bättre fördelningsprofil erhålls om man samtidigt med ändring av arbetsavdraget avskaffar TV-licensen för privat-hushåll** och ersätter den med en kollektivlicens betald av riksdagen. Per hushåll innebär det en skattelättnad på drygt 2000 kr, säg 2000. Det innebär en mer rättvis fördelning mellan ensamma och makar.

I så fall kan man välja alternativ 2 : 9250 kr är 2470 kr lägre än 11720 kr, men det minskat med 2000 kr för ensam blir 470 kr lägre. För makar blir vinsten på TVlicensen 1000 kr per make och resultatet blir 1470 kr lägre än 11720 kr så att jobbavdragets minskning blir mindre vid inkomster över 302900 kr. Medelinkomsten får ingen försämring.

Ensamma med låga inkomster får underskott i hushållsbudgetarna och därför bör införas bostadsbidrag för ensamma utan barn enligt förslag som visats tidigare. Kostnaderna för det borde kunna tas bl a genom att minska jobbavdragen vid höga inkomster. Några kostnadsberäkningar om detta görs inte här."

Det ska tilläggas att minskningar av jobbavdragen vid höga inkomster också bör användas till att förbättra för pensionärer med låga inkomster.

En jämförelse grundavdrag - jobbavdrag.

Prisbasbeloppet är 2007 enligt Riksdagens utredningstjänst 40300 kr. I följande tabeller har vid antalet prisbasbelopp inom parentes satts in belopp i kronor). **K-skatt 33%. Skiktgränser 2007** enligt skatteverket 328 000 och 489 000.

Taxerad förvärvsinkomst	Grundavdrag
överstiger inte 0,99 prisbasbelopp (39900)	0,423prisbasbelopp (17100)
överstiger 0,99 men inte 2,72 prisbasbelopp (39900 men inte 109700)	0,423 prisbasbelopp (17100) ökat med 20 procent av det belopp med vilket den taxerade förvärvsinkomsten överstiger 0,99 prisbasbelopp (39900)
överstiger 2,72 men inte 3,11 prisbasbelopp (109700 men inte 125400)	0,77 prisbasbelopp (31100)
överstiger 3,11 men inte 7,88 prisbasbelopp (125400 men inte 317600)	0,77prisbasbelopp (31100) minskat med 10 procent av det belopp med vilket den taxerade förvärvsinkomsten överstiger 3,11 prisbasbelopp (125400)
överstiger 7,88 prisbasbelopp (317600)	0,293 prisbasbelopp (11900)

Inkomst	Marginalskatt	Jobbavdrag.	Margineffekt
0- 17100	0%		0%
17100- 39900	33%	-33%=	0%
39900-109700	0,8x33=26,4%	- 0,7%=	25,7%
109700-125400	33%	- 0%	
125400-317600	36,3%	- 3,3%=	33%
317600-328000	53%	- 0%	
328000-489000	53%	- 0%	
489000-	58%	- 0%	

Arbetsinkomst
överstiger inte 0,79 prisbasbelopp (31900)

överstiger 0,79 men inte 2,72 prisbasbelopp (31900 men inte 109700)

överstiger 2,72 prisbasbelopp (109700)

Skattereduktion / Jobbavdrag
skillnaden mellan arbetsinkomsterna och summan av grundavdraget (och sjöinkomstavdraget,) multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

skillnaden mellan summan av 0,79 (31900) prisbasbelopp och 20 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,79 och 2,72 prisbasbelopp och summan av grundavdraget (och sjöinkomstavdraget), multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

skillnaden mellan 1,176 prisbasbelopp (47400)och summan av grundavdraget (och sjöinkomstavdraget),multiplicerad med skattesatsen för kommunal inkomstskatt

För inkomst 31900 kr blir jobbavdraget $(31900-17100) \times 0,33 = 14800 \times 0,33 = 4884$ kr. Marginaleffekten blir 33% i skikt 17100-31900

För inkomst 109700 kr blir jobbavdraget $(31900 + 0,2 \times (109700 - 31900) - 31100) \times 0,33 = (31900 + 77800 \times 0,2 - 31100) \times 0,33 = (31900 + 15560 - 31100) \times 0,33 = 16360 \times 0,33 = 5399$ kr

Marginaleffekt av jobbavdrag i skiktet 31900-109700: 0,7%.
 $(5399 - 4884) / (109700 - 31900) = 575 / 77800 = 0,007$, dvs 0,7%.

Effekt i genomsnitt 17100-109700: 5399/92600= 5,8%

För inkomst 109700 kr blir jobbavdraget $(47400 - 31100) \times 0,33 = 16300 \times 0,33 = 5379$ kr

För inkomster över 109700 kr blir jobbavdraget **5379 kr** upp till inkomst 125400 eftersom grundavdraget är 31100 i hela det skiktet.

Vid inkomst över 125400 kr sjunker grundavdraget med 10% av stigande inkomst vilket gör att jobbavdraget stiger med $10 \times 0,33\%$ av stigande inkomst från jobbavdrag 5379 vid 125400 kr inkomst.

Vid inkomst 317600 kr, 192200 mer än 125400, då grundavdraget är 11900 kr bör det ha stigit med 6343 kr till 11 722 kr. Sedan är grundavdraget samma vid högre inkomster och jobbavdraget samma.

Marginaleffekt av jobbavdraget i skiktet 125400-317600: 3,3%

Exempel på andra jobbavdrag.

Regeringens förslag till jobbavdrag har en godtycklig utformning. Det är gjort för att ge låga skattesänkningar vid låga inkomster och höga skatletättnader vid höga inkomster.

I statsbudgeten står: " Marginalskatten sjunker kraftigt för riktigt låga inkomster samt med drygt tre procentenheter för inkomster mellan drygt 100 000 och 300 000 kronor per år." Marginalskatten för inkomster 17100-39900 kr, men nästan inte alls 39900 -109700.

Om man antar att principen är användbar kan man variera utformningen genom att ändra några komponenter.

Om man vill ha lika stora jobbavdrag för de flesta kan man öka jobbavdragen i inkomstskiktet 31900-109700 kr genom att öka på faktorn "20 procent av arbetsinkomsterna mellan 0,79 och 2,72 prisbasbelopp " och samtidigt ändra regeln för arbetsinkomster över 2,72 basbelopp.

Här visas fyra exempel :

1) 20% ändras till 30% och jobbavdraget över inkomst 2,72 basbelopp sätts till det jobbavdrag som det blir vid inkomst 2,72 basbelopp.

Inkomstskiktet är 77800 kr. Med ökning från 20% till 30% ökar jobbavdraget $0,1 \times 77800 \times 0,33 = 2567$ kr. Med 20% blev jobbavdraget 5399kr och med ökningen blir det 7966 kr.

För inkomster över 2,72 prisbasbelopp (109700) ska jobbavdraget bli 7966 kr och det åstadkoms genom att skriva: att jobbavdraget ska vara 7966 kr ,eller om man vill krångla till det: 0,198 prisbasbelopp.

I skiktet 31900-109700 ökar jobbavdraget från 4884 kr till 7966 kr= ökning 3082 kr och marginaleffekten av jobbavdraget i skiktet blir 3,96%. Summa marginaleffekt av skatt och jobbavdrag blir $26,4 - 3,96 = 22,4\%$

För inkomster över 109700 kr blir jobbavdraget 7966 kr.

2) 20% ändras till 35% och jobbavdraget över inkomst 2,72 basbelopp sätts till det jobbavdrag som det blir vid inkomst 2,72 basbelopp.

Inkomstskiktet är 77800 kr. Med ökning från 20% till 35% ökar jobbavdraget $0,15 \times 77800 \times 0,33 = 3851$ kr. Med 20% blev jobbavdraget 5399kr och med ökningen blir det 9250 kr.

För inkomster över 2,72 prisbasbelopp (109700) ska jobbavdraget bli 9250 kr och det åstadkoms genom att skriva: att jobbavdraget ska vara 9250 kr ,eller om man vill krångla till det: 0,230 prisbasbelopp.

I skiktet 31900-109700 ökar jobbavdraget från 4884 kr till 9250 kr= ökning 4366 kr och marginaleffekten av jobbavdraget i skiktet blir 5,61%. Summa marginaleffekt av skatt och jobbavdrag blir $26,4 - 5,6 = 20,8\%$

För inkomster över 109700 kr blir jobbavdraget 9250 kr.

3) 20% ändras till 40% och jobbavdraget över inkomst 2,72 basbelopp sätts till det jobbavdrag som det blir vid inkomst 2,72 basbelopp.

Inkomstskiktet är 77800 kr. Med ökning från 20% till 40% ökar jobbavdraget $0,2 \times 77800 \times 0,33 = 5134$ kr. Med 20% blev jobbavdraget 5399kr och med ökningen blir det 10533 kr.

För inkomster över 2,72 prisbasbelopp (109700) ska jobbavdraget bli 10533 kr och det åstadkoms genom att skriva: att jobbavdraget ska vara 10533 kr ,eller om man vill krångla till det: 0,261 prisbasbelopp.

I skiktet 31900-109700 ökar jobbavdraget från 4884 kr till 10533 kr= ökning 5649 kr och marginaleffekten av jobbavdraget i skiktet blir 7,3% .Summa marginaleffekt av skatt och jobbavdrag blir $26,4 - 7,3 = 19,1\%$

För inkomster över 109700 kr blir jobbavdraget 10533 kr

4)20% ändras till 45% och jobbavdraget över inkomst 2,72 basbelopp sätts till det jobbavdrag som det blir vid inkomst 2,72 basbelopp.

Inkomstskiktet är 77800 kr. Med ökning från 20% till 45% ökar jobbavdraget $0,25 \times 77800 \times 0,33 = 6419$ kr. Med 20% blev jobbavdraget 5399kr och med ökningen blir det 11818 kr.

För inkomster över 2,72 prisbasbelopp (109700) ska jobbavdraget bli 11818 kr och det åstadkoms genom att skriva: att jobbavdraget ska vara 11818 kr = 0,293 prisbasbelopp.

I skiktet 31900-109700 ökar jobbavdraget från 4884 kr till 11818 kr= ökning 6934 kr och marginaleffekten av jobbavdraget i skiktet blir 8,9%.Summa marginaleffekt av skatt och jobbavdrag blir 26,4-8,9= 17,5%

För inkomster över 109700 kr blir jobbavdraget 11818 kr

Vid kommunal utdebitering 33%:

- * I det gällande inkomstskattesystemet är första skiktet mellan inkomst 0 och 17100 kr, där blir det ingen skatt.
- * Nästa skikt ligger mellan 17100 kr och 39900 och där är grundavdraget 17100 kr. marginals-katten är 33%
- * Skiktet därefter är mellan 39900 kr och 109700. Där ökar grundavdraget med 20% av stigande inkomst, vilket gör att marginals-katten blir 26,4%.
- * I skiktet 109700 -125400 kr ökar inte grundavdraget utan ligger på samma nivå i hela skiktet, Marginals-katten blir 33%
- * I skiktet 125400 - 317600 minskar grundavdrag med 10% av stigande inkomst så att marginals-katten blir 36,3%, Vid 317600 slutar minskningen av grundavdrag .
- * I skiktet 317600-328000 är grundavdraget konstant, och marginals-katten blir 33% men nedre skiktgränsen kommer vid 328000.
- * I skiktet 328000 till 489000 utgår k-skatt 33% och statlig skatt 20% så att marginalakatten blir 53%.
- * I skiktet över 489000 utgårK-skatt 33% och statlig skatt 25% så att marginals-katten blir 578%

Förbryllande med jobbavdragen är att skiktet i skattesystemet 39900-109700 inte används i jobbavdragssystemet, nedre skiktgränsen är i skattesystemet 39900 men i jobbavdragssystemet 31900. En skillnad på 8000 kr.

Det är svårt att förstå varför man gjort så. Hade skiktgränsen i jobbsystemet legat på samma som i skattesystemet, 39900, hade de 20 procenten i jobbsystemet precis täckt ökningen av grundavdraget i skiktet så att det blivit 17100 kr och jobbavdraget i skiktet blivit lika stort i hela skiktet.

Nu blir de 20 procenten 1600 kr högre än ökningen av grundavdraget så att jobbavdraget i skiktet stiger med 33% av $1600 = 528$ kr= 0,7% av stigande inkomst i skiktet.

Jobbavdragen är dåliga i fördelningspolitik.

Finansministern har sagt att jobbvadragen har kommit till för att undanröja tröskeeffekter och höga marginlaeffekter vid låga inkomster, men var är tröskeeffekterna och de höga marginaeffekterna?

I inkomstskiktet 17100-31900 innebär reglerna i jobbsystemet att lättnaden blir 4884 kr vid inkomst 31900. Det hänger med upp till 109700 med ett litet påslag på 528 kr som nämndes nyss.

Men vid 109700 får ensam denna lättnad, medan två makar får $2 \times 4884 \text{ kr} = 9768 \text{ kr}$. Det är en dålig fördelning då lägsta rimliga hushållskostnader för ensam 2007 är 122000 och för makar 183000.

Vid inkomst 109700 kr är månadsinkomsten 9142 kr och preliminärskatten i kolumn 1 med jobbvadrag på det 1749 kr = 20988 kr/år. Efter skatt blir det 109700 - 20988 = 88712 kr.

Ensam med detta disponibelt får ett underskott på 122000 - 88712 = 33288 kr.

Två makar med vardera samma inkomst får ett underskott på 183000 - $2 \times 88712 = 5576$

**För den ensamme fattas i kassan 33288 kr
medan bristen för makarna bara är 5576 kr.**

Det är fel att försöka ordna jämlikhet med att sänka inkomstskatten vid låga inkomster. Det måste till en hushållsanknuten faktor som gör att ensamma får mer än makarna. Det är huvudsakligen bostadskostnaderna som gör att ensamma har det så mycket sämre än makarna.

Det bästa sättet är att införa bostadsbidrag vid låga inkomster som är konstruerade så att ensamma vid samma arbetsprestation som makarna kan få samma standard som de. Sådana bidragssystem har visats i det föregående.

Jobbavdragen har ingen bra fördelningseffekt. De slösar bort pengar som kan användas på bättre sätt.

Förvärvsarbetandes extrakostnader p g a arbetet.

Det händer att förvärvsarbetande inte äter lunch hemma. De kan ha matlåda med sig till jobbet, ha fri lunch på företaget eller gå på något matställe och äta. Skatteverket anger förmånsvärde 2007 för fria måltider: frukost 32 kr, lunch 64 kr, middag 64 kr, summa för helt fri kost 160 kr per dag.

Konsumentverket anger livsmedelskostnader i sina tabeller. "Alla mål äts hemma eller matlåda": i genomsnitt för man och kvinna i åldrar 18-60 år 1590 kr per månad. Kostnad per dag: $1590 / 30 = 53$ kr. Fördelat: frukost 11 kr, lunch 21 kr, middag 21 kr, summa 53 kr.

Om man istället för matlåda för lunch för 21 kr går på matställe blir det 43 kr dyrare. 5 dagar i veckan 20 dagar per månad gör 860 kr per månad och 10320 kr per år. (5 dagar i 48 arbetsveckor blir 240 dagar = 20 dagar per månad).

Avrundat blir extrakostnaden för lunch ute 10 000 kr per år.

Konsumentverket har en annan beräkning, de har också ett pris på livsmedelskostnaderna för "utom lunch 5 dagar/vecka" och det är lägre än "Alla mål äts hemma eller matlåda": Lägre per månad: Kvinnor 18-30 år: 330 kr, 31-60 år : 320 kr, 18-60:genomsnitt 320 kr. Män 18-30 år:420 kr, 31-60 år 390 kr, 18-60 år: genomsnitt 400 kr.

Genomsnitt för kvinnor och män: 360 kr per månad = ca 18 kr per arbetsdag för lunch hemma. Går man istället ut och äter skulle det enligt skatteverket kosta 64 kr per dag (förmåndvärde), dvs 46 kr dyrare per arbetsdag= per år för 240 arbetsdagar: 11040 kr. Avrundat 10000 kr.

Om man skulle betrakta extra matkostnader p g a arbete som avdragsgilla kostnader i deklarationen skulle det ge en skattelättnad på

Inkomst 39900-109700:	26,4% av 10000= 2640 kr
109700-125400:	33% av 10000= 3300 kr
125400-317600:	36,3% av 10000= 3630 kr.

Extra kostnader för semester och annat..

Om man på samma sätt vill ha avdrag för högre semesterkostnader för att man arbetar, t ex avdrag med 10000 kr blir skattesänkningen som nyss för maten dvs omkring 3300 kr.

Summa extrakostnader för mat och semester och annat.

I hushållsbudgetar som visats tidigare har (ibland) för förvärvsarbete som minimum angetts extra kostnader per person 5000 kr, varav 2000 kr för utelunch en gång i veckan och 3000 kr för semester.

I det som gäller inkomståret 2007 är jobbavdragen, dvs avdragen och inte skattelättnaden av jobbavdragen:

För inkomst 31900 kr $31900 - 17100 =$ **14800 kr**

För inkomst 109700 kr blir jobbavdraget $(31900 + 0.2 \times (109700 - 31900) - 31100) = (31900 + 77800 \times 0.2 - 31100) = (31900 + 15560 - 31100) =$ **16360 kr.**

För inkomst 109700 kr blir jobbavdraget $47400 - 31100 =$ **16300 kr.**

Mellan 109700 och 317600 stiger avdraget med 10% av stigande inkomst.

För inkomst 317600 blir jobbavdraget $47400 - 11900 =$ **35500 kr.** Det kan vara svårt att förstå varför kostnaderna ska bli högre vid högre inkomster. Ska höginkomsterna ha bättre mat?

Det är stötande att skattelättnaderna av jobbavdraget blir större vid högre inkomster. I Alliansens förslag och i moderaternas motion står att jobbavdragen ska vara samma vid inkomst över 107900 (2007: 109700).

Högsta skattelindring av jobbavdragen i regeringens förslag för 2007 är 11 720 kr.

Förslag om ändring av jobbavdrag och TV-avgift. Förslag om bostadsbidrag för barnlösa.

Nyss visades fyra alternativ där skattelättnaden av jobbavdragen vid inkomst över 109700 blir

1) **7966 kr = 3754 kr lägre än 11720 kr**

2) **9250 kr = 2470 kr lägre än 11720 kr**

3) **10533 kr = 1187 kr lägre än 11720 kr**

4) **11818 kr = 98 kr högre än 11720 kr**

För 2008 bör skattelättnaden bli lika stor för alla inkomster över 109700 kr. Alternativ 2 eller 3 borde kunna väljas beroende på vad statsfinanserna klarar. I alternativ 2 blir det minskning av skatteminskningen vid inkomster över 292900 kr, i alt 3: 305700 kr.

Medelinkomsten 2007 ligger på 25400 kr/mån = 304800 kr/år.

En bättre fördelningsprofil erhålls om man samtidigt med ändring av arbetsavdraget avskaffar TV-licensen för privathushåll och ersätter den med en kollektivlicens betald av riksdagen.

Per hushåll innebär det en skattelättnad på drygt 2000 kr, säg 2000. Det innebär en mer rättvis fördelning mellan ensamma och makar.

I så fall kan man välja alternativ 2 : 9250 kr är 2470 kr lägre än 11720 kr, men det minskat med 2000 kr för ensam blir 470 kr lägre. För makar blir vinsten på TV-licensen 1000 kr per make och resultatet blir 1470 kr lägre än 11720 kr så att jobbavdragets minskning blir mindre vid inkomster över 302900 kr. Medelinkomsten får ingen försämring.

Ensamma med låga inkomster får underskott i hushållsbudgetarna och därför bör införas bostadsbidrag för ensamma utan barn enligt förslag som visats tidigare. Kostnaderna för det borde kunna tas bl a genom att minska jobbavdragen vid höga inkomster. Några kostnadsberäkningar om detta görs inte här.

Tabell 33 Skatteavdrag för månadslön 2009

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

	1	2	3	4	5	6
1 - 1500	0	0	0	0	0	0
1501 - 1600	109	0	108	0	109	27
1601 - 1700	118	0	116	0	118	60
1701 - 1800	128	0	125	0	128	93
1801 - 1900	137	0	133	0	137	126
1901 - 2000	147	0	141	0	159	159
2001 - 2100	157	0	150	0	192	192
2101 - 2200	158	0	150	0	225	225
2201 - 2300	167	0	158	0	258	258
2301 - 2400	177	0	166	0	291	291
2401 - 2500	186	0	175	0	324	324
2501 - 2600	196	0	183	0	357	357
2601 - 2700	205	0	191	0	390	390
2701 - 2800	215	0	200	0	423	423
2801 - 2900	216	0	200	0	456	456
2901 - 3000	226	0	208	0	489	489
3001 - 3100	235	24	217	0	522	522
3101 - 3200	245	57	227	2	555	555
3201 - 3300	254	90	236	3	588	588
3301 - 3400	264	123	246	4	621	621
3401 - 3500	265	156	247	5	654	654
3501 - 3600	274	189	256	6	684	684
3601 - 3700	284	222	266	8	709	709
3701 - 3800	293	255	276	9	737	737
3801 - 3900	302	288	285	10	764	764
3901 - 4000	312	321	295	11	789	789
4001 - 4100	313	354	296	12	816	816
4101 - 4200	322	387	305	14	841	841
4201 - 4300	331	420	315	15	869	869
4301 - 4400	340	453	324	16	896	896
4401 - 4500	350	486	334	17	921	921
4501 - 4600	359	519	343	18	948	948
4601 - 4700	382	552	345	20	973	973
4701 - 4800	407	585	354	21	1001	1001
4801 - 4900	432	618	364	22	1028	1028

4901 - 5000	456	651	373	23	1053	1053
5001 - 5100	481	684	383	24	1080	1080
5101 - 5200	506	717	392	26	1105	1105
5201 - 5300	531	750	402	27	1133	1133
5301 - 5400	556	783	403	28	1160	1160
5401 - 5500	580	816	413	29	1185	1185
5501 - 5600	605	849	422	30	1212	1212
5601 - 5700	630	882	432	32	1237	1237
5701 - 5800	655	915	441	33	1265	1265
5801 - 5900	680	948	451	34	1292	1292
5901 - 6000	704	981	452	35	1317	1317
6001 - 6100	729	1014	461	36	1344	1344
6101 - 6200	754	1047	471	38	1369	1369
6201 - 6300	779	1080	481	39	1397	1397
6301 - 6400	804	1113	490	40	1424	1424
6401 - 6500	828	1146	500	41	1449	1449
6501 - 6600	853	1179	501	42	1476	1476
6601 - 6700	878	1212	510	44	1501	1501
6701 - 6800	903	1245	520	45	1529	1529
6801 - 6900	928	1278	529	46	1556	1556
6901 - 7000	952	1311	539	47	1581	1581
7001 - 7100	977	1344	548	48	1608	1608
7101 - 7200	1002	1377	550	50	1633	1633
7201 - 7300	1027	1410	559	51	1661	1661
7301 - 7400	1052	1443	569	52	1688	1688
7401 - 7500	1077	1476	578	53	1713	1713
7501 - 7600	1101	1509	588	54	1740	1740
7601 - 7700	1126	1542	597	56	1765	1765
7701 - 7800	1151	1575	607	57	1793	1793
7801 - 7900	1176	1608	608	58	1820	1820
7901 - 8000	1201	1641	618	59	1845	1845
8001 - 8100	1225	1674	627	60	1872	1872
8101 - 8200	1250	1707	637	67	1897	1897
8201 - 8300	1275	1740	646	80	1925	1925
8301 - 8400	1300	1773	656	103	1952	1952
8401 - 8500	1325	1806	657	131	1977	1977
8501 - 8600	1349	1839	666	159	2004	2004
8601 - 8700	1374	1872	676	187	2029	2029
8701 - 8800	1399	1905	686	215	2057	2057
8801 - 8900	1424	1938	695	243	2084	2084

Lön kr Preliminär skatt för kolumn
1 2 3 4 5 6

8901 - 9000 1449 1971 705 271 2109 2109
9001 - 9100 1474 2004 706 299 2136 2136
9101 - 9200 1498 2037 715 327 2161 2161
9201 - 9300 1523 2070 725 355 2189 2189
9301 - 9400 1548 2103 734 383 2216 2216
9401 - 9500 1573 2136 744 411 2241 2241
9501 - 9600 1598 2169 753 439 2268 2268
9601 - 9700 1622 2202 755 467 2293 2293
9701 - 9800 1653 2235 764 495 2326 2326
9801 - 9900 1684 2268 774 523 2359 2359
9901 - 10000 1715 2301 783 551 2392 2392
10001 - 10100 1745 2334 793 579 2425 2425
10101 - 10200 1776 2367 802 607 2458 2458
10201 - 10300 1807 2400 812 635 2491 2491
10301 - 10400 1838 2433 813 663 2524 2524
10401 - 10500 1869 2466 823 691 2557 2557
10501 - 10600 1900 2502 832 722 2590 2590
10601 - 10700 1931 2538 842 753 2623 2623
10701 - 10800 1962 2574 851 784 2656 2656
10801 - 10900 1993 2612 861 817 2689 2689
10901 - 11000 2024 2648 863 848 2722 2722
11001 - 11100 2055 2684 879 879 2755 2755
11101 - 11200 2086 2719 909 909 2791 2791
11201 - 11300 2117 2755 940 940 2827 2827
11301 - 11400 2148 2794 974 974 2865 2865
11401 - 11500 2179 2829 1004 1004 2901 2901
11501 - 11600 2210 2865 1035 1035 2937 2937
11601 - 11700 2241 2901 1066 1066 2972 2972
11701 - 11800 2272 2937 1097 1097 3008 3008
11801 - 11900 2303 2975 1130 1130 3047 3047
11901 - 12000 2334 3011 1161 1161 3082 3082
12001 - 12100 2365 3047 1192 1192 3118 3118
12101 - 12200 2396 3082 1222 1222 3154 3154
12201 - 12300 2427 3118 1253 1253 3190 3190
12301 - 12400 2458 3157 1287 1287 3228 3228
12401 - 12500 2490 3192 1317 1317 3264 3264
12501 - 12600 2521 3228 1348 1348 3300 3300

12601 - 12700 2552 3264 1379 1379 3335 3335
12701 - 12800 2583 3300 1410 1410 3371 3371
12801 - 12900 2614 3338 1443 1443 3410 3410
12901 - 13000 2645 3374 1474 1474 3445 3445
13001 - 13100 2676 3410 1505 1505 3481 3481
13101 - 13200 2707 3445 1535 1535 3517 3517
13201 - 13300 2738 3481 1566 1566 3553 3553
13301 - 13400 2769 3520 1600 1600 3591 3591
13401 - 13500 2800 3555 1630 1630 3627 3627
13501 - 13600 2831 3591 1661 1661 3663 3663
13601 - 13700 2862 3627 1692 1692 3698 3698
13701 - 13800 2893 3663 1723 1723 3734 3734
13801 - 13900 2924 3701 1756 1756 3773 3773
13901 - 14000 2955 3737 1787 1787 3808 3808
14001 - 14100 2986 3773 1818 1818 3844 3844
14101 - 14200 3017 3808 1848 1848 3880 3880
14201 - 14300 3048 3844 1879 1879 3916 3916
14301 - 14400 3080 3883 1913 1913 3954 3954
14401 - 14500 3111 3918 1943 1943 3990 3990
14501 - 14600 3142 3954 1974 1974 4026 4026
14601 - 14700 3173 3990 2005 2005 4061 4061
14701 - 14800 3204 4026 2036 2036 4097 4097
14801 - 14900 3235 4064 2069 2069 4136 4136
14901 - 15000 3266 4100 2100 2100 4171 4171
15001 - 15100 3297 4136 2131 2131 4207 4207
15101 - 15200 3328 4171 2161 2161 4243 4243
15201 - 15300 3359 4207 2192 2192 4279 4279
15301 - 15400 3390 4246 2226 2226 4317 4317
15401 - 15500 3421 4281 2256 2256 4353 4353
15501 - 15600 3452 4317 2287 2287 4389 4389
15601 - 15700 3483 4353 2318 2318 4424 4424
15701 - 15800 3514 4389 2349 2349 4460 4460
15801 - 15900 3545 4427 2382 2382 4499 4499
15901 - 16000 3576 4463 2413 2413 4534 4534
16001 - 16100 3607 4499 2444 2444 4570 4570
16101 - 16200 3638 4534 2474 2474 4606 4606
16201 - 16300 3669 4570 2505 2505 4642 4642
16301 - 16400 3701 4609 2539 2539 4680 4680
16401 - 16500 3732 4644 2569 2569 4716 4716
16501 - 16600 3763 4680 2600 2600 4752 4752

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

16601 - 16700 3794 4716 2631 2631 4787 4787
16701 - 16800 3825 4752 2662 2662 4823 4823
16801 - 16900 3856 4790 2695 2695 4862 4862
16901 - 17000 3887 4826 2726 2726 4897 4897
17001 - 17100 3918 4862 2757 2757 4933 4933
17101 - 17200 3949 4897 2787 2787 4969 4969
17201 - 17300 3980 4933 2818 2818 5005 5005
17301 - 17400 4011 4972 2852 2852 5043 5043
17401 - 17500 4042 5007 2882 2882 5079 5079
17501 - 17600 4073 5043 2913 2913 5115 5115
17601 - 17700 4104 5079 2944 2944 5150 5150
17701 - 17800 4135 5115 2975 2975 5186 5186
17801 - 17900 4166 5153 3008 3008 5225 5225
17901 - 18000 4197 5189 3039 3039 5260 5260
18001 - 18100 4228 5225 3070 3070 5296 5296
18101 - 18200 4260 5260 3100 3100 5332 5332
18201 - 18300 4291 5296 3131 3131 5368 5368
18301 - 18400 4322 5335 3165 3165 5406 5406
18401 - 18500 4353 5370 3195 3195 5442 5442
18501 - 18600 4384 5406 3226 3226 5478 5478
18601 - 18700 4415 5442 3257 3257 5513 5513
18701 - 18800 4446 5478 3288 3288 5549 5549
18801 - 18900 4477 5516 3321 3321 5588 5588
18901 - 19000 4508 5552 3352 3352 5623 5623
19001 - 19100 4539 5588 3383 3383 5659 5659
19101 - 19200 4570 5623 3413 3413 5695 5695
19201 - 19300 4601 5659 3444 3444 5731 5731
19301 - 19400 4632 5698 3478 3478 5769 5769
19401 - 19500 4663 5733 3508 3508 5805 5805
19501 - 19600 4694 5769 3539 3539 5841 5841
19601 - 19700 4725 5805 3570 3570 5876 5876
19701 - 19800 4756 5841 3601 3601 5912 5912
19801 - 19900 4787 5879 3634 3634 5951 5951
19901 - 20000 4819 5915 3665 3665 5986 5986
20001 - 20200 4881 5986 3726 3726 6058 6058
20201 - 20400 4943 6061 3791 3791 6132 6132
20401 - 20600 5005 6132 3852 3852 6204 6204

20601 - 20800 5067 6204 3914 3914 6275 6275
20801 - 21000 5129 6278 3978 3978 6349 6349
21001 - 21200 5191 6349 4039 4039 6421 6421
21201 - 21400 5253 6424 4104 4104 6495 6495
21401 - 21600 5315 6495 4165 4165 6567 6567
21601 - 21800 5377 6567 4227 4227 6638 6638
21801 - 22000 5440 6641 4291 4291 6712 6712
22001 - 22200 5502 6712 4352 4352 6784 6784
22201 - 22400 5564 6787 4417 4417 6858 6858
22401 - 22600 5626 6858 4478 4478 6930 6930
22601 - 22800 5688 6930 4540 4540 7001 7001
22801 - 23000 5750 7004 4604 4604 7075 7075
23001 - 23200 5812 7075 4665 4665 7147 7147
23201 - 23400 5874 7150 4730 4730 7221 7221
23401 - 23600 5936 7221 4791 4791 7293 7293
23601 - 23800 5998 7293 4853 4853 7364 7364
23801 - 24000 6061 7367 4917 4917 7438 7438
24001 - 24200 6123 7438 4978 4978 7510 7510
24201 - 24400 6185 7513 5043 5043 7584 7584
24401 - 24600 6247 7584 5104 5104 7656 7656
24601 - 24800 6309 7656 5166 5166 7727 7727
24801 - 25000 6371 7730 5230 5230 7801 7801
25001 - 25200 6437 7801 5301 5301 7873 7873
25201 - 25400 6503 7876 5376 5376 7947 7947
25401 - 25600 6570 7947 5447 5447 8019 8019
25601 - 25800 6636 8019 5519 5519 8090 8090
25801 - 26000 6702 8093 5593 5593 8164 8164
26001 - 26200 6768 8164 5664 5664 8236 8236
26201 - 26400 6835 8239 5739 5739 8310 8310
26401 - 26600 6901 8310 5810 5810 8382 8382
26601 - 26800 6967 8382 5882 5882 8453 8453
26801 - 27000 7033 8456 5956 5956 8527 8527
27001 - 27200 7100 8527 6027 6027 8599 8599
27201 - 27400 7166 8602 6102 6102 8673 8673
27401 - 27600 7232 8673 6173 6173 8745 8745
27601 - 27800 7298 8745 6245 6245 8816 8816
27801 - 28000 7365 8819 6319 6319 8890 8890
28001 - 28200 7431 8890 6390 6390 8959 8959
28201 - 28400 7497 8965 6465 6465 9025 9025
28401 - 28600 7563 9036 6536 6536 9091 9091

Lön kr Preliminär skatt för kolumn
1 2 3 4 5 6

28601 - 28800 7629 9108 6608 6608 9157 9157
28801 - 29000 7695 9182 6682 6682 9223 9223
29001 - 29200 7761 9253 6753 6753 9289 9289
29201 - 29400 7827 9328 6828 6828 9355 9355
29401 - 29600 7893 9399 6899 6899 9421 9421
29601 - 29800 7959 9471 6971 6971 9487 9487
29801 - 30000 8025 9545 7045 7045 9553 9553
30001 - 30200 8091 9616 7116 7116 9619 9619
30201 - 30400 8157 9685 7185 7185 9685 9685
30401 - 30600 8223 9751 7251 7251 9751 9751
30601 - 30800 8289 9817 7317 7317 9817 9817
30801 - 31000 8355 9883 7383 7383 9883 9883
31001 - 31200 8421 9949 7449 7449 9949 9949
31201 - 31400 8487 10015 7515 7515 10015 10015
31401 - 31600 8553 10081 7581 7581 10081 10081
31601 - 31800 8642 10170 7670 7670 10170 10170
31801 - 32000 8748 10276 7776 7776 10276 10276
32001 - 32200 8854 10382 7882 7882 10382 10382
32201 - 32400 8960 10488 7988 7988 10488 10488
32401 - 32600 9066 10594 8094 8094 10594 10594
32601 - 32800 9172 10700 8200 8200 10700 10700
32801 - 33000 9278 10806 8306 8306 10806 10806
33001 - 33200 9384 10912 8412 8412 10912 10912
33201 - 33400 9490 11018 8518 8518 11018 11018
33401 - 33600 9596 11124 8624 8624 11124 11124
33601 - 33800 9702 11230 8730 8730 11230 11230
33801 - 34000 9808 11336 8836 8836 11336 11336
34001 - 34200 9914 11442 8942 8942 11442 11442
34201 - 34400 10020 11548 9048 9048 11548 11548
34401 - 34600 10126 11654 9154 9154 11654 11654
34601 - 34800 10232 11760 9260 9260 11760 11760
34801 - 35000 10338 11866 9366 9366 11866 11866
35001 - 35200 10444 11972 9472 9472 11972 11972
35201 - 35400 10550 12078 9578 9578 12078 12078
35401 - 35600 10656 12184 9684 9684 12184 12184
35601 - 35800 10762 12290 9790 9790 12290 12290
35801 - 36000 10868 12396 9896 9896 12396 12396

36001 - 36200 10974 12502 10002 10002 12502 12502
36201 - 36400 11080 12608 10108 10108 12608 12608
36401 - 36600 11186 12714 10214 10214 12714 12714
36601 - 36800 11292 12820 10320 10320 12820 12820
36801 - 37000 11398 12926 10426 10426 12926 12926
37001 - 37200 11504 13032 10532 10532 13032 13032
37201 - 37400 11610 13138 10638 10638 13138 13138
37401 - 37600 11716 13244 10744 10744 13244 13244
37601 - 37800 11822 13350 10850 10850 13350 13350
37801 - 38000 11928 13456 10956 10956 13456 13456
38001 - 38200 12034 13562 11062 11062 13562 13562
38201 - 38400 12140 13668 11168 11168 13668 13668
38401 - 38600 12246 13774 11274 11274 13774 13774
38601 - 38800 12352 13880 11380 11380 13880 13880
38801 - 39000 12458 13986 11486 11486 13986 13986
39001 - 39200 12564 14092 11592 11592 14092 14092
39201 - 39400 12670 14198 11698 11698 14198 14198
39401 - 39600 12776 14304 11804 11804 14304 14304
39601 - 39800 12882 14410 11910 11910 14410 14410
39801 - 40000 12988 14516 12016 12016 14516 14516
40001 - 40200 13094 14622 12122 12122 14622 14622
40201 - 40400 13200 14728 12228 12228 14728 14728
40401 - 40600 13306 14834 12334 12334 14834 14834
40601 - 40800 13412 14940 12440 12440 14940 14940
40801 - 41000 13518 15046 12546 12546 15046 15046
41001 - 41200 13624 15152 12652 12652 15152 15152
41201 - 41400 13730 15258 12758 12758 15258 15258
41401 - 41600 13836 15364 12864 12864 15364 15364
41601 - 41800 13942 15470 12970 12970 15470 15470
41801 - 42000 14048 15576 13076 13076 15576 15576
42001 - 42200 14154 15682 13182 13182 15682 15682
42201 - 42400 14260 15788 13288 13288 15788 15788
42401 - 42600 14366 15894 13394 13394 15894 15894
42601 - 42800 14472 16000 13500 13500 16000 16000
42801 - 43000 14578 16106 13606 13606 16106 16106
43001 - 43200 14684 16212 13712 13712 16212 16212
43201 - 43400 14790 16318 13818 13818 16318 16318
43401 - 43600 14896 16424 13924 13924 16424 16424
43601 - 43800 15002 16530 14030 14030 16530 16530
43801 - 44000 15108 16636 14136 14136 16636 16636

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

44001 - 44200 15214 16742 14242 14242 16742 16742
44201 - 44400 15320 16848 14348 14348 16848 16848
44401 - 44600 15426 16954 14454 14454 16954 16954
44601 - 44800 15532 17060 14560 14560 17060 17060
44801 - 45000 15643 17171 14671 14671 17171 17171
45001 - 45200 15759 17287 14787 14787 17287 17287
45201 - 45400 15875 17403 14903 14903 17403 17403
45401 - 45600 15991 17519 15019 15019 17519 17519
45601 - 45800 16107 17635 15135 15135 17635 17635
45801 - 46000 16223 17751 15251 15251 17751 17751
46001 - 46200 16339 17867 15367 15367 17867 17867
46201 - 46400 16455 17983 15483 15483 17983 17983
46401 - 46600 16571 18099 15599 15599 18099 18099
46601 - 46800 16687 18215 15715 15715 18215 18215
46801 - 47000 16803 18331 15831 15831 18331 18331
47001 - 47200 16919 18447 15947 15947 18447 18447
47201 - 47400 17035 18563 16063 16063 18563 18563
47401 - 47600 17151 18679 16179 16179 18679 18679
47601 - 47800 17267 18795 16295 16295 18795 18795
47801 - 48000 17383 18911 16411 16411 18911 18911
48001 - 48200 17499 19027 16527 16527 19027 19027
48201 - 48400 17615 19143 16643 16643 19143 19143
48401 - 48600 17731 19259 16759 16759 19259 19259
48601 - 48800 17847 19375 16875 16875 19375 19375
48801 - 49000 17963 19491 16991 16991 19491 19491
49001 - 49200 18079 19607 17107 17107 19607 19607
49201 - 49400 18195 19723 17223 17223 19723 19723
49401 - 49600 18311 19839 17339 17339 19839 19839
49601 - 49800 18427 19955 17455 17455 19955 19955
49801 - 50000 18543 20071 17571 17571 20071 20071
50001 - 50200 18659 20187 17687 17687 20187 20187
50201 - 50400 18775 20303 17803 17803 20303 20303
50401 - 50600 18891 20419 17919 17919 20419 20419
50601 - 50800 19007 20535 18035 18035 20535 20535
50801 - 51000 19123 20651 18151 18151 20651 20651
51001 - 51200 19239 20767 18267 18267 20767 20767
51201 - 51400 19355 20883 18383 18383 20883 20883

51401 - 51600 19471 20999 18499 18499 20999 20999
51601 - 51800 19587 21115 18615 18615 21115 21115
51801 - 52000 19703 21231 18731 18731 21231 21231
52001 - 52200 19819 21347 18847 18847 21347 21347
52201 - 52400 19935 21463 18963 18963 21463 21463
52401 - 52600 20051 21579 19079 19079 21579 21579
52601 - 52800 20167 21695 19195 19195 21695 21695
52801 - 53000 20283 21811 19311 19311 21811 21811
53001 - 53200 20399 21927 19427 19427 21927 21927
53201 - 53400 20515 22043 19543 19543 22043 22043
53401 - 53600 20631 22159 19659 19659 22159 22159
53601 - 53800 20747 22275 19775 19775 22275 22275
53801 - 54000 20863 22391 19891 19891 22391 22391
54001 - 54200 20979 22507 20007 20007 22507 22507
54201 - 54400 21095 22623 20123 20123 22623 22623
54401 - 54600 21211 22739 20239 20239 22739 22739
54601 - 54800 21327 22855 20355 20355 22855 22855
54801 - 55000 21443 22971 20471 20471 22971 22971
55001 - 55200 21559 23087 20587 20587 23087 23087
55201 - 55400 21675 23203 20703 20703 23203 23203
55401 - 55600 21791 23319 20819 20819 23319 23319
55601 - 55800 21907 23435 20935 20935 23435 23435
55801 - 56000 22023 23551 21051 21051 23551 23551
56001 - 56200 22139 23667 21167 21167 23667 23667
56201 - 56400 22255 23783 21283 21283 23783 23783
56401 - 56600 22371 23899 21399 21399 23899 23899
56601 - 56800 22487 24015 21515 21515 24015 24015
56801 - 57000 22603 24131 21631 21631 24131 24131
57001 - 57200 22719 24247 21747 21747 24247 24247
57201 - 57400 22835 24363 21863 21863 24363 24363
57401 - 57600 22951 24479 21979 21979 24479 24479
57601 - 57800 23067 24595 22095 22095 24595 24595
57801 - 58000 23183 24711 22211 22211 24711 24711
58001 - 58200 23299 24827 22327 22327 24827 24827
58201 - 58400 23415 24943 22443 22443 24943 24943
58401 - 58600 23531 25059 22559 22559 25059 25059
58601 - 58800 23647 25175 22675 22675 25175 25175
58801 - 59000 23763 25291 22791 22791 25291 25291
59001 - 59200 23879 25407 22907 22907 25407 25407
59201 - 59400 23995 25523 23023 23023 25523 25523

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

59401 - 59600 24111 25639 23139 23139 25639 25639
59601 - 59800 24227 25755 23255 23255 25755 25755
59801 - 60000 24343 25871 23371 23371 25871 25871
60001 - 60200 24459 25987 23487 23487 25987 25987
60201 - 60400 24575 26103 23603 23603 26103 26103
60401 - 60600 24691 26219 23719 23719 26219 26219
60601 - 60800 24807 26335 23835 23835 26335 26335
60801 - 61000 24923 26451 23951 23951 26451 26451
61001 - 61200 25039 26567 24067 24067 26567 26567
61201 - 61400 25155 26683 24183 24183 26683 26683
61401 - 61600 25271 26799 24299 24299 26799 26799
61601 - 61800 25387 26915 24415 24415 26915 26915
61801 - 62000 25503 27031 24531 24531 27031 27031
62001 - 62200 25619 27147 24647 24647 27147 27147
62201 - 62400 25735 27263 24763 24763 27263 27263
62401 - 62600 25851 27379 24879 24879 27379 27379
62601 - 62800 25967 27495 24995 24995 27495 27495
62801 - 63000 26083 27611 25111 25111 27611 27611
63001 - 63200 26199 27727 25227 25227 27727 27727
63201 - 63400 26315 27843 25343 25343 27843 27843
63401 - 63600 26431 27959 25459 25459 27959 27959
63601 - 63800 26547 28075 25575 25575 28075 28075
63801 - 64000 26663 28191 25691 25691 28191 28191
64001 - 64200 26779 28307 25807 25807 28307 28307
64201 - 64400 26895 28423 25923 25923 28423 28423
64401 - 64600 27011 28539 26039 26039 28539 28539
64601 - 64800 27127 28655 26155 26155 28655 28655
64801 - 65000 27243 28771 26271 26271 28771 28771
65001 - 65200 27359 28887 26387 26387 28887 28887
65201 - 65400 27475 29003 26503 26503 29003 29003
65401 - 65600 27591 29119 26619 26619 29119 29119
65601 - 65800 27707 29235 26735 26735 29235 29235
65801 - 66000 27823 29351 26851 26851 29351 29351
66001 - 66200 27939 29467 26967 26967 29467 29467
66201 - 66400 28055 29583 27083 27083 29583 29583
66401 - 66600 28171 29699 27199 27199 29699 29699
66601 - 66800 28287 29815 27315 27315 29815 29815

66801 - 67000 28403 29931 27431 27431 29931 29931
67001 - 67200 28519 30047 27547 27547 30047 30047
67201 - 67400 28635 30163 27663 27663 30163 30163
67401 - 67600 28751 30279 27779 27779 30279 30279
67601 - 67800 28867 30395 27895 27895 30395 30395
67801 - 68000 28983 30511 28011 28011 30511 30511
68001 - 68200 29099 30627 28127 28127 30627 30627
68201 - 68400 29215 30743 28243 28243 30743 30743
68401 - 68600 29331 30859 28359 28359 30859 30859
68601 - 68800 29447 30975 28475 28475 30975 30975
68801 - 69000 29563 31091 28591 28591 31091 31091
69001 - 69200 29679 31207 28707 28707 31207 31207
69201 - 69400 29795 31323 28823 28823 31323 31323
69401 - 69600 29911 31439 28939 28939 31439 31439
69601 - 69800 30027 31555 29055 29055 31555 31555
69801 - 70000 30143 31671 29171 29171 31671 31671
70001 - 70200 30259 31787 29287 29287 31787 31787
70201 - 70400 30375 31903 29403 29403 31903 31903
70401 - 70600 30491 32019 29519 29519 32019 32019
70601 - 70800 30607 32135 29635 29635 32135 32135
70801 - 71000 30723 32251 29751 29751 32251 32251
71001 - 71200 30839 32367 29867 29867 32367 32367
71201 - 71400 30955 32483 29983 29983 32483 32483
71401 - 71600 31071 32599 30099 30099 32599 32599
71601 - 71800 31187 32715 30215 30215 32715 32715
71801 - 72000 31303 32831 30331 30331 32831 32831
72001 - 72200 31419 32947 30447 30447 32947 32947
72201 - 72400 31535 33063 30563 30563 33063 33063
72401 - 72600 31651 33179 30679 30679 33179 33179
72601 - 72800 31767 33295 30795 30795 33295 33295
72801 - 73000 31883 33411 30911 30911 33411 33411
73001 - 73200 31999 33527 31027 31027 33527 33527
73201 - 73400 32115 33643 31143 31143 33643 33643
73401 - 73600 32231 33759 31259 31259 33759 33759
73601 - 73800 32347 33875 31375 31375 33875 33875
73801 - 74000 32463 33991 31491 31491 33991 33991
74001 - 74200 32579 34107 31607 31607 34107 34107
74201 - 74400 32695 34223 31723 31723 34223 34223
74401 - 74600 32811 34339 31839 31839 34339 34339
74601 - 74800 32927 34455 31955 31955 34455 34455

Lön kr Preliminär skatt för kolumn
1 2 3 4 5 6

74801 - 75000 33043 34571 32071 32071 34571 34571
75001 - 75200 33159 34687 32187 32187 34687 34687
75201 - 75400 33275 34803 32303 32303 34803 34803
75401 - 75600 33391 34919 32419 32419 34919 34919
75601 - 75800 33507 35035 32535 32535 35035 35035
75801 - 76000 33623 35151 32651 32651 35151 35151
76001 - 76200 33739 35267 32767 32767 35267 35267
76201 - 76400 33855 35383 32883 32883 35383 35383
76401 - 76600 33971 35499 32999 32999 35499 35499
76601 - 76800 34087 35615 33115 33115 35615 35615
76801 - 77000 34203 35731 33231 33231 35731 35731
77001 - 77200 34319 35847 33347 33347 35847 35847
77201 - 77400 34435 35963 33463 33463 35963 35963
77401 - 77600 34551 36079 33579 33579 36079 36079
77601 - 77800 34667 36195 33695 33695 36195 36195
77801 - 78000 34783 36311 33811 33811 36311 36311
78001 - 78200 34899 36427 33927 33927 36427 36427
78201 - 78400 35015 36543 34043 34043 36543 36543
78401 - 78600 35131 36659 34159 34159 36659 36659
78601 - 78800 35247 36775 34275 34275 36775 36775
78801 - 79000 35363 36891 34391 34391 36891 36891
79001 - 79200 35479 37007 34507 34507 37007 37007
79201 - 79400 35595 37123 34623 34623 37123 37123
79401 - 79600 35711 37239 34739 34739 37239 37239
79601 - 79800 35827 37355 34855 34855 37355 37355
79801 - 80000 35943 37471 34971 34971 37471 37471

% % % % % %

80001 - 83600 45 47 44 44 47 47
83601 - 84600 46 47 44 44 47 47
84601 - 85000 46 47 45 45 47 47
85001 - 90800 46 48 45 45 48 48
90801 - 91400 47 48 45 45 48 48
91401 - 93800 47 48 46 46 48 48
93801 - 99200 47 49 46 46 49 49
99201 - 99400 47 49 47 47 49 49
99401 - 105000 48 49 47 47 49 49

105001 - 108800 48 50 47 47 50 50
108801 - 110000 48 50 48 48 50 50
110001 - 119000 49 50 48 48 50 50
119001 - 120200 49 51 48 48 51 51
120201 - 123000 49 51 49 49 51 51
123001 - 134400 50 51 49 49 51 51
134401 - 137200 50 51 50 50 51 51
137201 - 139400 50 52 50 50 52 52
139401 - 152200 51 52 50 50 52 52
152201 - 160800 51 52 51 51 52 52
160801 - 162200 52 52 51 51 52 52
162201 - 175800 52 53 51 51 53 53
175801 - 190000 52 53 52 52 53 53
190001 - 198400 53 53 52 52 53 53
198401 - 207600 53 54 52 52 54 54
207601 - 232200 53 54 53 53 54 54
232201 - 253800 54 54 53 53 54 54
253801 - 255000 54 54 54 54 54 54
255001 - 298600 54 55 54 54 55 55
298601 - 326400 55 55 54 54 55 55
326401 - 357000 55 55 55 55 55 55
357001 - 418200 55 56 55 55 56 56
418201 - 457000 56 56 55 55 56 56
457001 - 595200 56 56 56 56 56 56
595201 - 697000 56 57 56 56 57 57
697001 - 761800 57 57 56 56 57 57
761801 - 1785600 57 57 57 57 57 57
1785601 - 2091200 57 58 57 57 58 58
2091201 - 2285600 58 58 57 57 58 58
2285601 - 58 58 58 58 58 58

DN net 090315:

“Sifo: Största M-stödet på tolv år”

“Stödet för Moderaterna är det största på tolv år och gapet mellan blocken minskar. Lyckad politik, hävdar Moderaterna. Intern kannibalism och väljare som i kristider lutar sig mot den som har makten, hävdar Socialdemokraterna.

Så skulle väljarna rösta om det vore val i dag:

V	5,5 %	(-0,1)
S	37,5 %	(-0,4)
MP	6,6%	(-1,1)

C	6,3 %,	(+0,4)
FP	5,6%	(-2,1)
M	31,1%	(+4,9)
KD	3,3%	(-1,0)

SD	2,6%	(-0,9)
Övr.	1,4%	(+1,4)

(Förändring inom parentes jämfört med mätningen i februari)

Källa Sifo/SvD

Inte sedan 1997 har stödet för Moderaterna varit så högt som nu, enligt den Sifo-mätning som flera tidningar presenterade på söndagen. Med ett stöd på 31,1 procent har partiets väljarsympatier stigit med 4,9 procentenheter på bara en månad.

- **Det är en väldigt glädjande utveckling, säger Moderaternas partisekreterare Per Schlingmann** men påpekar att det bara är en undersökning som hittills visat på ett så högt stöd för partiet.

På en annan punkt känner han sig desto säkrare. Sifo-mätningen visar att gapet mellan blocken minskat från 7,1 till 3,3 procentenheter.

- Det jag tror vi ser är att allt fler väljare ställer sig bakom vår ekonomiska politik och vårt sätt att hantera det mycket allvarliga ekonomiska läge vi befinner oss i, säger Schlingmann.

Han tycker att skillnaderna mellan de politiska blocken blivit allt tydligare.

- Vi har en regering som är enig och väldigt tydligt värnar statsfinanser, sysselsättning och välfärdsverksamhet. Mot det står ett vänsterexperiment som inte är eniga och som är duktiga på att presentera förslag till utgifter men otydliga på hur utgifterna ska finansieras.

Socialdemokraternas partisekreterare Ibrahim Baylan menar att det är naturligt att glappet mellan blocken krympt under den ekonomiska krisen.

- Jag tror att initialt så vänder man sig till den som sitter på den politiska makten och har verktygen att göra något åt situationen.

Det är förmodligen också förklaringen till att stödet för just Moderaterna ökat så kraftigt, tror Baylan. Men någon direkt anledning att jubla tycker han varken att M eller stödpartierna har.

- Moderaterna verkar ju börja äta upp sina stödpartier i regeringen. Den här interna kannibalismen har vi sett tidigare och då har effekten varit att man vänt sig lite grand mot varandra.

Särskilt Folkpartiet tappar i mätningen, men även Kristdemokraterna förlorar stöd.

- Om det här vore ett valresultat skulle jag vara väldigt nöjd. Det skulle skilja väldigt många mandat mellan blocken i riksdagen, inte minst därför att KD inte skulle komma in, säger Baylan.

Malin Ekmark/TT”

DN 090315:

Uppdrag handling

Signerat - Peter Wolodarski.

”Detta är Europas timme”, sade Luxemburgs utrikesminister Jacques Poos strax före 90-talets blodbad på Balkan. I den värld som öppnade sig efter Berlinmurens fall skulle Europa ta ansvar för sin egen fred och säkerhet, utan att vänta på hjälp utifrån.

Så blev det inte. Massmorden i Bosnien stoppades först när USA och Nato grep in. Talet om ”Europas timme” förvandlades snabbt till en genant påminnelse om handlingsförlamningen inför krisen i forna Jugoslavien.

De som trodde att vår tids europeiska toppolitiker lärt sig något av misslyckandet på Balkan, bör betrakta hur EU:s ledare försvarar sig mot den ekonomiska tsunami som just nu sveper över kontinenten.

Europa står inför den största nedgången sedan andra världskriget, enligt Europeiska centralbanken. I land efter land stiger arbetslösheten kraftigt från en redan hög nivå.

Krisen är särskilt allvarlig i Öst- och Centraleuropa, där flera stater har så svaga finanser att de kan tvingas ställa in sina betalningar. Det har redan satt i gång valutaspekulationer som lätt blir självuppfyllande och sprider sig till länder som framstår som stabila. Resultatet kan i värsta fall bli en social katastrof i det forna östblocket som ger näring åt extrema ideologiska krafter.

I detta läge är politiskt ledarskap akut, men Europa har hittills

betraktat den ekonomiska nedgången med en liknande vänta och se-attityd som man en gång hanterade situationen på Balkan.

Tyskland trodde länge att krisen var ett amerikanskt och brittiskt påfund, som inte skulle drabba länder med sunda statsfinanser, överskott i bytesbalansen och en stabil fastighetsmarknad. Således var det inte Berlins sak att betala för eftervården av de anglosaxiska excesserna.

Redan i höstas stod det klart att analysen byggde på en kombination av farligt önsketänkande och skadeglädje. Men innan förbundskansler Angela Merkel hunnit tänka om blev hon oense med Frankrikes och Storbritanniens ledare, som båda efterlyste gemensamma åtgärder för att möta raset i efterfrågan och krisen i banksystemet.

Under normala omständigheter hade det inte funnits något behov av vare sig en koordinerad ekonomisk stimulans eller en räddningsplan för de europeiska bankerna. Inte heller under en recession hade sådana insatser varit nödvändiga. Men i det extrema läge som uppstått måste varje regering göra vad den kan för att förhindra en kollaps.

De statliga budgetunderskotten måste tillåtas växa för att väga upp det kraftiga fallet i den privata sektorns konsumtion och investeringar. Att EU:s finansministrar i veckan påstod att de inte behöver lansera några nya stimulansåtgärder förrän tidigast 2010 är illavarslande.

Europa sitter i samma båt som resten av världen, och just nu läcker farkosten skrämmande fort. I november sjönk världens varuexport med 45 procent jämfört med året innan. Inget liknande har inträffat tidigare,

inte ens under den stora depressionen, konstaterar den amerikanske ekonomen Barry Eichengreen, expert på 30-talskrisen. Nästa månads G20-möte i London med världens ledare kan vara en sista chans att rädda globaliseringen från ett haveri.

Mitt i denna storm förbereder sig Sverige på att vid halvårsskiftet överta ordförandeskapet i EU. Det är ingen vild gissning att det ambitiösa klimatarbetet kommer att överskuggas av den djupa nedgången.

Här kan den svenska erfarenheten från 90-talskrisen komma väl till pass, inte minst när det gäller att bota sjuka banker.

Regeringen bör se som sin huvuduppgift att lägga grunden för en europeisk krispolitik, som syftar till att säkra ekonomisk stabilitet.

Euromedlemskap borde skyndas på för dem som vill ansluta sig, för att undvika spekulativa attacker mot enskilda valutor. Rejäla och villkorade ekonomiska garantier bör dessutom ges till stater som befinner sig i nöd, så att inget land måste ställa in betalningarna. Att låta en nation gå i konkurs, som ett annat Lehman Brothers, skulle bara fördjupa krisen.

Samtidigt måste varje form av protektionism och ekonomisk nationalism motarbetas. Gordon Browns tal om ”brittiska jobb för brittiska arbetare” är lika omdömeslöst som Nicolas Sarkozys prat om att franska bilar inte bör produceras i Tjeckien.

EU måste försvara sin gemensamma marknad och öppenhet mot de politiker som vill stänga gränser och gynna inhemska storföretag.

För en gångs skull har Sverige ett ekonomiskt manöverutrymme för att parera de värsta smällarna. Finansminister Anders Borg har råd att låta budgetunderskottet växa när arbetslösheten stiger. Men stödet ska gå till människor som förlorat sin försörjning – inte till enskilda krisföretag som Volvo och Saab. Regeringen måste också tillföra medel till kommunerna och landstingen, för att undvika en våg av uppsägningar inom offentlig sektor.

Runt om i världen är detta det politiska ledarskapets timme. De avgörande besluten måste fattas nu, om inte 2009 ska gå till historien som början på något mycket värre.

Peter Wolodarski

peter.wolodarski@dn.se”

(Ny chef för ledarskribenterna)

Sven Winnells hemsida

Samhällsplaneringens problem.

Hur ska man kunna förbättra världen ?

Hemsida lades in på Internet den 29 april 1998 och har nu adressen <http://winnell.com> . Där ges en relativt kort redovisning av ett forskningsarbete med titeln: "Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen" Med ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter.

Redovisningen omfattar sju inledande dokument och 129 dokument med innehåll i verksamhetsområden som formar världens framtid. De inledande dokumenten är:

- * Kort introduktion på engelska.
- * Introduktion.
- * Forskningsarbetet om samhällsplaneringens problem.
- * Verksamheter i Sverige och i världen.
- * Verksamheter i rollerna A och B.
- * Sven Winnells systemtabell med länkar till de 129 områdena.
- * Popup-tabell med länkar till de 129 verksamhetsområdena.

En kopia av popup-tabellen finns i början på entrésidan. En förminskad systemtabell finns i slutet på entrésidan, på den kan man se alla områdena på en gång. Systemtabellen och popuptabellen innehåller samma hänvisningar och man kan välja den tabell som passar en bäst. De 129 dokumenten är numrerade 10-99 (tvåsifferområden), i en del fall uppdelade på underområden med tre siffror eller fler.

För att förklara och illustrera de olika verksamhetsområdenas innehåll har i områdena lagts in texter av olika slag och länkar till andra sidor på Internet. Web-innehavare som hänvisas till ändrar innehåll och adresser ibland. Det är inte möjligt att ständigt kontrollera och införa deras ändringar.

Inlägg tom 090101 finns kort förtecknade på det inledande dokumentet "Verksamheter i Sverige och i världen." Inlägg är daterade och omdateras när de vartefter revideras eller kompletteras. Korta uppgifter om kompletteringar / revideringar efter 090101 ligger allra sist på entrésidan.

I vart och ett av de 129 verksamhetsområdena finns i början hänvisningar till biblioteksavdelningar enligt SAB-systemet, som vanligen används på svenska bibliotek: stadsbibliotek/kommunbibliotek, skolbibliotek, universitetsbibliotek, Kungl. Biblioteket, Riksdagsbiblioteket etc. Studier av böckerna på biblioteken är bra komplement. Mer om SAB finns på <http://winnell.com/omr40t.pdf>

Kursplaner för grundskolans ämnen enligt läroplanen för grundskolan Lpo 94 och kursplaner för gymnasiets kärnämnen finns på 108, 2, 5, 6, 7, 8 och 9. Kursplaner för gymnasieprogram finns på respektive ämnen. Skolämnena har 080512 också lagts in på respektive områden.

Varje område har i början vanligen länkar till särskilda sammanställningar om utbildningar vid universitet och högskolor, klassifikationer i bibliotekssystem, forskningsämnen, databaser, bibliotek, offentliga organisationer enligt sverige.se, ämnen i riksdagens samhällsguide, CPV-koder för varor och tjänster, näringsgrenar, arbets-

ställen, yrkesklassificering, utbildningsklasser, forskning, skolämnen, klassifikationssystem för museer.

070605 har lagts in SCBs statistik på område 31. Delar inlagda på 102, 32, 34, 61, 63, 644, 647, 653, 654, 656, 657, 658, 69, 70, 71, 72, 73, 79, 7951, 7952-7956, 7957.

Länkar hos SUNET, Mölndals biblioteks länkkatalog och Länkskafferi hos Myndigheten för skolutveckling samt myndigheter mm under departementen har i april 2008 ordnats i en sammanställning <http://wimnell.com/omr102h.pdf> och delar har placerats in på respektive områden.

Samhällsguiden gjordes tidigare av Riksdagen. Nu görs den av Fritzes bokförlag och finns på Internet med nya adresser och med några ändringar. Guiden finns 080512 redovisad på område 108 och länkar i den har lagts in på respektive områden.

En förteckning över särskilda sammanställningar som finns som länkar på områdena finns i "Sven Wimmell 080203+081231: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. (<http://wimnell.com/omr40zf.pdf>) " Där finns innehållsförteckningar till sammanställningarna. Den innehåller inte sammanställningar gjorda efter 081231, sådana sammanställningar finns antecknade i förteckningen allra sist på entrésidan.

Sammanställningarna är vanligen i pdf-format, ibland html-format. De kan vara på uppemot 200 sidor (eller mer, vilket inte är ovanligt), storleken begränsas av vad som är lämpligt med hänsyn till de datorer

läsarna kan tänkas ha och vad som enkelt kan skickas med e-post. De bör helst inte gå över 1 MB. Det gör att de inte kan innehålla mycket utrymmeskrävande bilder och diagram och kan se tråkiga ut.

Politik har behandlats bl a i sammanställningarna omr36-39h.pdf (050605) - omr36-39x.pdf (081108) och serien kommer att fortsättas. (Äldre 36-39b.pdf - 36-39g.pdf)

Område 4 som handlar om samband mellan de olika områdena och har behandlats många gånger i särskilda sammantällningar: omr40a.pdf (000608) - omr40z.pdf och omr40za - omr40zf.pdf (081231). Äldre är omr01a.pdf (011109) - omr01i.pdf (021022) .

Andra sammanställningar än de om 36-39 och område 4 är:

omr021.pdf- omr026.pdf.
102a-c, e-i, 106b, 107b, 109a,
32a, 34b, 353b-g, 353g01-353g019, 353h-j
61a,b, 62b, 63b, 644b, 647c-d, 651b, 6520b, 6525b-d, 653b, 654b,
656b, 657b, 658b, e, f, h, 66-68b, 69b-d
70b, 71b-g, 7914b, 7951b, 7952b-d, 7957b-c,
82-89b,

Själva hemsidan med de 7 inledande dokumenten och de 129 områdesdokumenten är 090101 på cirka 20 MB och de särskilda dokumenten som det länkas till är cirka 200 st på cirka 100 MB .Det motsvarar cirka 20 respektive 100 romaner.

De 7 inledande dokumenten och de 129 områdesdokumenten är i början av 2009 tämligen väl uppdaterade.

Beskrivningar om svensk politik 050605-081108.

Sven Winnell 050522+050605: De borgerliga partiernas skatteförslag. Och annat om skatter, bidrag och moral. Bostadsbidrag. TV-licens. (<http://winnell.com/omr36-39h.pdf>)

Sven Winnell 050920: Välfärd, skatter, arbete, tillväxt. (<http://winnell.com/omr36-39i.pdf>)

Sven Winnell 060111: Om LO-rapporten Vad vill egentligen moderaterna? Med kommentarer för partierna inför valet 2006. (<http://winnell.com/omr36-39j.pdf>)

Sven Winnell 060316+tillägg 060326: Om alliansens skattelättnader, som ej bör genomföras, och om andra bättre skatteförslag. Bl a slopad individuell TV-avgift. (<http://winnell.com/omr36-39k.pdf>)

Sven Winnell 060327: TV-avgiften i proposition 2005/06:112. Avgifter för privathushåll: De individuella TV-avgifterna bör slopas, och ersättas med en kollektivavgift för alla privathushåll, betald av riksdagen. (winnell.com/omr36-39l.pdf)

Sven Winnell 060408: Budgetpropositionen våren 2006. Levnadskostnader. Skatter, bidrag. Förbättringar för dem med låga inkomster. Pensionärer. Icke-pensionärer. (<http://winnell.com/omr36-39m.pdf>)

Sven Winnell 060813: De borgerliga gynnar i valet 2006 mest de höga inkomsterna. (<http://winnell.com/omr36-39n.pdf>)

Sven Winnell 060921: Alliansen vann valet 2006. Epoken Göran Persson är slut. (<http://winnell.com/omr36-39o.pdf>)

Sven Winnell 061023: Politik efter valet 2006. (<http://winnell.com/omr36-39p.pdf>)

Sven Winnell 070111+070223: Den borgerliga regeringens skatter och skattepropaganda. Utdrag ur [omr36-39o.pdf](#)+[omr36-39p.pdf](#) . Och något om oppositionen. (<http://winnell.com/omr36-39q.pdf>)

Sven Winnell 070328: Om socialdemokraterna och regeringen. Om skatter och skatteförslag. (<http://winnell.com/omr36-39r.pdf>)

Sven Winnell 070419: Skatter och bidrag för 2008. (<http://winnell.com/omr36-39s.pdf>)

Sven Winnell 080202: Fördomar, kunskaper, moral, politik för välfärdsfördelning och koldioxid. (<http://winnell.com/omr36-39t.pdf>)

Sven Winnell 080528: Komplement till 36-39t.pdf (<http://winnell.com/omr36-39u.pdf>)

Sven Winnell 080808: TV-avgiften, skatterna och pensionärerna. (<http://winnell.com/omr36-39v.pdf>)

Sven Winnell 081108: Politik hösten 2008. (<http://winnell.com/omr36-39x.pdf>)

Socialdemokraterna. Budgetmotion hösten 2008. (<http://winnell.com/omr36-39xbudgets.pdf>)

Miljöpartiet. Budgetmotion hösten 2008. (<http://winnell.com/omr36-39xbudgetmp.pdf>)

Vänsterpartiet. Budgetmotion hösten 2008. (<http://winnell.com/omr36-39xbudgetv.pdf>)

Sven Winnell 090131:
Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen?
Världen och Sverige i början på 2009.
(<http://winnell.com/omr36-39y.pdf>)

Innehåll:

- 9 **Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen?**
Inledande beskrivning av en planeringsfilosofi och ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter.
- 10 Sven Winnell: Samhällsplaneringens problem.
Hur ska man kunna förbättra världen?
Ett klassifikationssystem för mänskliga verksamheter. Kunskaper om verksamheterna och deras samband för bättre demokrati och bättre framtid i en gemensam värld.
(Sven Winnells hemsida <http://winnell.com>)
- 11 Systemets avdelningar på högsta nivån.
Människornas levnadsvillkor beror av fyra föränderbara faktorer.
Förändringsprocesserna i världen hålls i de mest väsentliga avseendena igång av människornas verksamheter.
Människorna påverkar genom verksamheter i fyra olika roller
Individer och samhällen planerar framtiden.
- 17 Klassifikationssystem för verksamheter.
Människorna har olika behov av information i de olika rollerna.
Informationsstress vår nya folksjukdom.
Klassifikationssystemet för verksamheter och bibliotekssystemen.
- 22 Bilder med samband mellan områdena 1-9 mm och något om informationsflöden.
De stora huvudområdena och deras samband.
Den fundamentala påverkanskedjan.
Schema med politiska och opolitiska planeringar.
Schema över påverkans -och förändringdproblem.
Bild med pilar för påverkan mellan olika områden.
Ett schema med alla verksamheterna 10-99.
Schema om inre och yttre verkligheter och verksamheter.
Hjärnan. Funktioner.
Hjärnan. De inre delarna.
Om den fundamentala påverkanskedjan.
System för att skaffa och sprida kunskaper och värderingar.
De olika mediernas andel av befolkningens mediekonsumtion.
Informations- och kunskapsflöden.
Anteckningar om forskningsarbetet.
- 36 Några kompletteringar:
Läget i världen. Globaliseringen.
Folkhälsomål.
Förenta Nationernas Millenniedeklaration. 2000.
FNs deklaration om de mänskliga rättigheterna. 1948.
Rio-deklarationen om miljö och utveckling. Agenda 21. 1992
Planering och styrning. En svensk världsplanering behövs.
- 45 Sven Winnells hemsida. Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen ?
Klassifikationssystemet är ett hjälpmedel.
Levnadsförhållandena.
Att förstå områdenas innehåll.
Samhällsplaneringsproblemen 1 januari 2009.
Syftet med redogörelserna för forskningsarbetet.

54 **Läget i världen i början av 2009.**

Uppdelat på avsnitt med följande rubriker:

Klimatet.

Kina.

Israel och Palestina.

Nytt år 2009. I USA.

Ryssland.

Europa.

De inre verkligheterna.

Svensk politik före 2009.

Pengar och finanser 2009.

Viktigare lagar & förordningar. Inför årsskiftet 2008/2009.

Partiledardebatten i riksdagen 090114.

Nytt år 2009. I Sverige.

Vård och omsorg. Försäkringar. Krishantering.

Arbetslöshet. Arbetsmarknad. Näringspolitik.

Försvars- energi- och klimatpolitik. Utrikespolitik. Bistånd.

Forskning och utbildning.

Information, kultur, samverkan, sociala miljöer.

Slutkommentarer.

55 **Klimatet.**

FNs klimatpanel 2007.

Temperaturen stiger i Antarktis.

76 **Kina.**

Nu övergår de goda åren i bistrare tider.

Stimulanspaket gynnar svenska företag.

Nedgång i Kina hotar förvärra globala krisen.

Varnar för kinesiskt sammanbrott.

Kinesiskt demokratiupprop pressar regimen i Peking.

Kina vill ha bättre USA-kontakter.

Dödsstraff för mjölkskandal.

Indien stoppar kinesiska leksaker.

Svår tid väntar Kinas underklass.

Kraftig inbromsning för Kinas ekonomi.

89 **Israel och Palestina.**

Det bortslarvade paradiset Gaza.

Passivt FN har svikit sin uppgift.

Viktigt med återstartad fredprocess i Gaza.

Att prata fred och starta krig.

Minst tusen uppges ha dödats i Gaza.

De flesta israeler vet inget om läget i Gaza.

Israel och Palestina. 60 år i våra röda hjärtan.

Parterna står kvar på ruta ett.

Saudiarabien varnar Israel.

Israel har lämnat Gaza.

Ödeläggelsen stor i Gaza.

Allt vi ägde är förstört.

Gazabor kritiska till Hamas.

Gaza knutpunkten som gett motstånd.

107 **Nytt år 2009. I USA.**

USA gör tummen ner för Bush.

Svart president ger hopp i Selma.

Lång kamp för svartas rättigheter.

USA kräver rivstart av Barack Obama.

Stark position för israelisk lobby i USA.

De mest akuta kriserna.

Varning för Obamas omogna stormaktsdröm.

Hela Barack Obamas tal i svensk översättning.

Alla uppmanas att jobba hårt.

Jubel och lyckönskningar från övriga världen.

Obama stoppar Guantanamoprocesser.
Iran kan bli hårdaste prövningen.
Obama ringde Abbas.
Ingen tid att förlora.
Obama ringde runt i världen.
Obama stoppar munkavle mot aborter.
Castro sträcker ut hand mot Obama.
Obama ökar underskottet för att ge ekonomin ett lyft.
Republikaner trotsade vädjan om enighet.

138 **Ryssland.**

På jakt efter en historia.
Alla har förlorat på gasbråket.
Nord Stream satsar på 2011.

144 **Europa.**

Krig och revolutioner har sysselsatt Europas kartritare.
Kraftig ekonomisk försämring.
Två av tre svenskar ovetande om Europaval.
Europaparlamentets informationskontor i Sverige.
Klimatfrågan försvåras av den ekonomiska krisen.
Fredens gräns lönsam affär för Finland.

157 **De inre verkligheterna.**

Några artiklar om sans och vett, humanism och religioner,
fördomar, kvacksalveri, psykiatri, darwinism o evolutionslära
känslans språk och musikens makt, vidskepelse och vetenskap,
realism och verklighetsbeskrivning, vetande och tro om
universum och elementarpartiklar.

Bortom sans och vett
Hatet mot humanismen.

Änglarnas återkomst.
Religiös imperialism.
Kvacksalveriets pris.
Var fjärde psykiatripatient är missbrukare av alkohol.
Darwin steg för steg.
Alla arter är släkt med varandra.
Vissa ser en skapare bakom allt.
Evolutionen fungerar överallt.
Apor är mästare på att planera.
Känslans språk.
Musikens makt.
Guds avbild, skapelsens krona.
Sinnenas revolution.
En katedral för vår tid.

195 **Svensk politik före 2009.**

Svensk politik har tidigare behandlats i ett antal utredningar
som finns på Sven Wimmells hemsida, <http://wimnell.com>
Beskrivningar om svensk politik 050605-081108.
Strukturovandlingar, arbetslöshet och ny politik.
De borgerliga gynnar i valet 2006 mest de höga inkomsterna.

230 Om levnadskostnader och skatter, bidrag jobbvdrag mm
isynnerhet vid låga inkomster.
Konsumentverkets hushållsbudgetar för 2008
och bostadskostnader mm.
Kvar efter skatt och lägsta kostnader för hushåll.
Skattelättnaderna : bör bedömas med hänsyn till
levnadskostnaderna.
Pensionärer med låga inkomster.
TV-avgiften.

- Bostadsbidrag för barnlösa hushåll med låga inkomster. Förslag
 Icke-pensionärer med höga inkomster och ensampensionärer
 med låga pensioner.
 2008. Ensam pensionär född 1937 eller tidigare.
 I samband med småhus finns två sätt att bo
 Bostadstilägg 2008 för ensam pensionär 65 år och äldre.
 Begränsningsregel för låginkomstpensionärs fastighetsskatt.
 Pensionärer med låga inkomster.
 TV-avgiften.
 TV-avgift och jobbvdrag.
 Medelinkomsttagaren får 3.800 kronor mindre i skatt.
 Onödiga skattesänkningar för höginkomster.
- 247 **Pengar och finanser 2009.**
 När tilliten rasar.
 Samhällets återkomst.
 Ekonomer i krismöte.
 Tiden är ute för USA som ensam ekonomisk stormakt.
 Hugo Chávez manade till offensiv mot världsordningen.
 Vi fortsätter genomföra alla nödvändiga insatser.
 Ingen vet vad som händer - men prognoser
 kan hjälpa oss förstå.
 I slutet av nästa år ljusnar det.
 Hård kamp om krediter hotar knäcka företagen.
 Saab - bilmärket med nio liv.
 När blir bolaget lönsamt?
 Så mycket har lönen ökat.
- 264 **Viktigare lagar & förordningar.**
Inför årsskiftet 2008/2009.
 Producerad av Regeringskansliet, Information Rosenbad.
- 281 **Partiledardebatten i riksdagen 090114.**
 Inget utrymme för nya ekonomiska satsningar.
 Protokoll om riksdagens partiledardebatt 14 januari 2009.
 Alliansen pressade Sahlin.
 Budgetpropositionen för 2009.
- 339 **Nytt år 2009. I Sverige.**
 Överklasser och underklasser.
 Machiavelli: Fursten.
 Dagens överklasser och underklasser.
 Onödiga skattesänkningar för höginkomster
 Opinionstapp för alliansen.
 Den borgerliga regeringens kompetens.
 Skillnaderna i inkomst är de största i modern tid.
- 350 Förbättringar för låga inkomster.
 2006. Förvärvsarbete icke-pensionärer utan barn.
 2008. Förvärvsarbete icke-pensionärer utan barn.
 Skattelättnaderna bör bedömas med hänsyn till
 levnadskostnaderna.
 Sidor om levnadskostnader och skatter, bidrag, jobbvdrag mm
 isynnerhet vid låga inkomster.
 Jobbvdraget.
 Grundavdrag och jobbvdrag.
 Förslag om ändring av jobbvdrag och TV-avgift.
 Förslag om bostadsbidrag för barnlösa.
 Varannan svensk okunnig om jobbskatteavdraget.
- 362 Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt.
 Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt bör ej återinföras.
 21 600 i skatt för enkel stuga.

365 Budgetunderskott och utgiftstak.
Regeringen måste bejaka tillfälliga budgetunderskott.
Vi behöver flexibla budgetregler.
Moms och inkomstskatt måste sänkas tillfälligt.
Den nya blockpolitiken gynnar bara sd och v.
Rödgröna grupper redo förbereda valplattformen.

376 Vård och omsorg. Försäkringar. Krishantering.
Slarv med antibiotika hotar hela sjukvården
Ge tio miljarder extra till offentlig välfärd.
Inför uppsägningsstopp i kommuner och landsting.
Sveket mot de gamla.
Stoppa icke behörig personal i äldreården.
Yrkeskrav i äldreomsorg.
Vi hindrar de gamla att vara ute när de vill.
Vårdgivare måste anmäla läkare med riskbeteende.
Alla äldre ska få rätt till trygghetsbostäder.
Höjt utgiftstak krävs för att rädda pensionerna.
Minister öppnar för skattesänkning för pensionärer.
Nu måste vi göra om vårt pensionssystem.
Framtidens välfärd.
Hård kritik mot socialtjänsten.
Regeringen måste ta ansvar när vi hamnar i skuldfällan.
Statliga garantier ska rädda boendet.
Lägg ner Livsmedelsverket och tre andra myndigheter.
Försäkringskassan en myndighet i kris.
Ministern vill ha svar på onsdag.
Jag är inte så jätteförvånad.
JO: Mycket allvarlig kritik.
IT-haveri kostar 155 miljoner.
Försumlig socialtjänst får verksamhetsförbud.

Förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

423 Arbetslöshet. Arbetsmarknad. Näringspolitik.

Nästan var tionde utan arbete nästa år.
En markant skillnad mellan män och kvinnor.
En ödesfråga för partiet och Sverige.
Krisen gynnar facken.
Vi medger självkritiskt att vi inte räckte till.
Nedskärningar ger fler arbetsförmedlare.
Svart jobbår i USA.
ILO: Finanskrisen slår mot jobben.
Akutåtgärder för företag i kris.
För lite och för passivt.
Regeringen bluffar om nyföretagandet.
Risk att jättar slår ut små bolag.
Stödet till Saab dröjer.
Regeringen backar om bankgarantin.
EU-kommissionen ser över omstridda regler.

440 Försvars- energi- och klimatpolitik. Utrikespolitik. Bistånd.

ÖB vill ha nordiskt samarbete.
FP byter linje om försvaret.
Sahlin vill överlägga om försvaret.
Osmakligt utspel av Björklund om försvaret.
Den politiska enigheten ignoreras.
Alltid kamp om försvaret.
Tillgängligheten måste öka.
Inlägg av Björn von Sydow, Sälen 20 januari 2009.
fp-ledaren Jan Björklund vid CFF:s konferens den 20 jan 2009.
Färre pansarförband i ÖB:s förslag.

Soldater ska kunna användas på en gång.
Den tidigare värnpliktsarmén en Potemkinkuliss.
Kraftig ökning av försvarsförmågan.
Sverige var ett av världens mest militäriserade länder.

- 461 Skrota satsningen på mer vindkraft.
Svensk vindkraft kan ge 12 000 jobb.
Vattenfall vill bygga fler reaktorer.
Ny kärnkraft behövs för Sveriges elbehov.
Socialdemokratin måste satsa på nya kärnkraftverk.
Sverige måste bygga fyra nya kärnkraftverk.
Fp och s måste enas om utbyggd kärnkraft.
Uppgörelse om kärnkraften nära.
Ingen kärnkraft på ny plats.
En hållbar energi- och klimatpolitik för miljö,
konkurrenskraft och trygghet.
Uppgörelsen om kärnkraften är en del i regeringens krispolitik.
Energipolitik som tryggar jobben.
Industrin välkomnar kärnkraftsbeslutet.
Oppositionen kritisk: Undermålig kompromiss.
Oppositionen vill fortsätta att avveckla.
Energin högriskfråga inför valet.
Centern lyssnar på näringslivets krav.
Motstånd i partidistriktet.
Maud Olofsson medger att hon tvingats kompromissa.
Kärnkraft bara en liten tårtbit.
Miljörörelsen kritisk om kärnkraften.
Man bör nog ha en ny folkomröstning.
Räkna med dyr el trots ny kärnkraft.
Nytt kärnkraftsprojekt i Finland.
En fråga bland andra.

Glödlampan släcks efter 130 år.
Så kan vi rädda jordens klimat.
Grönt flyg får priset att lyfta.
Miljöministern flaggar för dyrare biljetter.

- 504 Slopa enprocentsmålet för svenskt bistånd.
Vi satsar en dryg miljard på klimatsäkrat bistånd.
Oppositionen kräver hårdare tag mot Israel.
- 510 **Forskning och utbildning.**
S kräver 50 000 extra utbildningsplatser.
10 000 högskoleplatser obesatta trots miljardstöd.
Regeringen politiserar forskningen i smyg.
Resultat ska nyttjas.
Olycksbådande, Leijonborg.
Orimligt stora skillnader i vad elever får kosta.
Svag skolhälsovård hotar barnens hälsa.
100 procents arbetslöshet efter gymnasieprogram.
Vinklat om gymnasierna.
Databas visar bästa gymnasierna.
Kunskapsutveckling i grundskolan får kritik.
Kritik mot nio av tio privata skolor.
- 529 **Information, kultur, samverkan, sociala miljöer.**
Verkningslös idéskiss.
Kulturrådet kan läggas ned.
Tre myndigheter blir en.
Tre jättar ska styra kulturen.
- Lag skall med språk byggas.

Niccolò Machiavelli: "Republiken. Diskurser över de tio första böckerna av Titus Livius.
Skapa public service-kanal med högre programkvalitet.
Ungdomars internetvanor oroar.
Hoten mot journalistiken har aldrig varit större.
Tröga myndigheter sviker medborgarna.
Förbjud myndigheterna att agera på marknaden.
Regeringen öppnar nu för nya storregioner.
Polisen klarar inte att bevaka svenskt EU-ordförandeskap.
Regeringen alltför passiv i integrationspolitiken.
Migrationsverket sviker kvinnor som söker asyl.
Ett bättre liv är inget giltigt skäl för tillstånd.
Vänner på jobbet - och privat.
Väninnan avslöjar maktspelet runt Lindh.
Ny vigselordning föreslås.
Snart blir äktenskapet för alla.
Ingen ska tvingas att viga homosexuella.
Homopar får gifta sig från 1 maj.
Kyrkans rätt att viga måste nu avskaffas.

Tillägg 090319.

DN090318:

“Historisk kollaps”

“För en vecka sedan avbröts förhandlingarna om ett nytt Saltsjöbadsavtal. Betyder det att en ny era har inletts i svensk politik? Göran Greider beskriver ett scenario där den svenska modellen till sist dör – med ett pip.”

“För exakt en vecka sedan, på förmiddagen förra onsdagen, gav delegationen från Svenskt Näringsliv beskedet att förhandlingarna om ett nytt Saltsjöbadsavtal avbryts. Samtalen med LO och tjänstemannasidan hade då pågått i nästan två år men när de avbröts så skedde det på ett sätt – plötsligt, bryskt, utan förvarning – som i sig tycktes signalera att en ny era anlät: Förhandlarna på löntagarsidan såg både förbannade, upprivna och till och med förvirrade ut när de dök upp på sina presskonferenser och i medier-na. Kontrasten kunde inte vara större mot den tid då det klassiska Saltsjöbadsavtalet slöts 1938. Det finns ett känt foto från undertecknandet av avtalet som skedde i Gula salongen på Grand Hôtel i Saltsjöbaden. Förhandlingarna om ett så kallat huvudavtal – ett avtal om spelreglerna på arbetsmarknaderna – hade pågått i flera år men en kväll i december kom de till slut överens och en församling allvarsamma män förevigades på ett foto som ofta dyker upp i historieböckerna.

Nu var det i stället två upprörda kvinnliga representanter på löntagarsidan som klev ut ur förhandlingssalen. Hur historiskt var detta? De senaste veckorna har arbetsmarknaden gungat till ordentligt, framför allt när IF Metall nyligen förhandlade fram möjligheterna att lokalt gå med på inkomstsänkningar för att rädda företag. Men varför

valde Svenskt näringsliv att ensidigt bryta upp från förhandlingarna? Blev de rent av inspirerade av IF Metalls dramatiska avsteg från den klassiska Svenska modellen? Så lät det i alla fall en smula på Signhild Arnegård Hansen, ordförande för Svenskt Näringsliv, när hon efteråt intervjuades.

De som har insikt i organisationen påminner ofta om att Svenskt Näringsliv inte är någon monolitisk organisation. Där finns duvor och där finns hökar, mer eller mindre extrema nyliberaler och så de som är mer pragmatiskt lagda. Varför vann hökarna den här gången?

När dåvarande SAF-ordföranden Gustaf Söderlund skrev på Saltsjöbadsavtalet 1938 skedde det mot bakgrund av den stora depressionen som nyss skakat världen och bidragit till att överallt rita om hela den politiska kartan. Depressionen var vid mitten av trettioåret på väg att sakta men säkert övervinnas och vid det politiska rodret i Sverige satt en socialdemokrati som påbörjat en kraftig upprustning av socialförsäkringarna.

Under föregående årtionden hade konflikterna på arbetsmarknaden varit talrika. Sverige var ett bråkigt land, hade till och med det ryktet utomlands fastän det är en historia som vi i dag nästan helt har förträngt, överlagrad som den är av alla myterna kring den svenska samförståndsandan. Men Söderlund var rädd för att om inte parterna själva kom överens om hur de skulle lösa sina problem, så skulle till slut statsmakterna gå in och göra det.

Det spektakulära avhoppet från förhandlingarna förra veckan kan möjligen ses som ett försök att plocka snabba politiska poäng: Fackföreningsrörelsen skulle betraktas som oförmögen till ”modernisering”, när man vägrade gå med på ett upprivande av las och förbud mot fackliga sympatiåtgärder, trots att dessa arbetsgivarkrav skulle

slungat tillbaka svensk arbetsmarknad till förra seklets början och närmast får betraktas som en form av avmodernisering. Grundskälet till uppbrottet var emellertid ett annat: Näringslivets behov av att komma överens är inte alls lika starkt i dag, krisvåren 2009, som när förhandlingarna inleddes hösten 2007. Då rådde ännu högkonjunktur. Nu när ekonomin försämras oerhört snabbt vet arbetsgivarna att löntagarna snart kommer att ställa betydligt lägre lönekrav än tidigare: de dåliga tiderna disciplinerar löntagarna mer effektivt än något annat. Den där decemberkvällen 1938 på Grand Hôtel i Saltsjöbaden såg arbetsgivarna i stället framför sig ett scenario där tiderna blev bättre och lönekraven starkare. Därav viljan att kompromissa.

I det maktlandskap som vi på senare år fått uppmålat för oss ligger all makt i stort sett hos politikerna. Alliansen kunde vinna valet inte minst genom att hävda att de socialdemokratiska regeringarna nästan ensamma var skyldiga till arbetslöshet och så kallat utanförskap: Marknadskrafterna har i den analysen föga att göra med dessa problem och går fria från skuld. Arbetslöshet beror där helt enkelt på politiskt skapad trygghetsmani i form av alltför generös a-kassa, sjukförsäkring eller på arbetsrätten. Problemet är att även vänstern och socialdemokratin i häpnadsväckande hög grad anammat samma haltande maktanalys. I takt med att systemkritiken riktad mot kapitalism och marknadsekonomi lakats ur har en mer grundläggande analys, den som rullar upp ett större maktlandskap där kapitalägare och marknadsmekanismer blir synliga, närapå försvunnit ur tänkandet.

När Mona Sahlin eller Thomas Östros kritiserar den försämrade a-kassan är det i princip ur den enskilda individens synvinkel: den individuella välfärden och tryggheten försvagas. Att en försämrad a-kassa också – och framförallt – innebär en våldsam maktförskjutning i hela samhället och trycker löner nedåt på arbetsmarknaden försvinner i den analysen lätt ur synfältet. Välfärdsstaten är, historiskt, inte bara en

inrättning för att öka välbefinnandet hos människor. Den innebär, när den är någorlunda generös, också ett radikalt maktpolitiskt ingrepp i hela marknadsekonomi och förändrar balansen mellan arbete och kapital.

När Svenskt Näringsliv i förra veckan bröt upp från förhandlingarna om ett så kallat huvudavtal var det inte bara de ekonomiskt sämre tiderna som fyllde dem med självförtroende nog att ta det steget; där fanns naturligtvis också en förlitan på vad den försämrade a-kassan, i kombination med recessionen, sakta men säkert åstadkommer av disciplinering av löntagarna. Att arbetsgivarorganisationen då hamnar en bra bit till höger om den sittande regeringen tycks inte bekymra den, för även om Anders Borg går ut och försvarar arbetsrätten, så vet arbetsgivarna att alliansens a-kassepolitik ändå gör jobbet åt dem: arbetare och tjänstemän disciplineras i sina lönekrav.

Knappt en vecka efter att förhandlingarna bröts kliver så ledningarna för LO och TCO in på Rosenbad för att träffa statsminister Fredrik Reinfeldt. Det var i måndags. Och ytterligare en litet dyster förmiddag i den svenska modellens historia tickade därmed bort. Wanja Lundby-Wedin och Sture Nordh, från LO respektive TCO, ville övertyga Reinfeldt om behovet av att nu omedelbart förbättra just a-kassan. Den nye moderaten Reinfeldt, mannen som i retoriken älskar kollektivavtal och den svenska modellen, vägrar förstås att tänka i dessa banor och kan i stället till pressen låta meddela att det är viktigare att bevara välfärdens kärna, såsom daghem och äldreomsorg. Det är ett maktpolitiskt utspel, draperat i omsorgen om den offentliga välfärden. Men detta förväntade maktutspel heter verkligen duga: Han vet ju att han tar ifrån LO och TCO inflytande genom att inte förbättra a-kassan, det i särklass viktigaste maktinstrumentet. Han disciplinerar löntagarna, såväl tjänstemän som arbetare, genom det där lilla yttrandet som han retoriskt skickligt får att låta som om han värnade om de mest utsatta i

samhället. När Reinfeldt yttrar sig på det sättet låter det tyvärr inte så olik s-regeringarna på nittioalet, vilket säger något om hur långt till höger mittpunkten i svensk politik faktiskt har flyttats.

Att något nytt huvudavtal inte kom till stånd mellan Svenskt Näringsliv och LO/PTK markerar i sig inget historiskt skifte. Bägge parterna står ju nu trots allt där med det gamla avtalet, som fortsätter att gälla. Men tiden formar sakta det större maktskapet på ett nytt sätt. Stigande arbetslöshet och försämrade socialförsäkringar förskjuter makt från arbete till kapital samtidigt som också andra förändringar på EU-nivå driver på i samma riktning. Samtidigt står vänstern, arbetarrörelsen och till stor del även facket där nästan helt berövad den mer konkreta maktanalys som skulle kunna göra frågan om socialförsäkringarna så viktig och central som den verkligen är. Inom fackföreningsrörelsen, kanske särskilt i LO-borgen, tycks man dessutom leva kvar i det fornstora minnet av en svunnen samförståndskultur, trots att så litet av den i dag återstår. Därav kanske förvåningen i Wanja Lundby-Wedins ansikte över de brutna förhandlingarna.

Borg och Reinfeldt, ja, de behöver egentligen bara vänta. Att de getts möjligheten att skälla på arbetsgivarorganisationen drar de bara nytta av, trots att deras politik på sikt ger just arbetsgivarna mer makt. Men en annan tänkbar effekt av krisen, av händelserna på arbetsmarknaden och av den eftersläpande socialdemokratiska maktanalysen, är ju faktiskt följande: En ideologisk vitalisering kan vara i vardande inom fackföreningsrörelsen. Både Sture Nordh och Wanja Lundby-Wedin lät efter mötet med Reinfeldt i måndags som om de inte riktigt vet vad de ska ta sig till.

Göran Greider
essa@dn.se “

DN090318:

”Vi tänker avskaffa räntan på uppskovet med skatten”

“Löfte från Socialdemokraterna: Uppskovsräntan på reavinstskatten vid försäljning av bostad ska avskaffas. Räntan på den reavinstskatt man fått uppskov med då man sålt en bostad och köpt en ny kommer att tas bort vid ett maktskifte. Denna retroaktiva skatt vid en bostadsflytt är orättvis och orimlig. När deklarationerna denna vecka börjar komma hem till folk lär många som har uppskov få en obehaglig överraskning. För en person med ett genomsnittligt uppskov ökar skatten med över 2 500 kronor. Stockholmarna som tvingas betala dyrt för sina bostäder drabbas så hårt av denna retroaktiva skatt att den kallats Stockholmsskatten. Det måste vara möjligt för hushållen att planera sin ekonomi. Socialdemokraterna vill därför inte genomföra någon stor förändring av fastighetsskatten. Men den måste bli rättvisare, skriver Socialdemokraternas ekonomisk-politiska talesman Thomas Östros och Carin Jämtin. socialdemokratiskt oppositionsborgarråd i Stockholm.”

“Nu börjar jobbkrisen också bryta in i Stockholm på allvar. Varslen ökar, antalet nyanmälda jobb minskar och allt fler stockholmare skrivs in på Arbetsförmedlingen. Oron för jobben sprider sig nu i alla branscher och i alla samhällsklasser. Socialbidragskostnaderna prognostiseras öka med tio procent under 2009. Också oron för den egna privatekonomin växer kraftigt. I Stockholm är det nära förknippat med det egna boendet.

Med en väldigt orolig bostadsmarknad där man kan förvänta sig tuffare krav från bankerna är många oroliga för om den privatekono-

miska ekvationen kommer att gå ihop. Därutöver har regeringen fördyrat boendet i synnerhet för dem som bor i Stockholmsregionen.

Inom kort börjar nämligen 2008 års skattedeklaration att delas ut. Över 200 000 stockholmare kommer att svart på vitt se hur den retroaktiva skatten på uppskov vid försäljning av bostad, den så kallade Stockholmsskatten, slår mot privatekonomin. Många stockholmare är nog inte klara över hur hårt detta kommer att slå. Det handlar om många tusenlappar i extraskatt.

Genom att ändra förutsättningarna och införa en retroaktiv skatt slår man hårt mot redan pressade bostadsägare. Den retroaktiva skatten på uppskov vid försäljning av bostad omfattar även bostadsrätts-, villa- och radhusägare i andra delar av Sverige.

Men det är i Stockholm som uppskovet är vanligast och mest omfattande. Av dem som har uppskov bor 27 procent i Storstockholm, trots att stockholmarna bara utgör 19 procent av Sveriges befolkning. Det genomsnittliga uppskovet för dessa stockholmare är 530 000 kronor, medan genomsnittet för övriga landet är 390 000 kronor. För en person med ett genomsnittligt uppskov ökar skatten med över 2 500 kronor. Det är därför högst rimligt att betrakta skatten som riktad mot stockholmare.

Vi Socialdemokrater lämnar nu ett tydligt besked om att vi vill avskaffa den orättvisa Stockholmsskatten.

Nästan var fjärde stockholmare mellan 30 och 45 år har i dag gjort uppskov med reavinstskatten vid försäljning av bostad. Det är vanliga stockholmare med normala inkomster, ofta barnfamiljer, som har köpt större bostad i takt med att familjen vuxit.

Genomsnittsuppskovet i Stockholm är mer än en halv miljon kronor, och det är inte ovanligt att ha ett uppskov på en miljon kronor eller mer. Det är stora belopp, men det återspeglar de fantasipriser som råder i Stockholm. För många med uppskov har det varit nödvändigt att använda reavinsten för att kunna skaffa sig ett något större boende.

Det finns flera invändningar mot räntan på uppskov. Man kan ha invändningar mot systemet med att kunna ansöka om uppskov på reavinsten, men när det väl finns på plats är det orimligt att plötsligt förändra det utan att noggrant analysera vilka effekter det får. Eftersom räntan gäller även för uppskov som beviljats före 2008 fungerar den som en retroaktiv avgift. Personer som investerat sina uppskov i ett nytt boende och planerat sin ekonomi efter de bestämmelser som gällde då, finner plötsligt att de nu ska betala en ny avgift.

Stockholmsskatten kan betyda tusentals kronor i höjd skatt vilket riskerar att pressa många Stockholmsfamiljer under den allt djupare jobbkrisen. Det riskerar även att minska rörligheten på bostads- och arbetsmarknaden eftersom det blir dyrare att byta bostad än att bo kvar.

De borgerliga partierna lovade i valrörelsen 2006 att avskaffa fastighetsskatten. Det har inte skett. I stället har fastighetsskatten bytt namn till fastighetsavgift, reavinstskatten höjts och den nya ränteskatten på uppskov har införts.

Trots regeringens schabbel med fastighetsskatten är det inte rimligt att föreslå omfattande förändringar av den. Det måste vara möjligt för hushållen att planera sin hushållsekonomi. Vi socialdemokrater vill därför inte genomföra någon stor förändring av fastighetsskatten. Men för att öka rättvisan föreslår vi tre tydliga

förändringar av den nu befintliga fastighetsbeskattningen.

- Fastighetsskatten för villor och radhus med ett taxeringsvärde på mindre än fem miljoner kronor ska inte ändras jämfört med i dag. Men de småhusägare med de minsta inkomsterna ska få sänkt fastighetsskatt genom att begränsningsregeln utvidgas.
- De exklusiva villor som har ett taxeringsvärde på över fem miljoner kronor ska utöver dagens fastighetsskatt (så kallad fastighetsavgift) även betala en procent av värdet över fem miljoner kronor.
- Den retroaktiva skatten på uppskov av reavinst vid bostadsflytt är orättvis och orimlig. Vi vill därför avskaffa ränteskatten på uppskov, som de facto kommit att bli en extra stockholmsskatt. Fastighetsskatten måste bli rättvisare.

**Thomas Östros
Carin Jämtin “**

Den som får skatt 2500 kr på uppskovsbelopp har ett uppskovsbelopp på 500 000 kr, dvs har gjort en vinst på minst detta belopp. Reavinstskatten är nu 22% på hus, dvs 110 000 kr på vinst 500 000 kr. Enligt Kjell-Olof Feldts skatteutredning uppgår beviljade uppskov för närvarande till sammanlagt 150 miljarder kr. En halv procent på de blir 750 miljoner kr som staten missar.

Mer angeläget är att förbättra kapitalbehandlingen för pensionärer med låga inkomster, som inte kan få bostadstillägg på grund av gällande regler.

Detta belyses mer i det närmast följande.

Inkomstskattelag (1999:1229)

.....

“47 kap. Uppskovsbelopp

Innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om avdrag för uppskovsbelopp vid avyttring av en privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt och om hur uppskovsbeloppet beaktas vid en senare avyttring. Lag (2006:1520).

Förutsättningar för avdrag för uppskovsbelopp

Villkor

2 § En skattskyldig får göra avdrag för uppskovsbelopp om han

1. tar upp kapitalvinst på grund av avyttring som omfattar en ursprungsbostad,

2. har förvärvat eller tänker förvärva en ersättningsbostad, och

3. har bosatt sig eller tänker bosätta sig i ersättningsbostaden.

.....

Beräkning av uppskovsbelopp

7 § Om den skattskyldige förvärvar en ersättningsbostad före utgången av det år då han avyttrar ursprungsbostaden och bosätter sig där senast den 2 maj året därefter, beräknas uppskovsbeloppet på följande sätt.

1. Om ersättningen för ersättningsbostaden är minst lika stor som

ersättningen för ursprungsbostaden, motsvarar uppskovsbeloppet kapitalvinsten ökad med tidigare uppskovsbelopp.

2. Om ersättningen för ursprungsbostaden överstiger ersättningen för ersättningsbostaden, motsvarar uppskovsbeloppet kapitalvinsten ökad med tidigare uppskovsbelopp och minskad med skillnaden mellan ersättningen för ursprungsbostaden samt ersättningen för ersättningsbostaden.

3. Om ersättningsbostaden är en fastighet och om den skattskyldige har haft eller avser att ha utgifter för ny-, till- eller ombyggnad av ersättningsbostaden under tiden mellan den 2 maj året efter det år då han avyttrade ursprungsbostaden och den 2 maj andra året efter avyttringen, motsvarar uppskovsbeloppet kapitalvinsten ökad med tidigare uppskovsbelopp, om den skattskyldige begär det.

Ett uppskovsbelopp enligt första stycket får inte överstiga ett belopp som motsvarar 1 600 000 kronor multiplicerat med den skattskyldiges andel av bostaden. Överskjutande del ska tas upp till beskattning. Lag (2007:1419).

8 § Om den skattskyldige inte förvärvar en ersättningsbostad före utgången av det år då han avyttrar ursprungsbostaden eller inte bosätter sig på en ersättningsbostad senast den 2 maj året därefter, motsvarar uppskovsbeloppet kapitalvinsten ökad med tidigare uppskovsbelopp.

Ett uppskovsbelopp enligt första stycket får inte överstiga ett belopp som motsvarar 1 600 000 kronor multiplicerat med den skattskyldiges andel av bostaden. Överskjutande del ska tas upp till beskattning. Lag (2007:1419).

.....

Beskattning av uppskovsbelopp

9 § Om den skattskyldige har fått ett avdrag för uppskovsbelopp enligt 7 § första stycket 3 eller 8 §, ska uppskovsbeloppet återföras till beskattning nästa år.

Om den skattskyldige senast året efter det år då han avyttrade ursprungsbostaden förvärvar en ersättningsbostad och bosätter sig där senast den 2 maj andra året efter avyttringen, gäller dock följande.

1. Om ersättningen för ersättningsbostaden är minst lika stor som ersättningen för ursprungsbostaden, behöver ingen del av uppskovsbeloppet återföras till beskattning.

2. Om ersättningen för ursprungsbostaden överstiger ersättningen för ersättningsbostaden, får uppskovsbeloppet inte överstiga ett belopp som uppgår till föregående års kapitalvinst ökad med tidigare uppskovsbelopp och minskad med skillnaden mellan ersättningen för ursprungsbostaden samt ersättningen för ersättningsbostaden. Överskjutande del ska återföras till beskattning. Lag (2007:1419).

.....
Schablonintäkt

11 b § Den som har en ersättningsbostad med ett uppskovsbelopp ska ta upp en schablonintäkt. Intäkten ska beräknas till 1,67 procent av uppskovsbeloppets storlek vid beskattningsårets ingång.

En schablonintäkt enligt första stycket ska inte beräknas på en sådan del av ett uppskovsbelopp som ska återföras enligt 9 §. Lag (2007:1419)
.....”

Om man förstår saken rätt är uppskovsbeloppet en del av vinsten på försäljningen av ursprungsbostaden. Om den nya bostaden kostar lika mycket som man får för den gamla, får man inga pengar i handen vid bytet, men man får uppskov med vinsten man gjort på den gamla. Uppskov med skatten på vinsten kan ses som ett lån från staten. Om han bosätter sig i nya bostaden behöver detta lån inte betalas (9§ 1).

Men en schablonintäkt ska tas upp på det lånade beloppet, 1,67% av beloppet (11b §) Skatten på intäkten är 30% och skatten blir 30%” av $1,67 = 0,501$ %av uppskovsbeloppet. Räknat på reaskatten 22 % på beloppet blir det 2,28%.

Den som säljer sin bostad, men inte köper någon ny utan bosätter sig i hyreslägenhet måste betala skatten på vinsten direkt.

Den som inte har någon ägd lägenhet att sälja måste låna i bank om han vill köpa en bostad och får betala ränta på lånen.

Den som får skatt 2500 kr på uppskovsbelopp har ett uppskovsbelopp på 500 000 kr, dvs har gjort en vinst på minst detta belopp. Reavinstskatten är nu 22% på hus, dvs 110 000 kr på vinst 500 000 kr.

Enligt Kjell-Olof Feldts skatteutredning uppgår beviljade uppskov för närvarande till sammanlagt 150 miljarder kr. En halv procent på de blir 750 miljoner kr som staten missar.

Man kan undra om det mest angelägna nu är att ta bort skatten på uppskoven, den är ju en realativt billig låneränta.

Förslaget att införa en fastighetsskatt på 1 % förtaxeringsvär-

den över 5 miljoner skrämmer dem som råkar ut för det, men skrämmer nog även dem med lägre taxeringsvärden, de kan inte lita på att de inte ska råka ut för det så småningom. Om de ska känna sig säkra behöver gränsen vara 10 miljoner, men det blir meningslöst. Bäst är nog att slopa de här förslagen.

Mer angeläget är att förbättra kapitalbehandlingen för pensionärer med låga inkomster, som inte kan få bostadstillägg på grund av gällande regler.

Från sid 80-81 (mer på sid 125-130):

Förslag för inkomstår 2010:

“Förbättringar för pensionärer med låga inkomster införs.

Det första som behöver göras är att ta bort regeln i bostadstilläggs-systemet som medför att taxeringsvärden för fritidshus påverkar bostadstilläggen. Det lär kunna ordnas mycket lätt genom följande strykningar i Lag (2001:761) om bostadstillägg till pensionärer m.fl.:

“16 § Tillägg till den bidragsgrundande inkomsten skall göras för förmögenhet beräknad per den 31 december året före det år då ansökan om bostadstillägg görs enligt vad som anges i denna paragraf och 17 §.

Som förmögenhet räknas den skattepliktiga förmögenheten enligt lagen (1997:323) om statlig förmögenhetsskatt, beräknad med bortseende från värdet av sådan privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt som avses i 2 kap. 13 respektive 18 § inkomstskattelagen (1999:1229) (strykes: ~~och som utgör den sökandes permanentbostad~~) samt skulder med säkerhet i denna egendom. För sökande som har sin bostad i särskild boendeform skall detsamma gälla i fråga om värdet av privatbostadsfastighet eller privatbostadsrätt (strykes: ~~och som utgör permanentbostad~~) för den sökandes make”.

Att fritidshusens taxeringsvärden ska påverka bostadstilläggen infördes under krisåren på 1990-talet. Någon återställning har inte skett. Pensionärer med låga inkomster tillhör enligt makthavarna en underklass som man inte behöver bry sig om.

I systemet för bostadstilläggen bör förmögenhetstillägget på 15% (den s k skärpningsregeln) tas bort eller minskas till högst 10%. Om ett förmögenhetstillägg ska vara kvar bör beloppsgränserna åtminstone motsvara den nivå som gällde 1975 och som efter uppräknings efter prisutvecklingen sedan dess år 2005 blir 370 000 kr per pensionär (2009 cirka 400 000 kr). I Sveriges behandlas nu lågpensionärerna sämre än 1975.

Sedan förmögenhetsskatten och fastighetsskatten tagits bort, med skattelättnader för icke-pensionärer som kan uppgå till hundratusentals kronor, är det orimligt att för låginkomstpensionärer i bostadstilläggs-systemet behålla regler om att förmögenheter ska påverka tilläggen.

I lagen om bostadstillägg innebär 16§ och 17§ att pensionärerna får bostadstilläggen reducerade på grund av förmögenhet. När förmögenhetsskatten tas bort kan mycket rika icke-pensionärer få stora skattelättnader. Det är då olämpligt att de sämst ställda pensionärerna har kvar förmögenhetsreglerna i 16§ och 17§, de bör tas bort så att förmögenhet i alla former på inget sätt minskar bostadstilläggen. 16§ och 17§ bör upphöra att gälla.

* I systemet för bostadstilläggen bör man mildra minskningen av tilläggen som är en följd av kapitalinkomster. Med de låga räntorna på sparmedel, vanligen lägre än inflationen, medför skatten 30% att kapitalets realvärde minskar, med minskning av bostadstilläggen minskar det ännu mer. Pensionärer i det nedre avtrappningsskiktet har margi-

naleffekt ensam 2009 88-95% på pensionsinkomster, dvs får behålla mycket litet av ATP-pensionen. Att då dessutom minska tilläggen 62% av kapitalinkomsterna verkar förföljelse, det borde bort.

2009: Ensam pension 92 876-135 676: marginaleffekt skatt 33% + avtrappning bostadstillägg 62%, summa 95%.

Ensam pension över 135 676: $36,3 + 50 = 86,3\%$

Make pension 82 818-125 618 :95%

Make pension över 125 618: 86,3%

Nu ska pensionärerna få rabatt på fastighetsskatten. Det nya förslaget ska träda i kraft den 1 december 2008 och tillämpas första gången vid 2009 års taxering. Förslaget innebär att skatten för småhus som är permanentbostäder begränsas till 4 procent av ägarens inkomst. Äga-ren måste ha fyllt 65 för att vara berättigad till rabatten eller ha fått sjuk- eller aktivitetsersättning året innan.

Regeln om begränsning av fastighetsskatten kom till under den socialdemokratiska regeringen, men gällde bara permanentboende. Regeringen och finansminister Bosse Ringholm lovade att det skulle ändras så att den skulle gälla också för fritidshus men genomfördes inte före valet.

Den borgerliga regeringen gjorde om fastighetsskatten och begränsningsregeln försvann, men den har nu dykt upp för pensionärer med låga inkomster. **Den bör gälla också för fritidshusägarna i fall då de inte permanentbor i småhus utan bor i hyreslägenhet o d."**

Detta bör också socialministern och kd-ledaren Göran Hägglund observera. Han har förbättrat fastighetsbeskattningen och vill fortsätta med det enligt följande artikel i DN. Men det finns innan det ett behov av att förbättra för pensionärer med låga inkomster.

DN090319:

"Regeringen måste slopa hela taxeringssystemet"

"Göran Hägglund kräver ny förändring av fastighetsskatten: Regeringen måste snabbt utreda hur taxeringssystemet på småhus helt ska kunna avvecklas. Trots reformen av fastighetsskatten finns det fortfarande orimligheter i den löpande boendebeskattningen. Det är dags att sätta stopp för det nuvarande godtycket vid fastighetstaxeringen. Regeringen bör skyndsamt utreda hur taxeringssystemet för småhus helt ska kunna tas bort. Utredaren bör beröra alla områden där taxeringsvärden används. Så länge taxeringsvärden finns kvar kommer orättvisa, godtycke och oförutsägbarhet att råda, skriver Göran Hägglund, socialminister och partiledare för Kristdemokraterna, tillsammans med Hans Lemker, förbundsdirektör för Villaägarna."

"För bara tre år sedan orsakade den då pågående fastighetstaxeringen en landsomfattande våg av ilska, frustration och förtvivlan bland landets småhusägare. Med kraftigt höjda taxeringsvärden väntade chockhöjd fastighetsskatt runt om i landet. Vittnesmål om tiotusentals kronor i ökat skatteuttag trots oförändrade inkomster för småhusägaren var tyvärr inte ovanliga. Problemet var inte nytt men det blev uppenbart för allt fler.

Bakom detta system fanns en absurd uppfattning att bostäder inte i första hand är bostäder, utan kapitalplaceringar. I denna teoretiska värld valde småhusägaren mellan att investera sina tillgångar i en egen bostad och på aktiemarknaden. Därmed blev det också fullt rimligt att beskatta avkastningen från bostaden, på samma sätt som utdelningen på aktier.

Det faktum att småhusägaren inte hade någon avkastning förrän den dag bostaden avyttrades var inget som fick systemets arkitekter att ompröva sin skapelse. Bostaden sågs som en kapitalplacering och dess avkastning skulle beskattas vilket ordnades genom fiktiva värden grundade på ett taxeringssystem.

Därmed uppstod också privatekonomiska problem. Vi har båda kommit i kontakt med allt för många småhusägare som under en betungande fastighetsskatt till sist tvingats ge upp och lämna den bostad som var tänkt som bas på ålderns höst.

För oss är ägandet av en bostad något som bör uppmuntras. Ägandet av en bostad ger människor frihet och eget ansvar. Att främja enskilt ägande och skapa trygghet i boendet är därför viktigt.

Vi har på olika sätt och i olika roller agerat för att få till stånd ett avskaffande av fastighetsskatten. Sommaren 2006 demonstrerade på Villaägarnas initiativ tusentals småhusägare sitt missnöje med fastighetsskatten under Almedalsveckan. Efter att kristdemokraterna drivit frågan under lång tid, kunde Allians för Sverige följande dag presentera en överenskommelse om att helt avskaffa fastighetsskatten och ersätta den med en låg kommunal avgift.

Alliansregeringen har nu i huvudsak levt upp till denna överenskommelse. Fastighetsskatten har ersatts med en kommunal avgift för småhus som räknas upp med index och som inkomståret 2008 som mest kan uppgå till 6 000 kronor, alternativt 0,75 procent av taxeringsvärdet om det understiger 800 000 kronor. För dessa husägare betyder det att ingen längre behöver flytta på grund av skenande taxeringsvärden.

Med reformen har de mest absurda effekterna av den orimliga fastighetsskatten åtgärdats. Den kommunala fastighetsavgiften är förutsägbart. Alla som har nått taket på 6 000 kronor vet att deras skatt inte kommer att chockhöjas. De som ännu inte nått taket kan också känna trygghet då skatteuttaget inte kan öka okontrollerat. Att köpa ett eget hus har blivit något som fler kan överväga. Nu är trygghet i boendet mindre en fråga om taxeringsvärden och skatter och mer om sysselsättning och ränteutveckling.

Det är otvetydigt så att avskaffad förmögenhetsskatt och reformen av fastighetsskatten lett till att nästan alla landets småhusägare fått bättre villkor än vad de skulle ha haft med tidigare system.

Därmed inte sagt att vi är helt nöjda.

Det finns fortfarande orimligheter i den löpande boendebeskattningen. Småhusägare med väldigt enkla byggnader i områden med höga marktaxeringsvärden betalar fastighetsskatt som förr. Det handlar om totalt drygt 100 000 småhus där byggnaden inte får något taxeringsvärde och där beskattningen därför sker som om marken var obebyggd. Liknande problem finns för arrenden och för hus under uppförande.

Att inte alla småhus omfattas av taket på 6 000 kronor skapar uppenbart orättvisa förhållanden, där dyra hus beskattas lägre än enkla sommarstugor, med orimliga privatekonomiska konsekvenser. Denna orimlighet bör korrigeras så snart som möjligt.

Det grundläggande problemet med en löpande beskattning av småhus som utgår från ett taxeringsvärde är att det är både orättvist, godtyckligt och helt omöjligt för den enskilde småhusägaren att förutsäga.

Taxeringssystemet är enmassvärderingsmetod. Ett taxeringsvärde ska i princip motsvara 75 procent av marknadsvärdet. I den nu pågående taxeringen ligger 205 000 försäljningar av småhus till grund för värdering av över 2 miljoner småhus. Det säger sig självt att en sådan massvärdering lätt blir fel i det enskilda fallet.

I snitt är standardavvikelsen mellan det marknadsvärde som taxeringen indikerar och det marknadsvärde som ett hus genom försäljning bevisligen har fått över 260 000 kronor. I områden där få överlåtelse sker är taxeringsvärdena mer missvisande. I Dorotea kommun är taxeringsvärdet i snitt exempelvis missvisande med 76 procent.

Det är således inte märkligt att vi nu när det återigen pågår en taxering av landets småhus hör talas om taxeringsvärden som löper amok. Ännu en gång försöker småhusägare desperat övertyga myndigheter om att deras taxeringsvärden är gravt missvisande. Identiska radhus som taxeringen värderar helt olika, höjda taxeringsvärden i områden där det inte finns köpare, skyhöga markvärden trots att de överlåtelse som de facto har skett har en helt annan prisnivå – exemplen är otaliga.

Så länge taxeringsvärden finns kvar kommer orättvisa, godtycke och oförutsägbarhet att råda.

Vår uppfattning är att det en gång för alla är dags att riva upp taxeringssystemet med rötterna, stoppa nuvarande godtycke och försvåra för de krafter som vill återinföra fastighetsskatt och för mögenhetsskatt på våra bostäder.

Vi anser att regeringen skyndsamt bör utreda hur taxeringssyste-

met på småhus helt kan avvecklas. Utredaren bör i en sådan genomlysning av systemet beröra alla områden där taxeringsvärden i dag används och inom vart och ett av dessa presentera alternativa tillvägagångssätt.

Så här skulle uppdraget till en utredning kunna se ut:

- För att åtgärda de uppenbart orimliga reglerna för småhus under uppförande och för obebyggda bostadsfastigheter, bör dessa också omfattas av den kommunala fastighetsavgiften.
 - För de bostadsfastigheter som inte nått upp till taket för fastighetsavgiften och vars avgift i dag grundas på taxeringsvärden ska olika modeller övervägas, till exempel en indexering av avgiften.
 - I de fall en fastighet fortsatt behöver värderas bör en fristående värdering genomföras. En sådan kan göras av lantmätare, fastighetsmäklare eller annan särskild värderingsman, helt utan statlig inblandning.
 - I de fall klassificering av byggnader är nödvändig kan fastighetstaxeringslagen ersättas av en ny lag om typkoder där varje fastighet kan få en typkod som anger fastighetens slag.
 - Vad gäller uppgifter för samhällsplanering och statistik ska förslag tas fram om hur detta kan hanteras genom att uppgifter samlas in och redovisas i fastighetsregistret.
- Givetvis finns flera praktiska och juridiska utmaningar som måste hanteras för att taxeringssystemet ska kunna avvecklas. Vår övertygelse är att dessa måste och kan hanteras inom ramen för det ovan skisserade.

**Göran Hägglund
Hans Lemker “**

Tillägg 6 juni 2010

Skattesystemet måste uppmuntra till utbildning. Artikel i DN 5 juni 2010 av Jan Björklund partiledare Folkpartiet och Anna Ekström ordförande Sveriges akademikers centralorganisation, Saco”
Kommentar: se “Sven Winnell 6 juni 2010: Om skattesystem. “

De rödgrönas skatteväg hotar samhällsekonomin. Artikel i DN 27 maj 2010 av Sven-Olof Lodin professor i finansrätt.
Kommentar: Artikeln argumenterar för lägre marginalskatter på höga inkomster, det är olämpligt så länge de lägsta inkomsterna som nu har för höga skatter. Rödgröna förslag om fastighetsskatter och förmögenhetsskatter granskas och förkastas, vilket är bra.

Effektivare skattesystem ger staten 30 miljarder. Artikel i DN 31 maj 2010 av Peter Birch Sørensen. Professor i nationalekonomi vid Köpenhamns universitet.
Författaren skriver: ”Århundradets skattereform” – visar hur avvikelser skapat ett antal snedvridningar som medfört stora förluster i ekonomisk effektivitet. Jag föreslår därför en ny reform, där momsen bör vara densamma på alla varor och tjänster. Värnskatten bör avskaffas och den kommunala fastighetsavgiften, stämpelskatter och kapitalvinstskatten på eget boende ersättas med en ny fastighetsskatt på 1 procent. Även kapitalinkomst- och bolagsskatten bör sänkas till 25 procent. Detta påverkar människors beteenden och därmed indirekt statens inkomster, skriver Peter Birch Sørensen.
Kommentar: Att avskaffa värnskatten är olämpligt. Sänkningen av momsen på mat var ett misstag, kanske kan momssystemet förbättras. Förslagen om fastighetsskatter, kapitalskatter o d är på det hela taget olämpliga. Författaren har inte behandlat välfärdsfördelningen och frågan om skattefördelning med hänsyn till levnadskostnader och därför är hela utredningen inte acceptabel.

Swedish Tax Policy: Recent Trends and Future Challenges. Peter Birch Sørensen. Report to the Expert Group on Public Economics 2010:4 Ministry of Finance.
Förord och sammanfattning av utredningen.

Sven Winnell 6 juni 2010: Om skattesystem.
Utom delar som redan finns i <http://winnell.com/omr36-39z.pdf>

DN 5 juni 2010:

”Skattesystemet måste uppmuntra till utbildning.”

“Folkpartiet och Saco: För att Sverige ska klara konkurrensen i en allt mer globaliserad värld behöver vi sänka marginals-katten. Därför bör värnskatten avskaffas. I Sverige lönar det sig sämre i dag att utbilda sig jämfört med de flesta andra välutvecklade länder. Akademiker som under flera år avstår från inkomst och tar på sig lån får dålig utdelning på sin kunskapsinvestering. Trots jobbskatteavdraget har marginals-katten fortsatt vara hög. Ska Sverige hänga med måste skattesystemet anpassas till de villkor som gäller i dagens globaliserade värld. Det har varit möjligt i andra länder och borde vara det också i Sverige, skriver Folkpartiledaren Jan Björklund och Saco-ordföranden Anna Ekström.”

“Sverige står inför betydande utmaningar. På kort sikt handlar det om att hantera efterverkningarna av den internationella finanskris som drabbat oss hårt. Som ett litet exportberoende land är Sverige beroende av att våra handels- och samarbetspartners ekonomier utvecklas väl.

På längre sikt kommer den hårdnande internationella konkurrensen i kölvattnet av globaliseringen att sätta oss på prov. Därför tillsatte regeringen i början av mandatperioden ett globaliseringsråd. Uppgiften var omfattande: En samling personer, erfarna och kloka eller med nyckelroller i svenskt samhällsliv, bjöds in för att fritt diskutera hur Sverige bäst kan dra nytta av globaliseringen och undvika dess nackdelar. Kort sagt, vad som behövs för att Sverige ska kunna vara ett framgångsland i en allt mer globaliserad värld.

Samarbetet inom ramen för Globaliseringsrådet pågick under två och ett halvt år. 22 möten och oräkneliga tillkommande arrangemang ledde fram till en slutrapport. Alla ledamöter stod förvisso inte bakom alla skrivningar, men kring det allra mesta uppnåddes enighet.

Rådet sände i sin slutrapport en varning till Sveriges politiker om att Sverige är mer sårbart än vi vill tro och att det kommer straffa sig att missköta den svenska konkurrenskraften.

Under perioden från mitten av 1990-talet och fram tills den nuvarande krisen inleddes bidrog globaliseringen till att stärka svensk ekonomi. En växande världshandel gynnade ett exportland som Sverige. Men det betyder inte att dessa framgångar kommer att upprepas framöver. Konkurrensen kommer att bli allt tuffare när fler länder expanderar sin industri och ökar kunskapsinnehållet i sina varor och tjänster.

Vi instämmer i den analysen. När vi nu börjar blicka bortom krisen är det läge att återuppta diskussionen om hur Sverige ska stå starkt i framtiden. Vi tycker att många av Globaliseringsrådets slutsatser är värda en central plats i den svenska samhällsdebatten.

En rekommendation från rådet är att de svenska inkomstskatterna behöver ses över så att utbildning och ansvarstagande premieras mer än i dag.

Jobbskatteavdragen har minskat den totala beskattningen av arbetsinkomster. Marginals-katten, det vill säga hur stor andel av den senaste intjänade kronan som betalas i skatt, har dock fortsatt att vara hög. Sverige har numera världens allra högsta marginals-kattenivåer. Vi knep nyligen förstaplatsen från danskarna, i och med att de vid årsskiftet sänkte sin högsta marginals-katt – i bred politisk enighet.

De senaste decennierna har marginals-katterna i många andra länder sjunkit. Allt fler nationer har insett att höga skatter på en extra arbetad timme för dem som satsat på utbildning och ansvar har negativa effekter för samhället som helhet. Det gäller inte minst i ekonomier som är allt mer beroende av människors kunskap och kompetens.

Sverige har i stället gått mot strömmen. Den svenska marginals-katten höjdes i och med införandet av den så kallade värnskatten i mitten av 1990-talet och har därefter blivit kvar på höga nivåer. För dem som arbetar i Sverige lönar det sig i dag sämre att utbilda sig jämfört med i de allra flesta andra välutvecklade länder. Akademiker,

som under flera år avstår inkomst och tar på sig lån, får dålig utdelning på sin kunskapsinvestering. Det är dåligt för vår långsiktiga utveckling om skattesystemet aktivt motverkar det som är bra för arbetsmarknaden och svensk ekonomi i stort.

Därför är det också olyckligt att så många i dag måste betala statlig inkomstskatt. Den statliga inkomstskatten drar in cirka tre procent av de totala skatteintäkterna. De utgör därmed en förhållandevis marginell intäktskälla för statskassan, men har stora negativa effekter på avkastningen på utbildning. När en person når upp till lönenivån där statsskatt måste betalas ökar beskattningen i ett slag med 20 procentenheter.

För närvarande är det runt 30 procent av alla heltidsarbetande som betalar statlig inkomstskatt och som därmed i skattesystemet betraktas som ”höginkomsttagare”. Det är en alltför hög andel. Dessutom borde principen om hälften kvar av en lönehöjning gälla alla löntagare. Värns-katten bör därför avskaffas.

Även lusten att komma till Sverige som kvalificerad expert eller forskare påverkas negativt när den beskattning man själv eller ens partner måste betala ligger betydligt över skattenivån i andra tänkbara länder. Skattesystemet behöver även tydligare vara utformat så att det understödjer växande och kunskapsintensiva företag som skapar nya arbetstillfällen. Därför föreslog Globaliseringsrådet också enklare regler för den så kallade expertskatten samt förändringar av det svenska skattesystemet för att understödja en ekonomi med växande och kunskapsintensiva företag. Denna fråga tror vi är central för Sveriges framtida konkurrenskraft.

Inkomstskatterna har sänkts i och med de senaste årens jobb-skatteavdrag. Det har varit bra. Men det finns goda skäl att gå vidare för att skapa ett långsiktigt hållbart skattesystem som uppmuntrar till utbildning, entreprenörskap och kunskapsintensiv verksamhet i Sverige. Den svenska skattereformen i början av 1990-talet gav på den tiden Sverige ett konkurrenskraftigt skattesystem. Sedan dess har verkligheten förändrats i rask takt. Ska Sverige hänga med måste

skattesystemet anpassas till de villkor som gäller i dagens globaliserade värld. Det har varit möjligt i andra länder och borde kunna vara det även i Sverige.

Jan Björklund partiledare **Folkpartiet**

Anna Ekström ordförande Sveriges akademikers centralorganisation, Saco”

“GLOBALISERINGSRÅDET

Globaliseringsrådet upphörde under våren 2009 efter nästan två och ett halvt års arbete. I regeringens direktiv till rådet framhölls i första hand att syftet var att föra fram reformförslag för att ett litet, öppet land som Sverige ska kunna tillgodogöra sig de vinster som ligger i ökad öppenhet, en högre grad av internationell specialisering och ett större internationellt utbyte. En viktig del handlade om att klargöra mekanismerna bakom globaliseringen och öka förståelsen för den pågående utvecklingen. I andra hand sökte Globaliseringsrådet bidra till en fördjupad diskussion och debatt kring globaliseringens orsaker och verkan. Det skedde genom att konferenser och seminarier arrangerades samt att referensgrupper bildades till många av expertrapporterna.

Källa: Regeringen “

DN 27 maj 2010:

”De rödgrönas skatteväg hotar samhällsekonomin”

“Skatteexpert: De rödgrönas budgetförslag innebär en höjning av världens redan högsta skatt på arbete och långt högre marginalskatter än i något annat land. Avskaffandet av fjärde steget i jobbskatteavdraget innebär höjd skatt för cirka 3 miljoner människor. I högskattekommuner blir marginalskatten över 60 procent. De rödgröna har därmed fjärrmat sig långt från skattereformen 1991, då marginalskatten begränsades till 50 procent. När det gäller fastighetsskatten går det inte att sätta likhetstecken mellan en högt taxerad fastighet och stark betalningsförmåga. Särskilt kännbar blir beskattningen om planerna på en förmögenhetsskatt blir verklighet. De rödgrönas budgetförslag slår in på fel väg. Vi behöver inte mera skatter, vi behöver mera arbete, skriver Sven-Olof Lodin.”

“Skatteförslagen i de rödgrönas vårbudgetmotion är ingen lättanalyserad materia. Ibland anges inga siffror alls, ibland kvittas skattehöjningar mot utgiftshöjningar (exempel minskning av jobbskatteavdrag mot skattereduktion för a-kasseavgift) trots att det kanske inte alls rör samma individer eller områden. Dessutom saknas exempel på hur skattehöjningarna slår för enskilda individer.

För många skattskyldiga, särskilt för dem som arbetar, är det fråga om kännbara skattehöjningar. Några är särskilt viktiga att skärskåda närmare.

I huvudsak ser det ut så här:

Avskaffandet av fjärde steget av det så kallade jobbskatteavdraget innebär för en låginkomsttagare en skattehöjning på cirka 2 000 kr per år och för medel- och höginkomsttagare en höjning med cirka 3 000 kr. För dem som inte är med i a-kassan mildrar skattereduktionen för

a-kasseavgiften inte alls skattehöjningen. Och de är många. De som har en avgift understigande 185 kr per månad är också förlorare. Sammanlagt får därmed cirka 3 miljoner människor höjd skatt, det vill säga större delen av arbetsstyrkan.

Avtrappningen av jobbskatteavdraget på inkomster över 480 000 kr innebär en marginalskattehöjning på 1–2 procent, varigenom hela jobbskatteavdraget är försvunnet vid en inkomst på cirka 1,4 miljoner kr. Skattehöjningen är där drygt 15 000 kr. Den tvåprocentiga skattehöjningen fortsätter dock även på inkomster därutöver. Det innebär att världens redan högsta marginalskatt blir ännu högre, i högskattekommuner till och med över 60 procent. Då har man avlägsnat sig långt från den stora skattereformens tak på 50 procent, som den socialdemokratiska regeringen med stöd av [Folkpartiet](#) genomförde från 1991. I alla andra länder har trenden under 2000-talet varit sänkta marginalskatter. Det är bara vi som, efter den danska skattereformen, har en högsta inkomstskatt över 50 procent.

Åtminstone [socialdemokraterna](#) borde fortfarande minnas de skadliga samhällsekonomiska konsekvenserna av Haga-överenskommelsernas kraftiga marginalskatteskattehöjningar på 1970-talet, som genomfördes från inkomstlägena precis ovanför LO:s huvudgrupper. För en metallarbetare blev effekten att han måste få en löneökning på minst 20 procent för att hans reala inkomst efter skatt inte skulle sjunka. Den lönekostnadsinflation det kom att medföra gjorde att Sverige förlorade sin internationella konkurrenskraft och sin plats bland världens mest välbärgade stater. Det var på grund av detta som marginalskatten i skattereformen 1991 begränsades till 50 procent. De erfarenheterna borde vara lika viktiga i dag.

En mer generell lättberäknad kostnadshöjning för hushållen utgör förslaget till höjning av bensinskatten med 49 öre. Den innebär för de flesta hushåll med en normal körsträcka en kostnadshöjning på cirka 1000 kr utöver de höjningar av marknadspriset på bensin som samtidigt sker.

I och för sig kan fastighetsskattens höjd diskuteras. Men progressiv fastighetsskatt av föreslagen typ är i vart fall en både orättvis och olämplig beskattningsmetod. Man kan inte som de rödgröna sätta

likhetstecken mellan innehav av en högt taxerad fastighet och särskilt stark betalningsförmåga.

Flertalet av dem som bor i villor med högt taxeringsvärde, det vill säga villaägare i storstadsregionerna, främst Storstockholm, är människor i vanliga inkomstlägen. 55 procent av dem har högst 480 000 kr i inkomst och utan annan nämnvärd förmögenhet än just villan. Den har de ofta köpt för många år sedan till lågt och överkomligt pris i områden som då inte var attraktiva. Storstadstillväxten och förändrade bostadsprefenser och inte villaägarens egna åtgärder är huvudorsaken till dagens höga prislägen. I dag skulle många av dessa villaägare inte ha en chans att köpa samma villa.

För en så långsiktig investering som ett bostadsköp är förutsebarhet om framtida kostnader en nödvändighet. I motsats till andra förmögenhetstillgångar ger villan heller inte något likviditetstillskott för att betala den höjda skatten med. Många av de 41 000 villaägare som drabbas får svårigheter att betala skatten. Samtidigt måste man fråga sig vad det är för rättvisa i att boende i minst lika många och lika dyra bostadsrättslägenheter slipper undan den höjda skatten. Det statsfinansiella bidraget är dessutom försumbart.

Särskilt kännbar blir beskattningen om de rödgröna planerna på en förmögenhetsskatt på 1 procent på förmögenheter som överstiger 2 miljoner kr för ensamstående och 4 miljoner kr för ett par, blir verklighet. Om bostadsvärden skall ingå i skatteunderlaget, och inget tyder på något annat, blir det för många villaägare fråga om skattehöjningar på både 20 000, 30 000 och 40 000 kr.

Trixandet med obegränsade och skattefria uppskovsmöjligheter vid bostadsförsäljningar är också ett steg i fel riktning. Detta ökar problemen med de gigantiska uppskovsbeloppen på redan nu över 200 miljarder kr. Ingen vet när och om skattekrediterna kommer att betalas.

Den gamla förmögenhetsskatten var vår mest orättvisa och samhällsekonomiskt mest skadliga skatt med starkt snedvridande effekter på investeringsinriktning och prisbildning på bland annat jordbruks- och skogsfastigheter och andra förmögenhetsskattefria tillgångar.

Skatten kostade därigenom landet mer än den gav staten och var genom sin konstruktion lätt att till stora delar undgå för de verkligt förmögna, medan vanliga sparare och villaägare var dem som drabbades hårdast.

Tre tidigare socialdemokratiska finansministrar har också deklarerat att förmögenhetsskatten var en dålig skatt som inte bör återinföras. Även Thomas Östros erkände – om än inte officiellt – under sin tid som skatteminister att den borde avskaffas.

Ett försök till sammanfattning av effekterna av några av de rödgröna skattehöjningarna i kronor för dem med arbetsinkomster i olika inkomstlägen redovisas separat på webben (DN.se/debatt). Ingen kommer undan, även om några grupper kompenseras med höjda subventioner.

Sammantaget innebär i många fall de till synes låga procentuella förändringarna stora nominella belopp i skattehöjningar för de enskilda skattebetalarna. Ser man på det samlade resultatet är det ett allvarligt avsteg från de principer som den stora blocköver-skridande skattereformen 1991 byggde på och som vårt system fortfarande bygger på. De får inte överges så lättvindigt som de rödgröna nu avser med höjning av världens redan högsta skatt på arbete och långt högre marginalsatser än i skattereformen och än i något annat land.

Härmed slår de rödgröna in på fel väg, som i förlängningen kommer att allvarligt skada den svenska samhällsekonomin. Det är inte mera skatter på arbete vi behöver utan mera arbete.

Sven-Olof Lodin professor i finansrätt “

“Sven Olof Lodin var professor i finansrätt vid Stockholms universitet fram till 1989. Därefter var han Svenskt Näringslivs sakkunnige i skattefrågor och vice vd i Industriförbundet. Han har suttit som representant i en rad svenska och internationella utredningar och gick i pension 1998. I sin bok ”Professorn som blev näringslivstorped” (Ekerlids förlag 2009) skildrar han det svenska skattesystemets utveckling sedan Ernst Wigforss tid och ger en bild av det politiska spelet bakom kulisserna.” [Sven-Olof Lodins undersökning \(16 kB\)](#)

DN 31 maj 2010:

”Effektivare skattesystem ger staten 30 miljarder”

“Dansk skatteexpert i ESO-rapport som läggs fram i dag: Ny skattereform skulle öka statens intäkter med 30 miljarder årligen.”

“En kritisk genomgång av det svenska skattesystemet – tjugo år efter ”Århundradets skattereform” – visar hur avvikelser skapat ett antal snedvridningar som medfört stora förluster i ekonomisk effektivitet. Jag föreslår därför en ny reform, där momsen bör vara densamma på alla varor och tjänster. Värnskatten bör avskaffas och den kommunala fastighetsavgiften, stämpelskatter och kapitalvinstskatten på eget boende ersättas med en ny fastighetsskatt på 1 procent. Även kapitalinkomst- och bolagsskatten bör sänkas till 25 procent. Detta påverkar människors beteenden och därmed indirekt statens inkomster, skriver Peter Birch Sørensen.

Det har nu gått tjugo år sedan genomförandet av det som ofta har kallats Århundradets skattereform. Denna reform var mycket ambitiös och innehöll en kombination av sänkta skattesatser och breddade skattebaser, förändringar som omfattade cirka 100 miljarder kronor, eller 6 procent av BNP. 1991 års reform var anmärkningsvärd i flera avseenden. Den innebar kulmen på en lång process där olika förslag analyserades noggrant av akademiker, skatteexperter, politiker och representanter från de viktigaste intressegrupperna.

Under denna process nådde nyckelaktörerna i den svenska skattepolitiska debatten stor enighet om de huvudsakliga svagheter i det gamla skattesystemet och vilka riktlinjer som skulle gälla för ett nytt skattesystem.

De grundläggande principerna bakom skattereformen var neutralitet och likformighet i beskattningen. Inriktningen på neutralitet och lik-

formighet sågs som ett sätt att förbättra den ekonomiska effektiviteten. Men den uppfattades också som ett sätt att skapa ett rättvisare skattesystem.

Genom att beskatta alla former av inkomst och konsumtion med generella skattesatser stärktes den horisontella rättvisan, det vill säga principen att skattebetalare med samma betalningsförmåga ska betala samma summa i skatt. Breddningen av skattebaserna i skattereformen främjade också målet om vertikal rättvisa, det vill säga principen att skattebetalare med större betalningsförmåga ska betala mer i skatt, eftersom de många skatteavdragen och särskilda bestämmelserna i det gamla skattesystemet oftare gynnade höginkomsttagare, som hade bättre möjligheter att skatteplanera.

Sedan dess har skattesystemet förändrats i flera viktiga avseenden. De viktigaste avvikelserna från principerna i 1991 års skattereform är förskjutningen mot en differentierad moms, introduktionen av en ytterligare nivå i beskattningen av höginkomsttagare (värnskatten) och de avsevärda skattebidrag till investeringar i egna bostäder som följde med 2008 års fastighets-skattereform.

På uppdrag av Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) har jag gjort en kritisk översikt över det nuvarande svenska skattesystemet. I rapporten, som publiceras i dag, visas hur avvikelser från principerna om neutralitet och likformighet i skattesystemet skapar ett antal snedvridningar, som i sin tur medför betydande förluster i ekonomisk effektivitet.

Analysen i denna rapport visar att den långsiktiga levnadsstandarden i Sverige skulle kunna höjas utan att försämra de offentliga finanserna, genom en skattereform som återinför och ytterligare utvecklar de sunda principer om skatteneutralitet och likformighet som låg till grund för 1991 års stora skattereform.

Närmare bestämt förslår jag en reform som bland annat innehåller följande element:

Momsen bör vara densamma på alla varor och tjänster. En enhetlig momssats kan fastställas till en nivå som genererar samma nettoinkomster som i dag. Det skulle endast behövas en mindre offentlig

utgift för att kompensera sårbara låginkomstgrupper för momshöjningen på mat.

Värnskatten bör avskaffas. Även med mycket försiktiga antaganden om hur arbetskraften påverkas av förändrade skattesatser är det sannolikt att värnskatten orsakar en nettoförlust för staten.

Jobbskatteavdraget förefaller ha en rimlig utformning utifrån svenska förhållanden. Avsikten är i huvudsak att stimulera arbetskraftsdeltagandet, medan minskningarna i marginalsattesatsen i 1991 års reform fokuserade mer på målet att öka antalet arbetade timmar för de redan anställda. Syftet med båda dessa åtgärder har varit att öka arbetsutbudet, så i den bemärkelsen är de relativt konsekventa. Kombinationen av reglerna för beräkning av jobbskatteavdraget och reglerna för grundavdraget skapar dock ett ytterst komplicerat system som sannolikt försvagar den positiva effekt som jobbskatteavdraget skulle kunna ha på arbetskraftsutbudet. Reglerna skulle förenklas om det aktuella inkomstbaserade grundavdraget ersattes med ett identiskt enhetligt avdrag för alla skattebetalare.

På området kapitalskatter identifierar jag ett antal skatteregler som stör det svenska spar- och investeringsmönstret. Jag föreslår därför bland annat att den nuvarande kommunala fastighetsavgiften, stämpel-skatte och kapitalvinstskatt på eget boende ersätts med en ny fastighetsskatt på 1 procent, beräknad på en realistisk fastighetsvärdering. Vidare föreslår jag att avkastningsskatten på pensionssparande höjs och jämföras med den generella skattesatsen för individernas kapitalinkomst. Den generella skatten föreslås dock sänkas från 30 till 25 procent. Jag föreslår också att bolagsskatten ska sänkas till 25 procent och att företag verksamma i Sverige ska kunna göra avdrag för en beräknad normalavkastning på eget kapital, på samma sätt som man i dag får dra av låneräntor från beskattningsbara vinster. Detta skulle eliminera dagens skattemässiga diskriminering av finansiering med eget kapital och på så vis ge en större finansiell stabilitet.

Dessa skatteförändringar påverkar självklart skatteinkomsterna. Det sker dels i form av ett direkt skattebortfall. Men skattinkomsterna påverkas även indirekt med anledning av att skatter

påverkar människors beteende. Med den reform jag föreslår beräknas de indirekta effekterna leda till att de årliga skatteintäkterna ökar med mer än 30 miljarder kronor, motsvarande ungefär 1 procent av BNP. Detta är ett mått på en ökning av den ekonomiska effektiviteten som genereras av skattereformen.

Avslutningsvis vill jag återknyta till en viktig fråga i den förra skattereformen: Sker effektivitetsökningen på bekostnad av en rättvis fördelning? Min första analys av detta ger vid handen att så inte skulle bli fallet. Vid en utvärdering av förslagets effekter på inkomstfördelningen, är det också viktigt att ha i åtanke att övergången till större enhetlighet och neutralitet i beskattningen breddar skatteunderlaget.

Detta ger ytterligare skatteinkomster. Om det finns ett behov att kompensera vissa grupper efter skatteändringen, kan dessa extra intäkter riktas till dem. Mer generellt kan sägas att ett skattesystem med ett brett beskattningsunderlag som kan ta in avsevärda intäkter med en låg förlust i termer av ekonomisk effektivitet, är det bästa sättet att skydda de arrangemang i välfärdsstaten som säkerställer en rättvis inkomstfördelning.

Peter Birch Sørensen

professor i nationalekonomi
vid Köpenhamns universitet “

“ESO

Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi, ESO, sorterar under finansdepartementet. Uppdraget är att självständigt bidra till att bredda och fördjupa underlaget inför framtida samhällsekonomiska och finanspolitiska avgöranden. ESO tar fram analyser och policyrekommendationer som baseras på aktuell forskning. Gruppen avgör själv vilka ämnen som ska tas upp. Ordförande är före detta riksbankschefen Lars Heikensten.”

Swedish Tax Policy: Recent Trends and Future Challenges. Peter Birch Sørensen.

Report to the Expert Group on Public Economics 2010:4
Ministry of Finance

Förord

Debatten om skatter blir ofta fragmentarisk. Plötsligt koncentreras all uppmärksamhet på hur en eller annan skatt bör förändras. Det är problematiskt på flera vis. Det är viktigt att utformningen av skattesystemet som helhet vägleds av tydliga principer, att systemet är någorlunda förutsägbart och stabilt, och att de samhällsekonomiska kostnaderna för ett visst skatteuttag blir så låga som möjligt.

Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi (ESO) har i uppdrag att självständigt bidra till att bredda och fördjupa underlaget för framtida samhällsekonomiska och finanspolitiska avgöranden. Få frågor är därför naturligare för ESO att ta sig an än en samlad genomlysning av hela det svenska skattesystemet.

I denna rapport till ESO har professor Peter Birch Sørensen på ett grundligt sätt tagit sig an den omfattande uppgiften att studera effekterna av vårt skattesystem på samhällsekonomin. Det gör han dels genom att redogöra för systemets utveckling, dels genom att analysera hur det fungerar i dagens internationella sammanhang. Rapporten tar avstamp i den stora skattereformen 1991, som gav Sverige ett i många avseenden rationellt skattesystem, med likformighet mellan olika skattebaser och enhetliga skattesatser. De centrala frågeställningarna är om de förändringar som har genomförts sedan dess har resulterat i ett mer effektivt skattesystem, och om något i dag behöver åtgärdas för att skatterna ska kunna tas in med så små samhällsekonomiska störningar som möjligt.

Analysen baseras i hög grad på en modell som författaren utvecklat för att studera effektivitetsförluster i skattesystemet och beräkna s.k. dödviktseffekter för olika skatteområden. Med hjälp av dessa rangordnas skattebaserna från de som är minst känsliga för beskattning till de som påverkas mest. Nästa steg i analysen är att studera regelverken inom enskilda skatteområden, för att se om de har bästa möjliga utformning.

Rapporten utmynnar i ett antal konkreta förslag. Författaren anser att den tidigare rådande principen om enhetlig och likformig beskattning i stor utsträckning borde vara styrande för skatteuttaget även i dag. Han föreslår exempelvis en återgång till en enhetlig moms och en enhetlig beskattning för merparten av kapitalinkomsterna. I detta sammanhang diskuteras också hur en effektiv fastighetsskatt bör utformas. Vidare föreslås ett slopande av värnskatten.

Arbetet med rapporten har följts av en referensgrupp bestående av personer med god insikt i skattefrågor. Som brukligt är i ESO-sammanhang, ansvarar författaren själv för innehållet, slutsatserna och de förslag som presenteras i rapporten.

Det är min förhoppning att denna rapport ska bidra till en välbehövlig, offentlig diskussion om det svenska skattesystemet som helhet. Kanske behöver det återigen utsättas för en samlad översyn?

Stockholm i maj 2010

Lars Heikensten
Ordförande för ESO

Sammanfattning

I denna rapport redovisas en kritisk översikt över det nuvarande svenska skattesystemet. Den visar hur avvikelser från principerna om neutralitet och likformighet i skattesystemet skapar ett antal snedvridningar, och den ger kvantitativa uppskattningar av förlusten i ekonomisk effektivitet som orsakas av de största snedvridningarna. Mot denna bakgrund presenteras ett antal reformförslag som kan eliminera eller åtminstone reducera de olika snedvridningarna utan att försämra de offentliga finanserna. Nedan sammanfattar vi de huvudsakliga lärdomarna och policyförslagen från varje kapitel i rapporten.

Kapitel 1: Det svenska skattesystemet i internationell kontext.

Det första kapitlet behandlar det nuvarande svenska skattesystemet mot bakgrund av internationella skattepolitiska trender. Kapitlet sammanfattar de senaste politiska trenderna i OECD-länderna på följande sätt:

- De totala skatteinkomsternas andel av BNP har varit relativt stabil
- Skattesystemen har trendmässigt rört sig från inkomstskatt mot socialförsäkringsavgifter
- De högsta marginalskattesatserna på inkomst har sjunkit väsentligt, men den genomsnittliga skattesatsen som betalas av en genomsnittlig arbetare har knappt förändrats
- Lagstadgade bolagsskattesatser har också sjunkit avsevärt, men bolagsskatteintäkternas andel av BNP har hållit sig relativt stabilt eftersom bolagsskattebasen har utökats
- Trenden i Väst Europa har gått från skattelättnad genom avräkningssystem vid aktieutdelning mot enklare system som involverar reducerade inkomstskattesatser på aktieutdelningar

- Andelen av intäkterna som kommer från moms har ökat, men andelen intäkter från punktskatter har minskat i högre utsträckning, så andelen av de totala intäkterna som kommer från konsumtionsskatter har minskat
- Intäkterna från miljöskatter har minskat något i förhållande till BNP
- De totala intäkterna från egendomsskatter har hållit sig relativt stabila i förhållande till BNP, trots att flera länder har avskaffat sin förmögenhetsskatt

Medan skattekvoterna har hållit sig i stort sett konstanta i OECD-området som helhet har Sverige reducerat den totala skattenivån med flera procentenheter under de senaste åren, delvis genom att sänka skatten på arbete. Som en följd av detta har Danmark gått om Sverige som landet med högst skatter i förhållande till BNP. Sverige beskattar dock fortfarande arbetsinkomst högre än de flesta andra OECD-länder. Precis som Danmark sticker Sverige ut genom att förlita sig mer på inkomstskatter än ett genomsnittligt OECD-land. Socialförsäkringsavgifter och moms genererar ungefär lika stora andelar av de totala intäkterna i Sverige som i ett genomsnittligt västeuropeiskt EU-land, medan specifika konsumtionsskatter, egendomsskatter och bolagsskatten bidrar med en mindre del av de totala intäkterna i Sverige än i EU15- området.

Kapitel 2: Århundradets skattereform

I syfte att ge ett historiskt perspektiv på den nuvarande svenska skattepolitiken beskriver kapitel 2 bakgrunden till och huvudelement i den stora svenska skattereformen från 1991, som ofta kallas "århundradets skattereform". Reformen var väldigt ambitiös och innehöll en kombination av sänkta skattesatser och breddade skattebaser, med sammanlagt cirka 6 procent av BNP. 1991 års reform var anmärkningsvärd även i andra avseenden. Den innebar kulmen på en lång utredningsprocess där olika reformförslag studerades noggrant av olika

kommittéer bestående av vetenskapliga skatteexperter, offentligt anställda, politiker och representanter från de viktigaste intressegrupperna. Under denna långa process av detaljerad analys nådde nyckelaktörerna i den svenska skattepolitiska debatten stor enighet rörande de huvudsakliga svagheter i det gamla skattesystemet och vilka riktlinjer i en skattereform som hade bäst förutsättningar. Följaktligen vägledades skattereformen av tydliga principer som säkerställde en hög grad av konsistens när reformen sedan genomfördes. Resultatet var närmast revolutionerande. Den lagstadgade bolagskattesatsen reducerades exempelvis till omkring hälften, men den påföljande intäktsförlusten komparerades till fullo genom att bolagskattebasen breddades. Dessutom påverkade skattereformen alla viktiga delar av skattesystemet som t.ex. inkomstskatten, bolagskatten, socialförsäkringsavgifterna, momsen och fastighetsskatten.

I och med 1991 års skattereform infördes det system som nu har blivit känt som "den nordiska duala modellen" som skiljer på kapitalinkomstbeskattning och beskattning av annan inkomst. Den duala modellen kombinerar progressiv beskattning av arbete och transfereeringsinkomster med en relativt låg skatt på kapitalinkomster, proportionellt sett. En låg enhetlig skattesats på kapitalinkomst infördes som ett enkelt sätt att kompensera för det faktum att skatten på kapitalinkomst påförs nominella inkomster i stället för den faktiska avkastningen. Ytterligare ett skäl var att möjliggöra en betydande breddning av skattebasen för kapitalinkomst och för att få en mer enhetlig beskattning av de olika formerna av inkomst från kapital, inklusive kapitalvinster. Skattesatsen på kapitalinkomst sattes till 30 procent, i linje med bolagsskatten, medan den högsta marginalskatten på arbetsinkomst landade på 51 procent.

De grundläggande principerna bakom skattereformen var neutralitet och likformighet i beskattningen. Reformen var anmärkningsvärd för den nit med vilken den fullföljde dessa mål. Förutom att motivera en kraftig breddning av skattebaserna för inkomstskatt och bolagsskatt betydde antagandet av principerna neutralitet och enhetlighet att flera andra typer av inkomst som tidigare hade varit skattebefriade eller skattemässigt gynnade blev föremål för skatt på den generella nivån.

På liknande sätt fick mervärdesskatten en mycket bredare bas, och en enhetlig momsats på alla (beskattningsbara) varor och tjänster antogs.

Inriktningen på neutralitet och likformighet sågs inte enbart som ett sätt att förbättra den ekonomiska effektiviteten; den uppfattades också som ett sätt att säkerställa ett rättvisare skattesystem. Genom att beskatta alla former av inkomst och konsumtion med generella skattesatser stärktes den horisontella rättvisan, dvs. principen att skattebetalare med samma betalningsförmåga ska betala samma summa i skatt. Det hävdades också att breddningen av skattebaserna i skattereformen främjade målet om vertikal rättvisa, dvs. principen att skattebetalare med större betalningsförmåga ska betala mer i skatt. Argumentet var att i praktiken tenderade de många skatteavdragen och särskilda bestämmelserna i det gamla skattesystemet att gynna de rika och sofistikerade skattebetalarna som hade bättre möjligheter att skatteplanera.

Politikerna bakom skattereformen ville därför understryka att resultatet skulle bli fördelningsmässigt neutralt, trots den stora minskningen i marginalskattesatser och det omfattande breddandet av skattebasen. Efterföljande empiriska studier antyder att reformen i praktiken hade mycket liten påverkan på den totala inkomstfördelningen.

På lång sikt gav den stärkta neutraliteten i beskattningen av olika sparmedel en jämnare fördelning av sparandet. Men det kanske viktigaste resultatet av 1991 års skattereform var minskningen av genomsnitts- och marginalskattebördan på arbete (som var extremt hög innan reformen) tillsammans med en högre genomsnittlig och effektiv marginalskattesats på fastighetsinvesteringar (som var i hög grad subventionerat i det gamla skattesystemet). Även med mycket konservativa antaganden om arbetskraftsutbudets känslighet för beskattning, innebar de sänkta marginalskattesatserna en väsentlig minskning av den förlust i ekonomisk effektivitet som kan hänföras till skatt på arbete.

De långsiktiga effektivitetsvinster fick emellertid kortsiktiga kostnader. På kort sikt innebar de förbättrade incitamenten för finansiella besparingar och den tyngre skattebördan på fastighetsinvesteringar och andra varaktiga konsumtionsvaror att den sammanlagda efterfrågan på

varor och tjänster minskade, och därmed förvärrades den djupa lågkonjunkturen i början av 1990-talet.

Sammanfattningsvis representerade skattereformen 1991 ett djärvt experiment inom skattepolitiken baserat på tydliga principer som ledde till ett mycket mer konsekvent skattesystem. Trots att tidpunkten för reformen visade sig vara olycklig genom att den tenderade att förvärra en allvarlig lågkonjunktur, finns det tunga skäl att tro att reformen bidrog till en effektivare fördelning av resurser på lång sikt utan att offra målet, rättvisa i beskattningen.

Kapitel 3: Trender i den svenska skattepolitiken sedan århundradets skattereform

Kapitel 3 granskar i korthet de viktigaste förändringarna i skattepolitiken sedan början av 1990-talet. Det skattesystem som etablerades med den stora skattereformen 1991 har stått sig i flera viktiga avseenden. På området individernas inkomstskatt har grundprinciperna i den duala modellen i stort sett bibehållits. Introduktionen av ett jobbskatteavdrag år 2007 var en viktig nyhet för beskattningen av arbetsinkomst. Jobbskatteavdraget är huvudsakligen avsett att stimulera arbetskraftsdeltagandet, medan minskningarna i marginalsattesatsen i 1991 års reform fokuserade mer på målet att öka antalet arbetade timmar för de redan anställda. Syftet med båda dessa politiska åtgärder har dock varit att öka arbetsutbudet, så i den bemärkelsen är de relativt konsekventa.

Inom området bolagsskatt har svenska politiker hållit sig till den viktiga principen att kombinera en bred skattebas med en relativt låg skattesats, snarare än att försöka finjustera nivån och sammansättningen av investeringarna genom olika specialavdrag och ersättningar som skulle kräva en högre skattesats för att generera samma intäkter. Det är dock tvivelaktigt om de olika skattelättnaderna som beviljats till aktiva ägare av fåmansföretag sedan skattereformen, har förbättrat neutraliteten i skattesystemet i förhållande till alternativa bolags-

former.

Under senare år har vi bevittnat en förskjutning mot reducerade socialavgifter för utvalda grupper på arbetsmarknaden och ett införande av skatterabatter för köp av hushållsnära tjänster. Dessa förändringar i skattepolitiken kan ses som obefogade avvikelser från de principer om enhetlig beskattning som låg bakom skattereformen. Men som argumenteras i kapitel 5 och 6 i rapporten, kan det finnas en god teoretisk grund också för politik av detta slag, även om den specifika utformningen av nuvarande politik inte är helt optimal.

De viktigaste avvikelserna från principerna i 1991 års skattereform har varit förskjutningen mot en differentierad moms, introduktionen av en ytterligare nivå i beskattningen av höginkomsttagare (värnskatten) och de avsevärda skattebidrag till investeringar i egnahemsbostäder som följde med 2008 års fastighetsskattereform. Analysen i kapitel 5 till 7 i denna rapport pekar tydligt på att dessa avvikelser från skattereformens principer var olyckliga och borde omprövas.

Kapitel 4: Dödviktsförlust från beskattning i Sverige

När beslutsfattare bedömer behovet av en omstrukturering av skattesystemet bör de även beakta de ekonomiska snedvridningar som kan orsakas av de olika skatterna. Kapitel 4 söker tillhandahålla sådan information genom att uppskatta s.k. marginella dödviktsförluster från de viktigaste svenska skatterna. Marginell dödviktsförlust är skillnaden mellan det belopp som skulle behövas för att kompensera skattebetalarna för en höjning av en viss skattesats och den offentliga sektorns nettointäkt från skattehöjningen. Som framgår av kapitlet är den marginella dödviktsförlust som skapas av höjning av en viss skatt lika stor som den självfinansieringsgrad som är knuten till en sänkning av denna skattesats. Självfinansieringsgraden definieras som den andel av det direkta statiska intäktsbortfall som ersätts i och med att de olika

skattebaserna ökar till följd av beteendeeffekter orsakade av den lägre skattesatsen. Den metod för att beräkna självfinansieringsgrader som utvecklas i kapitel 4 tillåter interaktion mellan skattebaser, dvs. den beaktar förhållandet att en ökning (minskning) av en skattebas har positiva (negativa) spridningseffekter på andra skattebaser. Analysen beaktar också de olika bosättningsbaserade skatterna på sparande (såsom individernas kapitalinkomstskatter) och källbaserade skatter på investeringar (t.ex. bolagsskatten).

Vi beräknar självfinansieringsgrader kopplade till sänkningar i effektiva marginalsattesatser på 1) arbetsinkomst, 2) konsumtion, 3) bolagsinkomster (beskattade enligt källprincipen), och 4) inkomster från sparande (beskattade enligt bosättningsprincipen). Beräkningarna baseras på aktuella uppgifter från Nationalräkenskaperna och information om svenska skatteintäkter, och det uppskattade riktmärket för självfinansieringsgraden baseras på ett antagande om en elasticitet för beskattningsbar arbetsinkomst som är något konservativt mot bakgrund av nyligen gjorda empiriska uppskattningar av denna parameter för Sverige. När vi avpassar ränteelasticiteten för sparande och arbetsutbud, om vilken relativt lite är känt, så utnyttjar vi länken mellan denna elasticitet och den elasticitet för beskattningsbar arbetsinkomst som är gängse i ekonomisk teori.

Mot bakgrund av värdena på de riktmärkesparametrar som vi anser vara mest sannolika uppskattar vi att en sänkning av konsumtionsskatterna kommer att generera en intäktsökning på ungefär 16 procent av det initiala statiska intäktsbortfallet. En generell sänkning i marginalsattesatsen på all arbetsinkomst har visat sig ha en självfinansieringsgrad på ungefär 24 procent, och en sänkning i bolagsinkomstskatt beräknas ha en självfinansieringsgrad på nära 30 procent, medan den självfinansieringsgrad som genereras av en sänkning i skatten på inkomst från sparande visar sig vara 36 procent.

I alla de tänkta scenarierna ser vi att den självfinansieringsgrad som är knuten till en sänkning av de indirekta skatterna på konsumtion är lägre än den självfinansieringsgrad som gäller för de tre andra skatteinstrument som ingår i analysen. Anledningen är att en del av den konsumtionsbaserade skattebasen är oelastisk, eftersom en del av den

sammanlagda konsumtionen finansieras av offentliga transfereringar till pensionärer och andra individer som har lämnat arbetsmarknaden permanent, vilket medför att deras arbetsutbud inte påverkas av en förändring i konsumtionsskatten.

När den initiala effektiva marginalsattesatsen på bolagsinkomst är positiv finner vi också att en sänkning av bolagsskatten (t.ex. en sänkning i bolagsskattesatsen) alltid kommer att ha en högre självfinansieringsgrad än en sänkning i skattesatsen för arbetsinkomster. Förklaringen är att i alla små, öppna ekonomier med perfekt kapitalrörlighet resulterar en sänkning av bolagsskatten i ett inflöde av kapital och en påföljande ökning i inhemska investeringar, vilket pågår till dess att fördelarna av skattesänkningen helt har överförts till den inhemska arbetskraften genom reallönehöjningar. Precis som en sänkning av skatten på arbetsinkomster, stimulerar därför en sänkning i bolagsskatten arbetsutbudet, men den genererar dessutom en kapitalimport som utökar bolagsskattebasen ytterligare, och den föranleder därmed en större dynamisk intäktsökning än vad som uppnås vid en sänkning av arbetsinkomstskatter med samma statiska intäktsförlust.

Eftersom en lägre självfinansieringsgrad indikerar en lägre marginell effektivitetsförlust av beskattning, kan vår slutsats att indirekta konsumtionsskatter har en lägre självfinansieringsgrad än andra skatter möjligen tolkas som ett argument för en övergång från direkt till indirekt beskattning. Skälet till den låga marginella dödviktsförlusten är dock att konsumtionsskatterna delvis betalas av personer som står utanför arbetskraften och vars arbetsutbud inte reagerar negativt på en högre konsumtionsskattesats. De flesta av dessa personer har relativt låga löpande inkomster. Dessutom kan en indirekt konsumtionsskatt inte ta hänsyn till de specifika omständigheterna hos en enskild skattebetalare, medan den progressiva personliga skatten på arbetsinkomst baseras på skattebetalarens betalningsförmåga. Rättviseskäl kan därför göra en övergång från direkt till indirekt beskattning önskad, trots att en sådan övergång skulle förbättra den ekonomiska effektiviteten.

En annan handfast slutsats är att självfinansieringsgraden för en källbaserad skatt på bolagsinkomst - som bolagsskatten - alltid är högre än självfinansieringsgraden för skatten på arbetsinkomst när den

initiala effektiva marginalsattesatsen på företagsinvesteringar är positiv. I det fallet fungerar bolagsskatten dels som en skatt på arbetsinkomst, dels som en punktskatt på kapitalanvändning i inhemsk produktion. Genom att sänka den effektiva marginalsattesatsen på investeringar till noll och ersätta intäktsbortfallet med en högre skatt på arbetsinkomst, kan beslutsfattare undvika snedvridningen i kapitalanvändningen utan att arbetare får det sämre. Med andra ord, eftersom den marginella dödviktsförlusten för bolagsskatt är högre än vad den är för skatt på arbetsinkomst, så är det effektivt att växla från den förra skatten till den senare. Eftersom bolagsskatten ändå bärs av arbetskraften uppkommer ingen negativ påverkan på inkomstfördelningen av en sådan skatteväxling.

Rekommendationen om en effektiv nollskattesats gäller dock bara på normal avkastning på företagsinvesteringar, dvs. avkastningen på den marginalinvestering som bara knappt är värd att genomföra. Såsom betonas i kapitel 4 kan inframarginella vinster som uppkommer ur geografiskt bestämd avkastning beskattas utan att investeringsincitamenten snedvrids. Kapitel 7 i rapporten förklarar hur beskattningen av normalavkastningen kan separeras från beskattningen denna avkastning i praktiken.

Som en sista observation för skattepolitiken visar känslighetsanalysen i kapitel 4 att, även om det finns avsevärda osäkerheter rörande självfinansieringsgraden för inkomstskatten på sparande, så är självfinansieringsgraden för denna skatt större eller åtminstone lika stor som för de andra skatterna, såvida inte den icke kompenserade ränteelastiteten på sparande antar ett osannolikt stort negativt värde. Detta antyder att det svenska duala beskattningssystemet, som tillåter att den lagstadgade (marginal-) kapitalinkomstskatten är lägre än marginalsattesatsen på arbetsinkomst, främjar ekonomisk effektivitet genom att bidra till att en överdrivet hög marginell dödviktsförlust från beskattning av inkomst från sparande kan undvikas.

För tolkning av de resultat som presenteras i kapitel 4 ska bli korrekt, är det viktigt att vara tydlig vad gäller karaktären och tidshorisonten på de policyexperiment som diskuteras. De uppskattade självfinansieringsgraderna har en lång tidshorisont, där ekonomin har

anpassat sig helt till förändringarna i skattesatserna. Även om vårt antagande om perfekt internationell kapitalrörlighet kan vara en rimlig uppskattning på lång sikt, kan det ta avsevärd tid för det inhemska aktiekapitalet att anpassa sig fullständigt till en förändring i skattesatser, eftersom det tillkommer kostnader för installation av fast utrustning, och eftersom företag inte enkelt kan flytta sin verksamhet och produktiva tillgångar över gränserna. På kort och mellanlång sikt är (fysiskt) kapital därför bara bristfälligt rörligt, så på kort sikt kommer en del av bördan av en källbaserad bolagsskatt på normal avkastning att bäras av ägarna till företagstillgångarna.

Vidare, vad gäller effekterna av en förändring i arbetsinkomstskatten antas i kapitel 4 en identisk förändring i marginalsattesatsen på all arbetsinkomst, från den första till den sist intjänade kronan. Här övervägs inte de specifika effekterna av att ändra marginalsattesatsen för löntagarna med högst inkomst. Som analysen i kapitel 6 tydliggör, kommer självfinansieringsgraden knuten till ett sådant policyexperiment att bli högre än självfinansieringsgraden för en generell förändring i marginalsattesatsen för hela arbetskraften.

På ett liknande sätt antas underförstått i kapitel 4, när förändringarna i marginalsattesatserna på bolagsinkomst och inkomst från sparande analyseras, att förändringarna i skattesatser tillämpas enhetligt på alla former av investeringar och sparande. I den mån en förändring i genomsnittsvärdet av den effektiva marginalsattesatsen uppkommer ur en förändring av en punktskattesats som endast tillämpas på vissa former av investeringar eller sparande, kommer ytterligare snedvridningar att uppstå som vi inte tagit med i våra beräkningar av marginella dödviktsförluster. Kapitel 7 förklarar hur dessa tillkommande effektivitetsförluster från icke-enhetlig beskattning kan kvantifieras.

Beräkningen som utvecklades i kapitel 4 för självfinansieringsgraden för en förändring i den effektiva indirekta skattesatsen på konsumtion antar likaledes att förändringen i skattesatsen tillämpas i lika grad på konsumtionen av alla varor och tjänster. Omförändringen i skattesatsen endast tillämpas på vissa varor och tjänster uppkommer ytterligare effekter på ekonomisk effektivitet som utforskas i kapitel 5.

Kapitel 5. Skatter på konsumtion och utsläpp

Kapitel 5 tar upp utformningen av indirekta skatter, inklusive utsläppsskatter. Eftersom de inte är knutna till person, är indirekta skatter i allmänhet ett mindre bra verktyg för att omfördela inkomster jämfört med progressiva personliga inkomstskatter och riktade bidrag. Trots detta kan indirekta skatter tjäna som en användbar kompletterande inkomstkälla som gör att inkomstskatten inte ”överlastas”. Indirekta skatter är också viktiga för att internalisera negativa spridningseffekter från konsumtion och produktion (så kallade negativa externaliteter), där yttre miljöpåverkan finns med som en faktor, och de kan även underlätta problem med tunnelseende och självkontroll när det gäller vissa typer av beroendeframkallande och ohälsosam konsumtion.

Teorin om optimal beskattning tyder på att en differentierad skattestruktur för indirekta skatter kan bidra till att mildra den negativa inverkan som beskattning har på arbetsutbudet. Den information som behövs för att genomföra den i teorin optimala differentierade skattesatsstrukturen är emellertid inte tillgänglig och kommer antagligen aldrig att bli det. Av detta och flera andra skäl – bl.a. förenklad administration – anser vi att en allmän indirekt skatt, såsom momsen, bör vara lika för alla varor och tjänster. Vår kvantitativa analys tyder på att en ändring av den nuvarande differentierade svenska momsen till en enhetlig moms kan generera en ekonomisk effektivitetsvinst motsvarande mellan 0,5 och 1 procent av värdet av den totala privata konsumtionen. Samtidigt vill vi propagera för en minskad skattebörda på vissa hushållsnära tjänster som är mycket tydliga substitut för hemproducerade tjänster eller tjänster som utförs svart. En lägre effektiv skattesats på detta område skulle kunna genomföras genom skatteavdrag vid köp av hushållsnära tjänster, såsom man för närvarande gör i Sverige, eller genom direktsubventionering för maximal transparens.

När det gäller punktskatter ser vi inga skäl att göra några omfattande förändringar av de traditionella ”syndskatterna” på tobak och alkohol i

Sverige. Trots att nyligen publicerade resultat från forskning om optimala syndskatter visar att mycket höga punktskatter på tobak och alkohol kan rättfärdigas när det finns problem med självkontroll, finns det ändå mycket lite utrymme för höjd skatt på dessa produkter på grund av de svenska konsumenternas möjligheter att handla över landsgränserna.

Andra svenska punktskatter består huvudsakligen av miljörelaterade skatter. För att Sverige på ett kostnadseffektivt sätt ska kunna nå sina mål när det gäller minskade utsläpp av växthusgaser, och om det är så att Sverige är målmedvetet inställt på att uppnå de minskade utsläppsmålen oavsett vilken politik som förs i andra länder, anser vi att koldioxidskatten på företag som inte täcks av EU:s utsläppshandelssystem i princip bör vara enhetlig för alla industrier. En lägre skattesats för företag som utsätts för utländsk konkurrens skulle emellertid kunna vara försvarbart som en tillfällig åtgärd om utländska regeringar inom kort kan väntas föra en mer progressiv klimatpolitik, eftersom det då skulle finnas en långsiktigt hållbar grund för att behålla viss koldioxidintensiv produktion i Sverige. För företag som ingår i EU:s utsläppshandelssystem finns få skäl att behålla en svensk koldioxidskatt eftersom priset för kol redan fastställts på den europeiska marknaden för koldioxidrätter. Idealiskt sett bör koldioxidskatten utanför utsläppshandelssystemet motsvara det genomsnittliga priset för utsläppsrätter för att säkerställa att den totala kostnaden för att minska de svenska koldioxidutsläppen minimeras. Om koldioxidskatten då inte visar sig vara tillräcklig för att uppnå Sveriges utsläppsmål kan den svenska staten balansera detta genom att köpa utsläppsrätter och lämna över dem till Europeiska kommissionen. Om EU:s regelverk inte tillåter ett sådant kostnadseffektivt sätt att kontrollera de globala utsläppen av växthusgaser kommer kostnaden för att nå målet för minskade utsläpp att bli högre än nödvändigt.

Vår redogörelse för energiskatter visar att energiskatter som uteslutande införs av fiskala skäl endast bör påföras hushåll och dessutom koncentreras till de energiprodukter som har den minst elastisk efterfrågan för att minimera dödviktsförlusterna. Energiskatter som är inriktade på att internalisera externaliteter bör påföras företag och

hushåll, och de bör återspegla de samhällsekonomiska marginalkostnader som externaliteterna skapar. Ett separat energisparmål saknar rationell ekonomisk grund, men om det ändå försvaras behöver man påföra ytterligare en "energisparskatt" på alla företag och hushåll i förhållande till deras totala energiförbrukning, oavsett i vilken form den sker. Ett separat mål för andelen förnyelsebara energikällor i förhållande till den totala energiförbrukningen saknar på samma sätt tydlig rationell grund, då externaliteter kan korrigeras till fullo genom pigouvianska skatter på kolinnehåll och energi. Om ett sådant mål ändå uppställs, är det försvarbart med minskade (möjligen helt borttagna) energiskattesatser på förnyelsebara energikällor.

På vägtransportområdet föreslår vi att (del av) de befintliga skatterna på bensin och diesel och (vissa) av de periodiska skatterna på fordon gradvis byts ut mot ett vägavgiftssystem på lämpliga platser allteftersom den nödvändiga tekniken för detta mognar och driftkostnaderna för dessa system sjunker. Detta skulle bli en naturlig förlängning av den positiva erfarenheten från trängselskatterna som infördes i Stockholm.

Sist i kapitel 5 tar vi upp den populära hypotesen om "dubbel vinst", om hur en omläggning från andra skatter till miljöskatter inte bara kommer att förbättra miljön utan även skapa en "andra vinst" i form av minskad skattesnedvridning på arbetsmarknaden. Om detta är sant kunde det motivera högre miljöskatter än vad som skulle vara försvarbart enbart med hänvisning till miljöskäl. Vi har emellertid sett att det i allmänhet inte finns någon andra vinst i form av ökad sysselsättning och icke miljörelaterad välfärd, eftersom en s.k. grön skattereform endast involverar en övergång från direkta till indirekta skatter på arbetskraft. En grön skattereform stimulerar sysselsättningen endast om den lyckas flytta skattebördan från arbetstagarna till andra grupper, men en sådan övergång kan också uppnås genom en allmän övergång från direkta till indirekta skatter som inte involverar högre miljöskatter. Gröna skattereformer bör därför genomföras för att de förbättrar miljön och inte utifrån någon förväntan om att de kommer att skapa väsentliga, icke miljörelaterade, vinster.

Kapitel 6. Skatt på arbetsinkomster

I kapitel 6 diskuterar vi den optimala utformningen av skatt på arbetsinkomst under perioder då regeringen oroar sig över ekonomisk effektivitet (den totala "storleken på kakan" som finns tillgänglig för samhället) liksom över rättvisa (fördelningen av kakan). Vi identifierar ett antal faktorer som bör beaktas om man som politiker på ett rationellt sätt vill väga fördelningsmålet mot effektivitetsmålet. Dessa faktorer inkluderar fördelningen av skattebetalarnas intjäningsförmåga och beskattningens olika marginaleffekter på arbetsutbudet, liksom samhällets värdering av inkomstförändringar i olika inkomstgrupper.

Vi uppmärksammar särskilt att resultatet av den optimala avvägningen mellan rättvisa och effektivitet till mycket stor del beror på hur arbetsutbudet påverkas vid en förändring av skattesatserna. Om arbetskraftsdeltagandet är okänsligt för ekonomisk stimulans medan arbetsinsatsen hos dem som redan har anställning inte är det, ser vi att det optimala skattetransfereringssystemet i ett rättvist samhälle omfattar generösa transfereringar till människor utanför arbetsmarknaden i kombination med en snabb utfasning av transfereringar till låginkomsttagare när de höjer sin arbetsinkomst.

Om, å andra sidan, arbetskraftsdeltagandet i hög utsträckning svarar på nettoinkomstökningar vid sysselsättning, medan insatsen från dem som redan har en anställning inte är särskilt känslig för sänkt skatt på den sista intjänade kronan, kan det vara optimalt att uppmuntra arbetskraftsdeltagandet genom ett jobbskatteavdrag även om det bortfall i skatteintäkter, som blir resultatet, kommer att kräva högre marginalskafter än vad som annars skulle behövas. Med tanke på den stora osäkerhet som råder då det gäller marginalskafternas påverkan på arbetsutbudet, liksom den osäkerhet som råder när det gäller de fördelningspolitiska målen, är det svårt att uppskatta vilken samhälls-ekonomisk vinst eller förlust som kan göras genom att arbetsinkomstskatten omfördelas mellan olika skattebetalare. Vår analys antyder emellertid att den mycket höga marginalskaften, som motsvarar omkring 75 procent i de övre inkomstskikten, även vid ganska återhåll-

samma antaganden om beteendemässiga reaktioner, medför att ett avskaffande av värnskatten, som lags på höginkomsttagare, mer än väl skulle betala sig själv genom skattebasens dynamiska ökning. Vid en sådan situation behöver man inte göra någon avvägning mellan rättvisa och effektivitet, eftersom nettoin-komstökningen kommer att göra det möjligt för regeringen att låta alla få det bättre. Vår analys leder oss därför till att föreslå att värnskatten avskaffas.

Trots osäkerheten när det gäller skattebasens känslighet vid sänkt marginals-katt, är riskerna som förknippas med ett sådant politiskt experiment begränsade på grund av de relativt låga intäkter som värnskatten genererar. Dessutom, till skillnad från tidigare resultat, visar vår analys att graden av självfinansiering vid ett avskaffande av värnskatten skulle bli högre än den självfinansieringsgrad som förknippas med höjd inkomströskel för den progressiva statliga inkomstskatten eller höjt inkomsttak för socialbidrag.

Vår beskrivning av dagens skatteregler visar att jobbskatteavdraget liksom grundavdraget varierar med inkomsten på ett så komplicerat sätt att det kan vara svårt att förstå för den vanlige skattebetalaren. Vi noterar särskilt att grundavdraget minskar beräkningsgrunden för jobbskatteavdraget på ett sätt som neutraliserar effekten av att grundavdraget är inkomstrelaterat för inkomsttagare. Följaktligen har grundavdragets koppling till inkomstnivå bara betydelse för genomsnittsskatten för bidragstagare, eftersom transfereringar påverkar beräkningsgrunden för det inkomstrelaterade grundavdraget. Det senare antyder att en förändring av skattebetalarens transfereringsinkomster kan påverka storleken av hans/hennes jobbskatteavdrag på ett sätt som kanske inte är uppenbart för honom/henne. Till följd av denna komplexitet är incitamenten som ligger inbäddade i marginalskattesystemet antagligen svåra för skattebetalare att förstå, och därmed kanske man inte reagerar (fullt ut) på incitamenten på det sätt som politikerna avsett. Eftersom grundavdragets effekt på inkomsttagarnas genomsnitts- och marginals-katt helt sätts ur spel genom det sätt på vilket jobbskatteavdraget utformats, är det önskvärt att förenkla den personliga inkomstskatten på arbete genom att byta ut nuvarande inkomstrelaterade grundavdrag med ett identiskt ”platt” avdrag för alla

skattebetalare. Följderna av denna förenkling för bidragstagares inkomstfördelning kan behöva motverkas genom lämpliga justeringar av transfereringsnivåerna.

Kapitel 7: Beskattning av inkomster från sparade medel och investeringar

Hur ett land allokerar sparande och investeringar kan få viktiga konsekvenser för levnadsstandarden. Om skattesystemet gör att kapital kanaliseras till lågproduktiv användning, kommer nationalinkomsten att vara lägre än vad den skulle kunna vara. Kapitel 7 identifierar ett antal skatterelaterade snedvridningar i Sveriges spar- och investeringsmönster. De viktigaste snedvridningarna i sparmönstret härrör från den generösa beskattningen av pensionssparande och sparande i eget boende. Skattelättnaderna till dessa besparingsformer beräknas generera en total dödviktsförlust motsvarande cirka 6,5 – 10,5 miljarder kronor, i 2008 års priser. Uppskovet av kapitalvinstskatten till realisationstidpunkten orsakar ytterligare snedvridning genom att en skattepreferens genereras för tillgångar vars avkastning huvudsakligen ackumuleras i form av kapitalvinst och genom att hämma portfölj-fördelning till förmån för tillgångar med en högre samhällsekonomisk avkastning (före skatt).

På investeringssidan fungerar den källbaserade inkomstbeskattningen av företagen (huvudsakligen bolagsskatten) som en kombination av skatt på arbetsinkomst och skatt på kapitalanvändning i in-hemsk produktion. Bolagsskatten tenderar därför att orsaka större snedvridning än skatt på förvärvsinkomst. Vidare orsakar skatten på företagsinkomster ytterligare snedvridning när det gäller valet mellan alternativa företagsformer, mellan skulder och kapital och mellan kortfristiga och långfristiga tillgångar. Vi beräknar att den kombinerade dödviktsförlusten på grund av skattesnedvridningarna beträffande valet av olika organisationsformer och när det gäller skulder –

kapital kan uppgå till mer än 32 miljarder kronor i 2008 års priser - en enorm snedvridning jämfört med bolagsskatteintäkterna på 83 miljarder kronor det året.

För att åtgärda ineffektiviteterna när det gäller beskattning av inkomst på sparade medel, föreslår vi följande reformåtgärder:

- Beskatta all avkastning på finansiellt sparande (inklusive avkastning på institutionellt sparande) med en gemensam skattesats på 25 procent.
- Ersätt den nuvarande kommunala fastighetsavgiften, kapitalvinstskatten på eget boende och stämpelskatten på fastighetstransaktioner med en platt fastighetsskatt på 1 procent, baserat på en realistisk bedömning av fastighetens marknadsvärde.
- Beskatta alla reavinster för börsnoterade aktier med en periodiseringsmetod och beskatta ej realiserad vinst på onoterade aktier som uppstår till följd av innehållande av företagets vinst löpande, där företaget åläggs att betala skatten å aktieägarens vägnar.

Genom att ersätta den existerande fastighetsavgiften med en skatt på 1 procent på det beräknade fastighetsvärdet, skapas en praktiskt taget neutral skattebehandling av finansiellt sparande och sparande som investerats i eget boende, om man räknar med en kapitavinstskatt på 25 procent. De ökade intäkterna från de två första åtgärderna ovan beräknas bli cirka 17 miljarder kronor i 2008 års priser.

För att minska skattesnedvridningen beträffande investeringarnas nivå och mönster, föreslår vi en företagsskattereform i enlighet med det följande:

- Inför ett s.k. "Allowance for Corporate Equity – ACE" (avdrag för uppskattad ersättning för eget kapital) i form av ett avdrag för en kalkylmässig normal avkastning på eget kapital.
- Reformera 3:12-reglerna så att all inkomst upp till ett tak, som ges av normalavkastning på eget kapital (ACE), endast taxeras en gång vid skattesatsen för kapitalinkomster, oavsett om den betalas ut (realiseras som kapitalvinst) eller ej. Inkomst utöver normal avkastning bör beskattas som arbetsinkomst när den realiseras i form av utdelning

eller kapitalinkomst, med avdrag för den bolagsskatt som redan betalats.

- Lätta på reglerna för kvittning av företagsförluster, t.ex. genom att möjliggöra kvittning av företagsförluster mot andra skatteförpliktelser för samma år, t.ex. moms, källskatt och förmånsbeskattning.
- Reducera bolagsskatten från den gällande skattesatsen på 26,3 procent till 25 procent, motsvarande den föreslagna skatten på kapitalinkomster.

Vår analys visar att införande av ett avdrag för uppskattad ersättning för eget kapital (ACE) i princip skulle eliminera skattesnedvridningen när det gäller valet mellan skuld och kapital och mellan olika företags-tillgångar. Det skulle också eliminera snedvridningen när det gäller valet mellan arbete och kapital i den (lilla öppna) svenska ekonomin. Den föreslagna reformen av 3:12-reglerna skulle tillförsäkra en huvudsakligen identisk skattebehandling av fåmansbolag och enmansföretag, och därigenom eliminera snedvridningen när det gäller valet mellan dessa två närliggande företagsformer.

Inkomstförlusten till följd av ett ACE-avdrag för bolagskapital beräknas till 8 till 9 miljarder kronor i 2008 års priser och sänkningen av bolagsskatten från 26,3 till 25 procent beräknas generera ytterligare minskade inkomster med cirka 4 miljarder kronor. Enligt våra beräkningar skulle den totala inkomstminskningen till följd av en bolagsskattereform enkelt finansieras av de föreslagna ändringarna i inkomst från sparade medel.

Förslagen i sammanfattning.

Analysen i denna rapport visar att den långsiktiga levnadsstandarden i Sverige skulle kunna höjas utan att försämra de offentliga finanserna, genom en omfattande skattereform som återinför och ytterligare utvecklar de sunda principerna om skatteneutralitet och enhetlighet som låg till grund för 1991 års stora skattereform. Närmare bestämt föreslår vi en reform som innehåller följande element:

Indirekt beskattning

- Momsen bör vara densamma på alla varor och tjänster. En enhetlig momssats kunde fastställas till en nivå som genererar samma nettoinkomster som i dag. Det skulle endast behövas en mindre offentlig utgift för att kompensera sårbara låginkomstgrupper för momshöjningen på mat.
- Energiskatter som enbart är fiskala bör endast tas ut på hushåll och bör koncentreras till energiprodukter för vilka efterfrågan är mest oelastisk. Energirelaterade skatter som är ägnade att motverka negativa miljöeffekter bör läggas på företag och hushåll och bör reflektera de samhälleliga marginalkostnaderna som inkluderar negativa externaliteter.
- Existerande drivmedelsskatter kan gradvis ersättas av vägtullar på relevanta platser, allteftersom nödvändig teknik utvecklas och kostnaderna för användning av sådana system sjunker.

Skatt på arbetsinkomst

- Värnskatten bör avskaffas. Även med konservativa antaganden när det gäller skattebetalarnas reaktioner på skattesatser, är det sannolikt att värnskatten orsakar en nettoförlust för statsinkomsterna när dess negativa effekt på skattebasens storlek beaktas.
- De aktuella reglerna för beräkning av jobbskatteavdraget interagerar med reglerna för grundavdraget på ett ytterst komplicerat sätt, vilket sannolikt försvagar den positiva incitamentseffekt som jobbskatteavdraget kan ha. Reglerna skulle kunna förenklas genom att man ersätter det aktuella inkomstbaserade grundavdraget med ett identiskt enhetligt avdrag för alla skattebetalare.

Beskattning av inkomst av sparade medel och investeringar

- Jämställ skattesatsen på beräknad avkastning på pensionssparande (avkastningsskatten) med den vanliga skattesatsen för personlig kapitalinkomst till 25 procent.

- Ersätt den nuvarande kommunala fastighetsavgiften, stämpelskatter och kapitalvinstskatt på eget boende med en ny fastighetsskatt på 1 procent, beräknad på en realistisk fastighetsvärdering.
- Jämställ bolagsskatten med kapitalinkomstskatten, till en nivå på 25 procent.
- Införande av ett avdrag för uppskattad ersättning för eget kapital (ACE - Allowance for Corporate Equity) i form av ett avdrag för beräknad normalavkastning på eget kapital för företag.
- Reformera 3:12-reglerna för att säkra att inkomst upp till ett tak som anges av normalavkastningen på eget kapital (ACE) endast beskattas en gång med skattesatsen för kapitalinkomster och att inkomst över denna nivå beskattas på samma sätt som inkomst för enskilda firmor.
- Lätta på reglerna för kvittning av företagsförluster.

Tabell 8.1 sammanfattar effekterna av de viktigaste reformförslagen på de totala skatteintäkterna och på ekonomisk effektivitet. Den första kolumnen visar så kallad statisk inkomsteffekt, definierat som effekterna på skatteintäkterna under förutsättning att skattebetalarna inte ändrar sitt beteende till följd av de förändrade skattereglerna. Man kan se att reformförslagen i detta fall skulle vara i princip intäktsneutrala och endast generera en liten nettoökning av skatteintäkterna på ca 500 miljoner kronor.

Kolumn 2 och 3 redovisar de s.k. dynamiska inkomsteffekterna, d.v.s. effekterna på skatteintäkterna som orsakas av beteendeförändringar till följd av de nya skattereglerna. De dynamiska inkomsteffekterna visar även följderna som ändringen av skattereglerna får på den ekonomiska effektiviteten. Om exempelvis en skattebetalare reagerar på en lägre skattesats genom att arbeta mer, kommer de ökade skatteintäkterna som genereras av detta extra arbete att skapa en välfärdsvinst för samhället, eftersom det ger mer offentliga medel som kan användas till förmån för alla skattebetalare (jämförelsevis är den "dynamiska" ökningen i skattebetalarens egen inkomst efter skatt inte en nettovälfärdsvinst eftersom den endast kompenserar skattebetalaren för det extra arbetet).

Kolumn 2 i tabell 8.1 visar de dynamiska intäktsökningar som uppstår till följd av en övergång till enhetlig/neutral beskattning inom de olika områdena. Den föreslagna fastighetsskatten har satts så att bostadstjänster kommer att beskattas med i princip samma skattesats som alla andra varor och tjänster. Vidare kommer, som förklaras i kapitel 7, införandet av ett avdrag för uppskattad ersättning för eget kapital att innebära att alla företagsinvesteringar beskattas med samma effektiva marginalsattesats oavsett om de finansieras med lån eller egna tillgångar och oavsett i vilken typ av tillgång företaget investerar. I det nuvarande skattesystemet måste högt beskattade aktiviteter ha ett relativt högt värde för att kunna konkurrera med lågt beskattade aktiviteter. En övergång till enhetlig beskattning innebär därför att konsumenter och företag övergår från aktiviteter med lågt värde till aktiviteter med högre värde. Som en följd av detta ökar beskattningsunderlaget och genererar således den "dynamiska" intäktsökning som anges i kolumn 2. Storleken på denna ökning beror på i vilken utsträckning som konsumenterna är beredda att ändra sitt konsumtionsmönster och i vilken utsträckning företagen är villiga att ändra sitt val av produktionsteknologi och strategi för investeringsfinansiering till följd av de ändringar i relativa priser och kostnader som skatteförändringarna medför. Denna påverkbarhet hos skattebetalarnas beteende till följd av ändringar i relativa priser och kostnader ges av olika s.k. substitutionselasticiteter, vars värden är behäftade med en hel del osäkerhet. Beräkningarna i kolumn 2 i tabell 8.1 baseras på substitutionselasticiteter som bedöms vara sannolika med beaktande av empirisk ekonomisk forskning, men det måste dock understrykas att siffrorna är tämligen preliminära, med hänsyn till den begränsade kunskapen om deras exakta storlek.

Med detta viktiga förbehåll, visar den andra kolumnen i tabell 8.1 att de åtgärder som föreslås för en övergång till enhetlig beskattning skulle medföra en långsiktig intäktsökning motsvarande mer än 27 miljarder kronor när skattebetalarna anpassat sitt beteende till det nya skattesystemet. Denna intäktsökning kommer endast att ackumuleras gradvis, eftersom det kommer att ta tid för skattebetalarna att anpassa sina konsumtions-, spar- och investeringsmönster. Den enhetliga

beskattningen av skulder och tillgångar som tillförsäkras genom ett avdrag för uppskattad ersättning för eget kapital (ACE) beräknas generera en dynamisk intäktsökning på över 7 miljarder kronor när företagen övergår från skuldfinansierade investeringar med relativt låg avkastning före skatt till investeringar finansierade med eget kapital med högre avkastning före skatt. Därutöver genererar den högre genomsnittliga produktiviteten hos företagsinvesteringar som tillförsäkras genom ACE en ytterligare ökning på mer än 21 miljarder kronor av privata inkomster efter skatt, varför den totala effektivitetsökningen som ett resultat av en mer produktiv allokering av företagets kapital beräknas bli cirka 27,5 miljarder kronor.

Tabell 8.1 Effekter av de viktigaste reformförslagen på statens inkomster och ekonomisk effektivitet, (miljarder kronor, 2008 års priser)

Reform förslag	1. Statistisk intäkts effekt	Dynamiska intäktseffekter (effektivitetseffekter)			5. Total netto- effekt på intäkter
		2. Effekt av övergång till enhetlig beskattning	3. Effekt av ändrad skattesats	4. Total dynamisk intäktseffekt	
Övergång till enhetlig moms	0	+9.4 ²	0	+9.4	+9.4
Avskaffning av värnsskatt	-3.3 ¹	0	+3.1 ^{6a} to +6.2 ^{6b}	+3.1 to +6.2	-0.2 to +2.9
Övergång till enhetlig beskattning på 25 % av inkomster från sparade medel	+3.0	+3.4 ³	-0.8 ^{7a} to -1.1 ^{7b}	+2.3 to +2.6	+5.3 to +5.6
Ändrad fastighetsskatt	+13.8	+7.4 ⁴	-1.1 ^{8a} to -2.2 ^{8b}	+5.2 to +6.3	+19.0 to +20.1
Avdrag för uppmätt eget kapital (ACE)	-9.0	+7.2 ⁵	+1.6 ^{9a} to +2.7 ^{9b}	+8.8 to +9.9	-0.2 to +0.9
Sänkt bolagsskatt till 25 %	-4.0	0	+0.7 ^{9a} to +1.2 ^{9b}	+0.7 to +1.2	-3.3 to -2.8
Total effekt	+0.5	+27.4	+3.5 ^a to +6.8 ^b	+30.9 to +34.2	+31.4 to +34.7

1. Nettointäktsförlust efter ökning i konsumtionsskatteintäkter. Bruttointäktsförlusten är 4,4 miljarder kronor.
 2. Beräknat med formel (B.4) i kapitel 5.
 3. Beräknat med formel (B.9) i kapitel 7.
 4. Beräknat med formler (B.18) och (B.23) i kapitel 7.
 5. Beräknat som en bolagsskattesats på 25 % gånger ackumulerad produktivitetsökning på 28,6 miljarder kronor som beräknas följa på en neutral skattebehandling av skulder och tillgångar (se kapitel 7).
 6. Beräknat med formel (B.13) i kapitel 6.
 7. Beräknat som självfinansieringsgrad för skatt på inkomster från sparade (kapitel 4) multiplicerat med den statiska intäktseffekten i kolumn 1.
 8. Beräknat som självfinansieringsgrad för konsumtionsskatten (kapitel 4) multiplicerat med den statiska intäktseffekten i kolumn 1.
 9. Beräknat som självfinansieringsgrad för bolagsinkomstskatten (kapitel 4) multiplicerat med den statiska intäktseffekten i kolumn 1.
 - a. Med antagande av en elasticitet i beskattningsbar inkomst motsvarande 0,1
 - b. Med antagande av en elasticitet i beskattningsbar inkomst motsvarande 0,2.
- Källa: Författarens beräkningar, baserat på analys i kapitel 4 - 7.

Kolumn 3 i tabell 8.1 visar de beräknade dynamiska intäktseffekter som uppstår då skattebetalarna ändrar sitt beteende som en reaktion på beskattningsnivån som anges i tabellens första kolumn. Övergången till enhetlig moms genererar ingen effekt på intäkter av detta slag eftersom momsen har satts så att den genomsnittliga momsen ska vara oförändrad. I skattesystemets övriga delar avgörs de dynamiska effekterna av den ändrade beskattningsnivån av elasticiteten i den beskattningsbara inkomsten (som mäter känsligheten för en förändring i den effektiva marginals-katten). Denna elasticitet reflekterar alla sorters beteendereaktioner på beskattning, t.ex. förändringar i arbetskraftsutbudet, utbildning, besparingar och investeringar samt förändringar i skatteplaneringsaktiviteter och skatteflykt, osv. De lägre siffrorna i kolumn 3 baseras på ett konservativt antagande om att elasticiteten i den beskattningsbara inkomsten endast är 0,1, vilket innebär en ökning på 0,1 procent av den marginella inkomsten efter skatt. De nyligen genomförda empiriska studier som granskats i

kapitel 4 antyder emellertid att ett mer realistiskt värde för elasticiteten i den beskattningsbara inkomsten i Sverige skulle vara 0,3 eller 0,4. Men för att inte riskera att överskatta effekterna baseras beräkningarna av de högre siffrorna i kolumn 3 i tabell 8.1 på en elasticitet i den beskattningsbara inkomsten på 0,2 vilket är något återhållsamt med hänsyn till de senaste empiriska skattningarna för Sverige. Hur som helst, ser vi att även med den låga elasticiteten på 0,1, kommer den dynamiska ökningen av nettointäkter på grund av skattebetalarnas reaktioner på ändringarna i beskattningsnivån att vara cirka 3,5 miljarder kronor. Den höjda fastighetsskatten kommer att höja boendekostnaden och kommer därför att delvis fungera som en höjd konsumtionsskatt som urholkar reallönerna och därigenom hämmar arbetskraftsutbudet. Detta är skälet till den beräknade dynamiska intäktsförlusten till följd av fastighetsskatte-reformen i kolumn 3 i tabell 8.1. Observera att denna förlust är lägre än den dynamiska intäktsökningen på grund av övergången till en enhetlig beskattning av boende och andra konsumtionsformer (jämför kolumner 2 och 3), varför resultatet blir att fastighetsskatte-reformen förbättrar den ekonomiska effektiviteten. Möjligen skulle man också kunna förvänta sig en dynamisk intäktsförlust till följd av att den högre fastighetsskatten minskar underlaget för fastighetsbeskattning genom att försvaga incitamentet att investera i eget boende. Denna intäktsförlust återhämtas dock genom ökade intäkter på grund av skatten på inkomst av sparande, eftersom skattebetalarna ökar sitt finansiella sparande på bekostnad av investeringar i boende. Eftersom den effektiva beskattningen på finansiellt sparande och boendeinvesteringar är densamma efter fastighetsskatte-reformen, har denna förändring i fördelningen av hushållens tillgångar ingen nettoeffekt på statens intäkter.

Den fjärde kolumnen i tabell 8.1 summerar helt enkelt de dynamiska intäktseffekterna i kolumnerna 2 och 3. Som tidigare nämnts, är denna dynamiska intäktsökning en indikator på den ökade ekonomiska effektivitet som genereras av skattereformen. Vi kan se att den totala beräknade ökningen uppgår till mer än 30 miljarder kronor, motsvarande ungefär 1 procent av BNP. Även med beaktande av den avsevärda osäkerheten beträffande de olika elasticiteter som beskriver

skattebetalarnas beteende, pekar denna beräkning på att den föreslagna omstruktureringen av det svenska skattesystemet avsevärt skulle förbättra den svenska ekonomins funktionsförmåga.

Den femte och sista kolumnen i tabell 8.1 lägger ihop de statiska och dynamiska intäktsökningarna för att få ett mått på den totala nettointäktsökningen till följd av reformen. Nettointäktseffekten av reformpaketet reflekterar nästan helt den dynamiska intäktsökningen som kan användas på olika sätt. Till exempel skulle regeringen kunna minska den offentliga sektorns skuldsättning för att förbättra den långsiktiga hållbarheten i de offentliga finanserna. Man skulle kunna öka utbudet av offentliga tjänster eller transfereringar till utvalda grupper eller så skulle man kunna sänka skatterna. Om det sistnämnda alternativet väljs, är det givetvis viktigt att skatterna sänks på ett sätt som inte äventyrar de principer om skatteneutralitet och enhetlighet som gav upphov till intäktsökningarna från första början. Eftersom storleken på de dynamiska intäktsökningarna är svår att förutsäga och endast materialiseras gradvis över tid, bör de inte spenderas förrän de faktiskt ackumulerats.

Sker effektivitetsökningen på bekostnad av en rättvis fördelning? Det är naturligt att ställa sig frågan om de stora vinsterna när det gäller ekonomisk effektivitet som redovisas i tabell 8.1 kan erhållas utan att skapa en mer ojämn inkomstfördelning? I sig självt gynnar förslaget att avskaffa värnskatten uppenbart de rikaste skattebetalarna som för närvarande betalar denna skatt. Enligt beräkningar av Finansdepartementet skulle denna del av reformen öka den genomsnittliga disponibla inkomsten för de rikaste 10 procenten av skattebetalarna med 5 575 kronor per år (2010 års prisnivå), och samtidigt skulle nettointkomsten för övriga skattebetalare förbli oförändrad. Analysen i kapitel 6 pekar emellertid på att den dynamiska intäktsökningen till följd av ett avskaffande av värnskatten med största sannolikhet skulle överskrida den statiska intäktsförlusten. I så fall skulle alla skattebetalare gynnas, trots att inkomstfördelningen skulle bli mindre jämn. För att motverka tendensen till större ojämlikhet skulle regeringen kunna välja att spendera nettointäktsökningen på ett sätt som gynnar låginkomsttagare.

Den tredje kolumnen i tabell 8.2 nedan visar hur den föreslagna sänkningen av den generella skattesatsen på kapitalinkomst skulle påverka den genomsnittliga disponibelinkomsten vid olika inkomstnivåer. Tabellen delar in skattebetalarna i tio inkomstgrupper (deciler) efter storleken på deras taxerade förvärvsinkomst (= inkomst av arbete + inkomst från transfereringar). I inkomstdecil 1 finns den 10-procentiga andel av skattebetalarna som har de lägst inkomster och i decil 10 den 10-procentiga andel som har högst inkomster. Vi ser i tabell 8.2 att sänkningen av kapitalinkomstskatten kommer att få en mycket begränsad effekt på de disponibla inkomsterna. I procentuella termer uppstår de största förändringarna i den lägsta och den högsta decilen. I den första decilen finns många pensionärer med begränsade förvärvsinkomster, men med icke-försumbara kapitalinkomster från besparingar som ackumulerats under deras yrkesliv. Den höga andelen kapitalinkomst förklarar varför skattebetalarna i denna grupp upplever den största procentuella förändringen i sin genomsnittliga disponibla inkomst (0,75 procent). Skattebetalarna i den högsta decilen är fortfarande aktiva på arbetsmarknaden men har normalt kunnat samla på sig betydande förmögenheter på grund av höga löneinkomster. I genomsnitt kommer dessa skattebetalare att uppleva en ökad disponibel inkomst på 0,6 procent. För övriga inkomstgrupper kommer sänkningen av skatten på kapitalinkomster att ha en försumbar effekt på disponibel inkomst, eftersom de vanligen har förhållandevis små nettointkomster från kapital, samtidigt som deras positiva inkomst från kapital mer eller mindre kvittas mot deras avdrag för ränteutgifter.

Observera att siffrorna i tabell 8.2 inte inkluderar effekten av den föreslagna höjningen av skatten på (beräknad) inkomst från pensionsparande (avkastningsskatten) från 15 till 25 procent. Detta element i skattereformpaketet kommer sannolikt att få en progressiv fördelnings-effekt, eftersom låginkomstgrupperna pensionssparar mycket lite för att komplettera den allmänna pensionen. Figur 8.1 illustrerar förhållandet mellan förvärvsinkomst och privat pensionssparande (således inkluderas inte tjänstepensionsplaner i enlighet med kollektivavtal). Figuren visar att enskilt pensionssparande huvudsakligen görs av höginkomsttagare.

Tabell 8.2 Fördelningseffekter av den föreslagna förändringen i beskattning av kapitalinkomster och fastigheter (2010 års inkomstnivåer)

Inkomst decile	Genomsnittlig förvärvsinkomst före skatt ¹	Genomsnittlig enskild disponibel inkomst	Förändring i enskild disponibel inkomst ² till följd av	
			sänkt kapital- inkomstskatt från 30% to 25%	höjning av fastighetsskatten till 1% ³
1	24 309	67 081	500 (0.75%)	-655 (-0.98%)
2	98 764	107 879	356 (0.33%)	-503 (-0.47%)
3	141 439	133 625	551 (0.41%)	-893 (-0.67%)
4	178 338	153 765	293 (0.19%)	-1092 (-0.71%)
5	212 513	179 144	306 (0.17%)	-1592 (-0.89%)
6	246 216	206 959	207 (0.10%)	-1875 (-0.91%)
7	280 306	232 682	139 (0.06%)	-1925 (-0.83%)
8	320 125	264 526	175 (0.07%)	-2669 (-1.01%)
9	379 304	312 495	483 (0.15%)	-3852 (-1.23%)
10	620 204	487 182	2889 (0.59%)	-6979 (-1.43%)

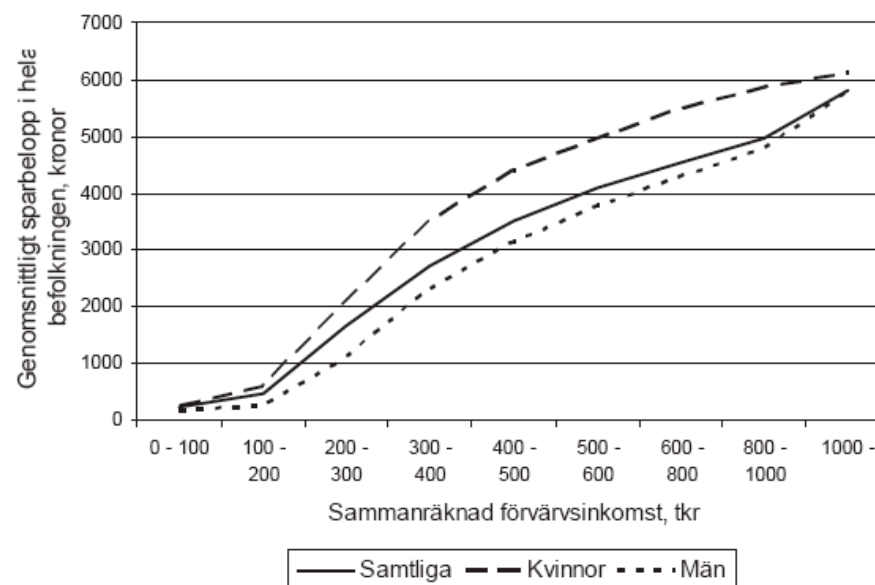
1. Genomsnittligt värde för taxerad förvärvsinkomst.
2. Siffrorna utan parentes är absoluta förändringar i kronor. Siffrorna inom parentes är procentuell förändring i genomsnittlig enskild disponibel inkomst.
3. Fastighetsskatten antas beräknas som 1 % av rimligt marknadsvärde, vilket motsvarar 4/3 av aktuellt taxeringsvärde. Siffrorna reflekterar den höjda fastighetsskatten på småhus, ej medräknat bostadsrätter och lantbruk.

Källa: Beräkningarna baseras på FASIT-modellen som utvecklats av Finansdepartementet.

Det bör även understrykas att tabell 8.2 inte inkluderar effekterna av den föreslagna skärpningen av reavinstbeskattningen på aktier, med ett

slopande av dagens uppskov med beskattningen till vinsten realiseras. Realisationsvinster på aktier är en viktig del av de totala reavinsterna vilka fördelas mycket ojämnt över skattebetalarna. Exempelvis hade skattebetalare med en förvärvsinkomst mellan 280 000 och 300 000 kronor 2007 genomsnittliga realisationsvinster på cirka 17 400 kronor. Skattebetalare med förvärvsinkomster mellan 500 000 och 1 000 000 kronor hade realisationsvinster på cirka 71 500 kronor, medan de med förvärvsinkomster över 1 000 000 hade genomsnittliga realisationsvinster på 512 600 kronor (Skattestatistisk årsbok 2009, sid. 124). Dessa siffror antyder att en åtstramning av reavinstbeskattningen kommer att vara mycket progressiv i sin fördelningseffekt, och därmed uppväga fördelningseffekten av att värnskatten avskaffas.

Figur 8.1. Fördelning av privat pensionssparande, 2008¹

1. Fördelning över hela befolkningen.
- Källa: Bergström et al. (2010, figur 3.3)

Vidare visar den sista kolumnen i tabell 8.2 att den föreslagna höjningen av fastighetsskatten till 1 procent av aktuellt marknadsvärde tenderar att medföra en större procentuell sänkning av disponibel inkomst, ju högre förvärvsinkomst skattebetalaren har. Ett undantag från denna regel är den första decilen som inkluderar många pensionärer med låg förvärvsinkomst i förhållande till värdet på deras egendom. För den lägsta decilen ser vi emellertid att den genomsnittliga absolut ökningen av den årliga fastighetsskatten blir förhållandevis liten, 655 kronor. För den genomsnittlige skattebetalaren i den första decilen, uppvägs denna höjning av fastighetsskatten av en sänkning av skatten på kapitalinkomster på cirka 500 kronor. Jämförelsevis ser vi i tabell 8.2 att för skattebetalarna i de övre inkomstdecilerna blir effekterna av fastighetsskattehöjningen avsevärt större än effekterna av kapitalinkomstskattesänkningen.

Förutom höjningen av fastighetsskatten, innebär den föreslagna skattereformen också att stämpelskatten samt reavinstbeskattningen vid försäljning av eget boende avskaffas, varför siffrorna i den sista kolumnen i tabell 8.2 överdriver skattehöjningen för villaägare. Generellt anger ovanstående siffror att nettoeffekten på inkomstfördelningen till följd av avskaffandet av värnsskatten och förändringarna i de olika kapitalskatterna kommer att vara ganska liten, eftersom många av effekterna tenderar att ta ut varandra och eftersom den totala skatteomfördelningen är begränsad.

Denna slutsats kommer sannolikt inte att ändras när vi beaktar fördelningseffekterna av den föreslagna reformen på bolagsbeskattningen. Man skulle kunna tro att avdraget för uppskattad ersättning för eget kapital (ACE) och den (lilla) sänkningen av bolagsskatten till 25 procent endast skulle gynna aktieägare. I en liten öppen ekonomi som Sverige, tenderar emellertid en skatt på normalavkastning från inhemska företagsinvesteringar att på lång sikt helt flyttas över på arbetarna genom minskade investeringar som urholkar reallönerna genom att minska arbetskraftens produktivitet (detta förklaras i kapitel 4 och 7). Genom att eliminera skatten på normalavkastning av bolagsinvesteringar på företagsnivå, eliminerar avdraget för uppmätt kapital denna produktivitetssänkande effekt och skapar utrymme för

högre reallöner. På lång sikt skulle fördelningen av fördelarna med avdraget för uppskattad ersättning för eget kapital därför mer eller mindre överensstämma med nuvarande fördelning av arbetsinkomst.

Den måttliga sänkningen av bolagsskatten kommer att fungera som en kombinerad sänkning av skatten på normalavkastning och skatten på vinster som är "högre än normala" som härrör från inhemsk investering. Den första delen av skattesänkningen fungerar på samma sätt som avdraget för uppskattad ersättning för eget kapital och kommer därför att gynna löntagarna på lång sikt. Sänkningen av skatten på vinster över de normala kommer att gynna företagsägare i större utsträckning, men även denna del av skattesänkningen kommer att medföra en viss ökning av inhemska investeringar så att en del av de långsiktiga fördelarna även tillfaller inhemska arbetare. Under alla omständigheter är effekterna små, på grund av att förändringen av bolagsskatten är liten.

På kort sikt kommer avdraget för uppskattad ersättning för eget kapital och sänkningen av bolagsskatten att medföra aktievinster som kommer att omfördela inkomsterna till förmån för inhemska aktieägare. Den föreslagna reformen av reavinstbeskattningen kommer emellertid medföra att dessa vinster beskattas omedelbart då de ackumuleras, till skillnad mot nuvarande reavinstbeskattning som möjliggör ett uppskjutande av skatten tills dess att vinsten realiseras.

Vid utvärdering av fördelningseffekterna av förslagen, är det även viktigt att hålla i åtanke att övergången till större enhetlighet och neutralitet i beskattningen kommer att bredda skatteunderlaget vilket möjliggör ytterligare inkomster för staten, utan någon förändring av skattesatsen. Om beslutsfattarna anser att det finns ett behov att kompensera för vissa av de fördelningseffekter som skatteändringen skulle medföra, kan dessa extra intäkter riktas till vissa behövande grupper genom målinriktade överföringar eller skattesänkningar. Mer generellt kan sägas att ett skattesystem med ett brett beskattningsunderlag som kan ta in avsevärda intäkter med en låg förlust i termer av ekonomisk effektivitet, är det bästa sättet att skydda de arrangemang i välfärdsstaten som säkerställer en rättvis inkomstfördelning.

Sven Winnell 6 juni 2010: Om skattesystem

Ämnet är stort men utrymmet här medger inte någon lång redovisning. Det ska bli så kort som möjligt. Utgångspunkten är läget före valet 2010 då de politiska partierna laddar upp med förslag som de tror ska vinna röster.

Det borgerliga blocket vann valet 2006 med löften om skattesänkningar för låg- och medelinkomsttagare och åtgärder som skulle ge jobb åt arbetslösa och minska "utanförskapet". Det blev stora skattesänkningar för dem med höga inkomster och nedskärningar som mest drabbar dem med låga inkomster. Arbetslösheten är stor. De borgerliga har ställt i utsikt att de ska försätta på samma sätt om de vinner valet.

Det rödgröna blocket har levererat några gemensamma förslag och de tre partierna lämnar var för sig också egna förslag. Vad de utlovar framgår av valtal och valmanifest.

Opinionsmätningar har visat på övervikt för de rödgröna, men i början på juni är det jämnt. Det kan svänga många gånger före valet, hur det utfaller är osäkert.

En central fråga, som alltid, är skatterna. Vem ska betala dem och vad ska de användas till. De som ska betala är individer, hushåll och företag och skatterna ska gå till saker som är till nytta för de kategorierna. Skatterna tas ut på skattebaser: skatter på arbetsinkomster, inkomster av företag, vinster och kapital, skatt på varor mm.

En högerfilosofi är att de som har höga arbetsinkomster inte arbetar om de inte får lägre skatter och att de med låga inkomster inte arbetar om de får lägre skatter.

De rödgröna håller inte med om det, och tycker att de med höga inkomster fått för stora skattesänkningar och de med låga inkomster fått för små skattesänkningar.

Den borgerliga alliansen hatar bidrag och har satt ett annat namn på jobbskatteavdragen, nämligen avdrag, som är detsamma som bidrag. Jobbskatteavdragsbidragen är vid höga inkomster mycket stora.

Folkpartiet framför krav om att den s k värnskatten ska tas bort, annars vill ingen utbilda sig, och utbildat folk är nödvändigt i den globala konkurrensen. Kravet är nonsens. De som inte vill utbilda sig på grund av värnskatten har fel inställning till utbildning och om de avstår utbildning är det bara bra. Samhället bör undvika att släppa fram giriga personer till välbetalda platser där de bara tänker på att skaffa sig själva förmåner.

De som nu ihärdigt propagerar för lägre skatter för höginkomster borde istället intressera sig för dem med låga och de lägsta inkomsterna och kräva förbättringar för dem. Skattesänkningarna bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Levnadskostnaderna för en ensam förvärvsarbetande icke-pensionär är 2010 134 000 kr per år. Den som tjänar 15 000 kr per månad har efter skatt så att det går ungefär jämnt upp, dvs inget överskott i budgeten. Ensam som tjänar 60 000 kr per månad har sedan dessa levnadskostnader betalats ett överskott i hushållsbudgeten på 296 000 kr, som kan användas till bilar, resor, dyrare bostad, lyxartiklar mm.

Ensam som tjänar 11 000 kr per månad skulle kunna betala levnadskostnaderna, men måste betala skatt så att det blir ett underskott i hushållsbudgeten på cirka 25 000 kr, och borde begära socialbidrag till skatten, vilket naturligtvis inte går för sig. Han eller hon tjänar alltså till sin försörjning men måste sänka sin levnadsstandard cirka 20 % på grund av skatten.

Folkpartiets krav om att avskaffa värnskatten visar på synnerligen olämplig oförmåga. Ingen i riksdagen har de senaste 40 åren visat intresse för att på lämpligt sätt avväga skatterna efter levnadskostnaderna.

Levnadskostnader och inkomstskatter för ensamma och makar/sambor.

Skattereformen 1970 föregicks av många skatteutredningar. I en utredning stod att det inte gick att hitta ett belopp för levnadskostnader som kunde ligga till grund för skattefördelningar. Det var mycket dumt skrivet. Redan då fanns socialbidragsbelopp att utgå från. Nu är dessa belopp tydligare och grundar sig på konsumentverkets budgetar. Bostadskostnader är inte med i de beloppen utan bedöms från fall till fall. Emellertid finns statistik om svenska folkets bostadsstandard och statistik om bostadskostnader. En lägsta rimlig levnadskostnad kan beräknas från konsumentverkets budgetar och från statistik om hyror i hyreslägenheter i riket eftersom sådana lägenheter är de enda som är aktuella vid de lägsta inkomsterna. Det är tillräckligt många hyresboende för att det ska duga som grund. Statistiken för andra boendeformer ger skäl för att det är lämpligt. När det gäller bostadsstandard ger statistik och utrymmesnormer från Boverket skäl räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar/sambor.

Enligt detta blir de lägsta rimliga levnadskostnaderna 2010 för förvärvsarbetande icke-pensionärer: ensam 134 000 kr och för makar/sambor 201 000. Makarnas belopp blir 150% av beloppet för ensam, och så har det varit sedan 1970. För pensionärer blir det något annorlunda.

Ett problem när man ska avväga inkomstskatterna vid de lägsta inkomsterna är att det per person är dyrare levnadskostnader för en ensam än för makar/sambor. Sambeskattningen togs bort i skattereformen 1970 och man kan inte få en lämplig skattefördelning genom att höja grundavdraget, eftersom det bör vara lika per person. Om man sätter grundavdraget så att ensamma får lämplig skatt får makar för låg skatt och sätter man grundavdraget så att makar får lämplig skatt får ensamma för hög skatt. Det är därför lämpligt att lösa det problemet med bostadsbidrag som kan formas så att man får en bättre fördelning

vid låga inkomster.

Som komplement till inkomstskattesystemet finns nu barnbidrag, flerbarnstillägg och bostadsbidrag för barnfamiljer som avses korrigera skattesystemets skevheter. För barnlösa ungdomar finns också bostadsbidrag och för barnlösa äldre låginkomster har funnits bostadsbidrag, som dock tagits bort. Det är skäl att återinföra bostadsbidrag för barnlösa äldre icke-pensionärer.

Det är möjligt beräkna levnadskostnader för barnfamiljer, men det är mer komplicerat och man måste då också ta med barntillsynskostnader. Det är regeringens och riksdagens uppgift att följa barnkostnaderna och vartefter justera belopp för barnbidrag o d. Beräkningar för detta är inte med i det följande. Tillsynskostnaderna är relativt stora för småbarn, men kostnaderna för mat och kläder mm är då relativt låga. För mellanbarn är tillsynskostnaderna lägre och för de största barnen inga alls, men ju äldre barnen blir desto högre blir kostnaderna för mat och kläder etc. För några år sedan blev genomsnittskostnaden inklusive bostadskostnader omkring 30 000 kr per barn och år, Nu är de förmodligen större, men det finns inte tid att beräkna detta närmare. Partierna borde redovisa sådant men tycks sakna både förmåga och intresse för det.

I detta sammanhang är det lämpligt påpeka TV-avgiftens inverkan. Den är orättvis och missgynnar ensamma. Den bör avskaffas för hushållen och ersättas med en kollektivavgift för hushållen som betalas av riksdagen och som kan bindas till folkmängdens utveckling om riksdagen inte förmår fortsätta att avgöra hur mycket som ska läggas på TV. Avgiften är nu drygt 2000 kr per år och är en stor belastning vid låga inkomster. TV har en löjlig patrull som åker omkring och sjunger för sådana som betalar avgiften samtidigt som man påstår att SVT är fri television. Avskaffa snarast TV-avgiften som är att se som en skatt. De miljarder som behövs för det kan tas från de stora skattesänkningarna som nu förekommer eller på annat sätt.

Fastighetsskatter och förmögenhetsskatter.

Kd-ledaren Göran Hägglund gjorde en stor insats för att förbättra fastighetsbeskattningen. En stor del av befolkningen äger småhus och för dem har fastighetsskatten många år varit en pina. Skatten har byggt på fastighetstaxeringarna, som bygger på uppmätta marknadspriser för fastigheter i omvärlden. Skatterna har byggt på fiktiva inkomster på husen, inkomster som i verkligheten inte funnits. Husägarna har inte haft inkomster av husen som kunnat användas till fastighetsskatten.

Det gamla systemet har fått en bättre efterföljare. För reavinstskatten finns förmånliga regler om uppskov som kostar mycket pengar för staten, regler som kanske är alltför förmånliga.

De rödgröna tycks vilja återinföra delar av det gamla systemet, något som kan kosta dem förlusten i valet. De menar, att för taxeringsvärden över 6 miljoner ska utgå en extra skatt, något som redan väckt protester. Östros har ställt i utsikt att gränsen ska höjas 2012, men om denna nya skatt ska införas, vilket är olämpligt, vore det bra för de rödgröna om gränsen blev högre från början. Denna eventuella skatt måste innehålla regler om maximibelopp för skatten på alla småhus, även fritidshus, och innehålla regler för bostadsbidrag som skyddar dem som bör få bostadsbidrag, både pensionärer och andra.

De rödgröna tycks också vilja återinföra förmögenhetsskatt, vilket är olämpligt. Om de håller fast vid det bör skatten innehålla regler om maximibelopp och innehålla regler för bostadsbidrag som skyddar dem som bör få bostadsbidrag.

Om de rödgröna håller fast vid den nya förmögenhetsskatten bör de noga redovisa inverkan på bostadsbidrag och fastighetsinnehav. Om det inte kommer acceptabla besked före valet kan man räkna med att de förlorar valet.

Den nya förmögenhetsskatten strider mot många års uppfattningar om att förmögenhetsskatten är skadlig för Sverige.

Pensionärer med låga inkomster.

Det nya systemet med garantipensioner ger det omöjligt att kontrollera om pensionerna som utbetalas är riktiga. Reglerna för bostadstilläggen är orimliga och bör ändras på flera punkter. Det gäller bland annat reglerna för hur kapitalförekomst ska påverka.

Det är den rödgröna opinionens skyldighet att tränga in i detta och ställa krav. Den största pensionärsorganisationen, PRO, Pensionärernas Riksorganisation, borde engagera sig för förbättringar, men gör det inte. Åtminstone två funktionärer i organisationen har fått medalj från regeringen (s), vad man kan förstå för dess medhjälp vid försämringar för pensionärerna.

I det följande finns i korthet litet mer detaljer om detta, men i tidigare dokument finns längre redogörelser, som kan nås med klickning.

Momsen.

Sänkningen av momsen på mat från 25 till 12% var ett misstag. En höjning till 25 % skulle ge staten kanske 18 miljarder kr, som skulle kunna användas på följande sätt: kanske cirka

Avskaffa TV-avgiften	7 miljarder kr
Avstå från att införa förmögenhetsskatt	4
Avstå från att öka fastighetsskatten (Justering av uppskov med reavinstskatter kan ge extra inkomster till staten.)	4
Införa bostadsbidrag för barnlösa icke-pensionärer, förbättra bostadstillägg och garantipension för pensionärer och förbättra kapitalhanteringen vid bostadsbidrag och bostadstillägg	3
Summa	18 miljarder kr

Sven Winnells hemsida lades in på Internet våren 1998 och har nu adressen <http://winnell.com>

Innehållet på hemsidan finns beskrivet i [Sven Winnell 080203+kompletteringar: Samhällsplaneringens problem. Hur ska man kunna förbättra världen? Ett forskningsarbete. Utredningar och deras innehåll. \(http://winnell.com/omr40zf.pdf\)](#)
Innehåller innehållsförteckningar till de senaste årens utredningar.

De senaste årens skattepolitik finns huvudsakligen i utredningar med beteckningarna omr36-39h.pdf - omr36-39z.pdf samt omr36-39za-zd.pdf

De senaste utredningarna:

[Sven Winnell 30 januari 2010: Planering, klimat och välfärdsfördelning. \(http://winnell.com/omr36-39za.pdf\)](#)

[Sven Winnell 31 januari 2010: Statistikområden i Statistisk årsbok för Sverige 2010 och något om planering, hushållsekonomi och skatter o d. \(http://winnell.com/omr36-39zb.pdf\)](#)

[Sven Winnell 8 mars 2010 : Politik i början på 2010. Skolverkets förslag. Demonstration av klassifikationssystem för verksamheter. En fortsättning på 36-39za. \(http://winnell.com/omr36-39zc.pdf\)](#)

[Sven Winnell 10 april 2010 :En fortsättning på 36-39zc. Politik mm. Grundskolan. Universitet och Högskolor. \(http://winnell.com/omr36-39zd.pdf\)](#)

Innehållet i det följande har följande rubriker och är hämtat från

[Sven Winnell 090315+090319+ 6 juni 2010: Globaliseringsrådets skatteutredningar och andra utredningar om levnadskostnader, skatter, bidrag och välfärdsfördelning. \(http://winnell.com/omr36-39z.pdf\)](#)

Denna har försetts med tillägg 6 juni 2010

- * Något om skatte- och bidragshistoria.
- * Mot en ny skattereform- globaliseringen och den svenska välfärden. Kjell-Olof Feldt Underlagsrapport nr 27 till Globaliseringsrådet Delar av utredningen.
- * Något om skatte- och bidragshistoria. Litet längre än den i början.
- * Struktumvandlingar, arbetslöshet och ny politik.
- * Inkomststatistik från SCB
- * Konsumentverkets hushållsbudgetar: för 2010 +bostadskostnader mm. (Ny redovisning)
- * 2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn. Skatter och överskott i hushållsbudgetar.
- * 2010. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn. Skatter och överskott i hushållsbudgetar.
- * Inkomstskatterna för ensam förvärvsarbetande icke-pensionär med jobbskatteavdrag inkomståret 2010.
- * Hushållsekonomi och skatter 2006 och 2010.
- * Skatteförslag. Principförslag för inkomståret 2010. Med något om pensionärer.
- * I samband med småhus finns två sätt att bo.
- * TV-avgiften.
- * Bostadsbidrag för barnlösa hushåll med låga inkomster. Förslag. Gäller alla åldrar. Ej pensionärer.
- * Förmögenhetsskatt och fastighetsskatt bör ej återinföras.

Tillägg 6 juni 2010 i omr36-39z.pdf

Skattesystemet måste uppmuntra till utbildning. Artikel i DN 5 juni 2010 av Jan Björklund partiledare Folkpartiet och Anna Ekström ordförande Sveriges akademikers centralorganisation, Saco”

Kommentar: se “Sven Winnell 6 juni 2010: Om skattesystem. “

De rödgrönas skatteväg hotar samhällsekonomin. Artikel i DN 27 maj 2010 av Sven-Olof Lodin professor i finansrätt.

Kommentar: Artikeln argumenterar för lägre marginalsatser på höga inkomster, det är olämpligt så länge de lägsta inkomsterna som nu har för höga skatter. Rödgröna förslag om fastighetsskatter och förmögenhetsskatter granskas och förkastas, vilket är bra.

Effektivare skattesystem ger staten 30 miljarder. Artikel i DN 31 maj 2010 av Peter Birch Sørensen. Professor i nationalekonomi vid Köpenhamns universitet.

Författaren skriver: ”Århundradets skattereform” – visar hur avvikelser skapat ett antal snedvridningar som medfört stora förluster i ekonomisk effektivitet. Jag föreslår därför en ny reform, där momsen bör vara densamma på alla varor och tjänster. Värnskatte bör avskaffas och den kommunala fastighetsavgiften, stämpelskatter och kapitalvinstskatten på eget boende ersättas med en ny fastighetsskatt på 1 procent. Även kapitalinkomst- och bolagsskatten bör sänkas till 25 procent. Detta påverkar människors beteenden och därmed indirekt statens inkomster, skriver Peter Birch Sørensen.

Kommentar: Att avskaffa värnskatte är olämpligt. Sänkningen av momsen på mat var ett misstag, kanske kan moms systemet förbättras. Förslagen om fastighetsskatter, kapitalskatter o d är på det hela taget olämpliga. Författaren har inte behandlat välfärdsfördelningen och frågan om skattefördelning med hänsyn till levnadskostnader och därför är hela utredningen inte acceptabel.

Swedish Tax Policy: Recent Trends and Future Challenges. Peter Birch Sørensen. Report to the Expert Group on Public Economics 2010:4 Ministry of Finance.

Förord och sammanfattning av utredningen.

Sven Winnell 6 juni 2010: Om skattesystem.

Utom delar som redan finns i <http://winnell.com/omr36-39z.pdf>

Konsumentverkets hushålls- budgetar: för 2010 +bostadskostnader mm.

I Konsumentverkets broschyr "Koll på pengarna 2010" finns beräkningar för år 2010. Konsumentverket anger:

Individuella kostnader:

1. Livsmedel: Matkorgen som vi räknat på baseras på Konsumentverkets näringsberikade matsedel där en blandning av hemlagad och färdiglagad mat ingår. En liten mängd lättöl, läsk, godis och snacks ingår. För vuxna har vi räknat efter en livsstil med stillasittande arbete och begränsad fysisk aktivitet på fritiden. Ensamboende lägger till 100 kronor per månad för ökade kostnader på grund av mindre förpackningar och mer svinn.

Alla mål äts hemma eller matlåda (Utom tilläggen 100 kr):

Kvinna 18-30 år 1590 kr per mån. 31-60 år 1540 kr. 61-74 år 1440 kr. 75- år 1400 kr.

Säg kvinna 18-60 år 1560 kr per mån. 61- år 1420 kr/mån.

Man 18-30 år 2050 kr. 31-60 år 1950 kr. 61- 74 år 1770 kr. 75- år 1560 kr

Säg man 18-60 år 1980 kr per mån. 61- år 1660 kr/mån

(Om lunch äts ute 5 dagar i veckan blir livsmedelskostnaderna hemma cirka 340 kr/mån lägre för kvinnor och 420 kr lägre för män i åldrarna 18-60 år.)

2. Kläder, skor: Den här posten är beräknad utifrån ett basbehov av vanliga kläder och skor som används till vardags, på fritiden och för något festligare tillfälle. Här ingår även tillbehör som väska, klocka och paraply. **Vuxen kv: 530 kr/mån. Man 530**

3. Fritid, lek (inklusive mobil): Här ingår kostnader för vanliga fritidsaktiviteter, leksaker, skidor, cykel, cd-skivor, böcker, och föreningsavgift. Kostnad för semester ingår inte.

Vuxen person 540 kr/mån.

4. Hygien (personlig): Här ingår artiklar för personlig hygien som tvål, tandkräm, blöjor, mensskydd, hårklippning etc.

Kvinna 18-49 år 370 kr per mån. 50- år 350kr. Säg 18-60 år 370 kr.

Man 18- år 310 kr.

Summa individuella kostnader exkl livsmedel: kv 18-60 år 1440 kr per mån, 61-år 1420 kr, man 18- år 1380 kr.

Gemensamma kostnader:

5. Förbrukningsvaror: Här ingår dagligvaror som främst används för vård och skötsel av hemmet som tvätt- och rengöringsmedel, toalett- och hushållspapper med mera.

1 person 100 kr per mån. 2 pers 130 kr.

6. Hemutrustning (inklusive dator): I den här posten ingår produkter som behövs för olika sorters ändamål i hemmet som möbler, husgeråd, tv, dator med mera. Frys, disk-, tvättmaskin ingår inte. **1 pers 520 kr per mån, 2 pers 620 kr.**

7. Media, fast telefoni, Internet m m: Här har vi räknat med kostnader för fast telefon, samtalskostnader inom Sverige, Internet, vanliga kort, brev, porto samt helårsprenumeration av en dagstidning. **1 pers 840 kr per mån, 2 pers 870 kr.**

8. Hemförsäkring. En hemförsäkring kostar olika beroende på vilken ort man bor på.

Storstad: över 200 000 invånare.

Mellanstor stad: 50 000 - 200 000 invånare.

Mindre tätort: under 50 000 invånare.

Uppgifterna kommer från Konsumenternas försäkringsbyrå.

I person storstad 140 kr per mån. 2 pers 150 kr. (Mellanstad 90/100. Mindre tätort -70/70.)

Summa gemensamma kostnader storstad (exkl el): 1 pers 1600 kr per mån. 2 pers 1770 kr.

9. El. Den här posten är en uppskattad genomsnittlig förbrukning i kilowatt i hyreslägenhet: 1 person 180 kWh per månad, 2 personer 240 kWh. El i Stockholm fast avgift ca 60 kr per mån. kWh-pris ca 1,50 kr. (Fortum) Gör: **1 person 330 kr per mån. 2 pers 420 kr.**

Övrigt:

Kollektivresor och fackavgifter (inkl a-kassa): För en 20-åring anger Konsumentverket: Kollektiva lokalresor 680 kr per månad och fackavgifter (inkl a-kassa) 520 kr per månad. **Summa 1200x12= 14400 per år.**

I Stockholm kostar busskort 690 kr per mån (pensionär 420 kr).

För åldrar 18-60 år är kostnaderna enligt punkterna 1-9 i följande uppställning.

Punkten 10 är en post läkarvård och tandvård, som socialstyrelsen hade i en tidigare socialbidragsnorm, ca 70 kr per månad, men som inte finns med i Konsumentverkets budget.

För livsmedel räknas här med att alla mål äts hemma (matlåda till arbetet), för ensamboende ska läggas till 100 kr per månad.

Hemförsäkring i storstad. Kostnader för alkohol, tobak, tips och spel ingår inte i någon av posterna.

Bostadskostnader:

Genomsnittlig hyra för hyreslägenheter i riket 2009 enligt SCBs Statistiska medelanden BO 39 SM 0901 var

2 rok 4542 kr per mån = 54504 kr per år.

3 rok 5532 kr per mån = 66384 kr per år.

I genomsnitt höjdes hyrorna med 3,3 procent mellan 2008 och 2009, enligt nämnda Statistiska meddelande. Antag höjning 2009-2010 3,3%

Det gör hyror2010:

2 rok 56303 kr per år. Säg 4700 kr per mån = 56400 kr per år.

3 rok 68575 kr per år. Säg 5700 kr per mån = 68400 kr per år.

Utrymmesstandard :

Enligt Diagram 10.2, sid 225 i SCBs Bostads- och byggnadsstatistisk årsbok 2008, hade i hyreslägenheter 2002:

Hushåll med en person - 64 år i genomsnitt ca 1,8 rok (1,77), 65 - år cirka 2,0 rok (2,08).

Hushåll med makar, 2 personer - 64 år cirka 2,8 rok (2,72), 65 - år cirka 3,0 rok (2,98).

(Siffrorna inom parentes från tabell 10.7 på sid 230 i årsboken).

I bostadsrättslägenheter, tab 10.7 ungefär som i hyrslägenheter: Ensam - 64 år 1,95 rok, 65 - år 2,46. Makar - 64 år 2,92 rok, 65- år 3,14 rok.

I småhus är rumsantalen cika 2 rum större än i hyrslägenheter: Ensam - 64 år 4,17 rok, 65 - år 4,19. Makar - 64 år 4,72, 65 - år 4,64 rok.

Mot bakgrunden av dessa siffror är det rimligt att räkna med 2rok för ensam och 3rok för makar. (Utan barn).

Boverkets principer för bostadsytor innebär att 2 rok för ensam och 3 rok för makar ger likvärdig bostandard.

2010:

1 person 2 rok 4700 kr per mån = 56400 kr per år.

2 personer 3 rok 5700 kr per mån = 68400 kr per år.

Konsumentverket anger för 2010 bostadskostnad 4800 kr per månad (inkl el) för ensam 20 år som bor i egen lägenhet 2rok. Utan el 330 kr blir det 4470 kr per mån.

Pensionärer 2010.

I förhållande till förvärvsarbetsande ickepensionärer:

Livsmedel: man 1660 kr per mån = 320 kr lägre per månad, kvinna 1420 = 140 kr lägre, genomsnitt m+kv 230 kr lägre per mån = 2760 kr per år.

Busskort: 270 kr lägre per mån = 3240 kr per år.

Fackavgift: 520 kr lägre per månad = 6240 kr per år.

Läkare och läkemedel : 900+1800 = 2700 kr högre per år.

Summa: Ensam 9540 kr lägre. Makar 19080 lägre .

Hemtjänst: (lågt räknat) ensam 1200 kr per år, makar 1800 per år. per

Summa cirka ensam 8000 kr, makar tillsammans cirka 17000 kr lägre.

Säg totalsumma: Ensam : 134000-8000 = 126 000

Makar tillsammans: 201000-17000 = 184 000

(Makar 146 % av ensam)

En jämförelse 2009-2010.

Årskostnader för förvärvsarbetsande ickepensionärer.

	Ensam		makar	
	2009	2010	2009	2010
Bostadshyra	53400	56400	65040	68400
Övrigt	63120	63360	103560	104280
	+14040	+14400	+28080	+28800
Summa	130560	134160	196680	201480
Avrundat	130000	134000	195000	201000
Makar % av ensam			150 %	150 %

Pensionärer	122000	126000	178000	184000
Makar % av ensam			146 %	146 %

Månadskostnader år 2010, förvärvs- arbetande icke-pensionärer:

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
1. Livsmedel. Alla mål äts hemma eller matlåda	1980+100	1560+100	1980+1560
2. Kläder och skor	530	530	530+530
3. Lek och fritid (inkl mobil)	540	540	540+540
4. Hygien (personlig)	310	370	310+370
5. Förbrukningsvaror	100	100	130
6. Hemutrustning (inklusive dator)	520	520	620
7. Media, fast telefon, Internet mm	840	840	870
8. Hemförsäkring	140	140	150
9. Hushålls-el	330	330	420
10. Läkarvård, tandvård	70	70	70+70
Summa per månad 2009	5460	5100	8690
Genomsnitt för ensam man +kv/mån	5280		

Årskostnader år 2010, förvärvs- arbetande icke-pensionärer:

Individuella respektive gemensamma kostnader:	Ensam man	Ensam kv.	Makar
Summa per månad 2010	5460	5100	8690
enligt månadsedovisningen.			
Genomsnitt för ensam man +kv/mån	5280		
2010 per år:	63360		104280
Bostadshyra per år säg :			
Ensam 2rok, 12x 4700	56400		
Makar 3rok, 12x 5700			68400
Summa per år 2010, bostad + övrigt	119760		172680
Förvärvsarbetande:arbets- resor+ fackavgifter säg	14400		28800
Summa per år 2010: bostad + övrigt	134160		201480
Här är inget räknat för höga semesterkostnader eller andra resor än lokalresor.			
Säg för enkelhets skull, avrundat	134 000		201 000

Makar 150 % av ensam.

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	1364	16368	4637 55644 -64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	
7001	1628	19536	5373 64476 -55524	-51048	84 000
8001	1892	22704	6109 73308 -46692	-33384	96 000
9001	2161	25932	6840 82080 -37920	-15840	108 000
10001	2491	29892	7510 90120 -29880	240 kris-	120 000
11001	2849	34188	8152 97824 -22176	15648 gräns	132 000
12001	3212	38544	8789 104468 -14532	20936	144 000
13001	3575	42900	9426 113112 - 6888	46224	156 000
14001	3938	47256	10063 120756 756 kris-	61512	168 000
15001	4301	51612	10700 128400 8400 gräns	76800	180 000
16001	4664	55968	11337 136044 16044	92088	192 000
17001	5027	60324	11974 143688 23688	107376	204 000
18001	5390	64680	12611 151332 31332	122554	216 000
19001	5753	69036	13248 158976 38976	137952	228 000
20001	6151	73812	13850 166200 46200	152400	240 000
21001	6514	78168	14487 173844 53844	167688	252 000
22001	6877	82524	15124 181488 61488	182976	264 000
23001	7240	86880	15761 189132 69132	198264	276 000
24001	7603	91236	16398 196776 76776	213552	288 000
25001	7966	95592	17035 204420 84420	228840	300 000
26001	8324	99888	17677 212124 92124	244248	312 000
27001	8799	105588	18202 218424 98424	256848	324 000
29001	9859	118308	19142 229704 109704	279408	348 000
30001	10389	124668	19612 253344 115344	290688	360 000
35001	13039	156468	21962 263544 143544	347088	420 000
40001	15731	188772	24270 291240 171240	402480	480 000
45001	18631	223572	26370 316440 196440	452880	540 000
50001	21531	258372	28470 341640 221640	503280	600 000
55001	24431	293172	30570 366840 246840	553680	660 000
60001	27331	327972	32670 392040 272040	604080	720 000

2008. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4300 kr per mån = 51 600 kr per år för ensam och 5200 kr per mån för makar/sambor= 62 400kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 124 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 186 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	836	10032	5165 61980 -62020	-62040 (61980x2-186000)	
7001	1074	12888	5927 71124 -52876	- 43752	84 000
8001	1338	16056	6663 79956 -44044	-26088	96 000
9001	1602	19224	7399 88788 -35212	-8424	108 000
10001	1910	22920	8091 97092 -26908	8184 kris-	120 000
11001	2230	26760	8771 105252 -18748	24504 gräns	132 000
12001	2551	30612	9450 113400 -10600	40800	144 000
13001	2872	34464	10129 121548 - 2452	57096	156 000
14001	3193	38316	10808 129696 5696 kris-	73392	168 000
15001	3513	42156	11488 137836 13856 gräns	83672	180 000
16001	3834	46008	12167 146004 22004	106008	192 000
17001	4155	49860	12846 154152 30152	122304	204 000
18001	4475	53700	13526 162312 38312	138624	216 000
19001	4796	57552	14205 170460 46460	154920	228 000
20001	5149	61788	14852 178224 54224	170448	240 000
21001	5470	65640	15531 186372 62372	186744	252 000
22001	5790	69480	16211 194532 70532	203064	264 000
23001	6111	73332	16890 202680 78680	219360	276 000
24001	6435	77220	17569 210892 86828	235784	288 000
25001	6766	81192	18235 218882 94820	251764	300 000
26001	7097	85164	18904 226848 102848	267696	312 000
27001	7428	89136	19573 234876 110876	283752	324 000
29001	8247	98964	20754 249048 125048	312096	348 000
30001	8777	105324	21224 254688 130688	323376	360 000
35001	11427	156468	23574 282888 158888	379776	420 000
40001	14077	168924	25924 311088 187088	436176	480 000
45001	16874	202488	28127 337524 213524	489048	540 000
50001	19774	237288	30227 362724 238724	539448	600 000
55001	22674	272088	32327 387924 263924	589848	660 000
60001	25574	306888	34427 413124 289124	640248	720 000

Ensam
förbättring
på översk.
2006 - 2008

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	1364	16368	4637 55644 -64356	Överskott/år	
7001	1628	19536	5373 64476 -55524	-68712 (55644x 2 - 180000)	
8001	1892	22704	6109 73308 -46692	-51048	84 000
9001	2161	25932	6840 82080 -37920	-33384	96 000
10001	2491	29892	7510 90120 -29880	-15840	108 000
11001	2849	34188	8152 97824 -22176	240 kris-	120 000
12001	3212	38544	8789 104468 -14532	15648 gräns	132 000
13001	3575	42900	9426 113112 - 6888	20936	144 000
14001	3938	47256	10063 120756 756 kris-	46224	156 000
15001	4301	51612	10700 128400 8400 gräns	61512	168 000
16001	4664	55968	11337 136044 16044	76800	180 000
17001	5027	60324	11974 143688 23688	92088	192 000
18001	5390	64680	12611 151332 31332	107376	204 000
19001	5753	69036	13248 158976 38976	122554	216 000
20001	6151	73812	13850 166200 46200	137952	228 000
21001	6514	78168	14487 173844 53844	152400	240 000
22001	6877	82524	15124 181488 61488	167688	252 000
23001	7240	86880	15761 189132 69132	182976	264 000
24001	7603	91236	16398 196776 76776	198264	276 000
25001	7966	95592	17035 204420 84420	213552	288 000
26001	8324	99888	17677 212124 92124	228840	300 000
27001	8799	105588	18202 218424 98424	244248	312 000
29001	9859	118308	19142 229704 109704	256848	324 000
30001	10389	124668	19612 253344 115344	279408	348 000
35001	13039	156468	21962 263544 143544	290688	360 000
40001	15731	188772	24270 291240 171240	347088	420 000
45001	18631	223572	26370 316440 196440	402480	480 000
50001	21531	258372	28470 341640 221640	452880	540 000
55001	24431	293172	30570 366840 246840	503280	600 000
60001	27331	327972	32670 392040 272040	553680	660 000
				604080	720 000

2009. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4450 kr per mån = 53 400 kr per år för ensam och 5420 kr per mån för makar/sambor= 65 040kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 130 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 195 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	729	8748	5272 63264 -66736	Överskott/år	
7001	977	11724	6024 72288 -57712	-68472 (63264x2-195000)	
8001	1225	14700	6776 81312 -48688	- 50424	84 000
9001	1474	17688	7527 90324 -39676	-32376	96 000
10001	1745	20940	8256 99072 -30928	-14352	108 000
11001	2055	24660	8946 107352 -22648	3144 kris-	120 000
12001	2365	28380	9636 115632 -14368	19704 gräns	132 000
13001	2676	32112	10325 123900 - 6100	36264	144 000
14001	2986	35832	11015 132180 2180 kris-	52800	156 000
15001	3297	39564	11704 140448 10448 gräns	69360	168 000
16001	3607	43284	12394 148728 18728	85896	180 000
17001	3918	47016	13083 156996 26996	102456	192 000
18001	4228	50736	13773 165276 35276	118992	204 000
19001	4539	54468	14462 173544 43544	135552	216 000
20001	4881	58572	15120 181440 51440	152088	228 000
21001	5191	62292	15810 189720 59720	167880	240 000
22001	5502	66024	16499 197988 67988	184440	252 000
23001	5812	69744	17189 206268 76268	200976	264 000
24001	6123	73476	17878 214536 84536	217536	276 000
25001	6437	77244	18564 222768 92768	234072	288 000
26001	6768	81216	19233 230796 100796	250536	300 000
27001	7100	85200	19901 238812 108812	266592	312 000
29001	7761	93132	21240 254880 124880	282624	324 000
30001	8091	97092	21910 262920 132920	314760	348 000
35001	10444	125328	24557 294684 164684	330840	360 000
40001	13094	157128	26907 322884 192884	394368	420 000
45001	15759	189108	29242 350904 220904	450768	480 000
50001	18659	223908	31342 376104 246104	586808	540 000
55001	21559	258708	33442 401304 271304	557208	600 000
60001	24459	293508	35542 426504 296504	557208	660 000
				658008	720 000

**Ensans
förbättring
på översk.
2006 - 2009**

2006. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4200 kr per mån = 50400 kr per år för ensam och 5100 kr per mån för makar/sambor=61 200kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 120 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 180 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Årsinkomst
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	per person
6001	1364	16368	4637 55644 -64356	-68712 (55644x 2 - 180000)	
7001	1628	19536	5373 64476 -55524	-51048	84 000
8001	1892	22704	6109 73308 -46692	-33384	96 000
9001	2161	25932	6840 82080 -37920	-15840	108 000
10001	2491	29892	7510 90120 -29880	240 kris-	120 000
11001	2849	34188	8152 97824 -22176	15648 gräns	132 000
12001	3212	38544	8789 104468 -14532	20936	144 000
13001	3575	42900	9426 113112 - 6888	46224	156 000
14001	3938	47256	10063 120756 756 kris-	61512	168 000
15001	4301	51612	10700 128400 8400 gräns	76800	180 000
16001	4664	55968	11337 136044 16044	92088	192 000
17001	5027	60324	11974 143688 23688	107376	204 000
18001	5390	64680	12611 151332 31332	122554	216 000
19001	5753	69036	13248 158976 38976	137952	228 000
20001	6151	73812	13850 166200 46200	152400	240 000
21001	6514	78168	14487 173844 53844	167688	252 000
22001	6877	82524	15124 181488 61488	182976	264 000
23001	7240	86880	15761 189132 69132	198264	276 000
24001	7603	91236	16398 196776 76776	213552	288 000
25001	7966	95592	17035 204420 84420	228840	300 000
26001	8324	99888	17677 212124 92124	244248	312 000
27001	8799	105588	18202 218424 98424	256848	324 000
29001	9859	118308	19142 229704 109704	279408	348 000
30001	10389	124668	19612 253344 115344	290688	360 000
35001	13039	156468	21962 263544 143544	347088	420 000
40001	15731	188772	24270 291240 171240	402480	480 000
45001	18631	223572	26370 316440 196440	452880	540 000
50001	21531	258372	28470 341640 221640	503280	600 000
55001	24431	293172	30570 366840 246840	553680	660 000
60001	27331	327972	32670 392040 272040	604080	720 000

20010. Förvärvsarbetande icke-pensionärer utan barn.

Bostadshyran antages vara 4700 kr per mån = 56 400 kr per år för ensam och 5700 kr per mån för makar/sambor= 68400 kr/år.

Överskott avser överskott i hushållsbudgeten sedan 134 000 kr betalats för det minsta rimliga i ensamhushåll och 201 000 för makar/sambor. I de angivna lägsta kostnaderna ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. (Skattetabell 33, kolumn1.)

Ensam	Mån. Prelskatt	Efter skatt	Över-	Makar lika	Överskott
lön	/mån	/år	/mån /år skott/år	inkomst	
6001	687	8244	5314 63768 -70232	-73464 (63768x2-201000)	
7001	918	11016	6083 72996 -61004	- 55008	Ensans
8001	1149	13788	6852 82224 -51776	-36552	förbättring
9001	1380	16560	7621 91452 -42548	-18096	på översk.
10001	1644	19728	8357 100284 -33716	-432 kris-	2006 - 2010
11001	1943	23316	9058 108696 -25304	16392 gräns	-3128
12001	2244	26928	9757 117084 -16916	33168	-2384
13001	2545	30540	10456 125472 - 8528	49944	-1640
14001	2846	34152	11155 133860 - 140 kris-	66720	-896
15001	3147	37764	11854 142248 8248 gräns	83496	-152
16001	3448	41376	12553 150636 16636	100272	592
17001	3749	44988	13252 159024 25024	117048	1336
18001	4050	48600	13951 167412 33412	133824	2080
19001	4351	52212	14650 175800 41800	150600	2824
20001	4682	56184	15319 183828 49828	166656	3628
21001	4983	59796	16018 192216 58216	183434	4372
22001	5284	63408	16717 200604 66604	200208	5116
23001	5585	67020	17416 208992 74992	216984	5860
24001	5886	70732	18115 217380 83380	233760	6604
25001	6201	74412	18800 225600 91600	250200	7180
26001	6532	78384	19469 233628 99628	266256	7504
27001	6863	82356	20138 241656 107656	282312	9232
29001	7524	90288	21477 257724 123724	314448	14020
30001	7854	94248	22147 265764 131764	330528	16424
35001	10134	121608	24867 298404 164404	395808	20860
40001	12784	153408	27217 326604 192604	452208	21364
45001	15434	185208	29567 354804 220804	508608	24364
50001	18323	219876	31678 380136 246136	559272	24496
55001	21223	254676	33778 405336 271336	609672	24496
60001	24123	289476	35878 430536 296536	660072	24496

Inkomstskatterna för ensam förvärvsarbetande icke-pensionär med jobbskatteavdrag är inkomståret 2010:

Inkomst kr/mån	Inkomstskatt avrundat	Ensam överskott i hushållsbudget sedan rimliga levnadskostnader 134 000 kr betalats (Inom parentes motsv. år 2006)	2010 ökning
10001	16%	- 33716 kr/år (-29880)	-3836
11001	18%	- 25304 (-22176)	-3128
12001	19%	- 16916 (-14532)	-2384
13001	20%	- 8528 (- 6888)	-1640
14001	20%	-140 (756)	- 896
Krisgräns			
15001	21%	8248 (8400)	152
17001	22%	25024 (23688)	1336
20001	23%	49828 (46200)	3628
25001	25%	91600 (84420)	7180
30001	26%	131764 (115344)	16424
40001	32%	192604 (171240)	21364
50001	37%	246136 (221640)	24496
60001	40%	296536 (272040)	24496

Inkomst 11000 kr per månad = 132000 kr per år räcker nästan till normala levnadskostnader, men skatten 18% av inkomsten gör att hushållsbudgeten går med underskott 25304 kr på året.

I de angivna rimliga kostnaderna 134 000 kr ingår ej semesterkostnader och andra resor än lokalresor. Inkomsten bör vara cirka 15000 kr för att pengarna ska räcka till det. Observera att i siffrorna ingår jobbskatteavdrag. Deltidsarbetande och arbetslösa och sjuka med ersättningar kanske 70% av lönen och inget jobbavdrag kan ligga illa till.

Medianinkomst **2008**: 252 900 kr, för män 286 900 och för kvinnor 225 000 kr per år. Per månad: män 23 908 kr och kvinnor 18 750 kr.

Hushållsekonomi och skatter 2006 och 2010.

I Sverige har alliansregeringen sänkt inkomstskatterna med 40 miljarder inkomstår 2007 plus 10 miljarder ökning för vart och ett av de följande tre åren, summa 220 miljarder kr för fyra år. Sänkningarna går till största delen till välbeställda. För att få råd med detta har staten försämrat för sämre ställda.

De rimliga hushållskostnaderna i Sverige, inklusive bostad men utom semesterkostnader och andra resor än lokalresor, för ensam förvärvsarbetande icke-pensionär utan barn är 2010 134 000 kr per år. Inkomsten måste vara cirka 15 000 kr i månaden för att pengarna ska räcka till det.

Ensam som tjänar 15 000 kr per månad betalar 2010 21% av inkomsten i inkomstskatt och har mellan 2006 och 2010 fått skatten sänkt med cirka 14 000 kr på året. Inkomster och utgifter går ungefär jämnt upp. Överskottet i hushållsbudgeten har på grund av levnadskostnaderna mellan åren sjunkit 152 kr

Ensam som tjänar 60 000 kr per månad 2010 betalar 40% i skatt och har fått skatten sänkt med cirka 39 000 kr på året. Efter att de angivna hushållskostnaderna betalats är det 2010 ett överskott i hushållsbudgeten på 296 000 kr. Överskottet var 272 000 kr år 2006 och så stort att ökningen av överskottet med 24 000 kr kan ses ej nödvändig.

Motsvarande kostnader för makar/sambor är 2010 201 000 kr= 150 % av ensams kostnader. Om makarna har lika stora inkomster behöver de bara tjäna cirka 10 000 kr var per månad för att få ihop till kostnaderna. Tjänar de 60 000 kr var per månad har de 660 000 kr överskott sedan hushållskostnaderna betalats och de har fått skattelättnader i förhållande till 2006 på 77 000 kr, skattelättnader som gjort bättre nytta på annat håll.

De svenska politiska partierna har aldrig förstått sig på problemen med fördelningen av inkomstskatterna, isynnerhet för de lägsta inkomsterna där de olika hushållskostnaderna, mest på grund av bostadskostnaderna, för ensamma och makar/sambor spelar stor roll.

För pensionärer och barnfamiljer görs en sorts anpassning genom bostadstillägg vid låga inkomster. Samma sorts anpassning borde ske för icke-pensionärer utan barn, för dem borde införas lämpliga bostadstillägg. Sådana tillägg har funnits en tid men tagits bort.

Genom jobbskatteavdragen har skattefördelningen ytterligare försämrats. Pensionärer får 2010 sänkta nettoinkomster medan ickepensionärer med höga inkomster får tiotusentals kr lättnader trots att de har hundratusentals kr i överskott.

Man bör observera, att makar/sambor (utan barn) vanligen klarar sig bra om båda har inkomster. Ensamstående är missgynnade i skattesystemet eftersom de ensamma ska betala hela levnadsstandarden. Om man sänker skatterna så att ensamma klarar sig vid låga inkomster kommer makar/sambor att bli överkompenserade. Man kan klara detta problem bara med hjälp av lämpligt utformade bostadsbidrag.

Under de senaste 40 åren har man i riksdagen inte kunnat få syn på någon vettig sammanhängande framställning om skatte- och bidragsfördelnings problem. Varken de rödgröna eller de borgerliga partierna har gjort någon redovisning om levnadskostnaderna och satt skatter och bidrag i relation till det. Skattelättnaderna: bör bedömas med hänsyn till levnadskostnaderna.

Från Försäkringskassans huvudkontor 090314.

Pensionstagare med ålderspension 1). December 2007.

Antal pensionstagare fördelade efter årsbeloppsintervall 2), kön och ålder.

Medelårsbelopp 3) per kön och ålder. Ålderspension hel

MÄN och KVINNOR. Här förkortad tabell, bara summor.

Årsbelopp i kr	Summa
- 9 999	32 529
10 000- 19 999	21 131
20 000- 29 999	11 985
30 000- 39 999	13 450
40 000- 49 999	18 851
50 000- 59 999	49 637
60 000- 69 999	67 444
70 000- 79 999	137 790
80 000- 89 999	148 427
90 000- 99 999	115 521
100 000-109 999	122 552
110 000-119 999	121 126
120 000-129 999	129 766
130 000-139 999	131 410
140 000-149 999	124 467
150 000-159 999	105 240
160 000-169 999	88 030
170 000-179 999	75 209
180 000-189 999	76 062
190 000-199 999	105 553
200 000-209 999	30 741
210 000-219 999	3 153
220 000-229 999	1 822
230 000-239 999	910
240 000-249 999	358
250 000-	614
Summa	1 733 778
Medelbelopp	120 354
ANM 24 pensionstagare fattas i denna tabell.	

Skattetabell för beräkning av skatteavdrag för år 2010

Från Skatteverket på Internet 23 april 2010

Arbetsgivare gör skatteavdrag vid varje löneutbetalning. Huvudarbetsgivaren, dvs. den som normalt betalar ut högsta inkomsten, gör skatteavdrag enligt tabell eller enligt beslut från Skatteverket. På sidoinkomster görs skatteavdrag med 30 %. Pensionsutbetalare jämställs med arbetsgivare.

I de lägsta inkomstskikten blir skatteavdraget större om allmän pensionsavgift ska betalas på inkomsten. Denna avgift betalas av personer som är födda 1938 eller senare. Skattereduktionen för arbetsinkomster (jobbskatteavdraget) påverkar också kolumnindelningen eftersom storleken på reduktionen är beroende av om du är över eller under 65 år vid inkomstårets ingång och också av hur stora inkomsterna är.

Kolumnindelning

Kolumn 1

avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som är född 1945 eller senare. Allmän pensionsavgift ska betalas och inkomsten ger rätt till jobbskatteavdrag.

Kolumn 2

avser sådana inkomster (t.ex. pensioner) till den som är född 1944 eller tidigare, som inte är underlag för allmän pensionsavgift och inte ger rätt till jobbskatteavdrag.

Kolumn 3

avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som är född 1938—1944. Allmän pensionsavgift ska betalas och inkomsten ger rätt till ett högre jobbskatteavdrag än enligt kolumn 1.

Kolumn 4

avser löner, arvoden och liknande ersättningar till den som är född 1937 eller tidigare. Allmän pensionsavgift ska därför inte betalas. Inkomsten ger samma rätt till jobbskatteavdrag som enligt kolumn 3.

Kolumn 5

avser andra pensionsgrundande ersättningar än löner m.m., t.ex. ersättning från arbetslöshetskassa och egen arbetsskadelivränta, till den som är född 1938 eller senare. Allmän pensionsavgift ska betalas på inkomsten men denna ger inte rätt till jobbskatteavdrag.

Kolumn 6

avser sådana inkomster (t.ex. pensioner) till den som är född 1945 eller senare, som inte är underlag för allmän pensionsavgift och inte ger rätt till jobbskatteavdrag.

Samma skatteavdrag kan förekomma i vissa inkomstskikt i fler än en kolumn.

Tabell 33 Skatteavdrag för månadslön 2010

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

1 - 1400 0 0 0 0 0
 1401 - 1500 108 0 108 0 108 0
 1501 - 1600 109 0 108 0 109 33
 1601 - 1700 119 0 116 0 119 66
 1701 - 1800 128 0 125 0 128 99
 1801 - 1900 138 0 133 0 138 132
 1901 - 2000 147 0 141 0 165 165
 2001 - 2100 157 0 150 0 198 198
 2101 - 2200 158 0 150 0 231 231
 2201 - 2300 167 0 158 0 264 264
 2301 - 2400 177 0 166 0 297 297
 2401 - 2500 187 0 175 0 330 330
 2501 - 2600 196 0 183 0 363 363
 2601 - 2700 206 0 191 0 396 396
 2701 - 2800 215 0 200 0 429 429
 2801 - 2900 216 0 200 0 462 462
 2901 - 3000 226 0 208 0 495 495
 3001 - 3100 235 0 216 0 528 528
 3101 - 3200 245 0 225 0 561 561
 3201 - 3300 254 0 233 0 594 594
 3301 - 3400 264 33 242 1 627 627
 3401 - 3500 265 66 244 2 660 660
 3501 - 3600 275 99 253 3 687 687
 3601 - 3700 284 132 263 4 712 712
 3701 - 3800 293 165 272 6 739 739
 3801 - 3900 302 198 282 7 767 767
 3901 - 4000 312 231 291 8 792 792
 4001 - 4100 313 264 292 9 819 819
 4101 - 4200 322 297 302 10 844 844
 4201 - 4300 331 330 312 12 871 871
 4301 - 4400 341 363 321 13 899 899
 4401 - 4500 350 396 331 14 924 924
 4501 - 4600 359 429 340 15 951 951
 4601 - 4700 364 462 341 16 976 976
 4701 - 4800 387 495 351 18 1003 1003
 4801 - 4900 410 528 360 19 1031 1031

4901 - 5000 433 561 370 20 1056 1056
 5001 - 5100 456 594 379 21 1083 1083
 5101 - 5200 479 627 389 22 1108 1108
 5201 - 5300 502 660 399 24 1135 1135
 5301 - 5400 525 693 400 25 1163 1163
 5401 - 5500 548 726 409 26 1188 1188
 5501 - 5600 572 759 419 27 1215 1215
 5601 - 5700 595 792 428 28 1240 1240
 5701 - 5800 618 825 438 30 1267 1267
 5801 - 5900 641 858 447 31 1295 1295
 5901 - 6000 664 891 449 32 1320 1320
 6001 - 6100 687 924 458 33 1347 1347
 6101 - 6200 710 957 468 34 1372 1372
 6201 - 6300 733 990 477 36 1399 1399
 6301 - 6400 756 1023 487 37 1427 1427
 6401 - 6500 779 1056 496 38 1452 1452
 6501 - 6600 803 1089 497 39 1479 1479
 6601 - 6700 826 1122 507 40 1504 1504
 6701 - 6800 849 1155 517 42 1531 1531
 6801 - 6900 872 1188 526 43 1559 1559
 6901 - 7000 895 1221 536 44 1584 1584
 7001 - 7100 918 1254 545 45 1611 1611
 7101 - 7200 941 1287 546 46 1636 1636
 7201 - 7300 964 1320 556 48 1663 1663
 7301 - 7400 987 1353 565 49 1691 1691
 7401 - 7500 1010 1386 575 50 1716 1716
 7501 - 7600 1033 1419 584 51 1743 1743
 7601 - 7700 1056 1452 594 52 1768 1768
 7701 - 7800 1080 1485 604 54 1795 1795
 7801 - 7900 1103 1518 605 55 1823 1823
 7901 - 8000 1126 1551 614 56 1848 1848
 8001 - 8100 1149 1584 624 57 1875 1875
 8101 - 8200 1172 1617 633 58 1900 1900
 8201 - 8300 1195 1650 643 60 1927 1927
 8301 - 8400 1218 1683 652 61 1955 1955
 8401 - 8500 1241 1716 654 62 1980 1980
 8501 - 8600 1264 1749 663 69 2007 2007
 8601 - 8700 1287 1782 673 97 2032 2032
 8701 - 8800 1311 1815 682 125 2059 2059
 8801 - 8900 1334 1848 692 153 2087 2087

Lön kr Preliminär skatt för kolumn 1 2 3 4 5 6

8901 - 9000 1357 1881 701 181 2112 2112
9001 - 9100 1380 1914 702 209 2139 2139
9101 - 9200 1403 1947 712 237 2164 2164
9201 - 9300 1426 1980 722 265 2191 2191
9301 - 9400 1449 2013 731 293 2219 2219
9401 - 9500 1472 2046 741 321 2244 2244
9501 - 9600 1495 2079 750 349 2271 2271
9601 - 9700 1524 2112 751 377 2301 2301
9701 - 9800 1554 2145 761 405 2334 2334
9801 - 9900 1584 2178 770 433 2367 2367
9901 - 10000 1614 2211 780 461 2400 2400
10001 - 10100 1644 2244 789 489 2433 2433
10101 - 10200 1673 2277 799 517 2466 2466
10201 - 10300 1703 2310 809 545 2499 2499
10301 - 10400 1733 2343 810 573 2532 2532
10401 - 10500 1763 2376 819 601 2565 2565
10501 - 10600 1793 2409 829 629 2598 2598
10601 - 10700 1823 2442 838 657 2631 2631
10701 - 10800 1853 2475 848 685 2664 2664
10801 - 10900 1883 2508 857 713 2697 2697
10901 - 11000 1913 2541 859 741 2730 2730
11001 - 11100 1943 2574 868 769 2766 2766
11101 - 11200 1974 2607 878 797 2805 2805
11201 - 11300 2004 2640 887 825 2840 2840
11301 - 11400 2034 2673 897 853 2876 2876
11401 - 11500 2064 2706 906 881 2912 2912
11501 - 11600 2094 2739 909 909 2948 2948
11601 - 11700 2124 2772 937 937 2986 2986
11701 - 11800 2154 2805 965 965 3022 3022
11801 - 11900 2184 2838 993 993 3058 3058
11901 - 12000 2214 2871 1021 1021 3093 3093
12001 - 12100 2244 2904 1049 1049 3129 3129
12101 - 12200 2275 2937 1077 1077 3168 3168
12201 - 12300 2305 2970 1105 1105 3203 3203
12301 - 12400 2335 3003 1133 1133 3239 3239
12401 - 12500 2365 3036 1161 1161 3275 3275
12501 - 12600 2395 3069 1189 1189 3311 3311

12601 - 12700 2425 3102 1217 1217 3349 3349
12701 - 12800 2455 3135 1245 1245 3385 3385
12801 - 12900 2485 3168 1273 1273 3421 3421
12901 - 13000 2515 3201 1301 1301 3456 3456
13001 - 13100 2545 3234 1329 1329 3492 3492
13101 - 13200 2576 3267 1357 1357 3531 3531
13201 - 13300 2606 3300 1385 1385 3566 3566
13301 - 13400 2636 3333 1413 1413 3602 3602
13401 - 13500 2666 3366 1441 1441 3638 3638
13501 - 13600 2696 3399 1469 1469 3674 3674
13601 - 13700 2726 3432 1497 1497 3712 3712
13701 - 13800 2756 3465 1525 1525 3748 3748
13801 - 13900 2786 3503 1558 1558 3784 3784
13901 - 14000 2816 3539 1589 1589 3819 3819
14001 - 14100 2846 3575 1620 1620 3855 3855
14101 - 14200 2877 3610 1650 1650 3894 3894
14201 - 14300 2907 3646 1681 1681 3929 3929
14301 - 14400 2937 3682 1712 1712 3965 3965
14401 - 14500 2967 3718 1743 1743 4001 4001
14501 - 14600 2997 3756 1776 1776 4037 4037
14601 - 14700 3027 3792 1807 1807 4075 4075
14701 - 14800 3057 3828 1838 1838 4111 4111
14801 - 14900 3087 3863 1868 1868 4147 4147
14901 - 15000 3117 3899 1899 1899 4182 4182
15001 - 15100 3147 3935 1930 1930 4218 4218
15101 - 15200 3178 3971 1961 1961 4257 4257
15201 - 15300 3208 4006 1991 1991 4292 4292
15301 - 15400 3238 4045 2025 2025 4328 4328
15401 - 15500 3268 4081 2056 2056 4364 4364
15501 - 15600 3298 4116 2086 2086 4400 4400
15601 - 15700 3328 4152 2117 2117 4438 4438
15701 - 15800 3358 4188 2148 2148 4474 4474
15801 - 15900 3388 4224 2179 2179 4510 4510
15901 - 16000 3418 4259 2209 2209 4545 4545
16001 - 16100 3448 4298 2243 2243 4581 4581
16101 - 16200 3479 4334 2274 2274 4620 4620
16201 - 16300 3509 4369 2304 2304 4655 4655
16301 - 16400 3539 4405 2335 2335 4691 4691
16401 - 16500 3569 4441 2366 2366 4727 4727
16501 - 16600 3599 4477 2397 2397 4763 4763

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

16601 - 16700 3629 4512 2427 2427 4801 4801
16701 - 16800 3659 4551 2461 2461 4837 4837
16801 - 16900 3689 4587 2492 2492 4873 4873
16901 - 17000 3719 4622 2522 2522 4908 4908
17001 - 17100 3749 4658 2553 2553 4944 4944
17101 - 17200 3780 4694 2584 2584 4983 4983
17201 - 17300 3810 4730 2615 2615 5018 5018
17301 - 17400 3840 4765 2645 2645 5054 5054
17401 - 17500 3870 4804 2679 2679 5090 5090
17501 - 17600 3900 4840 2710 2710 5126 5126
17601 - 17700 3930 4875 2740 2740 5164 5164
17701 - 17800 3960 4911 2771 2771 5200 5200
17801 - 17900 3990 4947 2802 2802 5236 5236
17901 - 18000 4020 4983 2833 2833 5271 5271
18001 - 18100 4050 5018 2863 2863 5307 5307
18101 - 18200 4081 5057 2897 2897 5346 5346
18201 - 18300 4111 5093 2928 2928 5381 5381
18301 - 18400 4141 5128 2958 2958 5417 5417
18401 - 18500 4171 5164 2989 2989 5453 5453
18501 - 18600 4201 5200 3020 3020 5489 5489
18601 - 18700 4231 5236 3051 3051 5527 5527
18701 - 18800 4261 5271 3081 3081 5563 5563
18801 - 18900 4291 5310 3115 3115 5599 5599
18901 - 19000 4321 5346 3146 3146 5634 5634
19001 - 19100 4351 5381 3176 3176 5670 5670
19101 - 19200 4382 5417 3207 3207 5709 5709
19201 - 19300 4412 5453 3238 3238 5744 5744
19301 - 19400 4442 5489 3269 3269 5780 5780
19401 - 19500 4472 5524 3299 3299 5816 5816
19501 - 19600 4502 5563 3333 3333 5852 5852
19601 - 19700 4532 5599 3364 3364 5890 5890
19701 - 19800 4562 5634 3394 3394 5926 5926
19801 - 19900 4592 5670 3425 3425 5962 5962
19901 - 20000 4622 5706 3456 3456 5997 5997
20001 - 20200 4682 5777 3517 3517 6072 6072
20201 - 20400 4743 5852 3582 3582 6143 6143
20401 - 20600 4803 5923 3643 3643 6215 6215

20601 - 20800 4863 5995 3705 3705 6289 6289
20801 - 21000 4923 6066 3766 3766 6360 6360
21001 - 21200 4983 6140 3830 3830 6435 6435
21201 - 21400 5044 6212 3892 3892 6506 6506
21401 - 21600 5104 6283 3953 3953 6578 6578
21601 - 21800 5164 6358 4018 4018 6652 6652
21801 - 22000 5224 6429 4079 4079 6723 6723
22001 - 22200 5284 6501 4141 4141 6798 6798
22201 - 22400 5345 6572 4202 4202 6869 6869
22401 - 22600 5405 6646 4266 4266 6941 6941
22601 - 22800 5465 6718 4328 4328 7015 7015
22801 - 23000 5525 6789 4389 4389 7086 7086
23001 - 23200 5585 6864 4454 4454 7161 7161
23201 - 23400 5646 6935 4515 4515 7232 7232
23401 - 23600 5706 7007 4577 4577 7304 7304
23601 - 23800 5766 7078 4638 4638 7378 7378
23801 - 24000 5826 7152 4702 4702 7449 7449
24001 - 24200 5886 7224 4764 4764 7524 7524
24201 - 24400 5947 7295 4825 4825 7595 7595
24401 - 24600 6007 7370 4890 4890 7667 7667
24601 - 24800 6069 7441 4951 4951 7741 7741
24801 - 25000 6135 7513 5013 5013 7812 7812
25001 - 25200 6201 7584 5084 5084 7887 7887
25201 - 25400 6267 7658 5158 5158 7958 7958
25401 - 25600 6333 7730 5230 5230 8030 8030
25601 - 25800 6400 7801 5301 5301 8104 8104
25801 - 26000 6466 7873 5373 5373 8175 8175
26001 - 26200 6532 7947 5447 5447 8250 8250
26201 - 26400 6598 8019 5519 5519 8321 8321
26401 - 26600 6665 8090 5590 5590 8393 8393
26601 - 26800 6731 8164 5664 5664 8467 8467
26801 - 27000 6797 8236 5736 5736 8538 8538
27001 - 27200 6863 8307 5807 5807 8613 8613
27201 - 27400 6930 8379 5879 5879 8684 8684
27401 - 27600 6996 8453 5953 5953 8756 8756
27601 - 27800 7062 8525 6025 6025 8830 8830
27801 - 28000 7128 8596 6096 6096 8896 8896
28001 - 28200 7194 8670 6170 6170 8962 8962
28201 - 28400 7260 8742 6242 6242 9028 9028
28401 - 28600 7326 8813 6313 6313 9094 9094

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

28601 - 28800 7392 8885 6385 6385 9160 9160
28801 - 29000 7458 8959 6459 6459 9226 9226
29001 - 29200 7524 9031 6531 6531 9292 9292
29201 - 29400 7590 9102 6602 6602 9358 9358
29401 - 29600 7656 9176 6676 6676 9424 9424
29601 - 29800 7722 9248 6748 6748 9490 9490
29801 - 30000 7788 9319 6819 6819 9556 9556
30001 - 30200 7854 9391 6891 6891 9622 9622
30201 - 30400 7920 9465 6965 6965 9688 9688
30401 - 30600 7986 9537 7037 7037 9754 9754
30601 - 30800 8052 9608 7108 7108 9820 9820
30801 - 31000 8118 9680 7180 7180 9886 9886
31001 - 31200 8184 9754 7254 7254 9952 9952
31201 - 31400 8250 9825 7325 7325 10018 10018
31401 - 31600 8316 9897 7397 7397 10084 10084
31601 - 31800 8382 9971 7471 7471 10150 10150
31801 - 32000 8448 10043 7543 7543 10216 10216
32001 - 32200 8544 10114 7614 7614 10312 10312
32201 - 32400 8650 10186 7686 7686 10418 10418
32401 - 32600 8756 10263 7763 7763 10524 10524
32601 - 32800 8862 10369 7869 7869 10630 10630
32801 - 33000 8968 10475 7975 7975 10736 10736
33001 - 33200 9074 10581 8081 8081 10842 10842
33201 - 33400 9180 10687 8187 8187 10948 10948
33401 - 33600 9286 10793 8293 8293 11054 11054
33601 - 33800 9392 10899 8399 8399 11160 11160
33801 - 34000 9498 11005 8505 8505 11266 11266
34001 - 34200 9604 11111 8611 8611 11372 11372
34201 - 34400 9710 11217 8717 8717 11478 11478
34401 - 34600 9816 11323 8823 8823 11584 11584
34601 - 34800 9922 11429 8929 8929 11690 11690
34801 - 35000 10028 11535 9035 9035 11796 11796
35001 - 35200 10134 11641 9141 9141 11902 11902
35201 - 35400 10240 11747 9247 9247 12008 12008
35401 - 35600 10346 11853 9353 9353 12114 12114
35601 - 35800 10452 11959 9459 9459 12220 12220
35801 - 36000 10558 12065 9565 9565 12326 12326

36001 - 36200 10664 12171 9671 9671 12432 12432
36201 - 36400 10770 12277 9777 9777 12538 12538
36401 - 36600 10876 12383 9883 9883 12644 12644
36601 - 36800 10982 12489 9989 9989 12750 12750
36801 - 37000 11088 12595 10095 10095 12856 12856
37001 - 37200 11194 12701 10201 10201 12962 12962
37201 - 37400 11300 12807 10307 10307 13068 13068
37401 - 37600 11406 12913 10413 10413 13174 13174
37601 - 37800 11512 13019 10519 10519 13280 13280
37801 - 38000 11618 13125 10625 10625 13386 13386
38001 - 38200 11724 13231 10731 10731 13492 13492
38201 - 38400 11830 13337 10837 10837 13598 13598
38401 - 38600 11936 13443 10943 10943 13704 13704
38601 - 38800 12042 13549 11049 11049 13810 13810
38801 - 39000 12148 13655 11155 11155 13916 13916
39001 - 39200 12254 13761 11261 11261 14022 14022
39201 - 39400 12360 13867 11367 11367 14128 14128
39401 - 39600 12466 13973 11473 11473 14234 14234
39601 - 39800 12572 14079 11579 11579 14340 14340
39801 - 40000 12678 14185 11685 11685 14446 14446
40001 - 40200 12784 14291 11791 11791 14552 14552
40201 - 40400 12890 14397 11897 11897 14658 14658
40401 - 40600 12996 14503 12003 12003 14764 14764
40601 - 40800 13102 14609 12109 12109 14870 14870
40801 - 41000 13208 14715 12215 12215 14976 14976
41001 - 41200 13314 14821 12321 12321 15082 15082
41201 - 41400 13420 14927 12427 12427 15188 15188
41401 - 41600 13526 15033 12533 12533 15294 15294
41601 - 41800 13632 15139 12639 12639 15400 15400
41801 - 42000 13738 15245 12745 12745 15506 15506
42001 - 42200 13844 15351 12851 12851 15612 15612
42201 - 42400 13950 15457 12957 12957 15718 15718
42401 - 42600 14056 15563 13063 13063 15824 15824
42601 - 42800 14162 15669 13169 13169 15930 15930
42801 - 43000 14268 15775 13275 13275 16036 16036
43001 - 43200 14374 15881 13381 13381 16142 16142
43201 - 43400 14480 15987 13487 13487 16248 16248
43401 - 43600 14586 16093 13593 13593 16354 16354
43601 - 43800 14692 16199 13699 13699 16460 16460
43801 - 44000 14798 16305 13805 13805 16566 16566

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

44001 - 44200 14904 16411 13911 13911 16672 16672
44201 - 44400 15010 16517 14017 14017 16778 16778
44401 - 44600 15116 16623 14123 14123 16884 16884
44601 - 44800 15222 16729 14229 14229 16990 16990
44801 - 45000 15328 16835 14335 14335 17096 17096
45001 - 45200 15434 16941 14441 14441 17202 17202
45201 - 45400 15540 17047 14547 14547 17308 17308
45401 - 45600 15655 17153 14653 14653 17422 17422
45601 - 45800 15771 17259 14759 14759 17538 17538
45801 - 46000 15887 17369 14869 14869 17654 17654
46001 - 46200 16003 17485 14985 14985 17770 17770
46201 - 46400 16119 17601 15101 15101 17886 17886
46401 - 46600 16235 17717 15217 15217 18002 18002
46601 - 46800 16351 17833 15333 15333 18118 18118
46801 - 47000 16467 17949 15449 15449 18234 18234
47001 - 47200 16583 18065 15565 15565 18350 18350
47201 - 47400 16699 18181 15681 15681 18466 18466
47401 - 47600 16815 18297 15797 15797 18582 18582
47601 - 47800 16931 18413 15913 15913 18698 18698
47801 - 48000 17047 18529 16029 16029 18814 18814
48001 - 48200 17163 18645 16145 16145 18930 18930
48201 - 48400 17279 18761 16261 16261 19046 19046
48401 - 48600 17395 18877 16377 16377 19162 19162
48601 - 48800 17511 18993 16493 16493 19278 19278
48801 - 49000 17627 19109 16609 16609 19394 19394
49001 - 49200 17743 19225 16725 16725 19510 19510
49201 - 49400 17859 19341 16841 16841 19626 19626
49401 - 49600 17975 19457 16957 16957 19742 19742
49601 - 49800 18091 19573 17073 17073 19858 19858
49801 - 50000 18207 19689 17189 17189 19974 19974
50001 - 50200 18323 19805 17305 17305 20090 20090
50201 - 50400 18439 19921 17421 17421 20206 20206
50401 - 50600 18555 20037 17537 17537 20322 20322
50601 - 50800 18671 20153 17653 17653 20438 20438
50801 - 51000 18787 20269 17769 17769 20554 20554
51001 - 51200 18903 20385 17885 17885 20670 20670
51201 - 51400 19019 20501 18001 18001 20786 20786

51401 - 51600 19135 20617 18117 18117 20902 20902
51601 - 51800 19251 20733 18233 18233 21018 21018
51801 - 52000 19367 20849 18349 18349 21134 21134
52001 - 52200 19483 20965 18465 18465 21250 21250
52201 - 52400 19599 21081 18581 18581 21366 21366
52401 - 52600 19715 21197 18697 18697 21482 21482
52601 - 52800 19831 21313 18813 18813 21598 21598
52801 - 53000 19947 21429 18929 18929 21714 21714
53001 - 53200 20063 21545 19045 19045 21830 21830
53201 - 53400 20179 21661 19161 19161 21946 21946
53401 - 53600 20295 21777 19277 19277 22062 22062
53601 - 53800 20411 21893 19393 19393 22178 22178
53801 - 54000 20527 22009 19509 19509 22294 22294
54001 - 54200 20643 22125 19625 19625 22410 22410
54201 - 54400 20759 22241 19741 19741 22526 22526
54401 - 54600 20875 22357 19857 19857 22642 22642
54601 - 54800 20991 22473 19973 19973 22758 22758
54801 - 55000 21107 22589 20089 20089 22874 22874
55001 - 55200 21223 22705 20205 20205 22990 22990
55201 - 55400 21339 22821 20321 20321 23106 23106
55401 - 55600 21455 22937 20437 20437 23222 23222
55601 - 55800 21571 23053 20553 20553 23338 23338
55801 - 56000 21687 23169 20669 20669 23454 23454
56001 - 56200 21803 23285 20785 20785 23570 23570
56201 - 56400 21919 23401 20901 20901 23686 23686
56401 - 56600 22035 23517 21017 21017 23802 23802
56601 - 56800 22151 23633 21133 21133 23918 23918
56801 - 57000 22267 23749 21249 21249 24034 24034
57001 - 57200 22383 23865 21365 21365 24150 24150
57201 - 57400 22499 23981 21481 21481 24266 24266
57401 - 57600 22615 24097 21597 21597 24382 24382
57601 - 57800 22731 24213 21713 21713 24498 24498
57801 - 58000 22847 24329 21829 21829 24614 24614
58001 - 58200 22963 24445 21945 21945 24730 24730
58201 - 58400 23079 24561 22061 22061 24846 24846
58401 - 58600 23195 24677 22177 22177 24962 24962
58601 - 58800 23311 24793 22293 22293 25078 25078
58801 - 59000 23427 24909 22409 22409 25194 25194
59001 - 59200 23543 25025 22525 22525 25310 25310
59201 - 59400 23659 25141 22641 22641 25426 25426

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

59401 - 59600 23775 25257 22757 22757 25542 25542
59601 - 59800 23891 25373 22873 22873 25658 25658
59801 - 60000 24007 25489 22989 22989 25774 25774
60001 - 60200 24123 25605 23105 23105 25890 25890
60201 - 60400 24239 25721 23221 23221 26006 26006
60401 - 60600 24355 25837 23337 23337 26122 26122
60601 - 60800 24471 25953 23453 23453 26238 26238
60801 - 61000 24587 26069 23569 23569 26354 26354
61001 - 61200 24703 26185 23685 23685 26470 26470
61201 - 61400 24819 26301 23801 23801 26586 26586
61401 - 61600 24935 26417 23917 23917 26702 26702
61601 - 61800 25051 26533 24033 24033 26818 26818
61801 - 62000 25167 26649 24149 24149 26934 26934
62001 - 62200 25283 26765 24265 24265 27050 27050
62201 - 62400 25399 26881 24381 24381 27166 27166
62401 - 62600 25515 26997 24497 24497 27282 27282
62601 - 62800 25631 27113 24613 24613 27398 27398
62801 - 63000 25747 27229 24729 24729 27514 27514
63001 - 63200 25863 27345 24845 24845 27630 27630
63201 - 63400 25979 27461 24961 24961 27746 27746
63401 - 63600 26095 27577 25077 25077 27862 27862
63601 - 63800 26211 27693 25193 25193 27978 27978
63801 - 64000 26327 27809 25309 25309 28094 28094
64001 - 64200 26443 27925 25425 25425 28210 28210
64201 - 64400 26559 28041 25541 25541 28326 28326
64401 - 64600 26675 28157 25657 25657 28442 28442
64601 - 64800 26791 28273 25773 25773 28558 28558
64801 - 65000 26907 28389 25889 25889 28674 28674
65001 - 65200 27023 28505 26005 26005 28790 28790
65201 - 65400 27139 28621 26121 26121 28906 28906
65401 - 65600 27255 28737 26237 26237 29022 29022
65601 - 65800 27371 28853 26353 26353 29138 29138
65801 - 66000 27487 28969 26469 26469 29254 29254
66001 - 66200 27603 29085 26585 26585 29370 29370
66201 - 66400 27719 29201 26701 26701 29486 29486
66401 - 66600 27835 29317 26817 26817 29602 29602
66601 - 66800 27951 29433 26933 26933 29718 29718

66801 - 67000 28067 29549 27049 27049 29834 29834
67001 - 67200 28183 29665 27165 27165 29950 29950
67201 - 67400 28299 29781 27281 27281 30066 30066
67401 - 67600 28415 29897 27397 27397 30182 30182
67601 - 67800 28531 30013 27513 27513 30298 30298
67801 - 68000 28647 30129 27629 27629 30414 30414
68001 - 68200 28763 30245 27745 27745 30530 30530
68201 - 68400 28879 30361 27861 27861 30646 30646
68401 - 68600 28995 30477 27977 27977 30762 30762
68601 - 68800 29111 30593 28093 28093 30878 30878
68801 - 69000 29227 30709 28209 28209 30994 30994
69001 - 69200 29343 30825 28325 28325 31110 31110
69201 - 69400 29459 30941 28441 28441 31226 31226
69401 - 69600 29575 31057 28557 28557 31342 31342
69601 - 69800 29691 31173 28673 28673 31458 31458
69801 - 70000 29807 31289 28789 28789 31574 31574
70001 - 70200 29923 31405 28905 28905 31690 31690
70201 - 70400 30039 31521 29021 29021 31806 31806
70401 - 70600 30155 31637 29137 29137 31922 31922
70601 - 70800 30271 31753 29253 29253 32038 32038
70801 - 71000 30387 31869 29369 29369 32154 32154
71001 - 71200 30503 31985 29485 29485 32270 32270
71201 - 71400 30619 32101 29601 29601 32386 32386
71401 - 71600 30735 32217 29717 29717 32502 32502
71601 - 71800 30851 32333 29833 29833 32618 32618
71801 - 72000 30967 32449 29949 29949 32734 32734
72001 - 72200 31083 32565 30065 30065 32850 32850
72201 - 72400 31199 32681 30181 30181 32966 32966
72401 - 72600 31315 32797 30297 30297 33082 33082
72601 - 72800 31431 32913 30413 30413 33198 33198
72801 - 73000 31547 33029 30529 30529 33314 33314
73001 - 73200 31663 33145 30645 30645 33430 33430
73201 - 73400 31779 33261 30761 30761 33546 33546
73401 - 73600 31895 33377 30877 30877 33662 33662
73601 - 73800 32011 33493 30993 30993 33778 33778
73801 - 74000 32127 33609 31109 31109 33894 33894
74001 - 74200 32243 33725 31225 31225 34010 34010
74201 - 74400 32359 33841 31341 31341 34126 34126
74401 - 74600 32475 33957 31457 31457 34242 34242
74601 - 74800 32591 34073 31573 31573 34358 34358

Lön kr Preliminär skatt för kolumn

1 2 3 4 5 6

74801 - 75000 32707 34189 31689 31689 34474 34474
75001 - 75200 32823 34305 31805 31805 34590 34590
75201 - 75400 32939 34421 31921 31921 34706 34706
75401 - 75600 33055 34537 32037 32037 34822 34822
75601 - 75800 33171 34653 32153 32153 34938 34938
75801 - 76000 33287 34769 32269 32269 35054 35054
76001 - 76200 33403 34885 32385 32385 35170 35170
76201 - 76400 33519 35001 32501 32501 35286 35286
76401 - 76600 33635 35117 32617 32617 35402 35402
76601 - 76800 33751 35233 32733 32733 35518 35518
76801 - 77000 33867 35349 32849 32849 35634 35634
77001 - 77200 33983 35465 32965 32965 35750 35750
77201 - 77400 34099 35581 33081 33081 35866 35866
77401 - 77600 34215 35697 33197 33197 35982 35982
77601 - 77800 34331 35813 33313 33313 36098 36098
77801 - 78000 34447 35929 33429 33429 36214 36214
78001 - 78200 34563 36045 33545 33545 36330 36330
78201 - 78400 34679 36161 33661 33661 36446 36446
78401 - 78600 34795 36277 33777 33777 36562 36562
78601 - 78800 34911 36393 33893 33893 36678 36678
78801 - 79000 35027 36509 34009 34009 36794 36794
79001 - 79200 35143 36625 34125 34125 36910 36910
79201 - 79400 35259 36741 34241 34241 37026 37026
79401 - 79600 35375 36857 34357 34357 37142 37142
79601 - 79800 35491 36973 34473 34473 37258 37258
79801 - 80000 35607 37089 34589 34589 37374 37374

% % % % % %

80001 - 80800 45 46 43 43 47 47
80801 - 81400 45 47 43 43 47 47
81401 - 85800 45 47 44 44 47 47
85801 - 86200 45 47 44 44 48 48
86201 - 87400 46 47 44 44 48 48
87401 - 88600 46 47 45 45 48 48
88601 - 93800 46 48 45 45 48 48
93801 - 94400 47 48 45 45 48 48
94401 - 95000 47 48 46 46 48 48
95001 - 98000 47 48 46 46 49 49

98001 - 102600 47 49 46 46 49 49
102601 - 106000 48 49 47 47 49 49
106001 - 109400 48 49 47 47 50 50
109401 - 112400 48 50 47 47 50 50
112401 - 113600 48 50 48 48 50 50
113601 - 120200 49 50 48 48 50 50
120201 - 124000 49 50 48 48 51 51
124001 - 124200 49 51 48 48 51 51
124201 - 126800 49 51 49 49 51 51
126801 - 138800 50 51 49 49 51 51
138801 - 143200 50 51 50 50 52 52
143201 - 143800 50 52 50 50 52 52
143801 - 157400 51 52 50 50 52 52
157401 - 164000 51 52 51 51 52 52
164001 - 166000 51 52 51 51 53 53
166001 - 169200 52 52 51 51 53 53
169201 - 181600 52 53 51 51 53 53
181601 - 196200 52 53 52 52 53 53
196201 - 200400 53 53 52 52 53 53
200401 - 206800 53 53 52 52 54 54
206801 - 214600 53 54 52 52 54 54
214601 - 239800 53 54 53 53 54 54
239801 - 257800 54 54 53 53 54 54
257801 - 262400 54 54 53 53 55 55
262401 - 266000 54 54 54 54 55 55
266001 - 308200 54 55 54 54 55 55
308201 - 337400 55 55 54 54 55 55
337401 - 361000 55 55 55 55 55 55
361001 - 372400 55 55 55 55 56 56
372401 - 431600 55 56 55 55 56 56
431601 - 472400 56 56 55 55 56 56
472401 - 601600 56 56 56 56 56 56
601601 - 620600 56 56 56 56 57 57
620601 - 719400 56 57 56 56 57 57
719401 - 787200 57 57 56 56 57 57
787201 - 1805000 57 57 57 57 57 57
1805001 - 1862000 57 57 57 57 58 58
1862001 - 2158600 57 58 57 57 58 58
2158601 - 2362000 58 58 57 57 58 58
2362001 - 58 58 58 58 58 58